

RAPPORT

FREMTIDENS BY

INTRODUKTION FREMTIDENS BY

RAPPORT MED ANALYSERESULTATER

Velkommen til Fremtidens By – en analyse udarbejdet i 2010 af Realdania By & Byg i samarbejde med de to konsulentfirmaer ReD Associates og Rambøll Management. Her kan du danne dig et indtryk af tendenser og behov inden for fremtidens byudvikling. Realdania By & Byg har dertil udgivet et kortere hæfte med uddrag af analysen.

Fremtidens By henvender sig til alle med interesse for byer og byudvikling som eksempelvis byplanlæggere, developere, arkitekter, politikere, embedsmænd, lokaludvalg, borgergrupper og privatpersoner.

Du kan bruge Fremtidens By, hvad enten du vil afprøve en vision for et område, udvikle en fra bunden eller bare søger generel inspiration om byer og byudvikling. Rapporten giver hverken endegyldige beskrivelser af fremtidens byer eller standardløsninger til at udvikle dem men er tænkt som baggrundsviden og inspiration til en sammenhængende måde at forstå, bruge og udvikle byområder.

Rapporten beskriver fremtidens by ud fra tre perspektiver: Beboerne, byens struktur og samfundets påvirkning.

God fornøjelse!

INDHOLD

Klik på overskrifterne, for at komme direkte til kapitlet.

Introduktion	2
Om analysen	5
Læsevejledning	6
Kendetegn ved forskellige bytyper	7
Basisforstæder	9
Bonusforstæder	14
Centralbyer	19
Hovedstaden	25
Egnsbyer	30
Købstadscentre	36
Oplandsbyer	41
Kendetegn ved forskellige beboertyper	47
Den Fornyende	48
Den Frie	51
Den Engagerede	55
Den Loyale	59
Påvirkning fra forskellige trends i omverdenen	62
Megatrends	62
Acceleration	63
Aldring	64
Bæredygtighed	65
Globalisering	66
Immaterialisering	67
Individualisering	68
Netværksøkonomi	69
Urbanisering	70
Velstand	71

Hverdagstrends	73
Arbejde	73
Bolig	84
Detailhandel	98
Fritid	112
 Bytrends	 127
Afskærmning	128
Bybranding	129
Bykloning	130
Klima og energi	131
Megabyer	132
Mobilitet	133
Naturlig overvågning	134
Segregering	135
Soloby	136
Sundhed	137
 Bilag: 98 kommuner	 139
Beregningerne bag kernefaktorerne	140
Basisforstæder	142
Bonusforstæder	153
Centralbyer	160
Hovedstaden	164
Egnsbyer	166
Købstadscentre	207
Oplandsbyer	224

OM ANALYSEN

Realdania By & Byg har udarbejdet analysen i samarbejde med de to konsulentfirmaer ReD Associates og Rambøll Management i 2010.

Analysen er et supplement til traditionelle måder at tænke byudvikling på. Den beskæftiger sig med tre fokusområder, der kan give anderledes input til udbygning og omdannelse:

- 1) kendetegn ved forskellige bytyper.
- 2) kendetegn ved forskellige beboertyper.
- 3) påvirkning fra forskellige trends i omverdenen.

Analysen afdækker syv forskellige danske bytyper, baseret på kvalitative analyser og kvantitative data fra Danmarks Statistik (pr. 2010) som eksempelvis beboerdiversitet, kriminalitet, adgang til kulturelle aktiviteter, natur og bytæthed.

På samme måde beskriver analysen fire beboertyper, der findes i alle danske byer, og som tilsammen er med til at skabe byens sociale kendetegn. De fire beboertyper er skabt ved at fremhæve borgernes centrale ligheder og nedtone deres forskelligheder. Dette giver en overskuelig og anvendelig forståelse af, hvordan forskellige mennesker bidrager til at skabe byen rent socialt, og hvordan forskellige beboertyper kan tiltrækkes.

Endelig giver beskrivelsen af 35 større og mindre trends inspiration til, hvilke udefrakommende bevægelser der vil påvirke de forskellige beboere og bytyper, og som derfor bør indtænkes i udviklingen af fremtidens by. De 35 trends beskriver både globale megatrends, trends i hverdagslivet og trends inden for byudvikling.

Analysen kan forhåbentlig give ny energi til diskussionen om bæredygtig byudvikling og give mulighed for at reflektere over, hvilket udgangspunkt man som planlægger eller politiker arbejder med i lokalsamfundet: Hvad præger den bytype, man tilhører, hvilke beboertyper ville passe til den nye områdeplan, og hvilke sociale trends vil man imødekomme og inspireres af.

Som supplement til denne fulde udgave af analysen om Fremtidens By er der også udgivet et hæfte, der beskriver bytyper, beboertyper og trends i kortere form.

LÆSEVEJLEDNING

Denne rapport kan bruges på mange måder – tilpasset den enkeltes behov. Man kan fx bruge analysen som opslagsværk eller gå mere systematisk til værks.

Rapporten er bygget op sådan, at kapitlernes rækkefølge kan bruges til at skaffe overblik og kendskab til hvad, der præger eller kan komme til at præge ens lokalområde.

Den er bygget op omkring tre hovedbegreber; beboertyper, bytyper og trends.

Det første kapitel beskriver syv bytyper, som kommunerne er placeret indenfor.

Det andet kapitel omhandler de fire beboertyper, og hvordan de geografisk fordeler sig på landets kommuner.

Det sidste store kapitel klarlægger en række trends, der påvirker den fremtidige by og dens borgere på forskellige niveauer.

Det er desuden muligt at finde oplysninger om en specifik kommune i bilag bagerst.

BEOERTYPER
Byens beboere

BYTYPER
Byens struktur

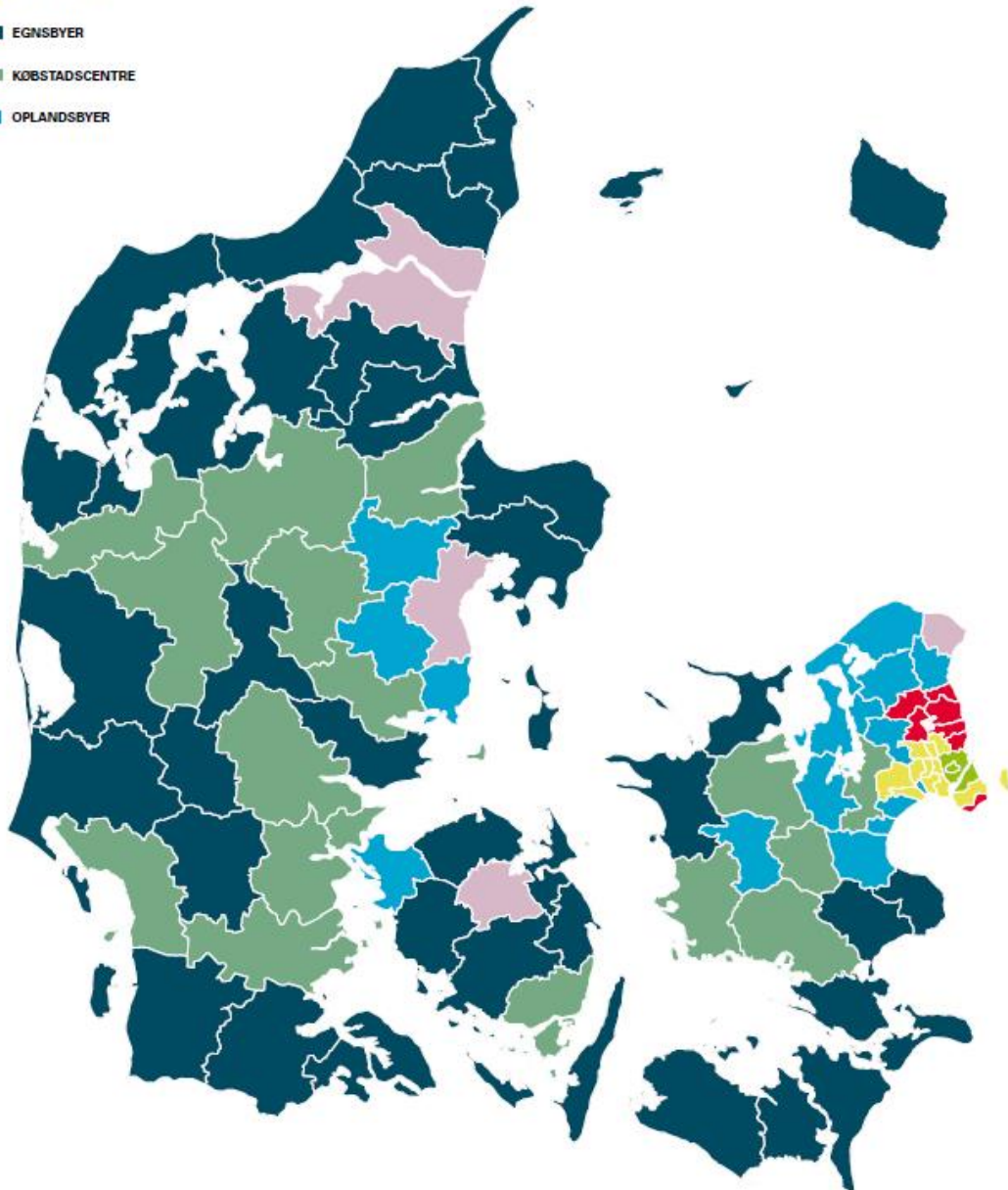
TRENDS
Samfundets påvirkning

KENDETEGN VED FORSKELLIGE BYTYPER

Her finder du en opdeling af landets byer i syv hovedtyper (på kommuneniveau), hvor potentiale og udfordringer for hver af typerne beskrives, og der gives mulighed for at sammenligne med andre bytyper og samtlige kommuner. Du kan finde en beskrivelse af din egen bytype og se, hvad der gør den speciel på en række områder som bolig, detailhandel, fritidsliv og arbejde.

DE SYV BYTYPER

- BASISFORSTÆDER
- BONUSFORSTÆDER
- CENTRALBYER
- HOVEDSTADEN
- EGNSBYER
- KØBSTADSCENTRE
- OPLANDSBYER

KERNEFAKTORER

Til hver bytype knytter der sig en række kernefaktorer, der sammenstiller bytypen med landsgennemsnittet. Disse er:

- Kvm-pris
- Spredning i uddannelsesniveau
- Spredning i alder
- Etnisk diversitet
- Erhvervsspecialisering
- Udpending
- Lokal dagligvareindkøb
- Kulturarbejdssteder
- Historisk bykerne
- Befolkningstæthed
- Andel ejerboliger
- Befolkning i byzone
- Tyveri og indbrud.

I bilag, side 132, kan man læse nærmere om beregningerne bag kernefaktorerne. Statistik for hver enkelt kommune vil ligeledes være at finde i bilaget.

BASISFORSTÆDER

Kommuner: Albertslund, Ballerup, Brøndby, Gladsaxe, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Rødovre og Tårnby.

Der findes 11 basisforstæder, som alle er placeret i en cirkel rundt om København, med undtagelse af de nordlige forstæder. Her på siden kan du finde mange oplysninger om Basisforstæderne, herunder om potentiale og udfordringer for denne bytype.

Du kan bl.a. se statistik for, hvordan Basisforstæderne under ét afviger fra landsgennemsnittet indenfor tretten kernefaktorer - og du kan se statistikken for de enkelte Basisforstæder i bilag fra side 142.

Fællesskabet

I denne bytype findes der ikke en udpræget fællesskabsstemning bundet sammen af et tilhørsforhold til byen. Byen har ikke en klar profil indadtil, selv om der udadtil kan være klare opfattelser af, hvad den står for. Men for beboerne er der ikke stærke kulturbærende historier, institutioner eller monumenter, der fortæller en historie om, hvad byen er, og hvem der bor der.

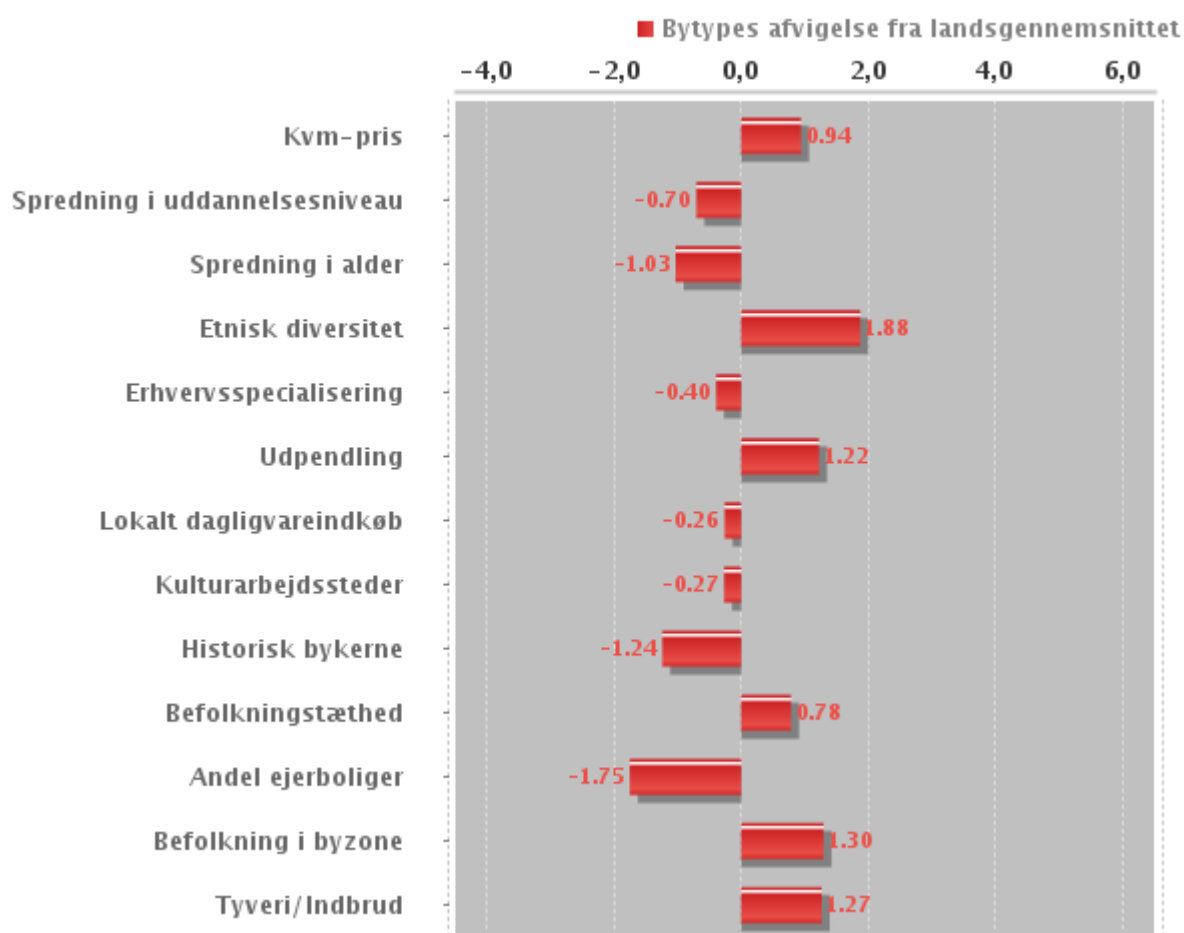
Basisforstæder består typisk af ekstremt forskellige områder, der er separeret ganske kraftigt både socialt, kulturelt og geografisk. Der kan være et fællesskab i de forskellige boligområder, men fællesskabet er typisk ikke udpræget stærkt og relaterer sig mere til det konkrete boligområde end til selve byen. Byen er typisk ganske homogen, hvad alder og uddannelse angår, men den har en høj grad af etnisk diversitet.

Bolig

Basisforstæder har en ganske lav andel af ejerboliger og vil ofte have en høj grad af socialt boligbyggeri. Men på grund af nærheden til hovedstaden er kvadratmeterprisen alligevel forholdsvis høj. En passende bolig har fået mange til at flytte dertil, fordi boligen for mange af borgerne i denne bytype er vigtigere end selve byen. Med en god bolig, der

giver plads til børn, lavere boligudgift, ro og plads, er mange tilfredse i dette område, som kan beskrives som det gode nok sted. Her er boligen afgørende for valget af by og ikke omvendt – mange udvælger sig et område i en vis radius fra den store by og lader så den mest attraktive bolig afgøre, om de skal bo i den ene eller anden by.

Basisforstæder er ligeledes præget af en befolkning, der i gennemsnit bor forholdsvis kort i boligerne, og som pendler meget på grund af arbejde – derfor er infrastrukturen ofte ganske god.

Detailhandel

Detailhandlen i denne bytype er overvejende basisvarer samlet i større forretninger – gerne i indkøbscentre. Der er typisk et handelsliv omkring eventuelle stationer, hvor der kan være et egentligt stationscenter eller en klynge af selvstændige butikker. Der er typisk meget få specialforretninger, og vareudbuddet er normalt i den billigere ende, hvad enten

det angår eksempelvis tøj og sko eller fødevarer.

Basisforstæder har typisk ikke et historisk bycentrum og sjældent et hyggeligt og charmerede handelsstrøg. Til gengæld er der potentiale for ganske stor shopping-indpendling, da byerne typisk er placeret i et område, hvor ikke kun tætheden i selve byen er stor men også tætheden mellem byerne. Kundegrundlaget kommer fra flere forstadsområder, og et stort handelscenter kan tiltrække shoppere fra mange andre byer.

Fritid

Kulturtilbuddet i denne bytype er ofte begrænset, og efterspørgslen er tilsvarende lav. Biograffure er ofte det mest populære, og byerne har for det meste en lokal biograf. Men biograffuren er for borgerne også tit en mulighed for at komme lidt ud af byen, og filmen bliver derfor ofte set i hovedstaden.

Da basisforstaden ikke skaber nogen særlig fællesskabsfølelse hos borgerne, efterlyser en del af dem kulturelle institutioner, der kan facilitere en fremtidig større sammenhængskraft – særligt tanken om lokale musikhuse er ganske almindelig. Sportsklubberne har bedre fat i disse bytyper, og de er ofte byens mest kulturbærende institution. Trods sin bynære placering er der ofte forholdsvis meget natur og grønne områder, og disse naturområder bruges også ganske hyppigt, selv om bytilbud ofte er det, der søges i Basisforstæder.

Arbejde

Basisforstæder er den bytype med den højeste udpendling, som understreger byens placering som vigtigere end selve byen. Byens lokale jobmarked er ikke i sig selv et tiltrækningsparameter, da hovedbyens nærliggende arbejdsmuligheder kan nå relativt let både med offentlig og privat transport.

Bytypen rummer sjældent en høj grad af erhvervsspecialisering, hvilket vil sige, at der ikke er fokus på et særligt erhvervsområde. Det kan være alt fra tung industri til moderne vidensjob. Uanset hvilken jobtype der er tale om, er arbejdspladserne ofte placeret i store kontor- eller fabriksbygninger i rendyrkede industriområder uden speciel tilknytning til resten af byen.

Andre typiske bytræk

Basisforstæder er sjældent drømmebyen for tilflytterne. Men rigtig mange bliver alligevel glade for at bo i byen, når de først er flyttet til. Boligen betyder alt, og etableres der bare løse, sociale relationer i boligområdet, er det tilstrækkeligt for at føle sig godt tilpas, når familien ellers trives.

Der kan være problemer med kriminalitet i disse bytyper, men fordi områderne sjældent har et klart centrum, og nærmere kan ses som en samling af boligområder, er borgernes opfattelse ofte, at det er meget værre ovre på den anden siden af vejen. Byerne er ofte resultatet af massivt byggeri i 1950'erne til 1970'erne som følge af den voldsomme urbanisering på daværende tidspunkt.

Tilflytning

Basisforstæderne er alle placeret i en cirkel rundt om København, hvor kun de nordlige forstæder ikke inkluderes.

I forhold til Bonusforstæderne tiltrækker Basisforstæderne ikke beboere på grund af et ry om luksus og status. Alligevel er den gennemsnitlige kvadratmeterpris i Basisforstæderne ganske høj, hvilket naturligvis skyldes nærheden til København. Denne nærhed udnytter mange ved at gøre Basisforstæderne til en base, hvorfra man fra en lejebolig undersøger hele hovedstadsområdet for mere permanente boligmuligheder.

En del finder til deres overraskelse, at livet i Basisforstæderne er bedre, end de havde regnet med, og beslutter sig for en fast bolig i området. Andre vælger Basisforstæderne til på grund af kombinationen af de to ønsker: Mere plads og at forblive i en del af København. Hvor eksempelvis Oplandsbyerne kan opretholde en ganske stærk mental binding til København, har man i Basisforstæderne en helt konkret fysisk forbindelse. Den fysiske kontakt prioriteres ofte højere end eksempelvis lokalt byliv, der kan opnås i en nærtliggende Oplandsby.

En del af de familier, der flytter til Basisforstæderne, har i forvejen en vis kontakt til området. Mange, der er opvokset i en Basisforstad, er ganske åbne for at flytte tilbage, og det er ikke atypisk at høre tidligere beboere fra Basisforstæderne identificere sig ved at sige: "Jeg er jo fra Vestegnen".

Potentiale

- Basisforstæder kan tilbyde ro, plads og have til familier, der ikke vil slippe jobbet i byen, men heller ikke kan finde det optimale sted at bo i byen.
- Basisforstæder er en mulighed for at bygge anderledes og nye bydele, der ikke skal tage hensyn til eksisterende by.
- Basisforstæder vil i fremtiden kunne tiltrække flere højtuddannede på grund af stigende hjemmearbejde og mobilitet.
- Basisforstæder har stor tiltrækningskraft i svære økonomiske tider, da kvadratmeterpriserne er lave indenfor regionen.

Udfordringer

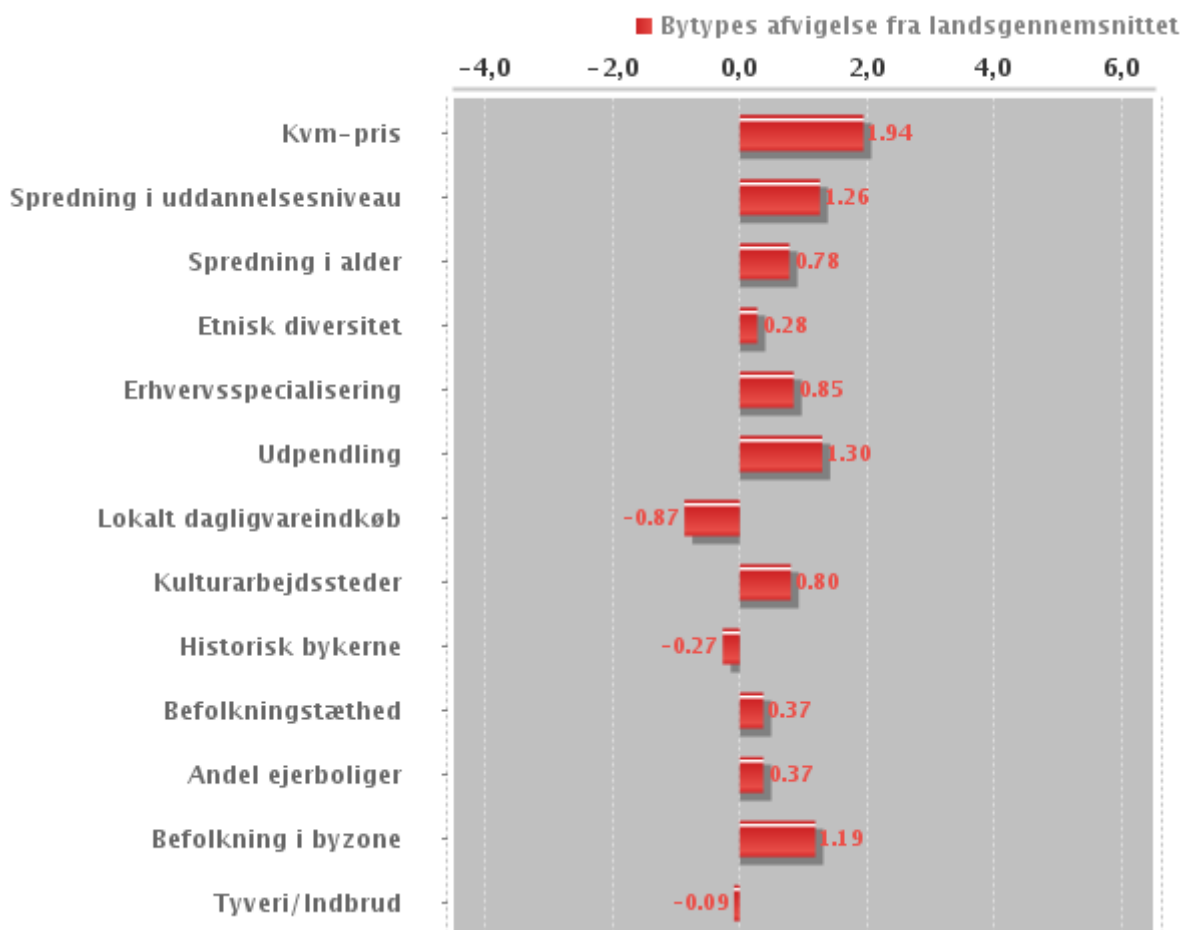
- Basisforstæder har ofte problemer med at etablere en opfattelse af at være en rigtig by.
- Basisforstæder kan være en udfordring i forhold til at bygge boliger, hvor der er liv mellem bygningerne.
- Basisforstæder kan være et svært sted at bygge grønt, da efterspørgslen på bæredygtigt byggeri er lav på alle parametre
- Basisforstæder kan være svære at planlægge, da udbuddet af lignende områder er stort, og den eksisterende by ikke er en tiltrækning i sig selv.

BONUSFORSTÆDER

Kommuner: Allerød, Dragør, Furesø, Gentofte, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal.

Der findes 7 Bonusforstæder, hvoraf de 6 er placeret nord for København og en enkelt syd for. Her på siden kan du finde mange oplysninger om Bonusforstæderne, herunder om potentiale og udfordringer for denne bytype.

Du kan bl.a. se statistik for, hvordan Bonusforstæderne under ét afviger fra landsgennemsnittet indenfor tretten kernefaktorer - og du kan se statistikken for de enkelte Bonusforstæder i bilag fra side 153.

Fællesskabet

Fællesskabet i Bonusforstæderne er præget af stærk fokus på individet. Naboskab er mere en praktisk foranstaltning end en social mulighed, og mange drømmer ikke om mere interaktion. De fleste flytter dertil på grund af en skøn natur og den perfekte bolig.

Fællesskabet finder man i interessefællesskaber, gerne i nabobyen eller blandt venner og familie. Da byen geografisk er placeret tæt på Hovedstaden og desuden, som det er typisk for forstæder, ligger umiddelbart op ad næste by, er kommunegrænsen ikke vigtig for, hvor fællesskaber udspiller sig.

På trods af, at byen ofte huser historiske reminiscenser, så finder man sjældent i Bonusforstaden en særlig historie, som samler byen. De fleste af Bonusforstæderne har en eksklusiv profil udadtil, i kraft af den status, der tillægges den. Imaget giver en vis stolthed hos den enkelte, men det har ikke tendens til at styrke det lokale fællesskab i praksis.

Bolig

Da kvadratmeterprisen er en del højere end landsgennemsnittet, er der i Bonusforstaden enten tale om 'drømmehuset' eller også er boligens by og naturnære placering et tungt vejende argument for at vælge byen. Mange boliger har naturen – såsom hav, sø, skov eller marker 'i baghaven'. Det er tillige i Bonusforstaden, at man støder på privatejet strand og skov.

Heterogenitet i boligmassen karakteriserer Bonusforstaden. Her værdsætter man villavejen, med liebhaveri i forskellig byggestil, frem for parcelhuskvarterets ensartethed. Det varierede udtryk påvirker dog ikke beboersammensætningen i de enkelte kvarterer, hvor mange foretrækker at bo med ligesindede.

På byplan er både boligmasse og beboersammensætning forskelligartet. Lejlighedskomplekser og særlige klyngebebyggelser tilbyder mindre boliger for ældre og enlige, der også drømmer om natur og fredelige omgivelser tæt på byen.

Detailhandel

Bonusforstaden har som regel en velfungerende bymidte, der på trods af lav urbaniseringsgrad har et rimeligt udvalg. Ud over supermarkeder, har bymidten flere specialforretninger – alt fra den lokale isenkræmmer til butikker med særligt udvalg af luksusvarer.

På grund af gradvis urbanisering er bymidten - i modsætning til Basisforstadens indkøbscentre - typisk en videreudvikling af det gamle historiske centrum for landsbyen, der lå der, inden byen voksede sammen med Hovedstaden. I nogle tilfælde er det kun placeringen, som er bevaret, men i de fleste tilfælde, er enkelte eller flere bygninger bevaret og giver bymidten et mere intimt handelsstrøg.

Man finder enkelte caféer og restaurationer i byen, men udvalget er begrænset af den umiddelbare nærhed til Hovedstaden.

Fritid

De mange naturskønne områder er udnyttet til rekreative formål – anlagte strande, badebroer, afmærkede løberuter og gåture. I modsætning til Egnbyernes produktionslandskab og 'vilde natur', har Bonusforstædernes bynærhed medført en tradition for natur, der i højere grad ligner Hovedstadens parker og inddæmmede søer.

Da mange af Bonusforstæderne ligger i nærheden af vand, er der rig mulighed for sejlsport, og de maritime miljøer er velbesøgte. Beboerne i Bonusforstæderne arbejder meget, og fritid er derfor en knap ressource. Her jongleres med tid til sig selv, familie og fritidsinteresser og der sættes pris på den umiddelbare nærhed til både kulturtilbud og natur.

På trods af at hovedstaden er tæt på, er der et rimeligt udvalg af kulturtilbud. I mange tilfælde er det dog mest et spørgsmål om at vide muligheden er der, da man enten vælger København eller prioriterer hjemlig hygge højere.

Arbejde

Bonusforstæderne er præget af en stor del udflytning. Der bor forholdsvis mange veluddannede i byen, som søger relevante arbejdspladser i den nærliggende Hovedstad. Da arbejdsdagene er lange, sætter man pris på en kort vej til og fra arbejde.

Tilgængelighed og convenience er vigtige faktorer for beboerne. Man vælger

Bonusforstaden for den ro, der findes i de naturskønne omgivelser, som står i kontrast til et ofte hektisk arbejdsliv. Bonusforstæderne ligger i anden række til København, og mange beskriver eksempelvis skoven som en symbolsk grænse mellem hjem og arbejde. Paradoksalt nok arbejder mange alligevel hjemmefra, da de i høj grad identificerer sig med deres arbejde.

Man ser i London en tendens til, at folk med ønsket om adskillelse vælger en helt 'tredje række' fra byen, da natur og ro betyder stadig mere. Dette kan vise sig at være en udfordring for Bonusforstæderne.

Andre typiske bytræk

I forhold til Bonusforstædernes størrelse har de et ganske markant image i resten af landet. Forstæder som Rungsted og Gentofte nord for København er nærmest blevet en metafor for velstand og overklasse. Dette gælder dog ikke alle Bonusforstæder - dem med den laveste kvadratmeterpris, som eksempelvis Værløse, fremkalder ofte overhovedet ingen associationer hos mennesker i den anden ende af landet.

Boligen i Bonusforstaden kan for den enkelte være et symbol på egen succes. På trods af at der i Bonusforstæderne fokuseres på individet frem for fællesskabet, ses der alligevel et os og dem; tilflyttere kan i ekstreme tilfælde opfattes som 'de nyrige', ligesom 'indfødte' med stor økonomisk kapital kan opleves som en lukket kreds.

Tilflytning

Bonusforstaden er attraktiv at flytte til for specielt børnefamilier, og der ses en stor indflytning fra Hovedstaden og andre forstæder. Byerne er ofte kendetegnet ved et trygt nærmiljø, der rummer en attraktiv blanding af lav kriminalitetsrate, gode skoler og mange grønne områder, samtidig med at man er tæt på København. I mange Bonusforstæder ser man også en klar tendens til, at folk vælger at flytte tilbage, når de har stiftet familie.

Bonusforstaden opfattes som et godt sted at investere i bolig, da der altid vil være en stor basisefterspørgsel på at bo i de attraktive områder. De fleste Bonusforstæder har et image, som rækker langt tilbage. Her er ikke tale om en massiv bybranding, men nærmere en indgroet opfattelse af prestige forbundet med området.

Bonusforstæderne tiltrækker primært sine tilflyttere fra nærtliggende områder og i noget ringere grad fra byer uden for regionen. Bonusforstædernes prestigefyldte image er sjældent nok til at trække folk tværs over landet, da andre bytyper i mange tilfælde har deres egne velhaverkvarterer.

Potentiale

- Bonusforstæder er et godt sted at satse på bæredygtigt byggeri. Miljørigtige materialer og ny grøn teknologi vil være en historie, der kan gavne differentiering og skabe status.
- Bonusforstæders naturskønne omgivelser kan tilbyde ro og kontrast til en verden, der kun accelererer hurtigere. Natur og rolige omgivelser bør integreres i nybyggeri.
- Bonusforstæder vil fortsat stå stærkt i forhold til at tiltrække arbejdskraft til vidensintensive erhverv.
- Bonusforstæder kan i fremtiden udnytte ønsket om personlig påvirkning af ens bolig. Behovet for unika vil kun blive større.

Udfordringer

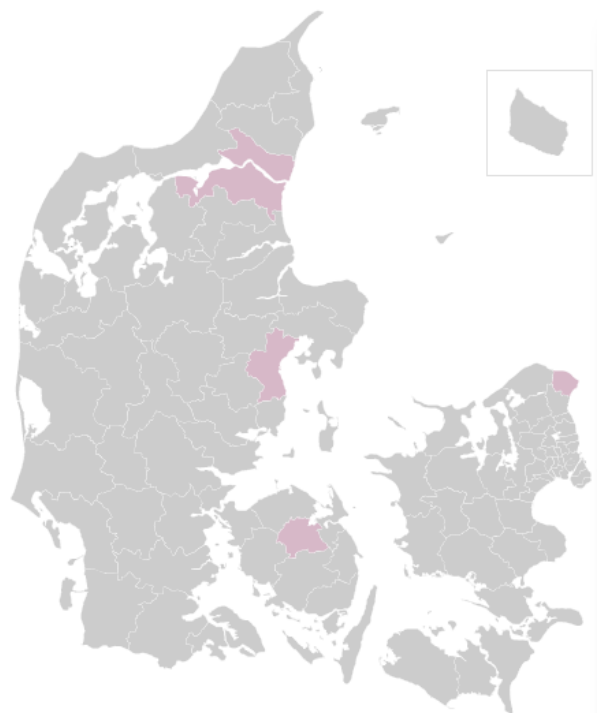
- Bonusforstæder påvirkes af en stigende tendens til, at områder og enkelte husstande afskærmer sig - en udfordring for byens i forvejen begrænsede fællesskabsfølelse.
- Bonusforstædernes borgere kæmper med for lidt tid. Det er en udfordring at få byens tilbud til at virke som afstressende og ikke som nye ting, man ikke når.
- Bonusforstæders detailmiljø vil i særlig grad blive påvirket af et større salg over internettet – også på basisvare-kategorier.
- Bonusforstæderne attraktivitet kan på længere sigt påvirkes negativt af et behov for yderligere adskillelse af arbejde og hjem – et ønske om mere natur, mindre by.

CENTRALBYER

Kommuner: Helsingør, Odense, Aalborg, Århus

De danske Centralbyer omfatter de tre største byer efter Hovedstaden - samt Helsingør. Her på siden kan du finde mange oplysninger om Centralbyerne, herunder om potentiale og udfordringer for denne bytype.

Du kan bl.a. se statistik for, hvordan Centralbyerne under ét afviger fra landsgennemsnittet indenfor tretten kernefaktorer - og du kan se statistikken for de enkelte Centralbyer i bilag fra side 160.

Fællesskabet

Det er svært at pege på ét fællesskab i Centralbyerne, der på samme måde som Hovedstaden kendetegnes ved at have mange forskellige fællesskaber og identiteter.

I modsætning til Hovedstaden er Centralbyernes landsdel dog en større del af den lokale identitet. Odensianere er i høj grad også fra Fyn, aalborgensere er også nordjyder, og århusianere identificerer sig også med at være fra den jyske hovedstad.

Helsingør adskiller sig på dette parameter fra de andre byer men har andre karakteristika, der berettiger kategoriseringen som Centralby. Men for de øvrige byer har det geografiske en større betydning for identiteten end det er tilfældet i hovedstaden – specielt jo mindre byerne bliver inden for bytypen.

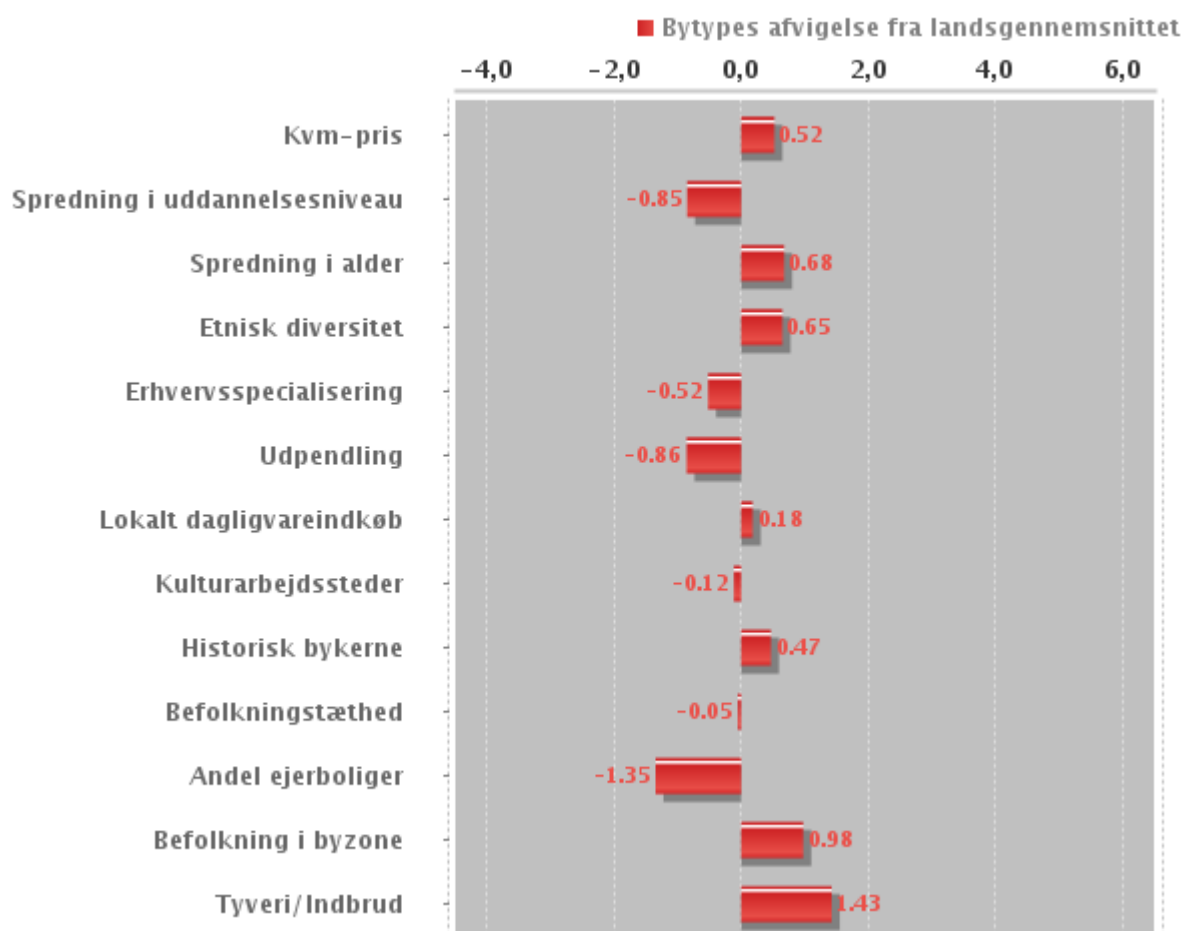
Fællesskabet er præget af en stolthed over det lokale, som både baseres på at være et alternativ til hovedstaden, men som også holdes lidt nede af bevidstheden om, at hovedstaden er så meget større. Dette er dog med til at gøre tilhørsforholdet til byen mere selvfølgeligt end i hovedstaden. Eksempelvis er fodboldklubberne AaB, OB og AGF uomtvisteligt stærke vartegn for byen. Det er noget, som borgerne samles om, hvorimod der i hovedstaden ikke kun eksisterer ét hold, der repræsenterer byen, men en lang række hold som FCK, AB, Hvidovre og Brøndby.

Bolig

Centralbyerne har en meget lav andel af ejerboliger, der kun overgås af Basisforstæderne, der alle er placeret omkring København. Disse byer er præget af mange lejeboliger – særligt lejligheder i boligkomplekser og til dels også i rækkehuse.

Selvom byerne har et stærkere byliv og ofte også bedre naturmuligheder end Basisforstæderne, er kvadratmeterprisen alligevel mindre – særligt i Aalborg. Blandt andet kan man få den unikke kombination af meget kort afstand til både by og natur, til priser der ligger væsentligt under hovedstadsniveauet. Og netop denne kombination virker særligt tiltrækkende på borgerne i disse byer, der sætter pris på det gode familieliv og muligheden for at bruge byen.

Det indre familieliv er som de fleste andre steder vigtigst, men i forhold til både større og mindre byer er der her en tendens til at være mindre fokuseret på, hvor pæn boligen er at kigge på ude fra.

Detailhandel

Byerne er centrum for meget shoppingpendling fra hele den region, de er placeret i. De vil suverænt give de bedste muligheder for at "ose på strøget". Særligt Århus skiller sig ud på dette parameter. Byen tiltrækker besøgende fra hele Jylland, der søger shoppingoplevelser, der rækker ud over de mere hverdagsagtige indkøb.

Generelt kan man få alt i disse byer, der har et hyggeligt og stærkt handelscentrum. Men alligevel er begejstringen over detailudbuddet til tider begrænset, og mange ville foretrække at shoppe i København – særligt aalborgenserne.

Til forskel fra København er behovet for convenience dog større i Centralbyerne, da de mindre afstande gør, at der bor flere børnefamilier tættere på centrum i disse byer. Forskellige spredte bycentre med indkøbsmuligheder af særligt basisvarer vidner om behovet for by og detail hos børnefamilien. Fra deres opvækst i byen er de vant til, at centrum altid er lige rundt om hjørnet.

Fritid

Centralbyerne byder for det meste på et rigt og varieret fritidsliv, hvor det er muligt både at være kulturel og fysisk. Særligt Århus og Odense har museer og kulturinstitutioner, der tiltrækker mange besøgende, som kommer udenfor byens grænser.

Mange af byens egne borgere har dog kulturelle interesser, som de ikke synes byen til fulde tilfredsstillende. Derfor oplever borgerne ofte byens kulturelle tilbud som mere begrænset end mange af byens besøgende, der kommer der netop på grund af de kulturelle aktiviteter.

For disse moderne beboere handler fritiden i høj grad om selvrealisering, og de føler fra tid til anden ikke, at byen kan tilbyde dem kulturelle tilbud, der er tilpasset deres individuelle præferencer. Kulturefterspørgslen har i Centralbyerne en dobbeltsidet funktion, da de både savner tilbud, der giver byen profil udadtil, men som også tilfredsstillende et behov for aktivt at benytte kulturtilbuddene.

Det står i modsætning til eksempelvis Købstadscentrene, hvor det i højere grad er bevidstheden om, at institutioner eksisterer, der er det primære behov frem for den egentlige brug.

Arbejde

Disse byer kendetegnes blandt andet ved, at folk både bor og arbejder i dem. Der er ligeledes mange fra hele området, der tager ind til byen for at arbejde. Her arbejder de på et jobmarked, der har en meget mindre specialiseringsgrad end i Hovedstaden, hvor der er klart flere vidensjobs.

I Centralbyerne er arbejdsmarkedet omvendt præget af specialisering fra produktionsvirksomheder eller primære erhverv. Centralbyernes arbejdsmarked byder dog på mange jobs, der af en stor og uddannet gruppe mennesker opfattes som spændende, og derfor flytter mange fra regionen til byen på grund af jobbet.

I de senere år har flere af disse byer oplevet mange traditionelle industriarbejdspladser forsvinde og har i stedet arbejdet på at omstillet det lokale arbejdsmarked til at rumme en større andel vidensjobs end tidligere.

Men på trods af gode muligheder for lange uddannelser i Centralbyerne, er omstillingen ikke helt ukompliceret, da byerne ikke alene mærker stærk konkurrence fra Hovedstaden men i stigende grad også fra det, der er blevet kaldt Den Hvide Revolution: Den eksplosive vækst i outsourcing af vidensjob til udlandet. (Tendens er opkaldt efter den hvide farve på funktionærernes skjorter, der adskiller sig fra arbejderens blå farve).

Andre typiske bytræk

Centralbyerne er præget af klassiske urbane træk som høj etnisk diversitet, stor aldersspredning, høje m²-priser samt stor andel af tyverier og indbrud. Sammen med et markant kultur- og handelsliv er disse faktorer med til at give byerne et træk, som er gennemgående for storbyer over hele verden.

Disse byer er på mange måder stærkt medvirkende til at definere hele Danmark, da megen kunst og kultur udspringer fra både mere og mindre institutionaliserede kilder i byerne. Særligt den danske ungdomskultur præges af ting, der sker i disse byer. Selvom byerne rummer træk, der er globalt urbane, og selvom det er storbyer målt efter dansk målestok, er de kulturelle frembringelser alligevel tit skabt med en meget lokal bevidsthed.

Tilflytning

Centralbyer har en meget stor tiltrækning på beboere i det lokale opland, og en forholdsvis stor tiltrækning i forhold til borgere i hele den region - og endda landsdel - de er placeret i. Byerne opfattes som rigtige byer – dvs. kendetegnet ved udpræget urban kultur og levestil.

Denne leveform forventes at dominere fremtidens samfund, og befolkningsfremskrivninger frem til 2040 spår også væksttal til Centralbyerne på gennemsnitligt knap 10%. Denne vækstrate er kun en smule lavere end hovedstadens men omvendt et langt stykke efter helt store højdespringere som Horsens og Silkeborg med tæt på 30% tilvækst.

Alligevel vil Centralbyerne også i fremtiden fastholde deres klare urbane træk, der blandt andet understreges af, at der er flere børnefamilier, der fraflytter end tilflytter byerne, som det også er tilfældet i København. Den største tilflyttergruppe er mellem 20-24 år, som er tre gange større end den næststørste gruppe mellem 25-30 år.

Uddannelse, café- og natteliv, urban musik og kultur er Centralbyernes største tiltrækningsaktiver, hvilket tyder på, at byerne vil opleve en vækst af beboere i den kreative klasse. Alligevel er der også en større geografisk begrænsning i disse byer, der er størst i Aalborg og mindst i Århus.

Aalborg er en by, som potentielle tilflyttere ofte overhovedet ikke overvejer, fordi den opfattes som "for langt væk", uanset hvor i landet man bor. Selvom det forhold er mindre i Århus, gør det sig stadig i høj grad gældende, hvilket eksempelvis den begrænsede tilflytning fra København udtrykker. Centralbyernes tiltrækningskraft er således begrænset af deres beliggenhed, og trods deres urbane træk kan man sige, at de som byer ikke er store nok til at overskygge deres geografiske beliggenhed, som København er den eneste danske by der formår.

Potentiale

- Centralbyer vil i fremtiden kunne tiltrække flere højtuddannede, da et generelt stigende uddannelsesniveau vil få andelen af vidensjob i denne bytype til bedre at kunne konkurrere med hovedstaden.
- Byerne har kundegrundlag til at skabe flere specialforretninger, da der er et uforløst shoppingpotentiale blandt både byens egne borgere og beboere i området.
- Centralbyer sammenligner sig meget med København, og foregangsprojekter, der ikke allerede eksisterer i hovedstaden – f.eks. med hovedfokus på social bæredygtighed – vil have stort potentiale.
- Man vil kunne kombinere charmerende byggeri og bæredygtighed ved at lave projekter, der tager udgangspunkt i eksisterende ældre byggeri.

Udfordringer

- Det kan være svært at kommunikere ændringer i byens identitet, da der i forvejen er stærke veletablerede idéer om byens identitet.
- Globaliseringen kan fjerne en del af grundlaget for at få borgerne til at engagere sig i byens lokale historie, fællesskab og identitet.
- Centralbyerne vil få en større andel ældre i fremtiden, hvilket kan skade potentialet for at skabe en levende byfornemmelse.
- Trods byernes størrelse er der ikke tradition for en høj befolkningstæthed, hvilket kan være udfordrende i forhold til at bygge bæredygtigt.

HOVEDSTADEN

Kommuner: Frederiksberg, København.

Hovedstaden omfatter Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune. Her på siden kan du finde mange oplysninger om Hovedstaden som bytype, herunder om dens potentiale og udfordringer.

Du kan bl.a. se statistik for, hvordan Hovedstaden afviger fra landsgennemsnittet indenfor tretten kernefaktorer - og du kan se statistikken for hver af de to hovedstadskommuner i bilag fra side 164.

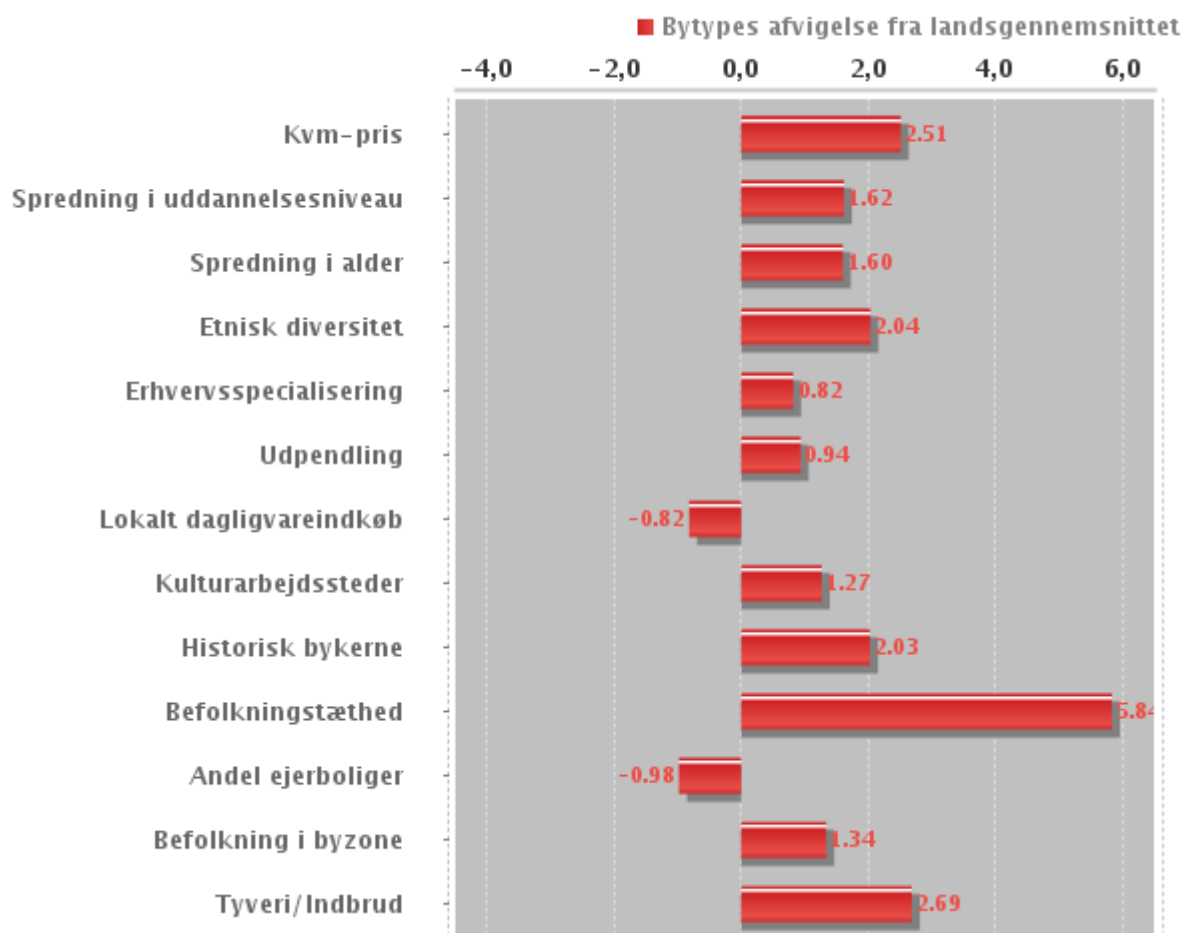
Fællesskabet

Fællesskabet i Hovedstaden kan forstås på mange niveauer - fra fællesskabet i et lokalmiljø til Hovedstaden som repræsentant for det nationale fællesskab.

Selvom der ikke findes én fælles historie, men derimod mange forskellige, styrkes byens fællesskab alligevel af en distancering til landets andre regioner – 'København er ikke Jylland og ikke Fyn, ikke engang Sjælland'. I stedet spejler byen sig i andre globale metropoler og hovedstæder, da den unikke position på det nationale plan er givet på forhånd.

Beboerne i Hovedstaden, hvoraf mange er tilflyttere, dyrker deres tilknytning til byen på mange forskellige måder som er uløseligt forbundet med deres livsfase og situation. Hovedstadens størrelse giver mulighed for selv at vælge sit socialiseringsmønster.

Nogen ønsker ikke at knytte sociale bånd i det lokale miljø – for dem er muligheden for anonymitet et plus. Andre nyder byens mikrofællesskaber i mindre kvarterer indenfor byens centrum.

Bolig

I Hovedstaden er lejligheden den mest udbredte boform, men heterogenitet i stil, byggeperiode, ejerform og pris præger boligmassen. Det betyder også en høj diversitet i beboersammensætning.

I de seneste år har et byggeboom tilført byen meget nybyggeri, der ofte er kendetegnet ved større glaspartier og altaner. I rene nybyggerområder kæmper man med at skabe det byliv som kendetegner 'den gamle by'. Nybyggeri indføjet i den ældre boligmasse understreger kontrasten der er karakteristisk for Hovedstaden. Man søger dog at bevare helhedsindtrykket ved eksempelvis at begrænse højden.

Byggeri med herskabelige træk er i høj kurs. Her er der, ud over stuer en suite og højt til loftet, fokus på bygningens ydre. Karnapper, sprosser og dekoration giver bygningen en væsentlig identitet og særlig status. De nostalgiske omgivelser betyder for mange en

attraktiv kontrast til den større grad af rodløshed, man finder i storbyen. Desuden anses det i Hovedstaden som en luksus at have plads og udendørsareal, hvilket blandt andet skyldes, at der findes få villaer i byen.

Detailhandel

I Hovedstaden værdsætter mange, at de har en basisvare-butik indenfor gåafstand. Man behøver ikke planlægge indkøb, og man kan lige løbe ned og hente, det man mangler. De lokale butikker opleves som et aktiv for lokalmiljøet, og der er fokus på at bruge dem for at bevare dem – her er byens mulighed for personlig betjening. Det er tit en dyrere løsning, men den vinder på at være tæt på, og man kan 'bede om det, man købte sidst'. Desuden er det ofte her, man finder noget 'originalt'.

Shoppingområder er spredt ud over hele byen, og man ser et stort udvalg af specialforretninger og 'luksusbutikker'. Flere har skabt 'kædestatus' men bevaret deres luksuriøse image. Det bliver alment kendt, at det og det er kvalitet. Oplevelsen er i centrum for indkøbet.

I modsætning til Centralbyerne, der også har et stort udbud af detailhandel, er det mindre attraktivt for den lokale Københavner at 'ose på strøget'. Derimod tiltrækker strøget nytilflyttere, turister og besøgende fra oplandet.

Fritid

Hovedstaden er kendetegnet ved mange og varierede kultur- og fritidstilbud. Mange oplever, at de slet ikke bruger alt det, som byen har at tilbyde. Fritidstilbud i Hovedstaden opleves ud fra livsfase. Har man børn i byen, kan det være et særligt perspektiv.

De mange legepladser får børnefamilierne ud i det offentlige rum. Man bruger bagveje med mindre trafik, netportaler med kulturliv for børn etc. Andre oplever deres by gennem turistens øjne – og bruger hovedsageligt de kulturelle tilbud, når de skal vise folk rundt i byen.

De mange forskellige behov skaber et utal af interessefællesskaber, som kun af og til krydser hinanden i byens rum. Parker og andre grønne områder er former for 'krydsrum', som alle værdsætter og bruger flittigt. I Hovedstaden er der i særlig grad grobund for nye tiltag – og for selv at skabe miljøer for ens specifikke fritidsinteresser.

Arbejde

I Hovedstaden ses et sammensat pendlingsmønster. Der er stor indpendling til bykernen, men mange pendler også ud af centrum til industriområder og større virksomheder i forstaden.

Hovedstaden tiltrækker naturligvis unge i forbindelse med uddannelse, og mange fortsætter deres arbejdsliv i byen efter endt uddannelse.

Plads og udendørsarealer er en knap ressource i Hovedstaden, derfor er det i manges bevidsthed ikke det ultimative valg for en familie. Byens udfordring handler i den forbindelse om at beholde de veluddannede beboere i Hovedstaden. Der ses en klar tendens til at fokusere på videnstunge erhverv, mens mere industriprægede erhverv rykker ud af byen. Desuden forsøger byen ikke kun at tale til det nationale arbejdsmarked, men profilerer sig også i forhold til udenlandsk erhverv og arbejdskraft.

Andre typiske bytræk

Et andet særtræk ved Hovedstadens boligform er baggården. Der er i de seneste år sket en stor del sanering, der har gjort baggården til et mere attraktivt udeareal. Opfattelsen af baggårdens attraktivitet varierer dog meget i forlængelse af forskellige ønsker om fællesskab og privathed. Det afhænger igen af, hvorvidt man spejler sig i eller distancerer sig fra de andre beboere.

Andelsboligformen er særligt udpræget i Hovedstaden – og mentaliteten er markant mere positivt stemt overfor andelstanken. Hvor andelsboligen i de fleste andre bytyper opfattes som et alternativ for ældre, der ønsker mindre boliger og mindre ansvar, har andelsboligen i Hovedstaden i lang tid været en billig mulighed for yngre til at komme ind på boligmarkedet og få mere medbestemmelse end i lejeboligen. Den oprindelige tanke er dog i den seneste tid blevet udvandet en del af stigende priser.

Tilflytning

Den overvejende grund til at flytte til Hovedstaden er uddannelse. Byen tiltrækker flest fra omegnen, Nordsjælland, Vestsjælland og derefter Østjylland, der vil leve deres studieliv midt blandt de rige kulturudbud, natteliv og handelsmuligheder.

Desuden er mange tiltrukket af, at København er en storby, hvor vand og natur er nærværende. Selv om de fleste har en positiv opfattelse af byen, er det primært unge, der flytter til, og primært unge fra det sjællandske opland.

Frederiksberg opfattes som den mere afdæmpede del af storbyen, selvom befolkningstætheden i Frederiksberg Kommune er højere end i Københavns Kommune. Hovedstadens mange facetter og diversitet opleves også som attraktiv men er for mange mere interessant at besøge end at bosætte sig i. Specielt personer over 30 år har svært ved at forestille sig at flytte dertil. 'For meget larm', 'for hektisk', 'for stor' er nogle af argumenterne. Desuden kan fællesskabet, eller mangel på samme, virke som en barriere.

Frygten for storbyens anonymitet kontrasteres af frygten for en slags ukontrolleret fællesskab, hvor grænserne mellem dit og mit ikke er så skarpe som i parcelhuskvarteret. Mange af de familier, der bor i Hovedstaden, er flyttet derind som studerende, blevet bekendt med storbyens dynamik og har fundet deres lommer til familieliv.

Potentiale

- Hovedstadens mulighed for aktivitet i byrummet kan med fordel øges. Ikke kun grønne områder, men også gamle industri- og produktionsområder kan danne ramme for fysisk og rekreativ aktivitet.
- Hovedstaden er et godt sted at bygge grønt. Man kan med fordel styrke fællesskabet omkring alternative energikilder. Andelsboligformen kan udnyttes i den sammenhæng.
- Hovedstadens mange singler vil i fremtiden ønske sig mellemstore, men basale boliger med fokus på bylivet omkring.
- Hovedstaden kan styrke de lokale miljøer – skabe mere intime byrum og dyrke det nostalgiske både omkring bolig og social sammenhæng. Selv dem, der ønsker anonymitet, vil gerne bo i områder med identitet.

Udfordringer

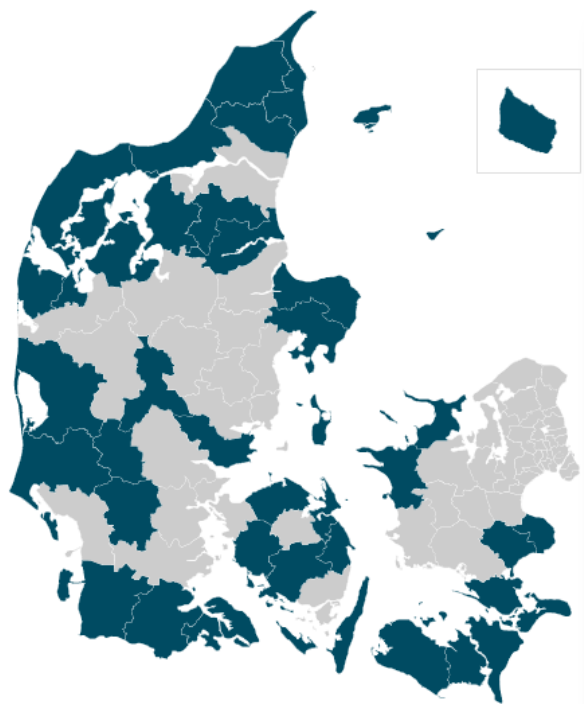
- Hovedstaden kan have svært ved at holde på dem, der ønsker plads og egen have. Veluddannede uddanner sig i byen men flytter ud, når de får familie.
- Samtidig nærmer Hovedstaden sig på nogen punkter forstaden – mindre larm og puls, længere til specialbutikker i de nye kvarterer. Flere børnefamilier i byen kan være en udfordring for storbyfornemmelsen.
- Hovedstaden karakteriseres ved stor diversitet, men det medfører også større chance for segregering, der i værste fald kan føre til spændinger i meget lokale områder af byen.
- Hovedstaden mærker i forlængelse af urbaniseringen et øget pres på infrastruktur, bolig og vedligeholdelse af sunde miljøer.

EGNSBYER

Kommuner: Assens, Billund, Bornholm, Brønderslev-Dronninglund, Fanø, Faxe, Frederikshavn, Faaborg-Midtfyn, Guldborgsund, Hedensted, Hjørring, Ikast-Brande, Jammerbugt, Kalundborg, Kerteminde, Langeland, Lemvig, Lolland, Læsø, Mariagerfjord, Morsø, Norddjurs, Nordfyn, Nyborg, Odsherred, Rebild, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Skive, Stevns, Struer, Syddjurs, Sønderborg, Thisted, Tønder, Varde, Vejen, Vesthimmerland, Vordingborg, Ærø og Aabenraa.

Egnsbyen er langt den mest udbredte bytype i Danmark. Egnsbyerne omfatter 41 kommuner, jævnt fordelt over hele landet. Her på siden kan du finde mange oplysninger om Egnsbyerne, herunder om potentiale og udfordringer for denne bytype.

Du kan bl.a. se statistik for, hvordan Egnsbyerne under ét afviger fra landsgennemsnittet indenfor tretten kernefaktorer - og du kan se statistikken for de enkelte Egnsbyer i bilag fra side 166.

Fællesskabet

Egnsbyer er den bytype, hvor fællesskabet er stærkest, og hvor der hersker en stor grad af samhørighed. Flere indfødte forlader nødtigt området, og det er ikke unormalt at flytte tilbage efter at have boet andre steder i en periode – eksempelvis på grund af uddannelse.

Der er en klar adskillelse mellem tilflyttere og indfødte, og det kan tage flere generationer at blive opfattet som indfødt – også selv om man kommer fra en meget nærliggende naboby, bliver man ofte omtalt som tilflytter (dog med et smil på læben). Man ser således, hvordan tilflyttere kan have problemer med at trænge ind i det sociale fællesskab, men også hvordan integrationen bliver betingelsesløs, hvis de rigtige sociale spilleregler følges.

Det kan være svært at indføre nye traditioner i området. Det stærke fællesskab er på den ene side med til at skabe en klar identitet både udadtil og indadtil, men kan omvendt være en udfordring for tilflyttere at blive en naturlig del af. Fællesskabet bygger på en venlig og jovial tone, hvor jævnbyrdigheden blandt beboerne vægtes højt.

Bolig

Egnsbyer er hovedsageligt karakteriseret af parcelhuskvarteret. Mange sætter pris på parcelhusets funktionelle løsninger og værdsætter mange kvadratmeter og nem vedligeholdelse frem for historisk særpræg.

Der er en forholdsvis stor andel af ejerboliger i området. Dette skyldes bl.a. en lav kvadratmeterpris, men er også et udtryk for, at mange foretrækker selvbestemmelse over egen bolig. Den lave kvadratmeterpris tiltrækker ligeledes tilflyttere med begrænset indkomst, der blot leder efter et sted, hvor de har råd til fast ejendom med flere m².

Fællesskabet i boligområdet er som i resten af byen ganske stærkt, og det er her, man finder den stærkeste tradition for eksempelvis fællesflagning og vejfester. Der er dog tegn på, at fællesskabet i Egnens boligområder er på retur, efterhånden som beboergruppen forynges. I flere tilfælde har Egnens byer et velbevaret historisk centrum. Det historiske miljø skaber til tider en nostalgisk stemning.

Grønt byggeri har en udmærket chance, hvis borgerne kan mærke en økonomisk fordel, eller hvis det gavner lokalmiljøet, som borgerne i denne bytype ofte er både tæt forbundet til og stolte af og derfor villige til at passe på.

Detailhandel

I større Egnens byer er der normalt et centralt – men beskedent – handelscentrum. Her findes en blanding af specialforretninger som ostehandlere, slagtere og delikatesser og en række butikker for sko og beklædning af mainstream-mærker. Butikkerne er normalt placeret ganske tæt, og skaber ifølge beboerne et hyggeligt forretningsstrøg trods den beskedne størrelse.

Dagligvarer handles også i byens udkant, hvor der er et stort udbud af supermarkeder, byggemarkeder og tankstationer. Da Egnens byer er beliggende i ganske landlige distrikter, vil der være et forholdsvis stort opland, der benytter byen som hovedby for indkøb – masser af parkeringspladser vil på grund af beskedne muligheder for offentlig transport derfor være en betingelse for detailhandlen.

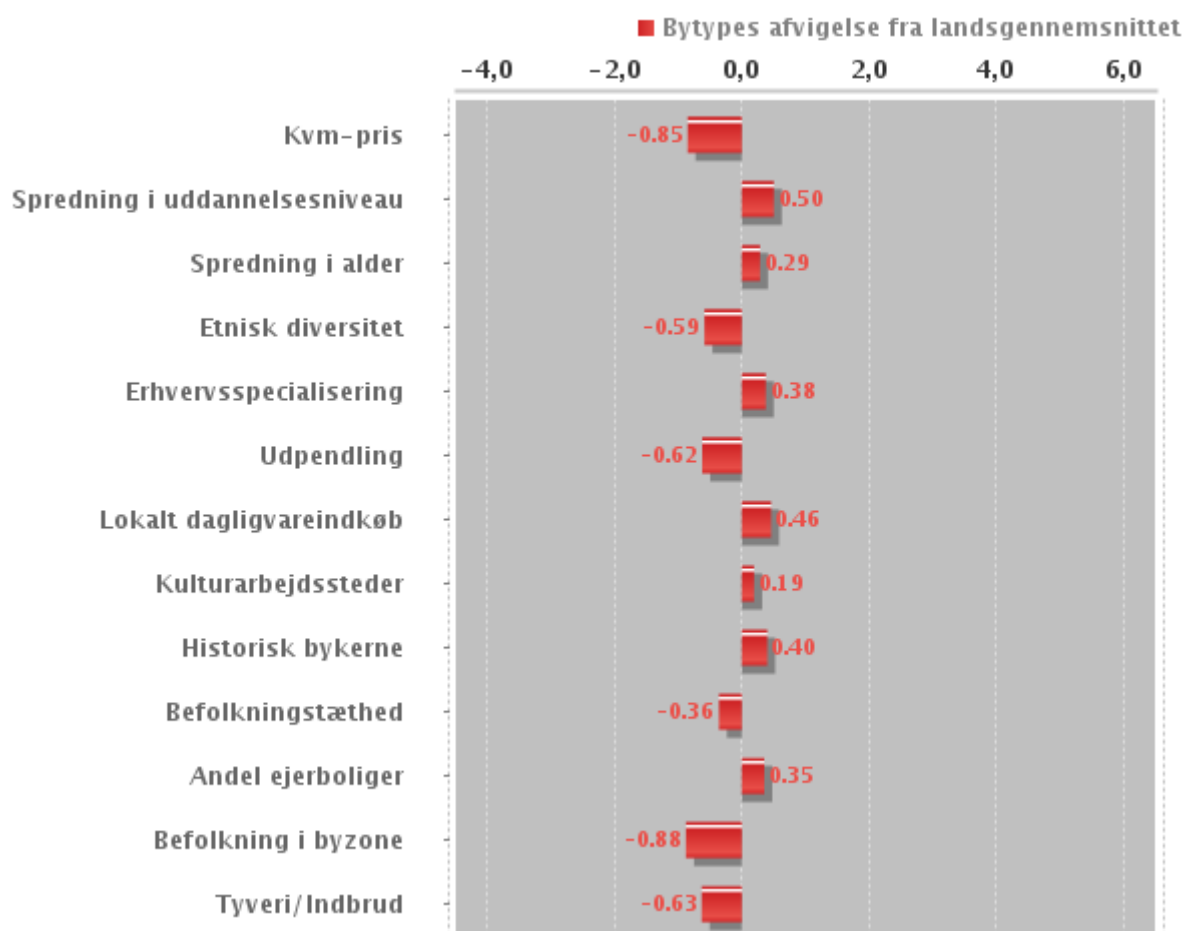
Egnens byernes café- og restaurationsliv er yderst begrænset men eksisterer dog i de større byer. Da en gruppe af Egnens byer er mål for turisme, er forretnings- og restaurationslivet her meget sæsonbetonet, og mange af butikkerne holder således lukket i vinterhalvåret.

Fritid

Fritiden i Egnbyer kan være forholdsvis tæt forbundet til den natur, der omringer byen. Traditionelt set er Egnbyen placeret i natur, der bruges mere til produktion og bearbejdning end til rekreation. Selvom dette stadig er tilfældet i mange Egnbyer, ses nu en tendens til, at naturen spiller en større rolle både for beboernes fritidsliv og som attraktion for besøgende.

Naturen i området er ofte ganske særlig, og mange værdsætter, at man gør en aktiv indsats for at fremme naturen til rekreativt brug og som kendetegn for området udadtil. Dette kan dog lede til konflikter, da meget af landskabet er privatejet.

Kulturlivet er oftest eventbaseret, og borgerne føler en stor stolthed i forbindelse med byens arrangementer – og i det hele taget over at få opmærksomhed ud over bygrænsen. Mange bruger en stor del af deres fritid på sport. Derudover bliver fritiden brugt i boligerne, da der ofte er en del forpligtelser her - store haver der skal passes og andre huslige pligter på de forholdsvis mange kvadratmeter, der leves på i byen.

Arbejde

Som bytype rummer Egnsbymen byer af ganske forskellige størrelser. Der er fra de helt små landsbyer, en stor mellemgruppe bestående af byer som Ringkøbing og Brønderslev med omkring 10.000 indbyggere og endelig en mindre gruppe med større byer som Sønderborg, Hjørring og Frederikshavn med over 20.000 indbyggere.

Det betyder, at arbejdsmarkedet er meget forskelligartet i denne bytype, men de større Egnsbymen er i høj grad mål for en del indpendling fra de mindre byer. Ligeledes arbejder en del af byens borgere i området, der ofte ligger så tilpas afsondret fra andre større byer, at det lokale arbejdsmarked er årsag til en markant del af byens tilflytning.

Det lokale arbejdsmarked er således en vigtig faktor for, at byen har en stærk identitet og i højere grad kan betegnes som en selvstændig by i forhold til eksempelvis forstæder. I Egnsbymen finder vi ofte en eller få dominerende virksomheder, der har stor betydning for byen.

Udfordringen for Egnsbymens arbejdsmarked er dog, at mange af erhvervene er ganske traditionelle og af forskellige årsager er på retur. En forholdsvis klar erhvervsspecialisering gør det tilsvarende svært at revitalisere byens erhvervsliv, da nye, moderne erhverv har svære vilkår.

Andre typiske bytræk

Beboerne i Egnsbymen er generelt rigtig tilfredse med deres liv og har ikke de store bekymringer. Man er sjældent specielt velhavende i disse byer, men omvendt er man også sjældent fattig.

Man har meget få sociale problemer at slås med, og byerne er præget af meget høj homogenitet på de fleste parametre – der bor ikke mange af udenlandsk herkomst, der bor mange med samme uddannelsesniveau (lavt til mellemlangt), og der bor mange børnefamilier og ældre – til gengæld ikke mange mellem 20-35.

Byen har ofte en del traditioner, der holdes i hævd i en verden, der opleves en smule kaotisk af byens indbyggere.

Tilflytning

Egnsbymens lave kvadratmeterpris er et meget væsentligt tiltrækningsparameter. Specielt børnefamilier finder det attraktivt, at man i Egnsbymen kan få hus, have og ikke mindst

plads, som kan være svært at betale sig fra i de større byer, hvor mange har boet under deres uddannelse.

Det handler ikke kun om plads til børnene, men også forældrene drømmer om 'eget værelse' – det kan der blive råd til i Egnshbyen. Desuden er Egnshbyen et alternativ til et ofte fortravlet liv i Hovedstaden. Her giver de naturnære boligområder mulighed for ro og fordybning, og i det hele taget er Egnshbyer med særlig smuk natur ofte forbundet med positive associationer.

Dette er et stort potentiale, der kan udnyttes til at skabe endnu bedre kendskab til byen blandt mulige tilflyttere. Man bør være opmærksom på, at det stærke fællesskab i området kan virke som en attraktion – særligt for dem der ønsker større tilknytning og følelse af samhørighed med lokalmiljøet - men fællesskabet kan også være en potentielt afskrækkende faktor, da det kan virke for lukket på tilflyttere.

Det vil i fremtiden være essentielt for Egnshbyen at bekæmpe den negative befolkningstilvækst. De få relevante jobs for højtuddannede og få uddannelsesmuligheder medvirker, ud over generel affolkning, til at færre kvinder vil bosætte sig eller blive boende i Egnshbyen.

Potentiale

- Egnshbyer kan anvende sin lokalhistorie aktivt i byudviklingen og dermed give sjæl til et nyt boligområde hurtigere end andre bytyper.
- Egnshbyers forbindelse med naturen kan bruges til at bygge grønne boliger, der tager tydeligt hensyn til lokalmiljøet, eller som forsynes af kilder fra området – eksempelvis fra vindmøller på særligt velegnede placeringer.
- Egnshbyer kan bruge sin decentrale placering til at bygge særlige byområder, der understreger roen og kontrasterer det fortravlede samfund.
- Egnshbyer er et godt sted for byggeprojekter, der på en ny måde satser stærkt på fællesskab mellem boligerne.

Udfordringer

- Egnshbyer kan have svært ved at bevare livet i bykernen. Flere medietilbud i hjemmet og mere hjemmeliv i det hele taget vil udfordre fornemmelsen af by.
- Egnshbyer risikerer at ende som pendlerbyer. Vandring mod storbyen og sammenlægning af kommunale instanser fjerner de vigtige institutioner, der samler byen.

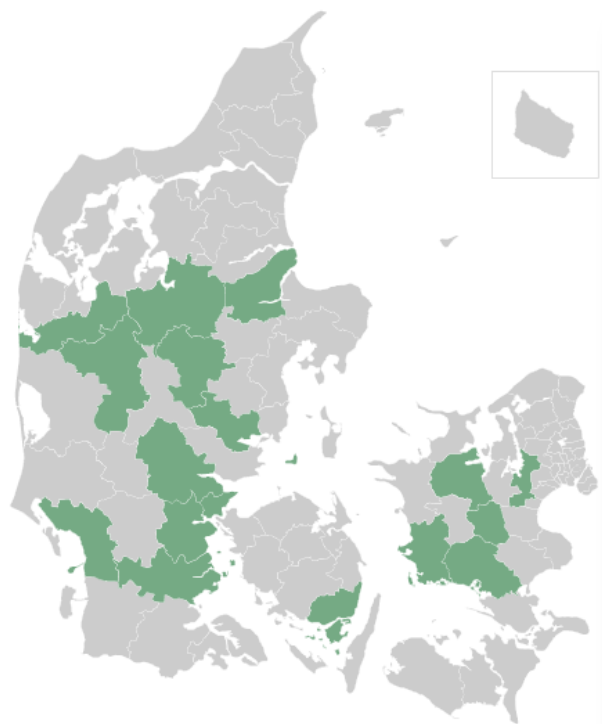
- Egnshyer har svært ved at tiltrække højtuddannede mennesker, da der er langt til de få relevante arbejdspladser.
- Egnshyer kan på lidt længere sigt få en kønsmæssig skævvridning med tung overvægt af mænd og negativ befolkningstilvækst til følge.

KØBSTADSCENTRE

Kommuner: Esbjerg, Fredericia, Haderslev, Herning, Holbæk, Holstebro, Horsens, Kolding, Næstved, Randers, Ringsted, Roskilde, Silkeborg, Slagelse, Svendborg, Vejle og Viborg.

Købstadscentrene, som findes i alle tre landsdele, tæller 17 kommuner, der alle er domineret af en mellemstor dansk by. Her på siden kan du finde mange oplysninger om Købstadscentrene, herunder om potentiale og udfordringer for denne bytype.

Du kan bl.a. se statistik for, hvordan Købstadscentrene under ét afviger fra landsgennemsnittet indenfor tretten kernefaktorer - og du kan se statistikken for de enkelte Købstadscentre i bilaget bagerst fra side 207.

Fællesskabet

At Købstadscentrene ofte har en klar identitet betyder, at det er forholdsvis tydeligt for tilflyttere, hvad der skal til for at integreres i byen. Byens borgere er ofte ganske stolte af byen, hvilket blandt andet skyldes, at de ikke står i konkurrenceforhold til en meget større by, som de oplagt ikke kan hamle op imod. Sidstnævnte ser man delvist i Centralbyer, der konstant bliver mindet om, at de er mindre end København.

Tilstedeværelsen af de få men stærke historier kombineret med en ofte meget tilfreds befolkning gør disse byer ganske velegnet til bybranding, da der både er historie, der kan understøtte det enkelte budskab samt en befolkning, der er parat til at bakke op om det.

Bolig

Byen bebos ofte af en stor gruppe mennesker, der arbejder i byen, men også en mindre gruppe der dagligt pendler ud. Mange i den sidste gruppe er ofte tilflyttere, der er blevet tiltrukket af lavere priser og er flyttet til fra eksempelvis København, Århus eller Odense. De søger i høj grad ejerboliger til lavere m²-priser end i de store byer og foretrækker ofte

byernes ældre muremestervillaer.

Parcelhusene trækker dog også en del på denne gruppe, og i det hele taget er niveauet af ejerboliger ganske højt i disse byer deres relativt høje urbaniseringsgrad taget i betragtning (det er dog stadig lige under landsgennemsnittet).

Mange af byerne har en meget attraktiv natur, som kan virke tillokkende, og som ofte søges kombineret med boliger. Det skaber et naturnært liebhaverområde i Købstadscentrene, der dog også har en ganske stor del af lejeboliger.

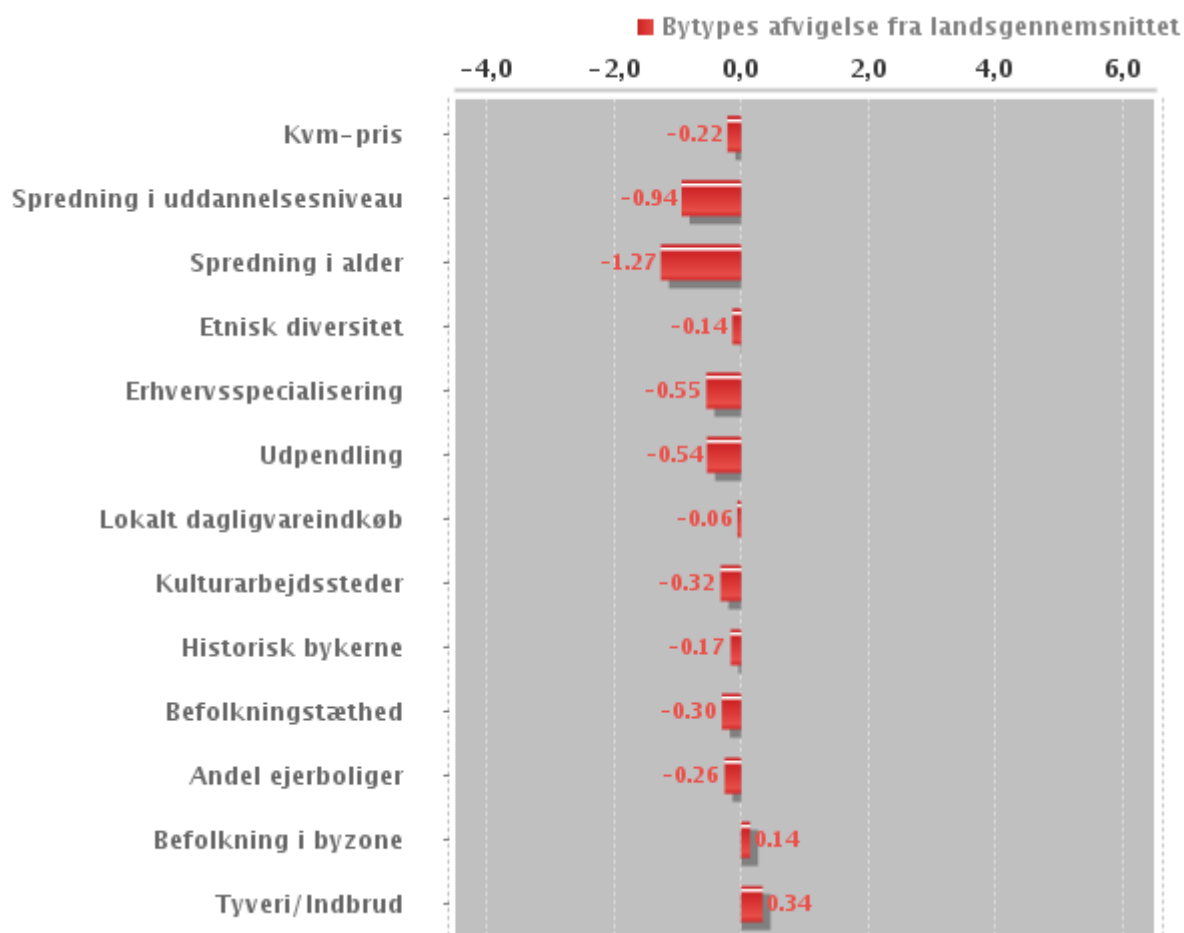
Uløseligt sammenkædet med boligen er ejerskabet af en bil for langt hovedparten af beboerne, der ofte vælger bilen frem for en højere urbaniseringsgrad – at kunne parkere tæt på boligen er vigtigere, end at boligen ligger interessant i forhold til byens absolutte centrum.

Detailhandel

Generelt er borgerne i Købstadscentrene forholdsvis tilfredse med byens detailhandelsmuligheder uden at være direkte begejstrede for dem. Man ser ofte, at beboerne tager til de større Centralbyer eller Hovedstaden, når de får lyst til en rigtig shoppetur. Byens detailhandelsliv kan beskrives som muligheden for at købe det meste men med et fravær af den oplevelse, der normalt forbindes med shopping i de større byer.

Detailhandlen er normalt centreret omkring en decideret gågade placeret i en ældre bykerne, hvor der kan være enkelte mere krogede sidegader, hvor mindre og mere specialiserede butikker holder til.

Byens centrum tiltrækker ofte en del besøgende fra lokalområdet, der bruger byen som deres primære shoppingby, selv om byens egne borgere paradoksalt nok sjældent tillægger den samme status. Alligevel er Købstadscentrets handelscentrum vigtig for byens selvopfattelse, da det markerer en vis størrelse. Derfor er byens borgere også knap så kritiske over for kædebutikker, da deres bidrag til mængden af muligheder og opfattelsen af by opvejer deres standardiserede udbud og service.

Fritid

I Købstadscentrene sætter borgerne generelt utrolig stor pris på den lokale natur. De bor et sted, der godt nok har en vis grad af urbanitet, men alligevel har en bemærkelsesværdig høj tilstedeværelse af attraktiv rekreativ natur.

Mange af Købstadscentrene har udviklet sig således, fordi de er placeret ved vandet, der har været afgørende for byens mulighed for at skabe handel og vækst. I dag er det et vigtigt element i byens fritidsliv. I det hele taget er de mest udprægede fritidsaktiviteter helt klart de kropslige og fysisk betonedede, hvor for eksempel sport ligeledes spiller en stor rolle. Borgerne er meget ofte både aktive udøvere og tilskuere til de forskellige elitehold, der for det meste findes i disse byer.

Byerne har normalt både museer og gallerier, men inden for åndskulturen vil det nærmere være bibliotekerne eller store koncerter, der trækker borgerne af huse. Finkulturen er vigtig udadtil og spiller en rolle i forhold til stoltheden over byen, hvorimod populærkulturen er

vigtig i forhold til livet indadtil og de kulturelle arrangementer, som borgerne faktisk deltager i.

Arbejde

Købstadscentrene har sjældent få eller ligefrem ét dominerende hovederhverv men derimod et ganske varieret jobmarked. Der er ganske lille spredning i uddannelsesniveaue, hvilket i dette tilfælde vil sige, at der er mange med korte og mellemlange uddannelser.

Det er sjældent, at beboerne i denne bytype er decideret trætte af at arbejde, hvilket blandt andet skyldes at den tunge industri, der kan være fysisk belastende for de ansatte, ikke er specielt dominerende her. Omvendt er disse byer heller ikke overbefolket med borgere, der praktisk talt lever for deres job. De fleste går glad på arbejde, men de arbejder for at leve og ikke omvendt.

Selvom udpendlingen ligger under landsgennemsnittet, er disse byer med deres høje andel af privatbilisme potentielle mål for mere pendling i fremtiden, hvor den stigende mobilitet vil slå endnu mere igennem på arbejdslivet.

Andre typiske bytræk

Mange unge mennesker forlader byen, når de afslutter deres skolegang og søger videre uddannelse. Dette er specielt medvirkende til, at byerne ikke har stor aldersmæssig spredning.

Hvor de unges udflytning indenfor andre bytyper, som eksempelvis Egnbyerne, kan have meget alvorlige konsekvenser for byernes befolkningstilvækst, vil det sjældent være lige så alvorligt for Købstadscentrene. Købstadscentrene har stadig en del jobs på et varieret jobmarked, hvilket er ideelt for mange børnefamilier, der søger tryghed i jobbet.

En del af disse byer har gennemgået omfattende bybrandingsforløb, og en del af dem har ligeledes været ganske succesfulde. Dette medvirker til, at byerne til en vis grad lykkes med at tiltrække en del af de unge, der i sin tid flyttede på grund af uddannelse. Den tydelige identitet og den lokale stolthed gør ofte, at man føler en ganske stor tilknytning til byen, hvis man er vokset op i den.

Mange af byerne vil opleve en voldsom vækst de næste år – blandt andet Horsens og Silkeborg, der forventes at vokse med mere end 15% og dermed være landets hastigst voksende byer.

Tilflytning

Købstadscentre tiltrækker særligt to hovedgrupper: unge mennesker fra området og familier fra større byer. De unge mennesker kommer enten for at uddanne sig i byen eller for at bo der en kortere periode, hvorefter de flytter efter uddannelse andre steder. Ofte vil det første dog være tilfældet, da byen har uddannelsesmiljøer, hvor man kan studere til og med de mellemlange uddannelser, der også fører til gode, lokale jobmuligheder efterfølgende.

De unge tiltrækkes i høj grad af byfornemmelsen – særligt nattelivet - som er det indlysende centrum for mange unge i de mindre byer omkring købstæderne. Den anden hovedgruppe, der tiltrækkes af Købstadscentrene, er familier fra de større byer, der kommer til for de flere boligkvadratmeter.

Det gode vækstpotentiale i mange af Købstæderne – mange er blandt de der vil vokse mest de næste 30 år – er ligeledes et argument. Mange tilflyttere har tillid til, at boliginvesteringer her vil give gode afkast på relativt kort sigt.

Forældrene i nogle af familierne beholder jobbet i fraflytningsbyen, da de ofte gerne vil bevare kontakten til den by, hvor de er uddannet og har størstedelen af deres venner. For dem er Købstadscentrene et tilbud om rigtig by, som fungerer som et alternativ til den større by. På sigt bliver deres tilknytning til Købstadscenteret også større, hvilket de har været åbne for fra begyndelsen.

Potentiale

- Flere af byerne har vist, at bybranding kan være effektivt for denne bytype. På den måde kan de troværdigt og klart kommunikere én eller få historier om byen.
- Købstadscentre giver god mulighed for at opføre boliger, der meget bevidst spiller på en del af byens historie.
- Lavere m²-priser i et attraktivt område giver beboerne mulighed for at ofre penge på boligens indretning. Det vil blive en mere udbredt strategi for at markere familielivet.
- Biler og transportvillighed gør, at man kan strække fornemmelsen af by længere i Købstadscentrene, hvor eksempelvis nye boligområder og barmarksprojekter ikke fravælges, blot fordi de ikke ligger midt i centrum.

Udfordringer

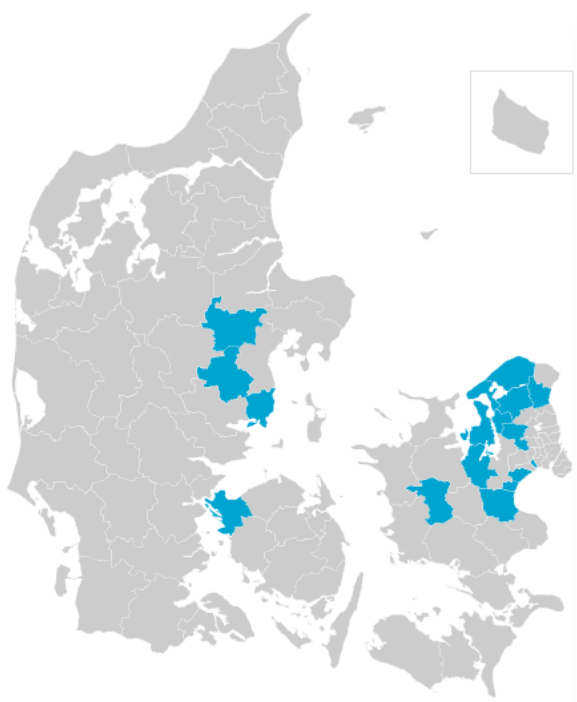
- Byen har dårligt kundegrundlag til at forbedre detailhandlen for dermed at øge tiltrækningskraften.
- Det bliver svært at etablere boligområder, hvor bilerne ikke må køre til døren.
- At tiltrække beboere med stærk interesse for det kulturelle kan være en udfordring.
- Den store befolkningstilvækst i nogle af byerne vil ikke blot betyde flere mennesker men flere forskellige mennesker, og det kan være en udfordring for byens sammenhængskraft.

OPLANDSBYER

Kommuner: Egedal, Favrskov, Fredensborg, Frederikssund, Greve, Gribskov, Halsnæs, Hillerød, Køge, Lejre, Middelfart, Odder, Skanderborg, Solrød, Sorø og Vallensbæk.

Oplandsbyerne tæller 16 kommuner, som har det til fælles, at de alle ligger forholdsvis tæt på en af de tre største byer i Danmark. Her på siden kan du finde mange oplysninger om Oplandsbyerne, herunder om potentiale og udfordringer for denne bytype.

Du kan bl.a. se statistik for, hvordan Oplandsbyerne under ét afviger fra landsgennemsnittet indenfor tretten kernefaktorer - og du kan se statistikken for de enkelte Oplandsbyer i bilaget bagerst fra side 224.

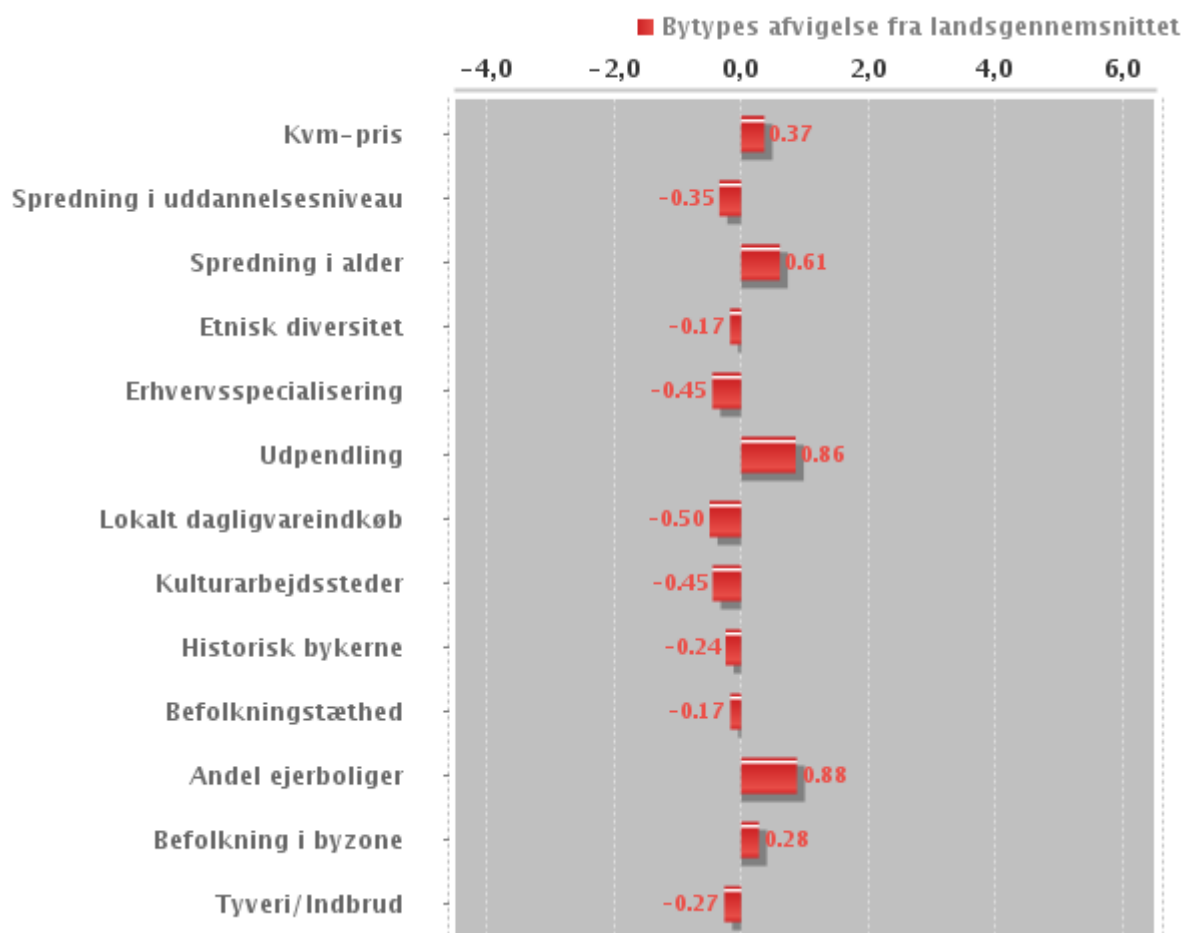

Fællesskabet

I de fleste Oplandsbyer er fællesskabet en smule under forandring. Mange af byerne har på et tidspunkt oplevet en ganske stabil vækst, og denne vækst har identitetsmæssigt været en udfordring for byerne, der nu langt hen af vejen er hjemsted for tilflyttere med arbejde uden for byen.

Der er ikke nødvendigvis en overvægt at familier med flere generationer i Oplandsbyerne, og derfor er der ikke en klar fortælling om byen integreret i borgerne. Alligevel har Oplandsbyer en størrelse der gør, at de fleste indbyggere interesserer sig for det lokale, ligesom byen ofte har et klart centrum og dermed efterlader et visuelt fællessymbol.

Boligområderne kan have deres eget fællesskab, ligesom der kan være en vis konkurrence mellem borgerne, da byen ofte rummer en del individorienterede tilflyttere, der dyrker deres karriere både i og udenfor byen. Byen er således et sted, hvor man forholdsvist let kan skille sig ud, da der ikke ses skævt til den slags.

Bolig

Boligen i Oplandsbyer er bytypens allerstærkeste kort. En meget stor del af tilflytterne kommer, fordi Oplandsbyer ofte ligger i anden række fra de største byer i landet – altså bag forstæderne. Her får man både en selvstændig by og flere kvadratmeter for pengene, selvom kvadratmeterprisen ikke kan betegnes som direkte lav.

Boligerne inkluderer en høj grad af tryghed og sikkerhed, hvilket også er et hovedargument for mange tilflyttere med børn. Selvom huspriserne ikke er specielt lave, udgør ejerboligerne en ganske stor del af det lokale boligmarked.

En del af byens borgere orienterer sig ganske meget ud af byen og ud i verden, og i denne bytype findes en bekymring om det globale miljø, der påvirker deres opfattelse af bolig - selvom gruppen med disse holdninger stadig udgør en minoritet.

Detailhandel

Oplandsbyer har ofte et ganske godt detailmiljø, der kan virke nærmest tillokkende på mange borgere fra mindre byer i oplandet. Udvalget af specialbutikker i byen er normalt forholdsvis varieret.

Detailhandlen er typisk placeret meget centralt i byen, hvor der kan være tale om enten et butikscenter, uafhængige butikker i en gammel bykerne – og til tider begge dele. Borgerne tager godt imod nye butikker, da de forbindes med en udvikling, der gør byens borgere stolte. Der er dog en grænse for, hvad de lokale synes er troværdigt, så nye butikker og detailtrends skal integreres i byen med respekt for dens størrelse og position i forhold til nærtliggende større byer.

De større byer er også her mål for en del udflugter for borgerne, der godt kan lide at tage ud af byen og finde specielle varer, der ikke sælges i Oplandsbyen.

Fritid

Den fysiske udfoldelse er vigtig for borgerne i denne by, da gruppen af indbyggere med vidensjobs er forholdsvis stor og behovet for intensiv, mental afkobling dermed tilsvarende stort. Ofte vil disse indbyggere have gode muligheder for at boltre sig i natur og vil bruge den ganske aktivt.

Borgerne er ligeledes glade for at rejse, og Oplandsbyer er til tider også selv et rejsemål. Det skyldes ikke mindst, at byen ofte har et hyggeligt centrum med både gode forretninger og fredede bygninger, som også for de lokale borgere bruges ganske flittigt til rekreation.

Ofte vil byerne have en fornemmelse af autenticitet og kvalitet, hvorfor gode og ambitiøse restauranter, der tilbyder gastronomiske oplevelser, kan eksistere her uden for den nærliggende storby. Det er således ofte en restaurant, en kro eller et andet spisested, der er med til at tiltrække endagsturister og miniferier.

Arbejde

De lokale jobmuligheder er ikke voldsomt store disse steder, og udflytningen er da også meget høj. Der er oftest ikke langt til landets store jobknudepunkter, og tit er det vigtigt for tilflytterne at bevare kontakten til den store by, de ofte er flyttet fra.

Med sin gode placering tæt på en større by er det dog ikke tvingende nødvendigt for byen selv at have et stærkt arbejdsmarked med mange arbejdspladser, da en stor del af

indbyggerne alligevel foretrækker at arbejde i den store by. Oplandsbyer har dog et udmærket potentiale i vidensøkonomien, da en del af byens borgere allerede arbejder i vidensjob, og da Oplandsbyer i forvejen tiltrækker en del entreprenante typer.

Andre typiske bytræk

Det er ofte nemt at integrere nye borgere i Oplandsbyer, da der ikke findes et lukket fællesskab, der umiddelbart holder tilflyttere ude.

Oplandsbyer kan potentielt opleve en stigende popularitet i fremtiden, hvor vi sandsynligvis vil være villige til at flytte os endnu længere efter vores jobs men stadig vil søge by, oplevelser og historier. Her har Oplandsbyer mere at tilbyde end eksempelvis forstæderne, der ikke har samme hyggelige og charmerede bymiljø.

Oplandsbyer kan således siges at være en mikrofilial af den kreative by, hvor man kan få et relativt levende bymiljø, når man ellers køber den klassiske familiebolig med have, tryk på vejen, masser af plads og frisk luft.

Tilflytning

Gennemsnitligt er m²-prisen lavere i Oplandsbyerne end i Hovedstaden, Centralbyer samt Basis- og Bonusforstæder, men højere end i Købstadscentrene. Dette indikerer, at Oplandsbyerne i mindre grad end Købstadscentrene er en selvstændig by med sin egen økologi af bolig, erhverv og by, der fungerer på sine egne præmisser.

Oplandsbyen fungerer i stedet langt hen af vejen på grund af en større by i oplandet – på samme måde som forstæderne. Eksempelvis kommer den største tilflyttergruppe til Køge fra København, hvor mange vælger at beholde deres job i Hovedstaden.

Da Oplandsbyerne netop ikke kan siges at være selvstændige byer som Købstæderne (hvor indbyggerne både bor, arbejder og opholder sig i fritiden), er det muligt at bosætte sig i Køge men stadig beholde den stærke kontakt til København og føle sig som Københavner.

Selvom grænsen, for hvornår man kan tale om en egentlig selvstændig by, trækkes mellem Købstadscentrene og Oplandsbyerne, har Oplandsbyerne alligevel ofte et bycentrum, der virker hyggeligt og overskueligt, og ofte vil der også være attraktiv natur tæt på byen.

Potentiale

- Oplandsbyer vil være et godt sted for eksperimenterende byggeri, inspireret af udenlandske byggetraditioner, der med mening kan integreres i moderne danskeres behov.
- Oplandsbyer har udmærket potentiale for at sælge boliger, der meget bevidst tager hensyn til global opvarmning.
- Oplandsbyer har gode muligheder for at udfordre kernefamiliens parcelhusdrømme, hvor tryghed og byliv blandes.
- Oplandsbyer er et godt udgangspunkt for at skabe et succesfuldt boligområde, der bevidst satser på en meget blandet etnisk beboersammensætning.

Udfordringer

- Oplandsbyer er meget afhængige af resten af regionens jobmarked, da der ikke er et stærkt lokalt jobmarked at falde tilbage på i krisetider.
- Oplandsbyers detailmiljø kan blive truet af større villighed til at bevæge sig efter luksusvarer og åbning af regionale storcentre.
- Oplandsbyer kan have svært ved at fastholde beboerne, når børnene er flyttet hjemmefra.
- Oplandsbyer kan få problemer med at sælge sig selv, da de hverken har udsigt til at blive attraktivt urbane eller attraktivt idylliske i fremtiden.

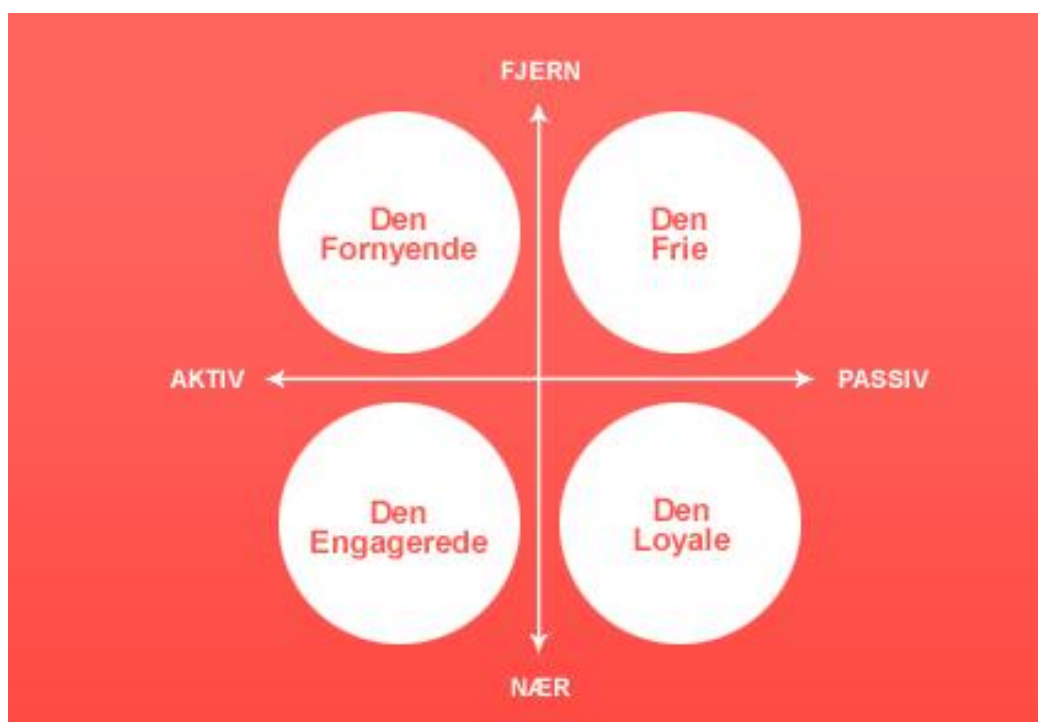
KENDETEGN VED FORSKELLIGE BEBOERTYPER

Her kan du få et nyt perspektiv på beboeranalyse, der baserer sig på en overskuelig inddeling af byens borgere i fire typer. Der er ingen standardløsninger på beboersammensætning, da der er særlige hensyn at tage i alle byer, men beboertyperne giver inspiration til, hvilke mennesker der fungerer bedst sammen i specifikke områder, og hvad der kan få dem til at flytte til området.

De fire beboergrupper er baseret på en mønsteranalyse foretaget i forskellige dele af Danmark og derefter generaliseret og kvantificeret ved hjælp af kommunale nøgletal. Mønsteranalysen bygger på beboernes forhold inden for to dimensioner med særlig relevans for byens fællesskab:

1. Er man overvejende orienteret mod det lokale samfund, eller søger man input udefra?
2. Er man aktiv og initiativskabende i forhold til fællesskabet, eller tager man passivt del i noget, andre har skabt?

Det er ikke alle borgere, som kan kategoriseres i de fire typer ud fra statistiske data. Det vurderes, at ca. 33 % af befolkningen således ikke er kategoriseret.

DEN FORNYENDE

”Folk sagde det var umuligt at drive en sushirestaurant her i byen – de sagde jeg var skør, men nu har jeg deres respekt.”

Forhold til fællesskabet

For Den Fornyende er det gode sted forbundet med et fællesskab. Fællesskabet opfattes ikke nødvendigvis som inkluderende overfor alle, og fællesskabet eksisterer heller ikke kun for fællesskabets skyld. Der skal være en kvalitet i fællesskabet, der taler direkte til Den Fornyende – ofte vil det være skabt af Den Fornyende selv. Den Fornyendes forhold til fællesskabet kan beskrives som strategisk, da Den Fornyende ofte søger bekræftelse via fællesskabet.

Forhold til andre beboertyper

Den Fornyende er i antal den mindste beboertype og har et særligt behov for at adskille sig fra andre. Den Fornyende har både behov for synlighed og bekræftelse i området, og er derfor i høj grad afhængig af Den Engagerede og Den Loyale, der kan føre Den Fornyendes tanker videre. De bryder sig ikke om at bo med for mange andre fornyende, der potentielt kan definere fællesskabet anderledes end dem selv. Den Frie betyder mindre for Den Fornyende, der dog kan finde inspiration i dem.

Tilknytning til byen og verden

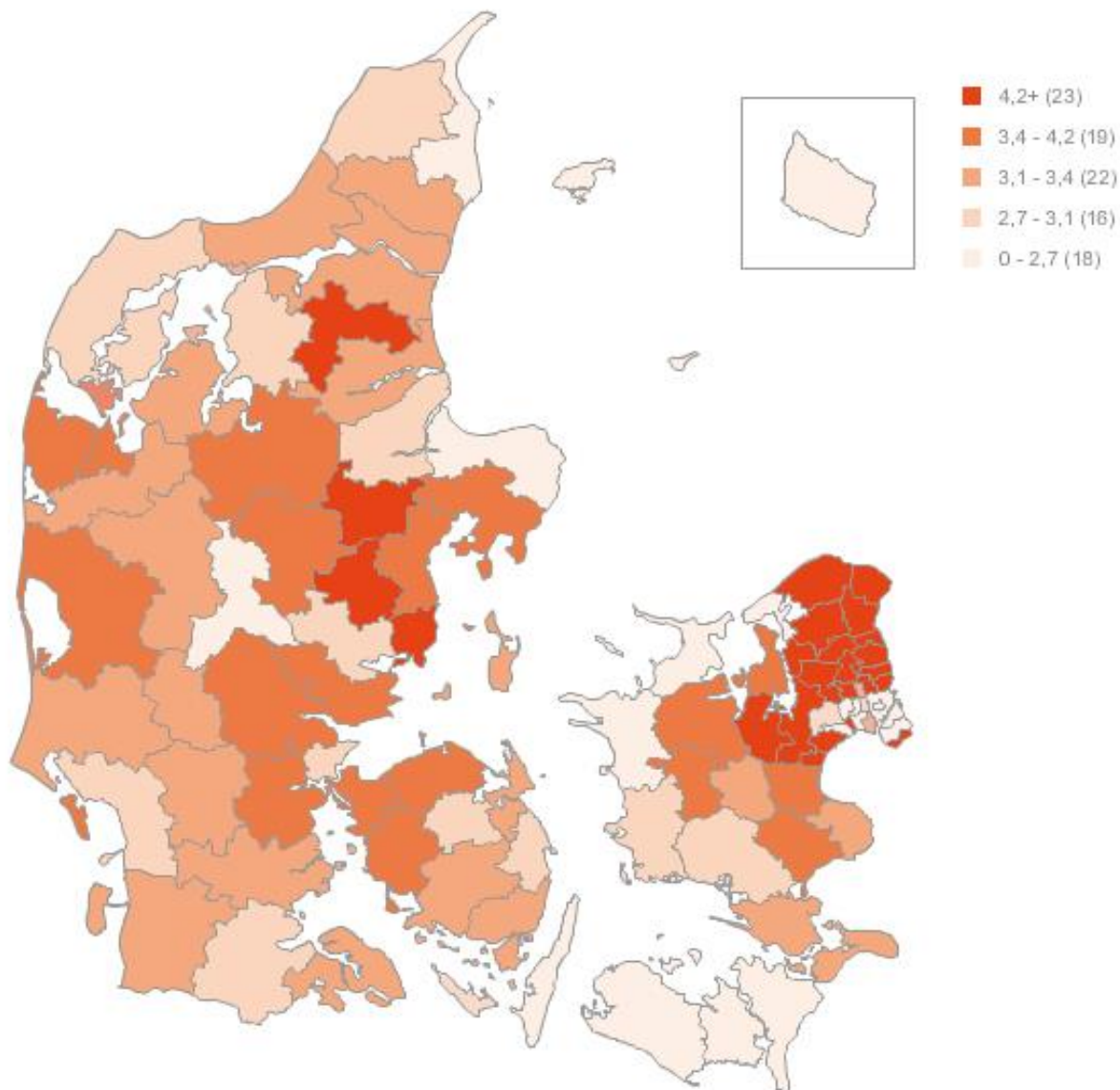
Byen betyder en del for Den Fornyendes mulighed for at udleve sine idealer for fællesskab, men i modsætning til Den Engagerede og Den Loyale får Den Fornyende ofte sine indtryk uden for byen (eller boligområdet). Hvis ikke det er muligt at præge fællesskabet i den ønskede retning, er Den Fornyende forholdsvis villig til at flytte til et andet sted. Den Fornyende søger mere den moderne end den traditionelle by.

Forholdet til boligen

Den Fornyende bor overvejende i ejerbolig, både fordi indtægten normalt er ganske god, og fordi det æstetiske betyder noget for den iscenesættende fornyer. I de større byer vil man også finde Den Fornyende i mange andelslejligheder. Boligen er ofte indrettet efter en klar idé, da den også skal være velegnet til at vise frem og skal repræsentere den fornyende som person. Det være sig særligt udvalgt design eller unikke personlige genstande.

By og land

Den Fornyende er primært orienteret mod by, hvor der er liv, indkøbsmuligheder og historie. Landområder betyder i dette forhold mindre, da Den Fornyende overvejende er orienteret mod kultur frem for natur. Det er således også åndskulturen (som malerkunst, litteratur, skuespil og film) der karakteriserer Den Fornyende og i mindre grad kropskulturen som sport. Sport dyrkes mere på deltagerniveau end på tilskuerniveau.

Fordeling af beboertypen "Den Fornyende" på landsplan.

Livsfase

Den Fornyende er ofte i den yngre, men etablerede ende af den midaldrende klasse – typiske mellem 35-45. Det er meget sandsynligt, at der er hjemmeboende, skolesøgende børn, og at Den Fornyende lever i et forhold.

Uddannelse og beskæftigelse

Den Fornyende vil ofte have minimum en mellemlang videregående uddannelse, og vil have skiftet job en del gange. Arbejder helt overvejende i den private sektor, og er ikke sjældent selvstændig. Jobbet kan til tider hænge sammen med hans lokaltilknytning og stærke position i området.

Tilflytning

Byen med høj tiltrækning = Købstadscentre, og til dels Oplandsbyer.

Byer med lav tiltrækning = Egnbyen og til dels Hovedstaden.

I Købstadscentret er Den Fornyende den særlige. Byens størrelse gør, at Den Fornyende kan profilere sig i det interne fællesskab, et fællesskab der i Købstadscentret er forholdsvis stærkt. Her findes flere med en stor tilknytning til byen, der også er villige til at engagerer sig i Den Fornyendes initiativer.

Hvor det kan være svært for Den Fornyende at differentiere sig i Hovedstaden, er det i Købstaden og Oplandsbyen nemmere at introducere nyt. Byerne har ikke helt samme omfang af internationalt udsyn, og derfor vil Den Fornyendes perspektiv oftere vække opsigt. Det opleves tit, at man tager fra Hovedstaden til mindre byer for at positionere sig som Den Fornyende.

I Hovedstadens kontekst træder Den fornyende i højere grad frem i grupper, hvor nytænkningen og den anderledes tilgang til byen tit opstår i netværk – derfor er andelen af beboertyper der er fornyende af sind større i Hovedstaden end hvad tallene viser. Egnbyen har meget svært ved at tiltrække Den Fornyende. Byen er for traditionsbundet, og det opleves som svært at introducere nye idéer i lokalsamfundet. Når det til tider lykkes Den Fornyende at trænge igennem med en idé, er potentialet til at vinde opbakning til gengæld stort i hele byen.

I visse tilfælde kan der opstå interessekonflikter mellem Den Engagerede, der vil fastholde traditionerne, og Den Fornyende der vil skabe nyt. Men oftest er Den Fornyende en god ressource at tiltrække, da de ofte iværksætter positive initiativer for byen. Det kræver dog en del at tiltrække dem, da det er den Beboertype, der er færrest af, og mange byer i forvejen forsøger at gøre sig interessant for netop denne gruppe.

DEN FRIE

”Jeg har boet mange steder og har ikke slået rod. Jeg identificerer mig egentlig ikke med min bolig - ville ikke længes tilbage. ”

Forhold til fællesskabet

Den Frie er den beboertype, der forholder sig mest passivt til det lokale fællesskab. Normalt vil Den Frie hverken bidrage til eller deltage i det lokale stedsbunde fællesskab. Den Fries personlige identitet er sjældent forbundet til det lokale miljø, da hans selvforståelse er at orientere sig ud mod verden, og han ser sig selv som en, der ikke slår rødder, selvom han sagtens kan ende med at bo i den samme by i længere tid.

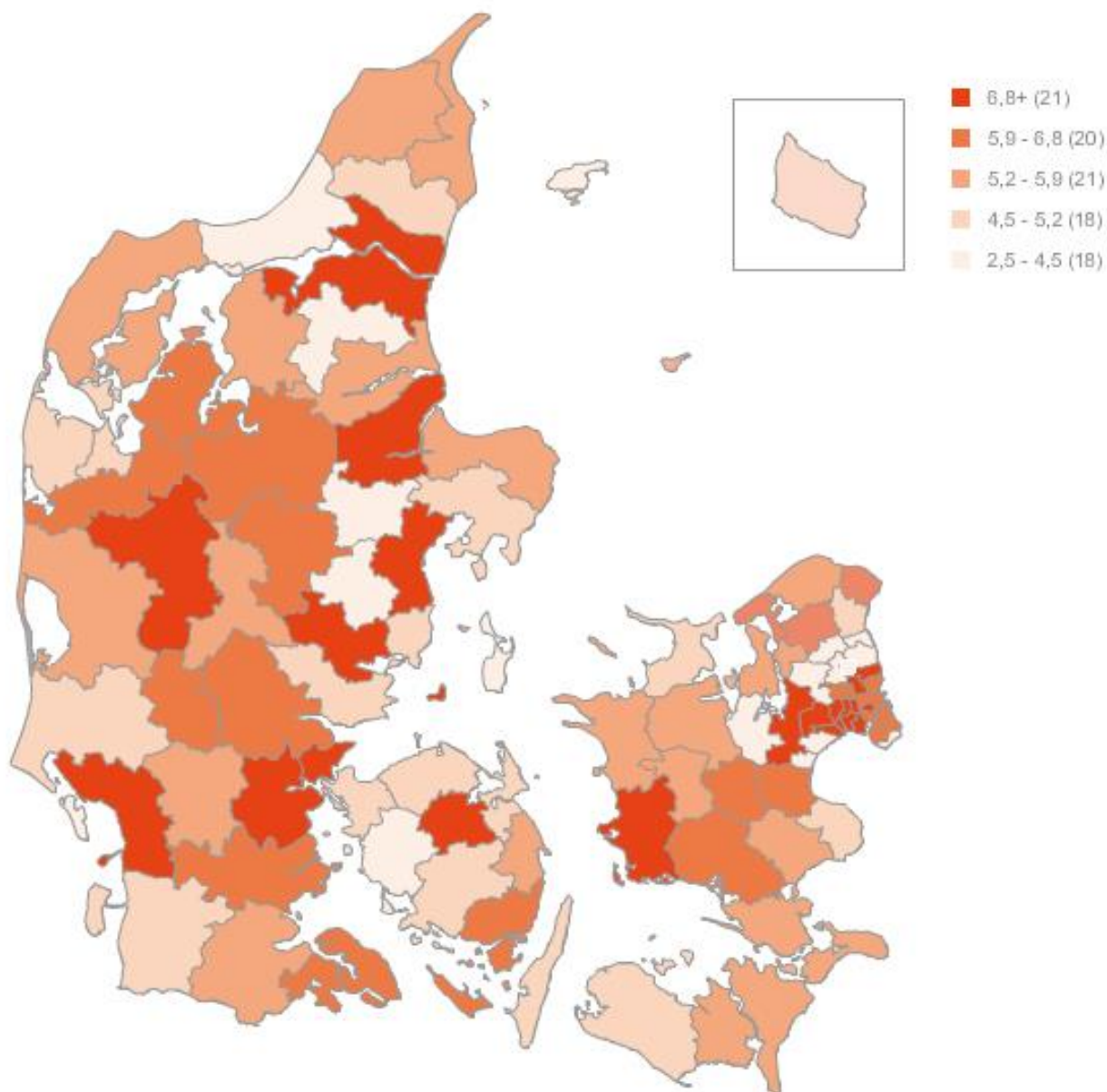
Den Frie kan ofte deltage i andre fællesskaber, der typisk vil være online. Mange tilflyttere (herunder indvandrere) starter i rollen som Den Frie, og nogle vil derfor senere placere sig i en af de andre tre beboertyper, efterhånden som deres anciennitet i byen stiger. For den gruppe, der forbliver frie, kan et for stærkt lokalt fællesskab virke afskrækkende.

Forhold til andre beboertyper

På grund af den lave lokale tilknytning har Den Frie ikke et stærkt forhold til nogen af de tre andre beboertyper – og har heller ikke et stærkt forhold til andre Frie. På grund af orienteringen ud af byen har Den Frie dog en lille berøringsflade med Den Fornyende, men den er absolut sporadisk.

Tilknytning til byen og verden

For nogle mennesker i denne beboertype vil byen aldrig have særlig betydning, og de vil være præget af mange flytninger. Deres tilknytning til stedet skyldes ofte, at stedet i en periode var det mest praktiske, mulige eller økonomiske. For den del af de frie er der sjældent tale om drømmestedet – som muligvis slet ikke eksisterer hos dem. Perspektivet ud i verden kan være meget stærkt hos Den Frie, der ofte vil orientere sig mod kultur og kulturudbud uden for byen og uden for landet.

Fordeling af beboertypen "Den Frie" på landsplan.

Forholdet til boligen

Den Frie bor ofte i lejet bolig, siden de ikke nødvendigvis regner med at blive boende i byen på længere sigt, eller vil prøve området af før de binder sig til ejerbolig. Derfor er kravene til boligen også ganske små. Den Frie rejser gerne rundt med sine personlige effekter, som passes ind i boligen, så de forventer ikke nødvendigvis, at selve boligen giver personlighed.

By og land

Den Frie er typisk åben for at flytte til en anden by, og interesseret i hvad der rører sig andre steder. Orienteringen vil ofte være rettet mod byer eller lande, Den Frie tidligere har boet i. Naturen er rar at have i nærheden, men ikke nødvendigvis et krav for boligen.

Livsfase

Gennemsnitsalderen blandt beboertyperne er klart lavest hos Den Frie, der typisk vil være mellem 25-40 år, og ofte i en omstillingsperiode. En del kan stadig være under uddannelse, netop have afsluttet den eller være ved at stifte familie. En anden omstilling kan man finde hos tilflyttede familier, der ofte vil være lidt ældre, men også have børn.

Uddannelse og beskæftigelse

Den frie er en meget spraglet gruppe, hvad uddannelse og beskæftigelse angår. Beboertypen indeholder en del forholdsvist nyuddannede akademikere, men også tekniske uddannelser er pænt repræsenteret her. Den Frie arbejder ofte i det private erhvervsliv eller på undervisningsinstitutioner, men sjældent mange år samme sted.

Tilflytning

Byer med høj tiltrækning = ofte Hovedstaden, ellers Centralbyer og Basisforstaden.
Byer med lav tiltrækning = Egnbyen.

Den Frie værdsætter Hovedstadens mulighed for anonymitet. Desuden omfatter beboertypen mange studerende, så Hovedstaden og Centralbyen er for dem et oplagt valg med mange uddannelsesmuligheder. Bytyperne har forholdsvis mange lejeboliger, og den store by giver mulighed for spontanitet, og international stemning, hvilket inspirerer og tiltrækker Den Frie.

Mange vil også tiltrækkes af Basisforstaden. Her kan man bo billigt tæt på byen, og da Den Frie ikke kræver et særligt tilhørsforhold og en stærk bymæssig identitet, er Basisforstaden et godt og oplagt valg. Det stærke fællesskab i Egnbyen kan derimod virke afskrækkende. Her bliver man inviteret indenfor per automatik, og der er fare for en negativ attitude, hvis man ikke deltager. Egnbyen har kun få lejeboliger og et fokus på tradition og lokalt perspektiv, hvilket ikke er en præference for Den Frie.

Gruppen kan umiddelbart virke uattraktiv i forhold til byplanlægning: de er sjældent interesserede i at bidrage til områdets fællesskab og udvikling, de har ofte en lavere indkomst (bl.a. på grund af de mange studerende beboertypen omfatter) og de er for det meste på vej væk - om ikke andet så i hvert fald mentalt. Men selv om Den Frie ikke

umiddelbart virker som den mest attraktive beboertype, et det alligevel på længere sigt en 'god investering' at tiltrække dem.

En stor procentdel af befolkningen har befundet sig i denne gruppe på et tidspunkt i deres liv, men er med tiden flyttet over i en af de tre andre beboertyper, og når Den Frie er et ungt menneske, der senere i livet skal vælge et sted at bo, er det oftest småting, der er udslagsgivende for, hvor man slår sig ned: En biograftur til byen, gode barndoms minder fra ferier i området, en stor koncert i byen kan være med til, at stedet bliver taget i betragtning som et sted at bo med familien.

DEN ENGAGEREDE

“Jeg har været med til arrangere byfesten i mange år – der er grill og hygge, og hele byen kommer”.

Forhold til fællesskabet

Ingen anden beboertype har samme forbindelse mellem byens fællesskab og deres personlige identitet som Den Engagerede. Den Engagerede værdsætter den lokale historie, og forsøger aktivt at opretholde den. Derfor støtter Den Engagerede ofte meget op om lokale institutioner, og deltager også gerne i velgørende arbejde.

For Den Engagerede er fællesskabet inkluderende, da enhver der støtter op om værdierne er velkomne. Det er sjældent Den Engagerede selv, der har defineret kulturens værdier, men alligevel må Den Engageredes forhold til fællesskabet betegnes som emotionelt, da det er stærkt medvirkende til at skabe Den Engageredes identitet.

Forhold til andre beboertyper

Den Engagerede er meget afhængig af Den Loyale, da de har brug for nogle til at støtte op om og bekræfte, den kultur de har valgt at viderefordre. Da Den Engagerede er forholdsvis traditionelt orienteret, er Den Fornyende ikke nødvendigvis specielt velønsket, hvis denne skaber en ny kultur, der bryder for meget med den Den Engagerede støtter op om. Den Frie kan virke irriterende på Den Engagerede, fordi de hverken bidrager med noget nyt eller ønsker at bakke op om det eksisterende. Bliver Den Frie til Den Loyale, er det dog til stor glæde for Den Engagerede.

Tilknytning til byen og verden

Den Engagerede er mere end nogle andre orienteret mod byen. De har ofte familie boende i byen, og vil ofte være vokset op i byen. De kan have boet andre steder, men er tilbøjelige til at vende tilbage. Den Engagerede har et stort netværk i byen, og det vil være en stor beslutning at flytte til en anden by. Den Engagerede interesserer sig normalt mest for byen, han bor i, og i mindre grad for andre regioner, lande og verdensdele.

Når han sammenligner sin hverdag med andre områder, vil det typisk være omkringliggende byer, der er mål for sammenligningen.

Forholdet til boligen

Den Engagerede er helt overvejende husejer. Huset markerer hans forbindelse til byen, og vedligeholdes derfor med en ordentlighed, der præger det meste af hans virke. Haven er vigtig for Den Engagerede, og typisk vil have være lige så velholdt som resten af boligen.

Den Engageredes hjem er ofte præget af symboler på hans sociale aktiviteter – han vil hellere hænge familiens rejsebilleder på væggen end at købe specielle designmøbler.

By og land

Trods den store tilknytning til byen er Den Engagerede ofte glad for at bruge naturen – ikke mindst på grund af roen. På samme måde er Den Engagerede også mere tilbøjelig til at bosætte sig i mindre og mellemstore byer frem for helt store byer. Her er kulturen ofte stærkest og mest homogen – og naturen er ligeledes inden for tæt rækkevidde.

Livsfase

Den Engagerede er ofte lidt op i årene, men er det ikke nødvendigvis. En del har rundet 50, men der kan også være både yngre og ældre mennesker der har boet i byen hele livet. Den Engagerede er dog sjældent under 30, og vil næsten altid have børn – heraf er mange flyttet hjemmefra. Aktive pensionister fylder også en del i denne gruppe.

Uddannelse og beskæftigelse

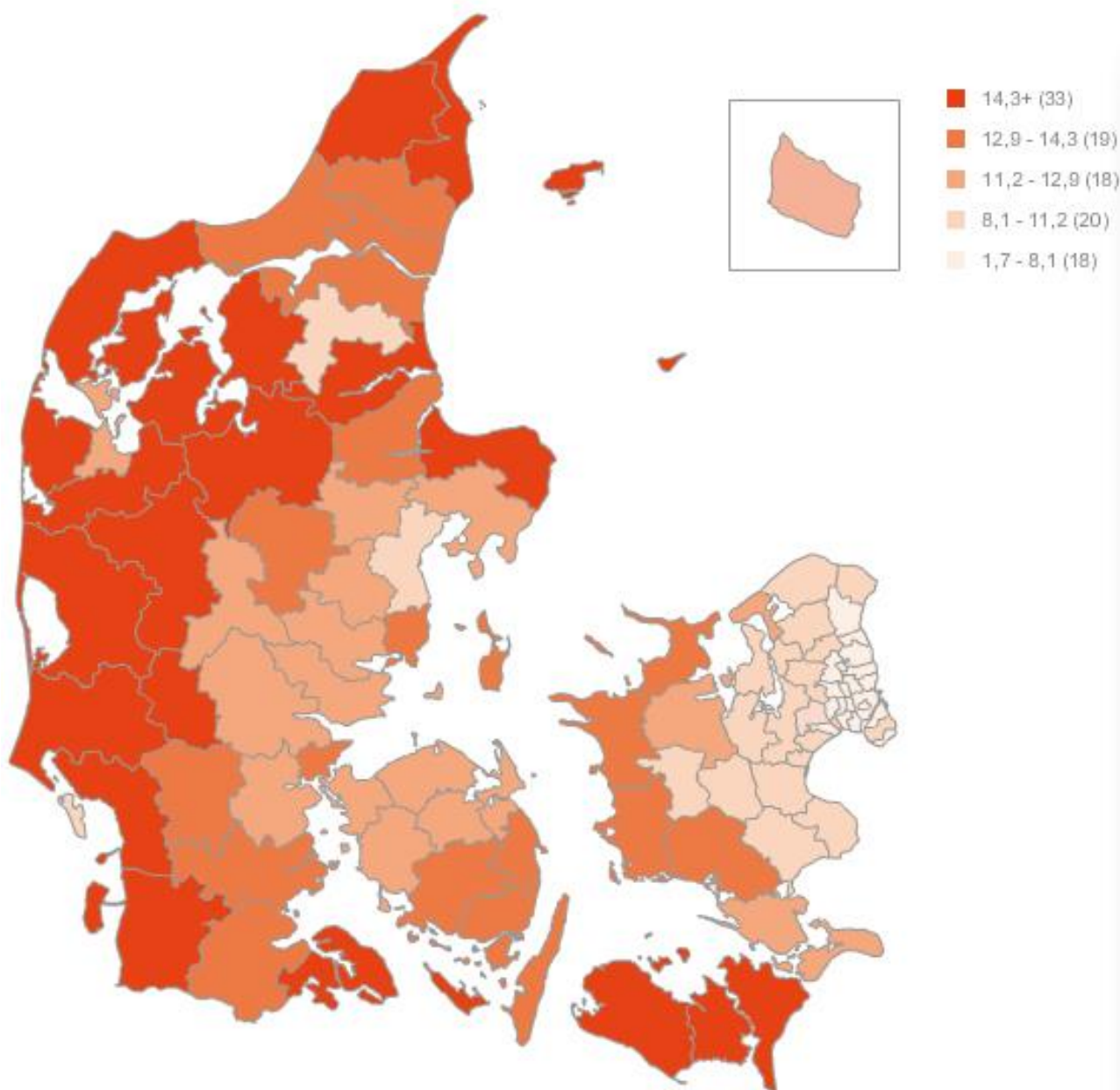
Den Engagerede er overvejende beskæftiget i den offentlige sektor, og ligger midt i indtægtsgruppen. Jobs som lærere, pædagoger og politibetjente er normale i denne kategori. Der er få ufaglærte blandt Den Engagerede, men i de byer hvor der er færre offentlige jobs, arbejder en større del af Den Engagerede naturligvis i den private sektor. Den Engagerede pendler sjældent, da han foretrækker at lægge sin arbejdskraft i samme by som de bor.

Tilflytning

Byer med høj tiltrækning = Egnsbys og til dels Købstadscentre.

Byer med lav tiltrækning = Hovedstaden og Basisforstaden. Det stærke fællesskab i Egnsbys eksisterer ikke mindst i kraft af den store forekomst af Den Engagerede, der bor i byen. Byens begrænsede størrelse og traditionsbundne kultur tiltaler den Engagerede. Her kender man som oftest sin nabo, og interessefællesskaber i sportsklubber og skoler samler nabolaget. Her føler Den Engagerede sig hjemme, da hans indsats bliver bemærket og værdsat. Købstadscentret stærke historiske identitet virker også ofte tiltrækkende på Den Engagerede - en historisk identitet de vil værne om.

Den Engagerede foretrækker i mange tilfælde at blive i den by, de er vokset op i. Det handler derfor ikke i så høj grad om at tiltrække som om at fastholde. Sker der for store ændringer uden Den Engagerede kan følge med, vil de være tilbøjelige til at forlade området, hvilket dog vil ærge dem en del. Ofte opleves Hovedstaden som for stor, og Den Engagerede vil være bange for at blive anonym og isoleret fra et egentligt lokalt fællesskab.

Fordeling af beboertypen "Den Engagerede" på landsplan.

Men finder Den Engagerede en samhørighed i Hovedstadens mikro-fællesskaber, som andelsforeningen, eller andre lokalt forankrede interessefællesskaber, vil han føle sig

yderligere forbundet med stedet. Basisforstadens løse lokalidentitet er en stor udfordring i forhold til at tiltrække Den Engagerede, der meget sjældent ville bosætte sig her uden at have en tidligere tilknytning til stedet. Den Engagerede kan være svær at få med, i tider hvor byer må omstille sig på nye udfordringer. Men hans loyalitet er oftest en styrke for området, og hans engagement sikrer byens sammenhængskraft.

DEN LOYALE

“Mit hus er mit refugium... en god nabo er én der ved, hvornår man skal kigge forbi, og hvornår man ikke skal”

Forhold til fællesskabet

Den Loyale er positivt indstillet over for et lokalt fællesskab, men er omvendt ikke specielt aktiv for at opretholde det. Han bakker gerne op om fællesskabets traditioner, men det er sjældent, at han selv tager initiativ til kulturbærende aktiviteter.

Hans brug af fællesskabet skal dog heller ikke overvurderes, da hans identitet ikke er så stærkt forbundet til byens fællesskab som Den Engageredes. Fællesskabet kan for Den Loyale ofte betegnes for praktisk, da det er vigtigt, at man kan få noget konkret ud af det – som for eksempel gensidig børnepasning.

Forhold til andre beboertyper

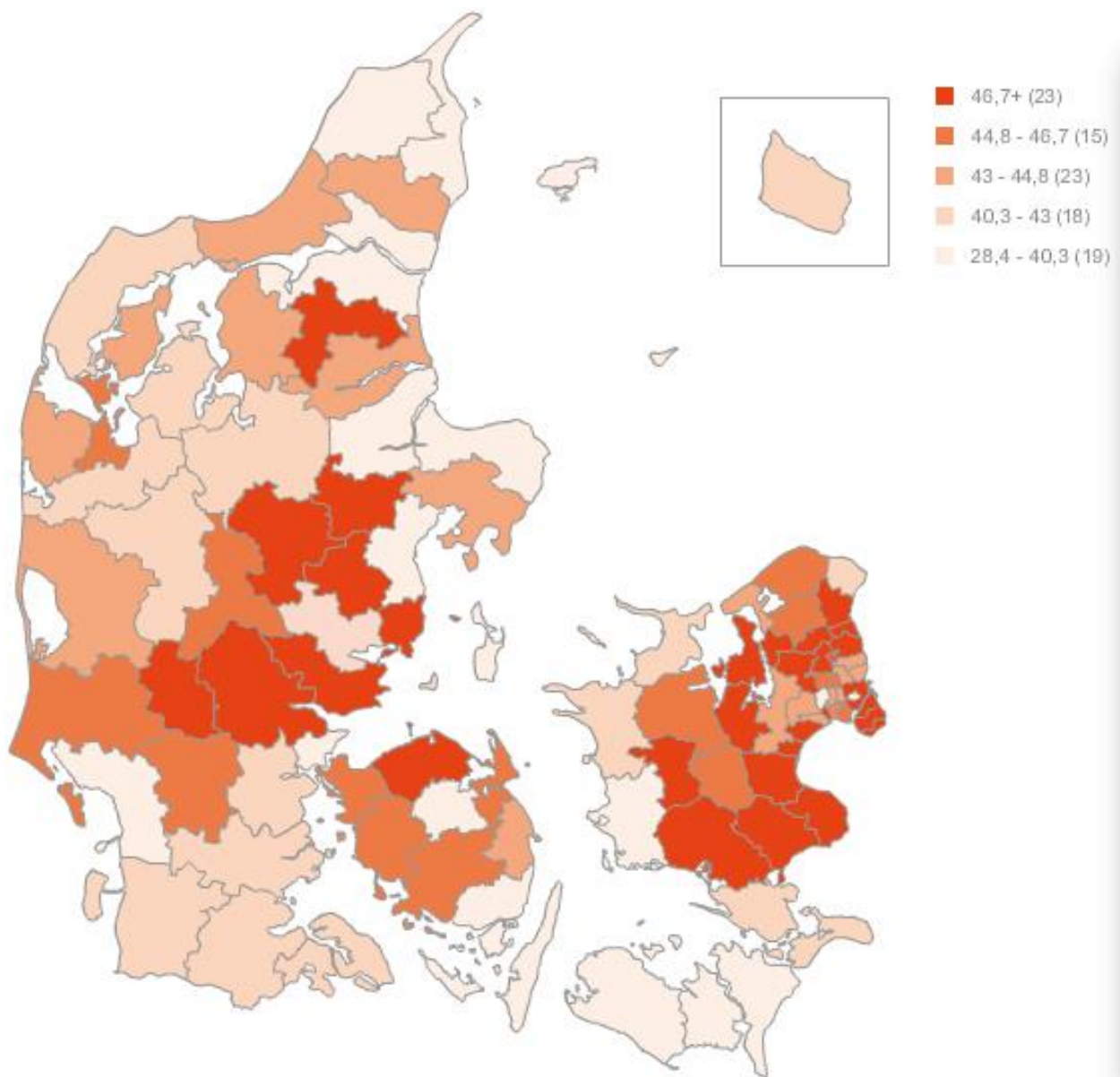
I forhold til Den Fornyende og Den Engagerede er Den Loyale klart mindre afhængige af de andre beboertyper. De sætter ofte pris på, at andre tager initiativ til fællesskabsbærende aktiviteter, men kun til en vis grænse. Fællesskabet kan ofte blive for meget, da Den Loyale sætter mest pris på det nære samvær med sin familie. Det er således ofte gennem børnene, at Den Engagerede har kontakt til fællesskabet i byen.

Tilknytning til byen og verden

Det lokale er i høj grad omdrejningspunktet for Den Loyale. Byen anvendes til langt de fleste formål, og trangen til at tage til de større byer er ikke udpræget, men eksisterer dog i mindre målestok. Man orienterer sig dog normalt meget lokalt – og gerne blot i boligkvarteret, frem for selve byen. Flyttefrekvensen for denne gruppe er forholdsvis lav, og udviklingen i resten af verden er ikke noget, der påvirker dagligdagen voldsomt.

Forholdet til boligen

Ejeboligen er centrum for Den Loyales liv, for her kan de nære værdier dyrkes i fred og ro med børnene. Boligen markerer den uafhængighed, der er så vigtig for Den Loyale. Her bestemmer jeg. Her kan man både vælge, hvornår man vil være sig selv, og hvornår man vil være social. Der er en lille tilbøjelighed til at vælge det første. Der ligges ofte energi i indretning af boligen, men hvor Den Fornyende eksempelvis vælger unikke genstande, har Den Loyale en tendens til at vælge alment defineret 'god smag'

Fordeling af beboertypen "Den Loyale" på landsplan.

By og land

Byen anvendes forholdsvis sporadisk af Den Loyale, der foretrækker at opholde sig i boligområdet. En klar adskillelse af by og boligområde er et plus, da det giver mere ro og privatliv. Byen er ikke noget, man ønsker at være del af hele tiden, og en stor nærtliggende by vil heller ikke have ekstrem tiltrækningskraft på denne gruppe. Land og natur har nogenlunde samme status som byen, og er også noget man kun bruger sporadisk.

Livsfase

Den Loyale er helt overvejende børnefamilier med skolesøgende børn. Mange i denne gruppe har gjort sig overvejelser om at flytte, når børnene på et tidspunkt flytter hjemmefra, men i øjeblikket er børnene det helt centrale i hans liv.

Uddannelse og beskæftigelse

De er typisk gift og har været på arbejdsmarkedet mindst 10-15 år – dog er det ikke usædvanligt, at kvinden arbejder på nedsat tid. Uddannelsesniveaueet kan svinge meget fra ufaglærte til lang videregående, men på tværs af uddannelsesmæssig baggrund vil Den Loyale typisk beskæftige sig med byggeri, teknik og produktion, ligesom en del folkeskolelærere befinder sig her.

Tilflytning

Byer med høj tiltrækning = Oplandsbyer og Bonusforstæder.

Byer med lav tiltrækning = Egnbyer og Hovedstaden.

Den Loyale er den mest udbredte beboertype, og sandsynligvis den gruppe der interesserer sig mest for boligen og dens familiære fællesskab. Derfor er der i udgangspunktet ingen bytyper, der ikke er attraktive for Den Loyale. Oplandsbyer og Bonusforstæder har dog i højere grad end andre bytyper fokus på boligen og familien som enhed - særligt i Bonusforstaden dyrkes individet frem for fællesskabet, hvilket passer godt til Den Loyale. I begge byer finder Den Loyale plads til at skabe sin egen ramme. Her er en høj andel af ejerbolig, hvor Den Loyale har mulighed for ultimativ selvbestemmelse. Den nærliggende storby er ikke essentiel, men det er rart at vide, den er der.

Egnbyer er til tider præget af en stor forventning om deltagelse i fællesskabet, og selv om Den Loyale sætter pris på en vis grad af fællesskab, er der også en øvre grænse, og den kan Egnbyerne til tider overskride.

Den Loyale er ligeledes mindre tiltrukket af Hovedstaden, da han sjældent vil finde den privathed, han søger. Her er godt nok ikke et udpræget krav om deltagelse i et fællesskab, men den tætte by og det hektiske liv appellerer ikke til Den Loyale. Da beboertypen indeholder mange børnefamilier, har de fleste et større behov for plads og ro end urbanitet og kultur.

PÅVIRKNING FRA FORSKELLIGE TRENDS I OMVERDENEN

På disse sider beskrives de vigtigste trends, der kendetegner det samfund, som fremtidens byer er en del af. Beskrivelserne omfatter tre niveauer af trends med betydning for den enkelte by og byudvikling generelt:

- Megatrends
- Hverdagstrends
- Bytrends

De tre niveauer giver tilsammen håndgribelig inspiration til, hvordan fremtidens by vil eller bør forme sig på mange forskellige områder.

Trends og fremtidsforskning er i sagens natur forbundet med en del usikkerhed: Enkeltstående begivenheder, politiske indgreb, ændret offentlig mening, mediasager, mætningspunkter osv. betyder, at nogle af de ting der virker vigtige i dag, kan føles ligegyldige i morgen. Der vil ligeledes altid være trends, der på den ene eller anden måde peger i hver sin retning.

MEGATRENDS

Megatrends er store, globale bevægelser, man med stor sikkerhed kan konstatere og forudse. Megatrends påvirker forskellige kulturer vidt forskelligt. Til tider kan en megatrend i den ene ende af verden være en reaktion på det diametralt modsatte i den anden ende af verden. Megatrends har betydning for en lang række mindre trends på mange forskellige områder, og megatrends påvirker og påvirkes ligeledes af andre megatrends.

Megatrends er ikke entydige, deres reelle indflydelse kan være svær at undersøge og forudsige, og de kan have mange modsatrettede konsekvenser på forskellige områder. Megatrends er ligeledes ikke et udtømmende billede af fremtiden men er højst et anvendeligt fikspunkt, der kan gøre det nemmere at give kvalificerede bud på morgendagen.

Acceleration

Den industrielle revolution gav startskuddet til stigende acceleration i verden. I dag er der mere viden for individet at kapere, flere produkter at producere og forbruge, mere at smide ud, mere at kommunikere, mere at transportere og flere mennesker at interagere med.

Produktiviteten forventes at stige med 27% mellem år 2000 og 2010 i USA (målt som BNP pr. arbejdstime pr. person).

Individet oplever en eksplosiv forandring på mange niveauer, såsom jobskifte, partnerskifte, nye venner, nye interesser, og udskiftning af bolig. Spildtid søges konstant reduceret for at optimere tidsforbrug og dermed følelsen af at være produktiv.

Videndeling, nyheder og idéer får i stadig stigende grad karakter af at være mediesnacks; små godbidder, som kan forbruges og fordøjes med høj hastighed og i store mængder. Indhold forbruges i øget grad på tværs af medier og på tidspunkter, der er tilpasset individets dagligdag.

Som anti-trend til den stigende acceleration finder man "slow movement". Fokus på "langsommere" mentale discipliner såsom slow food, slow travel, slow shopping, slow design og simple living spirer op overalt. Simple living er den mest gennemtrængende trend, som handler om at gøre op med filosofien 'mere-er-bedre' i forhold til både velstand og forbrug.

Flere og flere vælger at leve mere simpelt for at opnå højere spiritualitet og sundhed, mere kvalitetstid og reduceret stressniveau. Velvære- og livsstilsindustrien boomer som aldrig før.

Opsummering:

- Acceleration i kraft af mere viden, flere produkter, mere affald, mere kommunikation, mere transport og flere at interagere med.
- Forandringsfrekvensen stiger.
- Individet reagerer med slow movement initiativer, som danner accelerationens anti-trend.

Aldring

Den gennemsnitlige levealder og de ældres relative andel af befolkningen er stigende på verdensplan. Fremtidsforskere forventer, at det om 10 år ikke vil være unormalt at leve mere end 100 år.

Stigende fokus på sundhed, som eksempelvis KRAM-undersøgelsen (Kost, Rygning, Alkohol og Motion) vil medføre en generel sundere livsstil blandt befolkningen.

Livsforlængende medicin vil ligeledes udsætte aldring, promovere sundhed og gøre folk mere aktive og produktive. Kortlægning af personlige DNA-profiler koblet til sygdomsforebyggelse vil radikalt ændre sundhedssystemet. Personlige DNA-diæter vil muliggøre en højere levealder, da mennesker kan lære hvilke kostvaner, som bevarer eller forbedrer deres individuelle helbred. Desuden vil kognitiv hjerneforskning beskytte aldrende sind, forbedre den fysiske agilitet og den menneskelige præstationsevne.

Dette har store konsekvenser for samfundsøkonomien, erhvervslivet og det enkelte individ. Allerede nu oplever samfundet et skifte i den politiske agenda i forhold til sundhedsvæsenet, ældreplejen, pensionssystemer osv. De reducerede skatteindtægter og stigende udgifter til pension, sundhedsvæsen og ældrepleje vil påvirke økonomien markant. På den anden side er den ældre generation mere købedygtig end tidligere, hvilket vil skabe nye muligheder for erhvervslivet.

Grundet de ældres forbedrede helbred og økonomi vil der ske en ændret selvopfattelse blandt pensionister mod et mere aktivt pensionistliv med fokus på selvrealisering og livsnydelse.

Opsummering:

- Livsforlængende medicin vil udsætte aldring og promovere sundhed.
- Samfundsøkonomien, erhvervslivet og individet vil mærke markante ændringer: Øget fokus på sundhedsvæsen og ældrepleje, reducerede skatteindtægter, købedygtig ældrepopulation og pensionistliv med fokus på selvrealisering.

Bæredygtighed

Klimaet forandrer sig: Ekstreme vejrforhold som tørke, oversvømmelse, kraftige storme og orkaner ses oftere. Temperaturen stiger. Det globale energiforbrug stiger på grund af ønsker om højere levestandard. Venturekapitalister investerer i alternative energikilder, og grøn teknologi opfattes som en af det 21. århundredes største finansielle gevinstområder. EU's ledere har besluttet, at målet for vedvarende energi i 2020 er 20% af det samlede energiforbrug.

Andre tegn på, at den bæredygtige tankegang vinder frem, viser sig i forbrugernes indkøbsvaner. Efterspørgslen på økologiske fødevarer er i øjeblikket et af de største vækstområder, og flere supermarkeder vurderer, at de øjeblikkeligt kunne hæve salget omkring 50%, hvis der fandtes flere økologiske varer.

Det forventes nu i tiltagende grad, at kommercielle enheder integrerer grønne og bæredygtige initiativer, både internt og eksternt. Den britiske supermarkeds kæde Marks & Spencer har annonceret, at de stiler mod at blive 100% CO2 neutral inden 2025.

Bæredygtige kommercielle anlæg skyder op over hele verden. Bæredygtigt byggeri ses ligeledes indenfor det private boligmarked i form af minimumstandarder for effektiv energiudnyttelse og bæredygtige byggekonstruktioner.

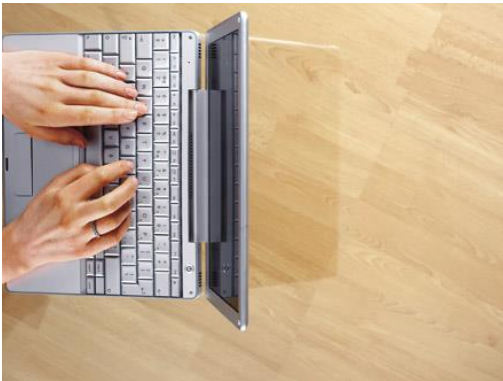
På individplan sker der i øjeblikket en forandring i mentaliteten omkring bæredygtighed på grund af frygten for øget forurening og klimaforandring. Individet ønsker at købe brands, som hjælper miljøet, og finder jobs i virksomheder med en stærk bæredygtig profil mere attraktive. Individet erkender i højere grad eget ansvar for miljø og samfund.

Opsummering:

- Klimaforandringer flytter fokus fra fossile til vedvarende energikilder.
- Bæredygtige initiativer i den kommercielle sektor.
- Individet ændrer mentalitet i forhold til miljø på grund af frygten for klimaforandringer.

Digitalisering

I disse år finder der en kolossal digitalisering sted i både den private og offentlige sektor, som i høj grad påvirker individets dagligdag.

Den øgede digitalisering opleves for eksempel kraftigt i hjemmet, hvor køleskabet har fået indbygget TV, alarm, kogebog og vejrkanal. Gulvet bliver vasket og gulvtæppet renses af de intelligente stueroboter. Bank- og skattepapirer ordnes på

internettet sammen med nyhedslæsningen og køb af biograf- og flybilletter.

Ligeledes oplever individet øget digitalisering på hospitalerne, hvor patientjournalerne er digitaliserede, og læger fra den anden side af jorden arbejder på røntgenanalyse i nattetimerne. Biblioteker digitaliserer bøger, så de kan lånes på afstand. Videokonferencer bliver mere og mere udbredte som substitut for det fysiske møde.

Informationsteknologien har skabt enorme forandringer gennem personlige computere, Internettet, mobiltelefoner, industrirobotter og meget mere. Hvis Moores lov (eksponentiel vækst af for eksempel processorkraft og hukommelse) holder stand, kan vi i 2020 forvente at have computere, som er mere end tusinde gange hurtigere end i dag.

Den trådløse forbindelse mellem digitale apparater tillader øget grad af medieoverførsel. Det forventes, at 90% af al trådløst bredbånd vil være WiMax i 2012. Dvs. at byer og store landområder i en radius af ca. 45 km vil have trådløs Internetadgang.

Digitaliseringsomfanget vil fortsat øges i fremtiden og skabe nye industrier og vilkår for individet.

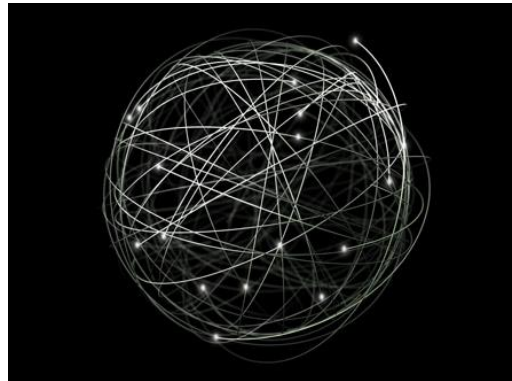
Opsummering:

- Digitalisering i den offentlige og private sektor påvirker individets dagligdag.
- Hjemmet er blevet digitaliseret.
- WiMax vil dominere den trådløse Internettrafik i fremtiden.

Globalisering

Øget globalisering forventes at bringe verden tættere sammen i form af øget bevægelse af varer, personer, tjenesteydelser, kapital, teknologi, information og kultur.

Resultatet af globaliseringen er en opkobling af statsøkonomier på én sammenkædet global økonomi, der går op og ned på tværs af landegrænser.

Globalisering er kraften bag øget handel på verdensplan, øget livskvalitet og individuel velstand. Bæredygtig globalisering kendetegnes også ved at være kraften bag demokratiske reformer, reduktion af terror, samfundsmæssig udvikling og tilnærmelse mellem U- og I-lande.

Danmark har de sidste mange år ligget højt på AT Kearney's anerkendte globaliseringsindeks (sidste år på en 6. plads). Indekset måler, hvor meget landet åbner sig i forhold til andre lande. Danmark klarer sig især godt på områder som den økonomiske integration, personlige kontakt, teknologiske forbindelse og det politiske engagement. Det er især det høje niveau af U-landsbistand, udbredt Internetadgang og deltagelse i internationale organisationer, som giver Danmark de høje indekstal.

Det forventes, at Danmark og andre lande med høj velstand vil blive udfordret af andre udviklingslande på globaliseringsniveauet de næste årtier.

Valget af Barack Obama som USA's første farvede præsident kan virke globalt integrerende på områder som kulturel og etisk tolerance. Det kan styrke opfattelse af én global verden, hvor mennesker sameksisterer og identificerer sig med hinanden på tværs af landegrænser, hudfarver og religioner.

Opsummering:

- Øget bevægelse af varer, personer, tjenesteydelser, kapital, teknologi, information og kultur.
- Global netværksøkonomi.
- Øget handel, livskvalitet og individuel velstand.
- Demokratiske reformer, reduktion af terror, samfundsudvikling og tilnærmelse mellem U- og I-lande.

Immaterialisering

De lange uddannelser sætter i stigende grad fingeraftryk på dansk økonomi. De såkaldte videnintensive erhverv har de senere år haft en betydelig vækst målt i både brancheomsætning og antal beskæftigede. Vores produktionsmetoder og produkter er med andre ord blevet mere immaterielle.

Inden for forretningsservice – der bl.a. omfatter reklamefolk, advokater, revisorer, konsulenter mv. – er beskæftigelsen mere end fordoblet de seneste ti år. Disse brancher oplevede også en afmatning først i det nye årtusinde, men siden har beskæftigelsen været i fortsat vækst.

I industrien, der rummer langt færre videnintensive arbejdspladser, har andelen af arbejdspladser været støt faldende siden midten af 1960'erne. I 1966 arbejdede 28 procent i industrien, mod kun 14 pct. i 2005. En del af faldet i arbejdspladser i industrien skyldes, at mange virksomheder har flyttet produktionen til udlandet.

Denne tendens vil blive stærkere i fremtiden, men vil ikke begrænse sig til industrien. Videnintensive erhverv vil ligeledes rykke ud af landet, dog primært den type videnbaseret arbejde der beskæftiger sig med naturvidenskabelige erhverv. Dette vil medføre et skifte fra informationssamfundet til konceptsamfundet, hvor den del af vidensindustrien, der beskæftiger sig med samfundsmæssige og humanistiske jobs vil dominere vores del af verden. Vi vil arbejde med at forstå mennesker og skabe indhold, som mennesker kan bruge.

Vidensniveauet rykker altså med andre ord ikke kun et ryk op, men drejer også fra venstre hjernehalvdels logiske dominans mod højre hjernehalvdels kreative kompetencer. Individet værdsætter i stigende grad immaterielle værdier såsom sundhed og personlig og professionel udvikling. Selvhjælpsbøger, coaches og psykologkonsultationer konsumeres i stigende grad.

Opsummering:

- Videnintensive erhverv vinder frem.
- Forretningsservice er fordoblet.
- Udvikling fra informationssamfundet til konceptsamfundet.
- Immaterielle værdier i højsædet.

Individualisering

Sociale forandringer i samfundet medfører et skifte fra det kollektive samfund mod øget individualisering. Politiske, samfundsmæssige og sociale rettigheder adresserer nu i højere grad individet frem for kollektivet. Der sker en bevægelse mod en højere grad af individuelt ansvar for egen livssituation.

Allerede i dag kan individualiseringens konsekvenser registreres på arbejdsmarkedet: Individets voksende følelse af ansvar for og indflydelse på egen livssituation får virksomhederne til at opleve en stigende udskiftning i medarbejderstaben.

Individualiseringen medfører større behov for individuel opmærksomhed i både den private og offentlige sektor. I det private opleves stigende fokus på den individuelle forbruger og i det offentlige på individuelle servicebehov.

Fremtidens arbejdsstyrke kræver jobs, som er meningsfulde, professionelt udfordrende og personligt udviklende. Et rekordstort antal individer på verdensplan forventes at opnå dette. Virksomheder, der udviser socialt og miljømæssigt ansvar og sætter fokus på medarbejderens privatlivs-/arbejdslivsbalance er særligt eftertragtede af individet.

Virksomheder som Google, der allerede nu tilbyder tøjvask, børnepasning og bilvask på arbejdspladsen, samt gratis skiferier til medarbejderne, bliver mere og mere udbredte.

Opsummering:

- Institutionaliseret efterspørgsel på individuelt ansvar for egen livssituation.
- Stigende fokus på den individuelle forbruger og de individuelle servicebehov.
- Efterspørgsel efter meningsfulde, professionelt udfordrende og personligt udviklende jobs.

Netværksøkonomi

Mennesket er et socialt væsen, som lever i store grupper, hvor kommunikation er fundamentalt for gruppens overlevelse.

Kommunikation er årsagen til, at vi har et samfund, en kultur, en identitet og en økonomi. Bedre infrastruktur, Internettet, mobiltelefoni og øget velstand vil udbrede netværksøkonomien i fremtiden, som de har gjort det sidste årti.

Netværk har som regel en positiv virkning på de involverede parter. Konkurrerende virksomheder har stor gavn af at ligge i klynger, som det ses i Medicon Valley i Øresundsregionen og Silicon Valley ved San Francisco.

Efter årtusindeskiftet er brugernetværk på Internettet kulmineret: Facebook har i dag over 100 millioner brugere og YouTube over 250 millioner. World of Warcraft, som er verdens største online rollespil, har over 10 millioner medlemmer.

Google anvender netværksprincipper, som skaber mere præcise søgninger. Professionelle anvender netværk til at fremme egen karriere. IBM indgår i innovations- og videndelingsnetværk med andre virksomheder, hvilket sparer dem ca. 1 milliard dollars på årsplan til udvikling.

Både digitale og analoge netværk vil i fremtiden ses anvendt i nye effektive former, som øger den teknologiske, samfundsmæssige og økonomiske udvikling.

Opsummering:

- Mennesket søger netværk.
- Netværk skaber øget værdi i form af teknologisk, samfundsmæssig og økonomisk udvikling.
- Professionelle klynger skaber øget værdi.
- Brugernetværk på Internettet eksploderer.

Urbanisering

Urbaniseringen beskrives ofte som et fænomen, der prægede det forrige århundrede. Men faktisk har urbaniseringen aldrig raset stærkere, end den gør i dag, hvor visse byer oplever eksplosiv vækst.

I Danmark oplever man ligeledes, at byerne tiltrækker flere. Der er en klar østtendens, der peger mod både København og Østjylland, hvor befolkningstilvæksten i 2030 vil være landets største.

Til gengæld vil vækstraten i Vestjylland være enten meget lille eller decideret negativ, med den største negative befolkningstilvækst i Ringkøbing, Skjern, Struer, Skive og Lemvig på næsten 15%.

I Danmark er det en særlig udfordring, at kvinderne oftere forlader landdistrikter og yderområder end mændene. Dermed skal områderne ikke alene kæmpe med økonomisk ubalance. Det vil også være en udfordring at tiltrække familier.

Konsekvenserne af urbaniseringen er øget fokus på udbygning af infrastruktur og bolig samt vedligeholdelse af sunde levemiljøer. Desuden skaber den et forhøjet pres på de traditionelle levemåder, familiestrukturer og kulturelle værdier.

På den anden side er det i byerne, der er grobund for høj økonomisk vækst. Både gennemsnitsindkomsten og uddannelsesniveaet er højere i byerne end på landet. Med urbaniseringen vil vi se et højere gennemløb af varer, services, kapital, teknologi, idéer og mennesker.

I disse år skifter befolkningsflertallet fra land til byområder. Dette vil højst sandsynlig influere på udviklingen af Homo Urbanus, bymennesket. Urbane værdier og kultur, forbrugsmønstre og livsrutiner vil vinde frem i områder, der ellers ikke kan betegnes som urbane.

Opsummering:

- Øget pres på den fornødne infrastruktur og bolig, samt vedligeholdelse af sunde miljøer.
- Højere gennemløb af varer, services, kapital, teknologi, idéer og mennesker.
- Evolution af homo urbanus – byens homo sapiens.

Velstand

Både udviklingslande og de rige lande vil opleve vækst i den personlige velstand. Prognoser indikerer, at den russiske middelklasse vil vokse fra 50 til 85% indenfor de næste 10 år og den kinesiske fra 5 til 40%. Antallet af dollar-millionærer i Kina forventes – på trods af den økonomiske krise – at vokse fra 1.6 millioner i 2008 til 4 millioner allerede i 2015.

Den øgede vækst betyder nye forbrugsmønstre og ændring i perceptionen af livskvalitet. Der vil komme øget fokus på

- Bolig og forsyning
- Rekreation og uddannelse
- Sundhedsvæsen
- Transport og kommunikation

I forhold til forbrugsvarer vil der være større fokus på både kvalitets- og discountvarer, hvorved mellemklassevarer forsvinder langsomt. Kvalitetsvarerne vil fokusere på sundhed, tillid, oprindelse, dyrevelfærd med mere.

Blandt nye produktgrupper findes de immaterielle varer såsom underholdning, oplevelser, services, opsparing og investering. Værdien af produkter vil højst sandsynligt ikke ligge i produktionsomkostninger, men derimod i den viden, som understøtter produktet – såsom produktudvikling, marketing og distribution.

Virksomhederne vil opleve øgede krav til deres forandringsvillighed, kreativitet og innovation, hvilket medfører øget investering i forskning og udvikling, samt kortere produktionstid.

Den øgede velstand udvikler sig ikke lineært, men trods store konjunktursvingninger, fx finanskrisen der brød ud i 2008, er privatforbruget i Danmark fordoblet hvert 27. år siden 1846.

Opsummering:

- I- og U-lande vil opleve stigende vækst i den personlige indkomst.
- Ændrede forbrugsmønstre og opfattelse af livskvalitet.
- Fokus på kvalitets- og discountvarer og immaterielle varer.
- Virksomhederne vil opleve øgede krav til forandringsvillighed, kreativitet og innovation.

HVERDAGSTRENDS

Her kan du få et overblik over 15 trends, der påvirker byens borgere i deres daglige brug af byen inden for fire hovedområder:

- Arbejde
- Bolig
- Fritid
- Detailhandel

De fire områder kan på samme tid ses som byens grundstruktur, og deres indbyrdes sammensætning er i høj grad bestemmende for, hvordan byen bliver.

De 15 hverdagstrends beskrives i forhold til deres indflydelse på fremtidens by – ikke mindst gennem den efterspørgsel de vil skabe hos de fire beboertyper, du kan læse om et andet sted her på sitet.

De 15 hverdagstrends er forbundet med større usikkerhed end eksempelvis megatrends, da de er mere specifikke og derfor lettere kan skifte retning eller betydning.

Arbejde

Trend:

”Konstante forandringer” - i fremtidens by

- Fremtidens by må tage højde for de stadigt mere flydende grænser mellem arbejde og fritid. Byen skal ikke alene kunne opfylde behovet for ro og afkobling men også kunne virke som inspiration for borgernes arbejdsliv.
- Fremtidens by skal indrettes, så borgerne kan få fred og stabilitet i hjemmet - som modsvar på den omskiftelige arbejdsdag. Det er en udfordring at indrette boligområder, når beboerne i mindre grad vil søge ud af boligerne og møde omverdenen.
- Fremtidens by skal tilbyde sine borgere mulighed for ro og eftertænksomhed, så hjernen kan få den nødvendige hvile.

Forandringer er blevet det eneste faste holdepunkt i en stadigt mere omskiftelig hverdag. På jobbet er rutiner og enkeltmandskontorer afløst af åbne, fleksible arbejdspladser, projektarbejde og tværfaglighed. Samarbejde med kollegaer på tværs af uddannelse, alder og landegrænser er blevet en naturlig del af hverdagen for de fleste. Kredsen af kollegaer er evigt foranderlig, og det betyder, at tidligere tiders faste holdepunkter er forsvundet: Forandringerne er blevet permanente.

Vi har i høj grad taget foranderligheden til os. Danskerne er det folkeslag i EU, der hyppigst skifter job. I fremtiden bliver den løse tilknytning til arbejdspladsen mere udtalt. Mindre permanent tilknytning til det enkelte job på grund af for eksempel tidsbegrænsede ansættelser, vikariater og frie agenter vil blive udtalt.

Selv om arbejdet bliver en vigtigere del af den enkeltes identitet, bliver selve jobbet mindre vigtigt. Det enkelte job ses som et skridt på vej mod det næste job. For nogle mennesker vil de mange forandringer og konstant fornyelse være en udfordring, der fører til stress. Målinger viser, at allerede i dag lider 12% af den erhvervsaktive befolkning af stress.

I fremtiden kommer flere til at arbejde med viden. Det betyder blandt andet, at vi får flere timer foran en skærm, og at arbejde og fritid i endnu højere grad vil flyde sammen, da vi blandt andet også bruger fritiden derhjemme foran en skærm. De manglende holdepunkter i de åbne og fleksible kontormiljøer betyder samtidig, at hjemmet og boligen bliver vigtige områder for fastere strukturer og holdepunkter i en foranderlig dagligdag.

Mange vil ligeledes søge mere faste holdepunkter i deres personlige relationer, hvor man vil prioritere familien og de nære venner. Den udflydende grænse mellem arbejds- og privatliv er meget typisk for den måde vi lever på i det 21. århundrede – af nogle kaldet Projektsamfundet. Projektsamfundet karakteriseres ved, at et stort antal midlertidige forbindelser opstår og hurtigt forsvinder igen: det har blandt andet medvirket til, at skoler i dag indrettes således, at de bedre faciliterer projektarbejde.

Evnen til at producere viden, blandt andet ved at indgå i professionelle fællesskaber er den afgørende færdighed i projektsamfundet. Dermed vil sociale kompetencer og netværk stige i betydning i forhold til mere traditionelle boglige færdigheder.

”Konstante forandringer” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Denne bytype er præget af en stærk lokal forankring, som bliver udfordret af konstante forandringer. Forandringerne ses som en trussel mod det lokale og mod traditionerne, som værdsættes højt. Omvendt giver det også muligheder for bytypen. Da jobbet i højere grad ses som noget midlertidigt, bliver betænelighederne ved at flytte fra eksempelvis København til Vestjylland mindre - fordi man altid kan flytte tilbage efter et år eller to, hvis ikke omgivelserne passer. Samtidig kan netop denne bytype tilbyde ro og eftertænksomhed, som mange vil søge i deres boligvalg.

OPLANDSBYER

Forandringer er ikke noget nyt for borgerne i denne bytype. Borgerne arbejder og shopper ofte uden for byen men værdsætter den gamle bykerne, som skaber liv og fungerer som et samlingspunkt. På grund af denne bytypes beliggenhed er det relativt nemt at tiltrække arbejdslivets nomader, der uden store omkostninger for vennekredsen og hverdagslivet kan flytte hertil. Stor til- og fraflytning kan dog på lang sigt være en trussel imod byens sammenhængskraft og ødelægge de forskellige kvarterers særpræg. For denne bytype vil der være muligheder i at udvikle kultur- og mødesteder, der kan tjene som inspiration for vidensarbejderne.

BASISFORSTÆDER

Denne bytype er ganske godt rustet til at tiltrække mennesker, hvis liv er præget af et mere omskifteligt arbejdsliv. Folk flytter hertil på grund af huspriserne, der stadig er relativt lave, og ikke på grund af eksempelvis en hyggelig bykerne eller en særlig lokalhistorie. Det betyder til gengæld, at området har svært ved at holde på beboerne, hvis sidstnævnte efter kort tid tilbydes job i en anden del af landet.

BONUSFORSTÆDER

Borgerne i denne bytype er allerede udsat for konstante forandringer både i et hektisk arbejdsliv og et fyldt fritidsprogram. De har valgt denne bytype, netop fordi den tilbyder ro og afkobling i smukke omgivelser. Bytypen vil i fremtiden profitere af at give borgerne mulighed for at slippe for stress og jag, og samtidig vil et stadig stigende ønske om effektivitet i forbindelse med mindre attraktive aktiviteter som rengøring, basisindkøb og pendling stille større krav til infrastruktur og bolig.

HOVEDSTADEN

Beboerne i Hovedstaden er den gruppe i landet, der er mest omstillingsparat. Den store bys mange sociale møder og relationer har gennem mange år dyrket en kultur, hvor man forventes at kunne træde ind og ud af mange forskellige situationer. Desuden har Hovedstaden klart den største andel af vidensjobs, hvilket vil være den største drivkraft for de konstante forandringer.

CENTRALBYER

Ud over Hovedstaden vil Centralbyen være den by, hvis arbejdsmarked vil være bedst gearret til at indstille sig på de konstante forandringer. Universitetsmiljøerne vil understøtte udviklingen, og både i forsknings- og erhvervslivet vil det være naturligt for den ansatte at glide ind og ud af forskellige arbejdsmæssige situationer. De konstante forandringer kan dog også blive et problem for Centralbyerne, der vil komme endnu mere direkte i jobkonkurrence med Hovedstaden. Det skyldes, at andre erhvervstyper vil udgøre en mindre andel af Centralbyernes arbejdssteder i fremtiden.

KØBSTADSCENTRE

Behovet for at markere grænsen for fritiden og jobbet vil blive større i fremtiden. Flere steder i udlandet springes forstæderne nu over, når stressede mennesker, der arbejder i storbyen, skal bosætte sig. I stedet vælger de byerne efter forstæderne og bruger den længere distance til at markere overgangen fra arbejde til fritid. Her er et stort potentiale for Købstadscentrene. Denne udvikling man har set i det, der kaldes 100-kilometerbyen (den østjyske strækning fra Århus til Kolding), hvor byerne nærmer sig hinanden – blandt andet på grund af mere og længere pendling.

”Konstante forandringer” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

I forvejen hører Den Fornyende til dem, der oftest skifter job, så konstante forandringer er ikke noget nyt for dem. Til gengæld trues deres status som en eksklusiv beboertype, fordi andres arbejdsliv vil ligne Den Fornyendes mere. For at genetablere denne status, vil Den Fornyende øge sin frekvens af jobskifte og ligeledes variere sine arbejdssteder endnu mere. Det betyder, at Den Fornyende den ene dag vil arbejde på kontoret, den anden på en café, den tredje hjemmefra, den fjerde på biblioteket osv. Forandringer inden for det samme job vil således blive brugt til at styrke positionen som den mest dynamiske beboertype, som er et vigtigt element af Den Fornyendes selvforståelse.

DEN ENGAGEREDE

Konstante forandringer og mange jobskift er ikke Den Engageredes livret – heller ikke i fremtiden. For mange forandringer ødelægger muligheden for at etablere en gennemgåede opfattelse af, at denne person bærer en lokal historie videre.

DEN LOYALE

Som udgangspunkt vil konstante forandringer være en udfordring for Den Loyale. De ønsker et sted at slå rod, gode naboer og et sted hvor børnene kan få en tryk opvækst. Det harmonerer ikke godt med et arbejdsliv præget af hyppige jobskift. Den Loyale vil

derfor søge at bevare den stabilitet, der ligger i at beholde det samme job over en længere periode. Alligevel vil de i fremtiden oftere skifte job, men det vil typisk være til andre jobs i området, så et jobskifte ikke også medfører et boligskifte.

DEN FRIE

Den Frie er ofte indstillet på at flytte og flytte langt, hvis det styrker deres beskæftigelsessituation. De er i forvejen meget lidt bundet til bolig eller by, da deres udsyn er globalt. Konstante forandringer bidrager til Den Fries selvopfattelse af at være på farten og have mulighed for hurtigt at kunne ændre sin situation.

Trend:

”Mennesket i centrum” - i fremtidens by

- Fremtidens by må kunne tiltrække videnarbejdere. Mennesker, der kan gøre det maskiner ikke kan, er arketyper på medarbejderen i de nye typer jobs, der vil være efterspørgsel efter i fremtiden.
- Fremtidens by må udarbejde klare strategier for både at tiltrække og fastholde beboere, men den må også indstille sig på, at flere mennesker vil bo kortere tid i byen.
- Fremtidens by må på én og samme tid skabe offentlig service af høj kvalitet til børnefamilierne og spændende rekreative muligheder for de unge kreative.

Intet vil være mere centralt i fremtidens arbejde end fokuseringen på mennesket. Den måde, hvorpå værdi produceres på vil ændres fundamentalt i fremtidens samfund, hvor viden vil være den centrale handelsvare. At forstå mennesker og evnen til at forudse menneskelige behov bliver det vigtigste konkurrenceparameter, samtidig med at evnen til kreativ tankegang bliver medarbejderens kernekompetence.

Den globale arbejdsdeling bliver mere udbredt i fremtiden. Allerede i dag kaldes Kina for hele verdens fabrik, og fremover vil vi se endnu mere arbejde krydse landegrænser. Kampen om de kloge hoveder bliver global. Kun arbejde, der i sin natur ikke kan eksporteres som for eksempel personlig pleje, vil med sikkerhed forblive lokalt forankret. Men selv inden for personlig pleje vil arbejdsdeling slå hårdere igennem end i dag. Jobs som hjemmehjælpere, sygeplejersker og lignende vil i fremtiden i endnu ringere grad blive besat af etniske danskere men i højere grad af importeret arbejdskraft.

Lokalt bliver der også kamp om arbejdskraften. Det skyldes dels, at arbejdet bliver mere vidensintensivt og mindre mekanisk og dels, at der på grund af små årgange vil være problemer med at skaffe kvalificeret arbejdskraft i en længere periode. Den hårde kamp om arbejdskraften og det faktum, at arbejdet ses som et led i vores søgen efter

selvrealisering, betyder, at der på selve arbejdspladsen vil være fokus på medarbejderen som det hele menneske frem for som en produktionsenhed.

Mennesket i centrum får stor betydning for ledelsen på arbejdspladserne. Lederens opgave bliver i højere grad at fungere som coach for medarbejderne og sikre, at medarbejderne udvikler sig i jobbet og får opfyldt egne mål og ambitioner. Det sker blandt andet fordi, den klassiske ledelsesopgave uddelegeres i forbindelse med dannelsen af projektteams, selvstyrende grupper og lignende. Den vigtigste egenskab ved fremtidens leder bliver således social intelligens og empati.

Det store fokus på mennesket i medarbejderen accelererer betydningen af arbejdet i vores liv. En større del af identiteten ligger i arbejdet, hvor det tidligere var en nødvendig aktivitet, der gjorde andre og sjovere aktiviteter mulige. Billedet er dog ikke entydigt - eksempelvis vælger de fleste mere ferie, hvis de får valget mellem mere ferie og højere løn.

”Mennesket i centrum” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Denne bytype er ofte præget af traditionel industri og primære erhverv og har ikke hidtil haft mange vidensintensive arbejdspladser. Desuden ligger byerne ofte for langt væk fra de store bycentre til for alvor at kunne tiltrække pendlere. Derfor bliver denne bytype nødt til at tiltrække nye arbejdspladser for at forhindre stor negativ befolkningsvækst. For bytypen kan der dog også være en særlig mulighed for at skabe boligbæssige afkoblingszoner i pagt med naturen. De vil kunne tiltrække mennesker, der søger meget klare grænser mellem arbejde og privatliv, og som dermed er villige til at pendle meget langt for at få den nødvendige ro i boligen.

OPLANDSBYER

På grund af den lille men dog naturlige og levende bykerne i denne bytype, vil det være nemt at tiltrække ikke-industrielle arbejdspladser, der ikke ønsker kontorer i de største byer men stadig ønsker at være tæt på dem. Det vil endvidere være nemt for de eksisterende virksomheder i denne bytype at tiltrække arbejdskraft på grund af et roligere bymiljø og mange forskelligartede kvarterer.

BASISFORSTÆDER

Denne bytype vil profitere af de forandringer, som mennesket i centrum betyder. Efterhånden som byerne vokser, vil flere mennesker søge byernes udkanter, og det vil accelerere befolkningstilvæksten i denne bytype. Da store byer vil have mange vidensjobs, vil det være nemt for denne bytype at tiltrække de attraktive storbybeboere. For bytypen

handler det om at udnytte denne udvikling ved at skabe afslapningsmuligheder og inspiration for de nye beboere – muligheder disse forstæder ikke umiddelbart forbindes med.

BONUSFORSTÆDER

Mange beboere i Bonusforstæderne arbejder i virksomheder, hvor man er utrolig opmærksom på medarbejderens ve og vel. Det betyder blandt andet, at der tilbydes mange forskellige fritidsaktiviteter på jobbet, som kan erstatte nogle af de tilbud, der er i det private boligområde.

HOVEDSTADEN

Hovedstaden er afgjort blandt frontløberne med hensyn til arbejdspladser, hvor mennesket er i centrum – både hvad angår arbejdsområdet og fokuseringen på mennesket. Denne jobtype vil være med til at tiltrække endnu flere til Hovedstaden, da personlig selvrealisering i arbejdslivet i kombination med et rigt kulturliv vil virke tillokkende på mange.

CENTRALBYER

Mennesket i centrum er en urban tendens, men den vil ikke udelukkende have positive konsekvenser i Centralbyerne. Generelt præges byerne af en større beskedenhed og mindre fokusering på den enkeltes udfoldelsesmuligheder. Det kan forsinke tendensen på arbejdsmarkedet i disse byer. Den vil dog sandsynligvis slå forholdsvist tydeligt igennem på sigt, hvor den til gengæld potentielt kan være med til skabe en større distance mellem borgerne. Det skyldes, at denne bytype præges af både høj uddannelsesmæssig spredning og lav erhvervsspecialisering. Med andre ord vil der være en tilsvarende stor gruppe, der ikke kommer til at leve deres liv og arbejdsliv i overensstemmelse med trenden bag mennesket i centrum. Den gensidige forståelse for hinanden i disse to grupper risikerer derved at blive mindre til skade for byens sammenhængskraft og identitet.

KØBSTÆDER

Købstadscentrene præges i dag af, at en større del af befolkningen arbejder i byen, og at en del udefra pendler ind i byen. Disse byer vil i fremtiden fastholde positionen som arbejdssted for mange fra både byen og området, og da der typisk er tale om mindre videnstunge jobs, vil trenden ikke få den store gennemslagskraft i disse byer.

”Mennesket i centrum” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende er i forvejen stærkt repræsenteret på arbejdspladser, hvor mennesket er i

centrum. De får på én gang flere muligheder og flere konkurrenter til denne type jobs. For at tiltrække dem skal man kunne tilbyde den type arbejdspladser, som Den Fornyende normalt allerede har – det vil sige inden for de kreative fag, forretningsservice og lignende.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede vil blive presset af den nye type arbejdspladser. Da det typisk er nødvendigt at lægge et større engagement i arbejdet, føler Den Engagerede, at arbejdet tærer på den energi, de hidtil har lagt i deres by- og boligområde. Det bliver således en udfordring for Den Engagerede at finde den rette balance mellem arbejds- og fritidsliv, der både tilgodeser nye behov på arbejdet og giver dem mulighed for at fastholde deres engagement i lokalområdet.

DEN LOYALE

Den Loyale vil fortsat udgøre en stor del af de arbejdspladser, der i fremtiden vil befinde sig på andre områder end vidensområdet. Trenden vil derfor berøre denne gruppe mindre, selv om der også her vil være større krav om feedback og personlig evaluering i fremtiden. Til gengæld er Den Loyale ikke glad for hyppige jobskift, da han søger stabilitet for både sig selv om sin familie.

DEN FRIE

Den Frie er ikke bundet af en stærk loyalitet overfor deres job. Han bliver kun i jobbet, indtil noget bedre dukker op. Han er derfor relativt nem at tiltrække men svær at fastholde. Men selvom længden af Den Fries ansættelser er forholdsvis kort, vil han ofte knytte sig en del til jobbet, mens han er i det, da Den Frie har en meget løs tilknytning til de fleste andre områder af livet – eksempelvis bolig og boligområde.

Trend:

”Det andet liv” - i fremtidens by

- Når man bliver mere social på arbejdet, må fremtidens by forvente, at det sociale fællesskab, som byen tilbyder, vil blive udfordret af arbejdspladsens sociale fællesskab. Arbejdspladserne vil dermed betyde mere som del af byens identitet.
- Funktionerne i fremtidens by vil blive udfordret af virksomhederne. Gæsterne på byens barer vil gå til fredagsbar på jobbet og nogle steder vil børnene blive passet i virksomhedernes egne børnehaver.
- Fremtidens by må indrette sine servicetilbud efter borgernes mere fleksible arbejdstider. Flere vil arbejde hjemme, flere vil arbejde om aftenen, flere vil arbejde mere, etc.

Vidensdeling vil være helt centralt på fremtidens arbejdsplads. Samtale er også arbejde og småsnakken omkring kaffemaskinen er også professionel. Det betyder, at flere i dag møder deres kæreste på arbejdspladsen end i nattelivet - arbejdspladsen er blevet det største scorested.

I dårlige økonomiske tider sparer vi på budgettet til byture, og fredagsbaren på arbejdspladsen vil stjæle af det sociale natteliv ude i byen.

Vi danner også oftere venskabelige relationer på arbejdspladsen og deltager oftere i sociale arrangementer med vores kolleger som eksempelvis fredagsbarer og DHL-løb.

Arbejdet flytter også hjem, så grænserne mellem fritid og arbejdstid udviskes. Samtidig personliggør og hjemliggør vi vores arbejdsplads. Når andre af arbejdets holdepunkter forsvinder, har vi i det mindste skrivebordets billede af børn og ægtefælle at holde fast i.

Som en slags modtrend til arbejdets dominans vil vi se, at mange mennesker vil søge at genetablere grænserne mellem hjem og arbejde. Grænserne kan eksempelvis være uformelle regler om, at man ikke må tage arbejde med hjem eller, at man ikke må arbejde før efter børnene er lagt i seng. Sådanne regler er et forsøg på at genvinde kontrollen over hjemmet og sikre, at arbejdet ikke invaderer privatsfæren fuldstændigt. En anden strategi kan være at bosætte sig meget langt fra arbejdspladsen, hvilket kan give en fysisk oplevelse af adskillelse.

Fordi arbejdet i fremtiden er identitetsbærende, bliver byrden ved en fyring større. Man taber ikke kun sin indkomst men en stor del af sin identitet. Muligvis ryger kontakten også til en del af vennekredsen, da den oftere vil bestå af kolleger.

Omvendt er det ligeledes nemmere at opbygge en ny identitet, når først man har fundet et nyt job, da der her også vil være mange sociale aktiviteter.

”Det andet liv” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Det andet liv vil kun slå svagt igennem i denne bytype. Ganske vist arbejder borgerne længere, men arbejdet vil ikke i samme grad som andre steder være identitetsbærende. Typisk vil borgerne i denne bytype have sociale, venskabelige relationer på arbejdspladsen, men det skyldes i højere grad den fælles lokale identitet og forankring end et arbejdsmæssigt fællesskab. I den udstrækning arbejde og fritid flyder sammen, vil borgerne i denne bytype være blandt de første til at forsøge at genopbygge grænserne. For denne bytype ligger der en særlig mulighed i at søge at tiltrække og skabe arbejdspladser, der harmonerer med byens kultur. Dermed kan man få muligheden for at kombinere engagement på arbejdspladsen med et godt bymiljø.

OPLANDSBYER

Borgerne i denne bytype vil blive forholdsvis påvirket af det andet liv. Her er man ikke bange for hverken at arbejde længe eller tage arbejdet med hjem. Man ser også arbejdspladsens udvidede sociale aspekt som en god lejlighed til at udvide omgangs- og vennekredsen, da mulighederne i resten af byen er forholdsvis begrænsede.

BASISFORSTÆDER

Denne bytype er i forvejen befolket af mennesker, der pendler til og arbejder i større bycentre. På grund af det manglende fællesskab i byen har folk i forvejen benyttet andre anledninger - herunder arbejdspladsen - til at skabe sociale kontakter. Det andet liv vil kun forstærke denne tendens.

BONUSFORSTÆDER

Sammensmeltning af arbejde og privatliv er i denne bytype udpræget. Tendensen vil i stadigt stigende grad påvirke byens manglende samlingskraft. I mindre grad fordi sociale forhold tilfredsstilles på arbejdspladsen og ikke i bymiljøet. Og i højere grad fordi man bliver hjemme eller søger ro i naturen, hvor man kan have tid alene med sig selv.

HOVEDSTADEN

Hovedstaden vil i høj grad præges af arbejdspladser, hvor det andet liv er udbredt. Der er en høj specialiseringsgrad af erhverv i Hovedstaden, hvilket primært skyldes de mange vidensjobs. Specialiseringen betyder blandt andet, at de ansatte vil ligne hinanden meget, og at kolleger ikke kun deler faglige interesser men i lige så høj grad deler fritidsinteresser, som de ofte vil dyrke sammen.

CENTRALBYER

Det andet liv vil være en tendens, der kommer til at præge arbejdslivet meget i Centralbyerne. Ikke kun fordi jobtyperne med størst relevans for trenden i høj grad er placeret i denne bytype, men i lige så høj grad fordi der ikke er indlysende sociale fællesskaber i form af naboskab i denne bytype. Derudover er der også generelt mindre tid til venner. Kolleger og arbejdsplads udfylder dermed et socialt vakuum for mange af borgerne.

KØBSTADSCENTRE

I Købstadscentrene vil man fortsat sætte stor pris på sin fritid og ofte have et forholdsvis stærkt fællesskab i byen, der ikke umiddelbart erstattes af forstærkede sociale relationer på arbejdspladsen. Desuden præges disse byer i høj grad af børnefamilier, hvor forældrene ofte haster hjem fra arbejdet i stedet for at deltage i fredagsbarer og andre sociale arrangementer.

”Det andet liv” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

De udflydende grænser mellem arbejde og privatliv vil ikke få stor betydning for Den Fornyende. Han ser i forvejen sit job som en vigtig del af sine personlige identitet, og føler ikke tab men snarere synergieffekt når arbejds- og privatsfære flyder sammen. Den Fornyende vil derfor efterspørge arbejdspladser, hvor hans personlighed bliver en meget afgørende del af jobindholdet.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede vil opleve en konkurrence mellem den scene, han bevæger sig på, når han arbejder, og den scene han bevæger sig på i nærmiljøet. Den Engagerede vil være tiltrukket af arbejdspladser, der giver et socialt netværk og klart ståsted, og vil prioritere de arbejdspladser, hvor den personlige kontakt er tæt og hyppig. Men han vil ikke engagere sig mere i arbejdet, end at der stadig er tid til at dyrke fællesskabet i nærmiljøet, når han har fri.

DEN LOYALE

Den Loyale lægger stor vægt på, at boligen er et fristed og et trygt sted for afslapning og afstresning. Han vil derfor søge at bibeholde den fysiske adskillelse mellem arbejde og bolig. Det forhindrer ham ikke i at dyrke de sociale relationer på arbejdspladsen, uden at det dog nødvendigvis betyder, at han ender med at ses privat med kollegerne.

DEN FRIE

Den Frie er i forvejen ganske udadvendt og nyder i høj grad at dyrke de mere sociale aspekter af arbejdslivet. Men hans tilknytning til jobbet er ofte for løs til, at han kan nå at danne varige og dybe relationer med kolleger

Bolig

Trend:

”Symbolig” - i fremtidens by

- Fremtidens by består af flere eksklusive boliger. Det skyldes både, at vi bliver rigere, og at vi vil være villige til at lægge en større del af vores rådighedsbeløb i boligen.
- Fremtidens by har boliger, der udstiller sig for sine egne beboere, frem for de besøgende eller forbipasserende. Det vigtigste er ikke længere, at det bare skal ”se godt ud fra vejen” – efterspørgslen på dyre indendørsmaterialer vil stige.
- Fremtidens by har boliger, der ikke er helt færdiggjorte ved indflytningen, da beboerne har behov for løbende projekter til modellering og personliggørelse af boligen.

De fleste familier med børn oplever hverdagen som meget presset, da det er blevet normalt, at begge forældre har karrierejobs, og at familiens overskud også repræsenteres ved børnenes fritidsaktiviteter. Det gennemsnitlige barn går i dag til 1,9 fritidsaktiviteter ad gangen mod 1,5 for 10 år siden.

Alle i familien har fået mere travlt, og man taler i dag om forhandlingsfamilier, der kendetegnes ved, at deres typiske forsamlingsituation er planlægning af den kommende uge, hvor der forhandles om tid blandt store og små medlemmer af familien. Det travle familieliv betyder også, at vi aldrig har brugt så lidt tid i hjemmet, som vi gør i dag. Men omvendt har vi heller aldrig brugt så mange penge på hjemmet eller ladet os underholde af så mange Tv-programmer og magasiner om hjemmet, som vi gør i dag.

En af de væsentligste årsager til dette er, at boligen har fået så stærk en symbolværdi på flere forskellige områder, at man i dag kan tale om vores hjem som ”symboliger”. Boligen har altid været (og er stadig) meget anvendt til at bevise status for kvarteret, familien og vennekredsen, men i dag fungerer boligen i tillæg hertil også som et symbol på familielivet overfor boligens egne beboere. Som fremvisningsgenstand anvendes boligen i dag altså både som status og som symbol.

På grund af længere arbejdsdage og flere aktiviteter i familien bliver boligen også et stærkt symbol på den fritid, der opleves som en knap ressource i familierne. Så selv om vi faktisk opholder os mindre i boligen, vil vi styrke vores rituelle forbrug af boligrelaterede artikler. Det vil eksempelvis opleves som en synlig måde at skille arbejde og fritid på.

At indrette og personliggøre boligen bliver den vigtigste aktivitet i forhold til at forstå den som et symbol på at have fri. Allerede nu er den hyppigst angivne fordel ved en ejerbolig muligheden for at kunne indrette og disponere frit over boligen. 90% af alle adspurgte

peger på denne fordel (blandt flere fordele), mens kun 65% peger på boligen som investeringsobjekt.

Men boligen er ikke kun et symbol på fritid. Det er i lige så høj grad symbolet på frihed. Ofte er det ellers storbyens lejebolig, der forbindes med frihed - men for de, der bor i ejerbolig, er boligen i høj grad et frihedssymbol. Det gælder i særlig grad parcelhusejere, der nyder rummet bag hækken til at udfolde deres frihed.

En af årsagerne til, at boligens værdi som symbol er øget markant i det senmoderne samfund, er menneskets generelle tab af åndelige holdepunkter. Religionen, ideologien og familietraditionerne er faldet i betydning og er i vidt omfang blevet erstattet af materielle goder. For de fleste er boligen det største og mest benyttede investeringsobjekt, og det bliver derved et oplagt holdepunkt i en tid, hvor arbejdet, venner og selv familien kan skiftes ud. Denne tendens bliver kun stærkere i fremtiden, hvor vi vil bruge stadig flere penge på vores bolig.

”Symbolig” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Egnsbyens lave grundpriser betyder, at man her kan tillade sig at bruge flere penge på selve boligen, end hvis man bosatte sig andre steder. Dette kan være med til at tiltrække tilflyttere, der ønsker sig en større bolig, der kan symbolisere familiens sammenhængskraft

uden at koste urimelige summer. I stedet for et typehus i et dyrere område er det muligt at opføre en murmestervilla i Egnshbyen. For nogle tilflyttere er den længere pendlingsafstand til jobbet en pris, de er villige til at betale for den perfekte bolig.

OPLANDSBYER

For borgerne i denne bytype spiller boligen en ganske stor rolle. De vil ofte være flyttet til byen netop på grund af boligen og det lokale boligmarked, der er billigere end markedet i den store oplandsby, som de måske er flyttet fra eller stadig arbejder i. Den høje pendlingfrekvens i disse bytyper er med til øge vigtigheden af boligen, da beboerne ikke kun adskilles fra familien, mens de arbejder, men også mens de sidder i kø på motorvejen.

BASISFORSTÆDER

Boligen i Basisforstæderne – og ikke byen i sig selv - er ofte årsagen til, at man bor, netop hvor man gør. Mange går på kompromis med beliggenheden, og flytter til Basisforstæder, fordi man her har råd til at opfylde sine boligdrømme. Det er normalt, at beboerne i Basisforstæderne arbejder andre steder end i deres boligområde, hvilket giver ekstra transporttid, der er med til at øge behovet for at skabe symboler på det gode familieliv.

BONUSFORSTÆDER

Boligens symbolske betydning kan næsten ikke overvurderes i denne bytype, hvor der bruges meget store summer både på boligens udvendige og indvendige dimensioner. Boligen er i høj grad både symbol på familiens velstand og succes, men den er på samme tid også et symbol på familien og fritiden, som ofte er yderst begrænsede der.

HOVEDSTADEN

I Hovedstaden bruges boligen også til dels som symbol på familie og fritid, dog ikke i så høj grad som i eksempelvis Bonusforstæder og Egnshbyer. I Hovedstaden bruges fritiden ofte uden for boligen til arrangementer i byen, og mange oplever en park eller en café som lige så stærke symboler på deres fritid. Mange bor desuden i lejeboliger, som de ikke kan modificere, hvilket har afsmittende effekt på deres lyst til at indrette den specielt, og på hele mentaliteten omkring forholdet til boligen i Hovedstaden.

CENTRALBYER

På samme måde som med Hovedstaden er Centralbyerne præget af en stor del lejeboliger, hvor der ikke kan foretages grundlæggende modifikationer af boligen. Men i modsætning til Hovedstaden bor der flere børnefamilier i Centralbyerne, og blandt andet derfor bruges boligen oftere som symbol for familie og fritid. Billigere grundpriser giver også større økonomisk råderum i forhold til selve boligen.

KØBSTADSCENTRE

Nybyggeri i Købstadscentrene vil ofte have størst appel, hvis der er mulighed for både at præge boligen og have råd til at indrette den med særligt interiør. Købstadscentre vælges

nemlig ofte af unge familier fra større byer, der ikke har råd til det hus i den store by, der kunne markere skellet mellem arbejde og fritid, som deres livsstil ofte giver dem behov for.

”Symbolig” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Efterspørgslen på boliger med symbolværdi vokser stødt blandt De Fornyende i fremtiden. Boligen er én af flere måder at skille sig ud på og er klart en af de mest markante. Derfor vil Den Fornyende bruge mange penge på alle rum i sin bolig, selv om han ikke nødvendigvis er særlig meget hjemme, hverken i hverdagen eller i ferierne, hvor han nyder at rejse og tage væk.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede vil i fremtiden følge tendensen til at bruge flere penge på boligen, men hvor andre beboertyper bruger mange penge på alle deres rum, vil Den Engagerede i høj grad investere i udvalgte rum i boligen – særligt fællesarealer som samtalekøkkener og udestuer.

DEN LOYALE

For Den Loyale er boligen først og fremmest en base, hvor børnene skal føle sig trygge. Man skal kunne slappe af og nyde familiens selskab. Den Loyale lægger desuden stor vægt på godt og tæt naboskab, og boligen er vigtig i kraft af sin konkrete egenskab til at skabe tryghed, mere end den symbolske betydning den kan have for familien.

DEN FRIE

Den Frie har et ganske flygtigt forhold til sin bolig, som for det meste bliver set som noget midlertidigt – ofte også selvom der er større børn inde i billedet.

Der vil tit være tale om en lejebolig, hvor mulighederne for at modificere boligen er næsten nul. Det vil dog det meste også være sådan, Den Frie foretrækker det, da en meget personliggjort bolig giver ham følelsen af at være fanget og låst fast.

Trend:

”Nostalgi” - i fremtidens by

- Fremtidens by vil fremhæve sin sjæl ved at omdanne områder med monumenter fra forskellige nedslag i industrisamfundets historie til boligområder, hvor man kan flytte ind i bygninger tidligere relateret til produktion, lagring og logistik.

- Fremtidens by vil integrere sin historie og tidligere lokale bolig mønstre i moderne nybyggerier og projekter på bar mark.
- Fremtidens by vil ikke kun dyrke nostalgien ved at frede ældre bygninger, men den vil i stigende grad også tilføje nostalgi til nye byggerier.

Nyt byggeri kritiseres ofte for at være koldt og funktionalistisk. I fremtiden vil vi opleve en stærk tendens væk fra Le Corbusiers funktionalistiske tænkning om hjemmet som en "bomaskine" og i stedet vælge placeringer og byggeri med stemning og nostalgi.

Tendenserne til at opføre byggeri med en mere nostalgisk tone har mange navne. Udbredelsen af bevægelsen New Urbanism er et godt eksempel på indtoget. New Urbanism har opstillet en række principper for god byplanlægning, der blandt andet omfatter bykernens placering, gå-afstande mv.

Jakriborg i Sverige er opbygget efter disse principper. Jakriborg er en helt ny by, der er opført som en hansestad fra middelalderen, og som overholder fortidens mere afdæmpede samfundsrytme i byggestil og byplanlægning.

Jakriborg har en bilfri zone, brostensbelagte gader og farvestrålende huse med høje tagrejsninger. Byen er blevet kaldt middelklassens Christiania og en potemkinkulisse, men ikke desto mindre er der lange ventelister til byggetilladelserne i byen. Udgangspunktet var en bar mark, men når Jakriborg er færdigbygget, vil der bo 7.000 mennesker, og der vil være 30.000 m² butikker.

Fornemmelsen af historie vil være som et attraktivt element i såvel gammelt som nyt byggeri. Nybyggeri er ikke attraktivt, medmindre der er en historie knyttet til byggeriet. Vi ønsker i stigende grad boliger, der er "kørt til" i områder, hvor kulturen har fået tid til at blomstre. Eksempelvis er Ørestaden blevet kritiseret for at være en død by med koldt og funktionalistisk byggeri, der ikke refererer til noget som helst i historien.

Efterspørgslen efter boliger i historiske bygninger og områder overgår langt de nye bebyggelser. Vi søger efter 'sjæl' i alle vores valg – det, vi vælger, skal definere os og fortælle, hvem vi er. Nostalgisk nybyggeri som Jakriborg minder os om 'simplere tider', hvor de værdier, vi nu forsøger at genfinde, eksisterede. Eksempelvis et større fokus på familien.

Nostalgien ses også på markedet for opbevaring, der er i kraftig vækst. Det skyldes blandt andet, at vi er bange for at forkaste genstande, der repræsenterer fortiden. Vi er bange for at blive sjæleløse nomader, der vandrer hvileløst rundt i en hverdag, vi i forvejen synes er alt for travl.

Mange store designvirksomheder beskæftiger sig ligeledes med koncepter for opbevaring af minder. Tendensen til at bruge gamle elementer i nye produkter - redesign – handler også i stor grad om nostalgi og søgen efter følelsen af historie.

”Nostalgi” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

For denne bytype er trangen til nostalgi og historie oplagt at integrere i nye byggeprojekter. Byerne er i forvejen forholdsvis rige på historie og har ofte ældre, stemningsfulde huse. Desuden udtrykker Egnsbysbyerne mange af de værdier, vi i fremtiden vil prioritere højt, som ro, nostalgi og det at være tæt på naturen. Det vil uden tvivl gøre byen attraktiv for mange mennesker. Risikoen er, at byen bliver opfattet som et levende fortidshistorisk museum mere end som et sted, hvor man kan leve og lade sin familie slå rødder. Det vil derfor være essentielt for denne bytype at kunne kombinere fascinationen ved fortiden med den dynamik og udvikling, som vi også forventer af moderne byer og boligområder.

OPLANDSBYER

Nogle af Oplandsbyerne har en fortid, der stadig er ganske velbevaret og tiltalende. Mange af byerne har tilmed forskelligartede kvarterer med hver deres særpræg og fortælling. Og det er især fortællingen, der vil være vigtig i fremtiden. Byen ligger tilmed i en sådan afstand til større byer, at det for mange mennesker opleves tilpas tæt på i forhold til arbejde og fritidsinteresser men alligevel så langt væk, at nostalgien og mere landlige værdier kan træde frem.

BASISFORSTÆDER

Hverken historie eller nostalgi forbindes med denne bytype, der er relativt nybygget. Byen præges af typehuse og funktionalistisk blokbyggeri fra 1970'erne, der ikke opfattes som nostalgisk, og det vil det heller ikke de næste mange år. Dette er et af de alvorligste problemer for byen. Men i fremtiden vil kravet om nostalgi og fortællinger stige, og de lavere huspriser og tætheden til Københavns centrum vil blive udfordret af denne tendens, trods spæde forsøg på at romantisere ”tresserbetonen”.

BONUSFORSTÆDER

Bonusforstæderne rummer sjældent den samme nostalgi som de store byer eller visse områder i eksempelvis Købstæderne og Egnsbysbyerne. Men Bonusforstæderne har dog tit rester af meget gamle landsbybygninger, der blander sig nydeligt med de mange villaer. Derudover øger den store naturtæthed i Bonusforstæderne byens niveau af nostalgi.

HOVEDSTADEN

Næsten hver eneste bygning i Hovedstaden emmer af nostalgi på den ene eller anden

måde – fra Frederiksstaden til arbejdernes gamle baggårde på Vesterbro. Nostalgi er en basal forventning til boligerne i Hovedstaden, og derfor opleves nye projekter som for eksempel kvarterer i Ørestaden ofte som meget uinspirerende. Det betyder dog ikke, at nye boliger ikke har en chance i Hovedstaden. For eksempel er projekter i Nordvestkvarteret i København blevet vel modtaget, da de blander sig med gammelt byggeri i modsætning til mange af områderne i Ørestaden.

CENTRALBYER

Mange af beboerne i denne bytype synes ikke, at deres by rent arkitektonisk har noget særligt at byde på fra et historisk perspektiv. De mener, at byen rummer mere historie, end der afspejles i bygningerne. Projekter, der aktivt spiller på elementer af byens fortid, vil være populære hos byens nuværende beboere og repræsentere noget særligt for potentielle tilflyttere.

KØBSTADSCENTRE

Købstadscentrene er ofte forholdsvis gamle byer, og det er vigtigt for borgerne at bevare de gamle bytræk. Meget af stoltheden over at bo der er baseret på netop eksistensen af historie. Omvendt er mange af disse byer også kendetegnet ved at være i markant udvikling, og at være i udvikling er nu også en stor del af byens identitet. Derfor behøver nye byggerier ikke nødvendigvis de største nostalgiske referencer, men de skal dog opføres med respekt for byens historiske områder, hvis de er placeret tæt herpå.

”Nostalgi” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende lægger stor vægt på at bo steder med en rig og mangfoldig historie, og det er ofte et afgørende købsargument, når Den Fornyende bevæger sig ud på boligmarkedet. Omvendt gås der ikke på kompromis med hverken kvalitet eller æstetik. Historien i boligen eller området er et af de parametre, Den Fornyende benytter til at skille sig ud og fremvise sin status.

DEN ENGAGEREDE

At der er en historie at fortælle om hjemmet eller området er meget vigtigt for Den Engagerede. Og efterhånden som han får råd til at være mere selektiv i valg af bopæl og bolig, vil han i stigende grad prioritere steder, der taler til nostalgien. Den nostalgiske fortælling har størst værdi, hvis den er forbundet med et fællesskab i byen eller området.

DEN LOYALE

Historien og nostalgien er ikke afgørende for Den Loyale og vil heller ikke blive det i den umiddelbare fremtid. For Den Loyale er den vigtigste fortælling, den der findes i familien,

og den der skabes af fælles oplevelser og aktiviteter. Typehuse og nybyggeri afskrækker således ikke Den Loyale, så længe der er god plads i haven, og kvarteret i øvrigt er indbydende og børnevenligt.

DEN FRIE

Den Frie har en mere funktionalistisk opfattelse af boligen end de andre beboertyper. Den Frie lægger vægt på praktiske forhold som nem transport til andre områder, som Den Frie kan være meget forbundet til. Den Frie er i udgangspunktet ikke specielt nostalgisk og tænker mere på dagen i morgen end dagen i går.

Trend:

”Singler” - i fremtidens by

- Fremtidens by vil have et behov for flere kvadratmeter bolig, fordi efterspørgslen på mellemstørrelseboliger vil stige.
- Fremtidens by vil have mange boliger, der er ganske basale, da en stor del af byens borgere ikke opholder sig særlig meget i boligen.
- Fremtidens by må gøre sig lækker med et attraktivt ude- og byliv med særligt fokus på forplejning, kultur og underholdning.

Lidt under en million mennesker bor alene uden børn – det er næsten hver fjerde dansker over 18, og det er 34% mere end for 20 år siden. Blandt forklaringerne er, at unge under 30 år er længere tid om at afslutte deres uddannelse end tidligere. Det er med til at udskyde det tidspunkt, hvor de får børn og dermed også interessen og behovet for at flytte sammen med en fast partner.

Desuden stiller vi større krav til det romantiske forhold: Vi vil være sammen, fordi vi elsker hinanden ikke for børnenes skyld, eller fordi man er tvunget til at blive sammen af økonomiske årsager. Forholdet er blevet et projekt, et led i den konstante søgen efter selvrealisering. Hvis projektet ikke lykkes, afslutter vi det. Derfor er skilsmisseraten også steget konstant siden begyndelsen af 1970'erne.

Men i fremtiden vil folk være mere villige til at kæmpe for deres forhold end hidtil. Antallet af skilsmisser er allerede begyndt at falde i Danmark. Lige så vel som danskerne i dag gifter sig i kirken - som deres bedsteforældre – frem for på rådhuset - som deres forældre - vil de også investere mere i deres forhold end forældregenerationen. Men de vil til gengæld vente længere med at indlede forholdet.

Det er karakteristisk for singler, at de bruger mere plads. I København har personer, der bor sammen, i gennemsnit 40 m² bolig, mens singlerne har 66 m². Det betyder, at man kunne frigøre 72.000 boliger, hvis de københavnske singler dannede par med hinanden.

Langt den foretrukne boligform for singler er lejeboligen, og det vil det også være i fremtiden. Det skyldes, at singler prioriterer fleksibilitet højt, og dette krav imødekommer lejeboligen. Fordi singler er en af de hastigst voksende demografiske grupper, er det vigtigt for enhver by at have lejeboliger i den rigtige størrelse.

Attraktive lejeboliger er ligeledes interessante for mennesker, der har fået job i en anden landsdel. Ofte flytter de alene til en lejebolig i nærheden af deres nye job, mens familien bliver tilbage. Efter en overgangsperiode flytter hele familien sammen igen, ofte i en ejerbolig. Der er større sikkerhed forbundet ved at tage det store spring i flere tempi.

Mennesker, der bor alene, er langt fra nogen homogen gruppe, og deres krav til boligen varierer meget, både på kort og lang sigt.

”Singler” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Denne bytype har ikke hidtil tiltrukket mange singler. En meget stor del af de unge mennesker flytter fra byen for at få en uddannelse, så derfor er de fleste singler i byen midaldrende. For dem er denne by ganske attraktiv, fordi der er et selvstændigt handelsliv i byen, og fordi der på grund af det stærke lokale fællesskab ofte er arrangementer og begivenheder i byen. Traditionelt har man satset forholdsvist ensidigt på ejerboliger, men i fremtiden vil Egnsbysbyerne opleve en større efterspørgsel efter lejeboliger fra blandt andet singler, der kunne overveje at flytte til Egnsbysbyen på grund af særlige jobmuligheder – men som ikke nødvendigvis ser sig selv slå rødder i byen.

OPLANDSBYER

På grund af denne bytypes beliggenhed tæt på et stort og centralt bycentrum er det ofte svært for Oplandsbyerne at tiltrække singler, der i stedet vælger at bosætte sig mere centralt – enten inde i de store byer eller i forstæderne. Byens singler har typisk et forhold til byen, der går langt tilbage – enten har de boet der hele deres liv, eller også er de flyttet tilbage til byen efter at have været væk i en årrække.

BASISFORSTÆDER

Basisforstæderne har forholdsvist nemt ved at tiltrække singler på grund af de lavere huspriser. På den anden side flytter mange singler med lange uddannelser og velbetalte jobs, fordi de ønsker at bo mere centralt eller på et traditionelt mere eksklusivt

postnummer. I stedet bliver denne by ofte en nødløsning for singler, der af den ene eller anden årsag har brug for et midlertidigt sted at bo.

BONUSFORSTÆDER

Bonusforstæderne er ikke et oplagt mål for singler, da hus- og grundpriserne er meget høje i disse områder, og der er ganske få lejeboliger. Til gengæld vil netop disse lejeboliger være et forholdsvis oplagt mål for eksempelvis fraskilte forældre, der søger ekstra tryghed i lokalområdet, da voksentiden med børnene ofte reduceres efter en skilsmisse. Det rolige nærområde i Bonusforstaden er dermed et mere trygt sted at lade børnene have flere enetimer.

HOVEDSTADEN

Hovedstaden er det område i landet med flest singler, og der vil kun komme flere i fremtiden. Et generelt højere uddannelsesniveau, en udskydelse af voksenlivet og en længere fase med selvrealisering vil få beboerne i Hovedstaden til at lægge mere energi i hverdagen og fritidslivet, og mange vil her ikke føle, at de har tid til en fast kæreste. Singlelivet vil være så normalt, og for mange direkte en langsigtet livsstrategi, at ejerboliger passende til én person vil vokse i efterspørgsel hos denne gruppe i Hovedstaden, der hidtil har været overvejende orienteret mod lejemarkedet.

CENTRALBYER

Centralbyerne har allerede en stor andel af singler, og denne andel vil blive større i fremtiden. I forhold til Hovedstaden har Centralbyerne dog en større andel af børnefamilier og meget mindre befolkningstæthed. Det vil sige, at der er mange huse og færre lejligheder, hvilket ikke passer specielt godt til singlers livsstil, da boligerne bliver for store. Mange singler føler det nemt som fråds af m², at de lever alene. Og selv om alle befolkningsgrupper i dag lever på flere m² end tidligere, kommer mere plads ikke umiddelbart højt på singlernes liste over boligønsker – heller ikke i Centralbyerne.

KØBSTADSCENTRE

Singlekulturen vil også kunne mærkes i Købstadscentrene, men kun i ganske begrænset omfang. Tilflyttere er i højere grad end de fleste andre steder familier, og de jobtyper, der dominerer byen, vil i de kommende år ikke umiddelbart være af den slags, hvor medarbejderne ofrer store dele af deres liv for karrieren.

”Singler” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende er repræsenteret lidt over gennemsnittet, når det handler om singler. Singler i denne beboertype vil oftest bo i de store byer som København eller Århus, hvor

de kan indgå i mange andre sociale relationer end parforhold. De prioriterer beliggenhed frem for kvadratmeter og kan være meget tøvende med at skille sig af med deres bolig, når og hvis de møder en partner.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede er meget sjældent single, da han lægger stor vægt på både meget nære og mere fjerne fællesskaber og befinder sig derfor godt i et forhold. I de få tilfælde, hvor Den Engagerede er single, vil det ikke være unormalt, at han vælger en boform, hvor man let kan skabe et fællesskab omkring boligen, som fx rækkehuse, andelsforeninger, boligfællesskaber og lignende.

DEN LOYALE

Der er ikke overvældende mange singler i denne beboertype. Den Loyale single bor oftest i ejerbolig, da tryghed er vigtigt, og de er tryggest ved at eje deres bolig. Af samme årsag flytter Den Loyale single sjældent.

DEN FRIE

Den Frie er single par excellence og finder ofte parforholdet begrænsende på samme måde som ejerboligen, der sjældent er hans foretrukne boligform. Den Frie sætter det uforpligtende liv højt og associerer en partner med ejerbolig - og omvendt. Derfor fravælges begge dele ofte meget længe.

Trend:

”Grøn” - i fremtidens by

- Fremtidens by vil være forsyningsmæssigt mere forbundet, da boligerne i højere grad vil dele energikilder og bosætte sig efter, hvor de naturligt forefindes.
- Fremtidens by vil bestå af mange boliger, hvor det vil være vigtigt at synliggøre de grønne aspekter af bygningen.
- Fremtidens by vil være grøn og have omfattende miljøkrav til boligmassen. Men at være grøn vil ikke længere være et konkurrenceparameter, der kan bruges som bybranding, da alle byer vil have det som en del af deres fundament.

Den grønne bølge er over os. Det der begyndte på fødevarerområdet, er ved at udvikle sig til en generel interesse for det grønne og det bæredygtige. Denne interesse har nu spredt sig til mange andre områder end fødevarerområdet, og særligt på boligsiden er den grønne bølge slået igennem – især når det gælder nyopførelse af boliger.

Arkitekter arbejder på at udvikle mere miljøvenlige huse ved hjælp af blandt andet geotermi og solvarme. Allerede i dag stiger priserne på miljørigtige bygninger hurtigere

end på traditionelle huse. I USA har huse med såkaldte LEED-certifikater (Leadership in Energy and Environmental Design) højere priser, de er nemmere at sælge, og de løbende omkostninger er lavere end for almindelige ejendomme.

Denne udvikling betyder, at der i høj grad er økonomiske incitamenter til at bygge grønt. Ikke blot vil boliger i fremtiden bruge mindre energi, men den energi, vi bruger, vil være bæredygtig. Det vil ikke være et særsyn at se huse, der samlet set producerer mere energi, end de forbruger.

At grøn energiproduktion i stigende grad ses som fremtidens energi understreges af en kraftig stigning i investeringer på området. I 2015 vil den risikovillige kapital til investeringer i grøn energiproduktion nå omkring 1.000 mia. kr. alene i den vestlige verden. Investeringerne vil primært placeres i sol- og vindenergi, biobrændstof og brændselsceller. Udviklingen mod mere grønt byggeri drives både af incitamenter og krav. Ustabile energipriser motiverer efterspørgslen på alternative energikilder blandt forbrugerne, og priserne på materialer til grønt byggeri kommer efterhånden ned i et leje, hvor flere kan være med.

Finanskrisen kan på samme tid både fremme og hæmme markedsefterspørgslen. På den ene side kan flere se de langsigtede fordele ved en lavere energiregning. På den anden side vil krisen også gøre forbrugerne afventende i forhold til store kortsigtede udgifter som eksempelvis etablering af alternative energikilder i boligen.

Parallelt med dette øges lovgivningsmæssige krav om at opføre huse i overensstemmelse med bæredygtige hensyn, og vi vil se højere grønne afgifter i fremtiden. I både Spanien og Portugal er der de sidste par år indført påbud om brug af solvarme ved visse byggerier, og sådanne lovgivningsmæssige krav vil brede sig i fremtiden.

Mange af de forbrugere, der vil efterspørge grønne produkter i fremtiden, er både veluddannede og velhavende. De er imidlertid også svære at gøre tilfredse, og i fremtiden vil det ikke være nok, at slutproduktet er miljøvenligt. Forbrugerne vil stille stigende krav om miljørigtige løsninger i hele værdikæden: Produktion, fremstilling og transport af råmaterialerne skal være miljømæssigt forsvarligt og etisk korrekt, og metoderne der bruges til opførelsen skal leve op til de samme krav.

”Grøn” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Det er de traditionelle værdier, der er i højsædet i denne bytype. Derfor har man også set med en vis skepsis på den grønne bølge. Men det vil ændre sig i fremtiden. Beboerne i de fleste Egnsbys har altid været vant til at have naturen lige uden for døren – både i

forbindelse med produktion og rekreation. Dette forhold vil skabe en bevidsthed om at passe på naturen – særligt den helt lokale ved fjorden, i skoven, på stranden osv. Beboerne i Egnbyerne vil foretrække selv at gøre en indsats, eksempelvis ved at opsætte regnvandsbeholdere, frem for offentlig indblanding, der ofte opfattes som uvedkommende og formynderisk.

OPLANDSBYER

I Oplandsbyer vil beboerne forholdsvis hurtigt springe med på den grønne bølge, da mentaliteten fra de største byer har en vis nedsivningseffekt hertil. Tilflyttere fra de større byer vil fremme efterspørgslen på bæredygtigt byggeri. Derimod vil den oprindelige lokalbefolkning være mere opmærksom på at bevare de historiske bygninger, der skaber byliv, og derfor være forholdsvis tøvende med at omdanne eksisterende boligmasse til grønt byggeri, hvis det betyder mindre historisk værdi i bygningerne.

BASISFORSTÆDER

Bevidstheden om miljøet vil ikke blive så udbredt blandt borgerne i denne bytype. Det skyldes blandt andet, at folks rådighedsbeløb ikke vil stige så meget som i andre dele af landet. I forhold til det lokale miljø har borgerne ikke noget tæt forhold til byen, og for de fleste er deres bopæl midlertidig for en kortere eller længere periode. Derfor opstår der heller ikke det samme tilhørsforhold til de lokale naturværdier som på steder, hvor folk bor i længere tid.

BONUSFORSTÆDER

I Bonusforstæderne kan grønt byggeri være en ny og god måde at skille sig ud blandt andre velhavende naboer. Mange boliger i dette område er i forvejen meget dyre, og da groft sagt alle har råd til en dyr bolig, bliver boligen også et svagere differentieringsparameter. Grøn bolig kan blive en måde at skille sig ud på, som adskiller sig fra den traditionelle "større og mere", der præger mange af boligene i disse byer.

HOVEDSTADEN

Hovedstaden præges af mange beboere, der vægter det grønne hensyn ganske højt i deres forbrug. Indbyggerne i Hovedstaden køber i gennemsnit 2,5 gange så mange grønne dagligvarer som indbyggerne i Århusregionen og næsten fem gange så mange som indbyggerne i Sønderjylland, der rider mindst med på den grønne bølge. I Hovedstaden vil denne grønne indkøbsvilje i fremtiden også afspejle sig i forbruget af bolig og byggeri.

CENTRALBYER

Det grønne forbrug af fødevarer er slået nogenlunde igennem i Centralbyerne, men i de omkringliggende områder, hvor mange af tilflytterne kommer fra, har fænomenet langt fra opnået samme popularitet. Det betyder, at efterspørgslen på grønt byggeri her vil være væsentligt mindre end i eksempelvis Hovedstaden. Og det til trods for at Centralbyerne

har mange af de samme træk som København med hensyn til uddannelse, jobs og urban livsstil generelt.

KØBSTADSCENTRE

Langt de fleste Købstadscentre er placeret i områder, hvor grønt forbrug ikke for alvor er slået igennem, og kun et par stykker kan siges at ligge tæt på hovedstadsområdet, hvor efterspørgslen er en helt anden. Man kan derfor ikke forvente megen lokal meddrift i forhold til en større efterspørgsel efter grønt byggeri. Omvendt er den grønne identitet en mulig for at profilere sig og adskille sig fra andre byer i området, hvilket er ganske vigtigt for Købstadscentrene.

”Grøn” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende ser sin miljøbevidsthed som en måde at skille sig ud fra venner og andre beboere i området. Dertil kommer, at Den Fornyende har økonomisk mulighed for at betale mere for det, der har en reel eller oplevet miljømæssig gevinst. Snævre miljøhensyn er oftest sekundære, selv om Den Fornyende normalt er bevidst om de miljømæssige konsekvenser af sine handlinger.

DEN ENGAGEREDE

For Den Engagerede spiller hensynet til miljøet tit en stor rolle. Man er bekymret over det globale klima, men det er særligt nærmiljøet, der værnes om. Den Engagerede er til en vis grad villig til at ofre æstetik og funktionalitet til fordel for grønne hensyn men er i mindre grad villig til at gå på kompromis med økonomien.

DEN LOYALE

Når den Loyale sparer på vandet og køber lavenergipærer, skyldes det ikke så meget miljøhensyn som hensynet til egen økonomi. Den Loyale vil af samme årsag værdsætte nybyggeri, hvor energibesparelser er højt prioriteret, men vil finde det mest attraktivt, hvis byggeriet sælges på besparelse frem for miljørigtighed.

DEN FRIE

Den store gruppe af studerende i denne beboertype vil ofte vægte miljøhensyn højt men ikke have råd til at vælge deres bolig efter det. I stedet for at skifte til eksempelvis miljørigtige vinduer handler de økologisk på fødevareområdet, hvor det er økonomisk overskueligt at gøre en forskel. Efterhånden som de uddannes og får bedre indtægter, vil deres miljøhensyn også forplante sig til stigende efterspørgsel på grøn bolig.

Detailhandel

Trend:

”Den nye luksus” - i fremtidens by

- Fremtidens by vil kunne anvende en god lokal historie om byen som et aktiv over for handelsdrivende, der vil gøre deres forretninger og produkter attraktive gennem autentiske lokale historier.
- Fremtidens by må forvente en højere grad af shoppingpendling, da tiden, man bruger på indkøbene, vil være den største luksus. Det betyder, at byens borgere i højere grad vil handle uden for byen men også, at der potentielt vil komme flere handlende til.
- Fremtidens by vil have flere specialforretninger, da borgerne også inden for bygrænsen vil bruge længere tid på indkøbene. Dermed bliver convenience endnu mindre forbundet med luksus.

I fremtiden vil luksus ikke kun handle om dyre produkter, som kun en lille eksklusiv skare har råd til. Luksus vil blive mere demokratiseret og et langt større antal mennesker vil købe de luksuriøse produkter. Statistik siden 1850 viser, at vi fordobler vores forbrug hvert 27. år. Det betyder, at alle - og ikke kun de rigeste - vil tage del i det øgede forbrug.

De rigeste får derved sværere ved at skille sig ud gennem luksusvarer, når alle får råd til dem. I England regner man med, at der vil være 2 millioner pund-millionærer i 2020 mod 400.000 i dag. Flere vil få råd til klassiske luksusvarer, der tidligere kun var tilgængelige for 12% af befolkningen, men som i 2020 vil være inden for rækkevidde for 50% af befolkningen.

Også dem, der ikke nødvendigvis bliver millionærer, vil bruge flere penge på forbrug. Eksempelvis sætter vi i dag kun 5% af vores indkomst ind på børnenes opsparing, hvor vi for blot 20 år siden var mere rundhændede med 12%.

Nye tendenser i luksusmønsteret betyder også, at flere forgælder sig, og at vi i fremtiden vil handle mere selektivt. Vi vil spare på visse ting og bruge flere penge på andre ting. I forbindelse med finanskrisen vil vi også være selektive over for luksusvarer. Nogle vil forsvinde og dø, mens andre vil sælge meget lidt. Luksusforbrug i nedgangstider kan også rammes af social fordømmelse, da det kan kobles til idiotisk, uansvarlig opførsel, og misundelsesaspektet kan blive endnu stærkere i en tid, hvor mange mister deres normale indtægtsgrundlag.

På længere sigt vil demokratiseringen af luksus dog alligevel stige i takt med den langsigtede velstandsstigning, og dermed formindskes produkternes eksklusive effekt -

evnen til at skabe distance til de, der ikke har råd.

Der vil opstå nye strategier for at distancere sig igennem forbrug, og en af dem vil være at bruge mere tid på at købe produkterne. Produktet vil derfor komme til at betyde mindre, hvorimod selve indkøbet vil komme til at betyde mere. Det vil i fremtiden være tiden, man har råd til at bruge på indkøbet, der vil være den største luksus.

Vi vil bruge mere tid på almindelige daglige indkøb som eksempelvis fødevarer. Det vil være forbundet med luksus at vise, at man har tid til at finde butikker, der ikke er synlige for enhver. Derfor vil vi også flytte os længere for at købe selv almindelige varer.

Nærhed og bekvemmelighed er i dag en slags hverdagsluksus, der får hverdagen til at gå op for travle familier, der ikke vil undvære specialosten. I fremtiden vil det nære indkøb være mindre forbundet med luksus, uanset hvilken status der ellers er forbundet med produkterne i det nære indkøb.

I modsætning til i dag, hvor importerede varer forbindes med luksus, vil luksus i fremtiden være forbundet med distancen, der tilbagelægges for at købe produktet. Vi vil tage os tid til oplevelsen ved at hente tingene selv i stedet for at få dem bragt.

”Den nye luksus” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Den stærke lokale kultur i denne bytype betyder, at det ikke er specielt velset at skille sig ud. Trods den stigende individualisering vil den fællesskabsorienterede kultur også dominere i fremtiden. Kombineret med en høj grad af homogenitet i denne bytype, vil det heller ikke i fremtiden være velset at skille sig ud fra mængden. Da luksusforbrug netop handler om at skabe forskelle, vil den synlige luksus ikke slå stærkt igennem her.

OPLANDSBYER

Den nye luksus vil slå særligt igennem hos borgerne i denne bytype. Her er der både plads til det individuelle og til et fællesskab at vise sig frem i. Der er stor kontakt med verden uden for byskiltene på både regionalt, nationalt og globalt niveau. Denne kontakt vil borgerne bruge til at købe luksusvarer mange andre steder end i byen. Selve byen vil også

få flere gode luksusforretninger, da den har forholdsvis stor tiltrækningskraft på handlende i oplandet. Og i forvejen har byen et godt og selvstændigt forretningsmiljø i en autentisk bykerne.

BASISFORSTÆDER

Den nye luksus vil i denne bytype ikke betyde et mere synligt luksusforbrug. Byen mangler et fællesskab og et samlingspunkt, hvor luksus kan synliggøres. Selv om flere borgere i denne bytype vil bruge flere penge på luksus, vil det primært være på ting, der ikke har meget at gøre med byen, eksempelvis ferierejser og ting til hjemmet. Denne bytype forbindes traditionelt med storindkøb og discount, og denne værdi vil blive forstærket i fremtiden, hvor discount i lighed med luksus vil blive mere efterspurgt. Bytypen vil generere en del pendling i forbindelse med discount- og storindkøb, som vil være en sideeffekt af den demokratiserede luksus.

BONUSFORSTÆDER

Beboerne i denne bytype vil i høj grad tage den nye luksus til sig. Ønsket om at differentiere sig via unika eller den gode historie tiltaler mange. Tiden er en knap ressource, så her har man mulighed for ikke kun at differentiere sig ud ad til, men også indenfor byen. Opdelingen mellem convenience og luksusforretninger vil komme endnu tydeligere til udtryk i detailmiljøet. Shoppingindpendling til byen har potentiale til at vokse stødt, da her er købekraft og et kræsent publikum, der påvirker kvaliteten af udbuddet positivt.

HOVEDSTADEN

Luksus og status er klassisk set meget urbane fænomener, der lever i bedste velgående i Hovedstaden. Udbuddet i Hovedstaden er dog så stort, at den nye luksus ikke nødvendigvis vil kunne mærkes samlet set på byens handelsbalance. Man behøver med andre ord ikke tage ud af byen for at handle luksuriøst ind, men kan nøjes med at tage rundt i de forskellige bydele. På den måde kan den københavnske beboer fra Østerbro for eksempel køre til slagteren i Værnedamsvej på Vesterbro, til bageren på Christianshavns Torv og til chokoladebutikken i Kronprinsensgade i Indre By.

CENTRALBYER

For Centralbyerne vil den nye luksus betyde, at shopping-indpendlingen sandsynligvis vil øges. Flere vil sænke deres grænse for, hvornår det kan retfærdiggøres at planlægge en større tur for at købe varer til sig selv. På samme tid er centrale indkøbsområder for langt væk til, at byens egne borgere for alvor kommer til at pendle ud af byen for at handle. De vil muligvis i ny og næ køre en længere tur for at købe eksempelvis en kasse øl brygget på et specielt mikrobryggeri, der ligger et stykke fra byen. Alt i alt vil den nye luksus dog være en klar gevinst for detailhandlen i denne bytype.

KØBSTADSCENTRE

Købstadscentre bygger i sagens natur på handel og købmandskab, og entreprenante, lokale handlende vil forsøge at skabe unikke indkøbstilbud i håbet om at tiltrække kunder fra nær og fjern. Den ofte ret klare identitet disse byer kan have, kan hjælpe salget af luksusvarer i byen, da varerne kan forbindes til et eventuelt klart og positivt image i byen. Trenden vil dog sandsynligvis også trækkes i den modsatte retning af netop købmandskab og prisbevidsthed, da luksusvarer ikke taler til den sunde økonomiske fornuft.

”Den nye luksus” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

I forvejen findes det største luksusforbrug hos Den Fornyende, der således vil få sin eksklusive status truet i takt med demokratiseringen af luksus. Den Fornyende vil søge nye strategier for at skille sig ud og udstille sin status. Dette kan resultere i en større villighed til at flytte til områder, der i forvejen ikke har mange individualister. Her kan Den Fornyende skille sig mere ud – særligt ved at fastholde luksusindkøb uden for byen.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede vil ikke umiddelbart efterspørge meget mere luksus, selv om han får flere penge mellem hænderne. For Den Engagerede er fællesskabet meget vigtigt, og at bruge mange penge på luksusvarer vil af denne gruppe opfattes som illoyalt over for resten af fællesskabet, da et højt luksusforbrug fremhæver individualiteten på en måde, som Den Engagerede anser som overfladisk og selvisk. Den Engagerede vil dog ofte være villig til at støtte lokale luksusforretninger, der kan gøre en forskel for byen.

DEN LOYALE

Den nye luksus vil slå stærkt igennem hos Den Loyale, der traditionelt ikke skiller sig meget ud i det store billede, da han ikke er meget engageret socialt. Med de nye luksusformer og større rådighedsbeløb får denne gruppe nemmere ved at skille sig ud fra mængden, da de nu i mindre grad er afhængig af at gøre det via socialt engagement. Det betyder, at efterspørgslen på luksusvarer som biler, huse og beklædning vil stige blandt denne gruppe.

DEN FRIE

Den nye luksus vil have mindst betydning hos Den Frie, der ikke tilhører et fællesskab, hvor man forsøger at skille sig ud. Deres forbrug vil dog stige, og det vil særligt være Den Frie, der både handler op og ned - køber billigt for også at kunne købe dyrt. Storcentre, der kombinerer billige indkøb med luksusforretninger, vil have stor appel.

Trend:

”Netsalg” - i fremtidens by

- Fremtidens by vil opleve, at detailhandlen rykker online. Dermed vil købmanden som socialt mødested komme under pres. Fremtidens by skal derfor finde afløsere for den sociale funktion detailhandlen varetager.
- Fremtidens by vil have detailforretninger, der i højere grad kombinerer nye rekreative oplevelser med detailindkøb for at adskille sig fra online detailhandel. Der vil dermed opstå en konkurrence om at tilbyde rekreative fritidsmuligheder mellem detailhandlen og andre steder i byen.
- Fremtidens by vil opleve en efterspørgsel efter erhvervsgrunde til detailhandel, som gør det muligt at facilitere flere forskellige formål. Dermed kan indkøbsstrøget komme under pres.

For mange danskere er det blevet en helt naturlig ting at købe ind på nettet. Alene i fjerde kvartal af 2008 blev der foretaget knap 10 millioner betalinger på internettet. Det er en stigning på 23% i forhold til samme periode sidste år, og siden 2005 er der næsten tale om en firdobling.

Denne eksplosive udvikling vil fortsætte uanset, om det er gode eller dårlige tider i den globale økonomi. Perioder med dårlig økonomi vil sandsynligvis blot betyde en yderligere stigning af transaktioner over nettet.

Onlineshopping vil dog langt fra overtage almindelig shopping, men i stedet dække et andet behov. Shopping på nettet handler om bekvemmelighed, udvalg og pris, som hver især dog vil have varierende betydning afhængig af varens karakter.

Det begyndte med services som telefoni og flyrejser, og efterfølgende kom andre forbrugsgoder som eksempelvis elektronik. I øjeblikket vokser salget blandt mere 'flygtige varer' som for eksempel dagligvarer og mode.

Denne udvikling betyder ikke, at onlineshopping vil blive den dominerede indkøbsform på alle områder i fremtiden. De sociale aspekter af shopping på nettet er svagere end ved shopping i fysiske butikker. Selvom indkøb på nettet ofte foregår i kontakt med andre brugere, der eksempelvis anbefaler og diskuterer de bedste køb, vil dette sociale aspekt ikke kunne konkurrere med det sociale aspekt, som eksempelvis en traditionel shoppetur med veninderne kan give. Her kobles indkøbet med emotionelle oplevelser, hvor nethandlen de kommende år stadig vil have en mere praktisk karakter.

Men de handlende vil arbejde fokuseret på at skabe sociale aktiviteter og oplevelser i forbindelse med onlineshopping, som på sigt kan udfordre, hvordan byens detailhandelsliv fysisk indrettes.

Her vil det være oplagt at skele til den store succes, som sociale webapplikationer har haft siden årtusindskiftet. Integration mellem off- og onlinebutikker vil også påvirke fremtidens fysiske detailhandel.

For at tiltrække kunder vil det være nødvendigt at skabe unikke oplevelser i forretningerne. Det kan for eksempel være legeområder til børnene, integration af handel med caféer eller små kokkekurser mv. Musiksalget er et eksempel på dette. Salg af musik vil i fremtiden primært foregå over nettet - køb af musik offline i form af cd'er vil være for feinschmeckere, og man vil forvente noget udover musikken - et lille eksklusivt katalog om kunstneren eller lignende.

Onlinesalget vil vokse i fremtiden i takt med, at de forbrugere der er født med nethandel vil udgøre en hoveddel af den købedygtige befolkning – dette sker meget snart.

Finanskrisen kan som nævnt give onlinehandlen et løft på forskellige områder. Annoncørerne har allerede flyttet en meget stor del af deres budgetter online, da de her med større sikkerhed kan sige, hvorvidt de rammer plet med placeringerne. Det er en meget høj prioritet i nedgangstider. I slutningen af 2008 var annoncekronerne på nettet således steget 32 % i forhold til begyndelsen af året, og de fleste eksperter regner med, at skiftet fra offline til online annoncering bliver permanent.

En naturlig følge af dette er en stigning i onlinehandlen, da der kan handles lige der, hvor der annonceres. Dette vil få producenterne til at gentænke deres salgskanaler og udvikle nye metoder til at fremme salg på nettet.

”Netsalg” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Der er to modsatrettede tendenser, der gør sig gældende. På den ene side betyder de traditionelle værdier i denne bytype, at online-shopping betragtes med en vis skepsis. På den anden side betyder byens beliggenhed, at borgerne får muligheder for at handle, som de ikke har haft før. Onlineshopping bliver en måde at komme udover bygrænsen på uden at flytte sig fysisk. Det er dermed en særlig udfordring for denne bytype at skabe fornyelse i detailhandlen, der gør det attraktivt at handle der. Detailhandlen i Egnsbys har dermed også gode muligheder for at skabe troværdige og autentiske oplevelser, der harmonerer med byen.

OPLANDSBYER

Indkøb på nettet vil vinde stærkt indpas blandt borgerne i denne bytype. I det omfang at folk holder fast i traditionelle indkøbsformer sker det på grund af tæthed til byen. Risikoen

for denne bytype er også, at bykernen trues, fordi folk handler på nettet. Bekvemmelighed er således en vigtigere årsag til udbredelsen af onlineshopping end pris.

BASISFORSTÆDER

Onlineshopping vil ikke betyde nogen markant forandring for denne bytype, for detailhandlen i byen er i forvejen sporadisk. På længere sigt kan øget onlinesalg blive en fordel for byen, fordi butiksmiljøet i andre byer vil komme til at ligne denne bytypes mere og mere. Dermed bliver denne bytype – relativt set – mere attraktiv.

BONUSFORSTÆDER

Nethandel vil blive en udbredt indkøbsform i denne bytype. Alt hvad der kan effektiviseres i forhold til hverdagslogistik er velkomment. Man har et globalt udsyn og er ikke nervøs for at handle uden at have varen mellem hænderne. Desuden føler mange sig fristet af at browse på nettet, hvilket giver et større udbud. Man vil dog stadig gerne have oplevelsen ved at finde den helt særlige vare eller få den personlige service, så nettet vil med andre ord ikke erstatte specialforretningen. I forbindelse med indkøb af basisvarer kan trangen til at skabe mindre oplevelser betyde, at de uplanlagte indkøb vil herske i supermarkedet i højere grad end i dag.

HOVEDSTADEN

Nethandlen er større i Hovedstaden end nogen andre steder i landet. Da befolkningen her også er yngst, kan man kun forvente, at Hovedstaden i fremtiden endnu mere suverænt vil skille sig ud på nethandel, da unge handler radikalt mere online end ældre. Dette betyder dog ikke, at man kan forvente, at Hovedstadens detailhandel vil falde og butikkerne lukke. Selv om beklædning er det mest solgte fysiske produkt på nettet, vil Hovedstadens tøjbutikker stadig udgøre en central turistattraktion for de besøgende, og de mindre specialbutikker vil tilbyde oplevelsesshopping, som netsalg ikke vil kunne konkurrere med de næste mange år.

CENTRALBYER

For den store andel af unge, moderne og veluddannede mennesker i byen vil stigende nethandel være en selvfølgelighed, der vil have en afsmittende effekt på den øvrige befolkning i byerne. Dele af byens detailliv kan blive truet af dette – som eksempelvis elektronikforhandlere, boghandlere og tøjbutikker. Omvendt vil byens evne til at kombinere oplevelser og indkøb skabe niche- og specialmuligheder for detailhandlen, som nettet ikke kan indfange.

KØBSTADSCENTRE

Byen har et rimeligt niveau af shoppingmuligheder men sjældent et udvalg ud over det sædvanlige – og indkøbene er sjældent forbundet med den store oplevelse. Sammen med

en stærk lokal prisbevidsthed kan netsalg vise sig forholdsvist skadeligt for den lokale handel, da det vil være oplagt for mange beboere i Købstadscentrene.

”Netsalg” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende adopterer hurtigt onlineshopping som én af flere måder at købe ind på. De værdsætter onlineshopping, fordi det giver mulighed for at købe specielle og eksklusive varer, der gør det muligt for Den Fornyende at adskille sig fra andre. Omvendt sætter de også pris på at besøge specialforretningerne og mærke, føle og smage på varerne blandt andre kendere.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede sætter pris på at handle i butikker med en særlig lokal tilknytning eller historie, hvilket er med til at lægge en dæmper på deres brug af nethandel. Omvendt er den engagerede ofte fokuseret på at holde udgifterne til det private forbrug nede og vil derfor i en vis udstrækning alligevel tage nethandel til sig, når han kan se en økonomisk fordel heri.

DEN LOYALE

For Den Loyale er convenience et meget tungtvejende parameter i fordel til indkøb, da man ofte finder mange familier med børn i denne beboergruppe. Dagligvareshopping over nettet kan være med til at gøre hverdagen lettere for Den Loyale, som omvendt tit er ganske konservativ. Nethandlen hos Den Loyale vil derfor vinde frem, men det vil gå forholdsvis langsomt.

DEN FRIE

Den Frie er den beboertype med mindst emotionel forbindelse til deres by, og det vil passe dem udmærket at slippe for at handle for meget i lokale butikker. Den Frie har af og til særinteresser, som detaillivet i området ikke kan tilfredsstille, og Den Frie vil i stedet søge denne nichehandel på nettet.

Trend:

”Økologi” - i fremtidens by

- Fremtidens by vil opleve en større efterspørgsel på lokale varer med kort vej fra producent til forbruger.

- Fremtidens by vil have en stigning i antallet af forretninger, der efterspørger grønne forsyninger. Det er ikke kun butikkernes varer, men også selve forretningen, der bliver bæredygtig.
- Fremtidens by vil have et detailmarked, der mere bredt satser på økologi, da fænomenet vil brede sig fra det nuværende stærke fokus på fødevarer.

Efterspørgslen på fremtidens økologiske varer er først og fremmest baseret på sundhed og bekymring for vores nærmeste. Ifølge undersøgelser, som den engelske supermarkedskæde Marks and Spencers har foretaget, er årsagshierarkiet bag efterspørgslen efter økologiske fødevarer bekymringen om 1: vores familie, 2: os selv, 3: de andre og – som det mindst vigtige – 4: miljøet. De nære relationer og ansvaret for familien er altså vigtigere end hensynet til egen sundhed og verdens tilstand.

Forbruget af økologiske fødevarer er eksploderet de seneste år, og økologiske varer er nu tilgængelig i stort set alle butikker inden for alle områder. Inden for basisvarer står Netto for 20% af det samlede salg af økologiske varer i Danmark, og butikskæden forventer at fordoble sit udvalg af økologiske varer i løbet af et par år.

Salget af fairtrade-produkter er ligeledes steget, men også her er hensynet til miljøet sekundært i forhold til den hjælp, som disse produkter giver ulandene – m.a.o. det Marks and Spencers kalder "de andre". Og det er populært at hjælpe de andre. Allerede i 2007 steg salget af fairtrade-produkter med 47% på ét år, og denne udvikling vil fortsætte i en tid, hvor nationale støtteindsamlinger med største selvfølgelighed slår deres egne rekorder, når de gennemføres – finanskrise eller ej.

Tendensen og salget af fairtrade vil både stige og slå igennem inden for nye varekategorier. I 2007 var det ikke kaffe men bomuld, der som varekategori oplevede den største stigning.

Generelt er bæredygtighed de seneste år slået igennem på mange indkøbsområder som kosmetik og legetøj, men det er stadig dagligvarer som æg, mælk og grønt, der tegner sig for det største salg. Til gengæld vil bevidstheden om, hvordan vi handler ændres i de kommende år. Mange NGO'er har igennem flere år forsøgt at påvirke forbrugerne til at handle lokalt og købe lokale varer, så transportrelateret forurening reduceres. Sammen med en øget bevidsthed om forurening ved transport, vil den stigende efterspørgsel efter økologi medvirke til, at forbrugerne rent faktisk vil gøre, som NGO'erne opfordrer dem til.

For at bibeholde den markante stigning i efterspørgslen vil producenter og detailhandel i fremtiden fremhæve kvalitet som salgsargument for økologiske varer. Ved at forbinde økologi med kvalitet frem for bæredygtighed vil økologiske varer kunne nå et langt større marked, da vores ønsker om et sundt og naturligt liv for vores familie og os selv vejer tungere end eventuelle bekymringer om klima og miljø.

Men på grund af de økologiske varers association med god kvalitet og lækre produkter kan deres popularitet i en periode bremses af finanskrisen, da produkterne i sådanne perioder også kan ses som unødigt luksus. Således nedsatte Coop i begyndelsen af 2009 prisen på de mest populære økologiske varer med 20% for at genoplive den faldende efterspørgsel.

Økologi er en markant trend i detailhandlen, men den har stadig karakter af opgangsfænomen og opfattes mere som "nice to have" end "need to have".

"Økologi" - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Økologi vil ikke komme til at spille den store rolle i denne bytype. Ganske vist vil forbruget af økologiske varer stige, men det vil stige langsommere end andre steder. Man vil også være længere tid om at begynde at købe andre økologiske varer end de traditionelle, det vil typisk sige fødevarer. På den anden side er borgerne i denne bytype glade for naturen og benytter sig meget af den. Bytypen kan derfor med fordel satse på naturlige og lokale varer, som vil have stærk appeal blandt mange grupper.

OPLANDSBYER

Efterspørgslen efter økologiske varer vil stige markant blandt borgerne i denne bytype. Det sker dels fordi økologiske varer opfattes som sundere, og dels fordi økologiske varer er en måde at skille sig ud på. Da der i denne bytype bor mange pendlere, vil miljøbevidstheden også påvirke borgernes transportvaner. Folk vil i højere grad være bevidste omkring deres køb af bil og vil typisk prioritere cykel- eller gåture, hvor det er muligt.

BASISFORSTÆDER

Økologi vil ikke ændre borgernes forbrugsmønster i denne bytype markant. Man vil på den ene side opleve, at discount og storindkøb prioriteres højt, og på den anden side vil efterspørgslen efter økologiske varer også stige. Men økologi vil kun i begrænset omfang påvirke byggeriet og beboernes transportvaner. Her vil lovgivning overhale borgerne i denne bytype.

BONUSFORSTÆDER

Økologi har et udmærket potentiale for at blive endnu mere populært i denne bytype. Økologi som basisvare er ikke luksus, men selvfølgelig – så længe prisen ikke varierer 'urimeligt' meget i forhold til ikke-økologi. I forlængelse af flere specialforretninger og mere luksus vil økologi i stigende omfang kædes sammen med andre produkter, hvor luksus ses som en garant for kvalitet. Særlige økologiske forretninger, der brander sig på ren økologi

vil også vinde indpas – her vil man fokusere på den lokale historie og miljøhensyn. Den største motivation for økologi i denne bytype vil dog være ansvaret overfor sin egen og familiens sundhed.

HOVEDSTADEN

Andelen af økologiske dagligvarer, der sælges i Hovedstaden, er markant højere end i resten af landet – helt op til fem gange større end i Sønderjylland, hvor der sælges færrest økologiske varer. Og det er ikke kun forbruget, der er meget større i København – det samme er væksten. Det vil sige, at Hovedstaden i fremtiden vil være en slags økologisk superregion, hvor det kan forventes, at det økologiske forbrug spreder sig til mange andre områder end dagligvarer - for eksempel bolig og byggeri.

CENTRALBYER

Centralbyerne vil måske være der, hvor potentialet for økologi vil være størst. Befolkningen er traditionelt åben for nye idéer, og i takt med at økologi perfekt forbinder to andre stærke trends – nemlig "kvalitet" og "hensyn" - vil økologi blive et naturligt og væsentligt statussymbol. Salget af økologiske varer vil dog fortsat være større i hovedstaden, men i takt med at industrisamfundets brug af lokale naturområder i Centralbyerne hastigt fases ud og omdannes til rekreation og beboelse (fabrikker rives ned, industrihavne afvikles), vil naturen i disse byer få en ny betydning, der vil hjælpe med at motivere salget af økologiske varer.

KØBSTADSCENTRE

Købstaden præges i mindre grad end Hovedstaden og Centralbyerne af handel med immaterielle varer. Det kan være en udfordring for økologien, da befolkningen vil have svært ved at konstatere fysiske forskelle og fordele på økologiske og ikke-økologiske varer. Dette kan være med til at skabe grundlæggende mistillid til hele den økologiske tankegang. Desuden vil økologi i Købstaden lide under, at befolkningen finder det unødvendigt dyrt.

"Økologi" - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende vil i høj grad springe med på den økologiske bølge. For dem betyder merprisen i forhold til traditionelle produkter mindre, og Den Fornyende benytter i høj grad økologi til at konsolidere deres position som eksklusiv gruppe, hvorimod det rent miljømæssige aspekt ved økologi betyder mindre.

DEN ENGAGEREDE

Økologi vil slå forholdsvis meget igennem hos Den Engagerede, der ser sig selv som en

del af et stærkt fællesskab, hvilket gør det naturligt for dem af have en generel ansvarsfølelse. Lokalt producerede fødevarer vil have særlig appel hos Den Engagerede, der vil sætte stor pris på at handle eksempelvis økologisk kød fra stalddøren uden for byen.

DEN LOYALE

Den Loyale vil også i nogen grad købe mere økologisk i fremtiden, da de mener det er godt for de mindste. Forældrene vil i mindre grad købe økologisk til sig selv, da pris ofte betyder en del for Den Loyale. I visse tilfælde vil Den Loyale dog vælge økologisk, da det forbindes med kvalitet og oplevelse og dermed vil blive brugt som en luksus.

DEN FRIE

Den Frie vil ikke i nævneværdig grad handle mere økologisk. Dels vil mange af dem ikke opleve en voldsomt vækst i deres rådighedsbeløb, og dels vil de ikke anvende økologi som en måde at skille sig ud på. Den Frie vil derfor kun handle økologi, når det er uden omkostninger og vil kun langsomt begynde at købe økologiske varer inden for andre kategorier end de allerede kendte.

Trend:

”New Essentialist” - i fremtidens by

- Fremtidens by skal have en større efterspørgsel efter såvel discount som eksklusive indkøbsmuligheder i både dagligvareindkøb og mere shoppingprægede indkøb.
- Fremtidens by vil langt hen ad vejen bestå af troværdige butikker, der dyrker deres koncept mere rent og ærligt – de tør være discount eller luksus.
- Fremtidens by vil stille større krav til de handlende om at opføre sig socialt, etisk og miljømæssigt bæredygtigt.

Supermarkeder har ofte fokus på forbrugere, der bruger over 1.000 kr. om ugen, men glemmer til tider udviklingen blandt andre forbrugergrupper. The new essentialist er således en ny prisbevidst forbrugertype, der har et forbrug mellem 250-800 kr. om ugen og er den hastigst voksende forbrugergruppe. Snart vil den også være den største.

I modsætning til gruppen med det højeste forbrug har denne gruppe en stærkere social, etisk og bæredygtig bevidsthed. Dette betyder dog ikke, at de altid handler økologisk. Dels fordi de mener, økologi ikke burde koste ekstra, og fordi de ikke har råd - gruppen indeholder nemlig mange studerende.

Det højere uddannelsesniveau er med til at adskille gruppen fra traditionelle tilbudsryttere, der heller ikke har samme høje loyalitet til supermarkederne, som the new essentialist shopper i. Denne gruppe udtrykker politiske holdninger gennem dagligvareindkøb i en fremtidig stor skala, og basale indkøb får dermed større identitetsmæssig potentiale end tidligere.

Fordi indkøb er udtryk for holdninger, tøver denne gruppe ikke med at fravælge produkter og producenter, der ikke lever op til de sociale, etiske og miljømæssige standarder, som the new essentialist forventer. Det er gået udover utallige virksomheder som eksempelvis Arla, der flere gange af forskellige årsager har været ramt af forbrugernes vrede til stor skade for virksomhedens forretning, leverandørforhold og image.

Det er the new essentialist, der i høj grad vil drive efterspørgslen på fairtrade-produkter frem, som de heller ikke vil være specielt villige til at betale ekstra for, da de, som med deres forventning om økologi, mener, at producenterne som en selvfølge bør opføre sig ordentligt. Finanskrisen vil utvivlsomt være med til at skabe flere forbrugere, der kan betegnes som new essentialister.

Som andre forbrugergrupper vil the new essentialist ikke være konsistent i sine forbrugsvalg: På den ene side vil han købe meget af sit tøj i genbrugsbutikker men vil også være villig til at betale mange penge for et par solbriller på den forlængede weekendtur til London.

”New Essentialist” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

The new essentialist shopper vil ikke primært være at finde i denne bytype. Ganske vist vil der være mange forbrugere med det samme ugentlige rådighedsbeløb, men de har ikke den samme bevidsthed omkring deres forbrugsvalg som the new essentialist. De droppede ganske vist i mindre omfang franske rødvine efter Frankrigs atomprøvesprængninger men kun efter massiv medieomtale. Forbrugerne lægger ikke de store politiske motiver i deres forbrugsmønstre.

OPLANDSBYER

I denne bytype vil man ofte støde på the new essentialist shopper i det lokale supermarked. Byens borgere holder sig i høj grad orienteret om udviklingen på både regionalt, nationalt og globalt plan og er ikke bange for at give deres mening til kende gennem deres forbrugsvalg.

Det rammer både store koncerner og små lokale producenter. Borgerne viser også deres identitet frem for andre borgere ved konsekvent at vælge nogle mærker og varer frem for

andre. Byens butiksmiljø vil også afspejle dette, for der vil komme flere små butikker med et specialiseret sortiment inden for eksempelvis design, fairtrade eller økologi.

BASISFORSTÆDER

Der bor mange new essentialist shoppers i denne bytype. De udtrykker deres holdninger og identitet gennem indkøb, men præger dog langt fra bybilledet så meget som andre steder. Det skyldes, at de primært pendler i forbindelse med deres indkøb og ikke handler lokalt. Deres forbindelse til lokalområdet er så svagt, at de primært handler som politiske forbrugere, når det drejer sig om nationale eller globale problemstillinger - lokale slagsmål påvirker på ingen måde borgernes indkøb i denne by.

BONUSFORSTÆDER

Bonusforstæderne vil sandsynligvis være de byer, hvor the new essentialist vil slå mindst igennem som forbrugertype. Det økologiske salg i disse områder er godt nok ganske højt, men hos de fleste shoppere i disse bytyper vil der ikke være samme forventning om, at bæredygtighed helt naturligt er en del af ethvert produkt. Man vil her være villig til at betale mere for det, da det betragtes som en luksus, og det ugentlige forbrugsbeløb vil generelt være meget højere end den grænse, der er med til at definere the new essentialist.

CENTRALBYER

The new essentialist vil blive en ganske dominerende forbrugergruppe i Centralbyere, da de er placeret i områder, hvor man traditionelt er meget bevidst om sit forbrug, men hvor man omvendt også er åben for nye idéer og vil se forbrugerbevidsthed som en god strategi til at definere sig selv i forhold til omgivelserne. Desuden er der en stor gruppe studerende i disse byer, og det er netop de studerende, der i høj grad står bag denne trend.

KØBSTADSCENTRE

Selv om der i disse byer findes en del personer, der kan betegnes som meget prisbevidste, vil deres motivation for at spare være ganske anderledes, end hvad der karakteriserer the new essentialist. Fokus på besparelse vil for det meste vinde her på bekostning af eksempelvis en forventning til producenternes opførsel og generel miljørigtighed. Desuden vil fraværet af en stor gruppe studerende medvirke til, at the new essentialist-tendensen kun udvikles forholdsvist langsomt.

”New Essentialist” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

De Fornyende var blandt de første, der blev politiske forbrugere. Den Fornyende bruger i høj grad forbruget til at udtrykke holdninger og fremhæve sin identitet. Alligevel er der ikke

mange new essentialists i denne gruppe, da Den Fornyende typisk er for velhavende og handler for større summer end the new essentialist.

DEN ENGAGEREDE

Der er mange new essentialist shoppere blandt De Engagerede. Det særlige ved dem som new essentialist shoppere er, at de foretrækker at udtrykke deres holdninger gennem lokale butikker og forretninger. Butikkernes beliggenhed spiller derfor ofte lige så stor en rolle som produkterne – det vil sige, at de er mindre tilbøjelige til at finde en anden butik, hvis de ikke får, hvad de søger i deres lokale.

DEN LOYALE

Der vil være mange new essentialist shoppere blandt Den Loyale, da de ikke bryder sig om at betale mere end højst nødvendigt, men samtidig har et behov for at købe økologiske varer til deres børn.

DEN FRIE

Den Frie er en beboergruppe, der om få år vil præges helt overvejende af new essentialist shoppere. Det skyldes særligt, at mange i denne gruppe er unge og/eller studerende, som ikke har store rådighedsbeløb men omvendt er ganske kritiske forbrugere, med klare holdninger til politik, miljø og kultur. De forventer, at producenterne deler, eller i det mindste respekterer, disse holdninger.

Fritid

Trend:

”Aktiv” - i fremtidens by

- Fremtidens by vil tilføje passive grønne områder til forskellige aktivitetsmuligheder, så det grønne ikke i sig selv er omdrejningspunktet.
- Fremtidens by vil give byrummene talrige anvendelsesmuligheder, så de kan bruges til aktiv rekreation, i de timer de ikke anvendes til deres primære formål.
- Fremtidens by vil etablere stier og løberuter i områder, der ikke nødvendigvis er grønne, og som ikke tidligere var forbundet med rekreation.

Efterhånden som industrisamfundet glider mere og mere i baggrunden, og vidensarbejdet bliver den dominerende arbejdsform, vil efterspørgslen på en mere aktiv fritid stige. Hvor

det tidligere var arbejderens udmattede krop, der havde brug for at hvile ud efter en strabadserende uge, er det nu vidensarbejderens hjerne, der trænger til at koble af.

Vidensarbejdet vil blive mere intensivt i fremtiden. Arbejdsrutinerne vil skifte oftere, og problemstillingerne vil blive mere komplicerede. Selv om arbejdstiden måske ikke vil stige drastisk, vil vidensarbejderen opleve et større arbejdsmæssigt pres. Det hænger sammen med arbejdets immaterielle og kreative karakter, der gør det vanskeligere at sige, hvornår en opgave er løst godt nok, og hvornår den er endeligt løst.

I sin fritid vil han søge effektiv mental afkobling, som i høj grad opnås gennem fysisk aktivitet. Med andre ord bliver den mentale afkobling paradoksalt nok effektiviseret. Den fysiske anstrengelse afskærer ganske effektivt de tankemæssige ressourcer for en periode, og fremtidens aktive fritidsliv vil blive endnu mere fysisk betonet, end det er i dag.

Vidensarbejderen vil på jobbet i vid udstrækning producere immaterielle produkter og vil ikke have mulighed for at se sin produktion manifestere sig nogle steder. Sociologer mener normalt, at denne type arbejde virker fremmedgørende over for den enkelte, der har brug for synlige og fysiske symboler på sin produktivitet for at forstå det system, han indgår i. Da han ikke længere kan opnå denne synliggørelse via arbejdet, vil han søge den i fritiden.

Her vil løb og andre fysisk krævende aktiviteter gøre hans veltrænede krop til symbolet på den produktion, han ikke længere kan opnå gennem arbejdet. Mindre fysisk krævende fritidsaktiviteter, som eksempelvis vandreture, omdannes på samme måde til symboler på produktion via fotografering med stadig dyrere og mere avancerede kameraer.

Når den aktive weekend er ovre, vil vidensarbejderen på jobbet møde en forventning om at kunne fortælle om en spændende og aktiv weekend. Det vil være forbundet med status på jobbet at have et aktivt fritidsliv, og en weekend på langs vil være mindre legitimt. Passiv fritid vil i fremtiden være forbundet med underskud – med mindre man har været meget aktiv med at arrangere en ekstraordinært afslappende weekend.

”Aktiv” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

I denne bytype er der en stor del af befolkningen, der ikke bor i byzoner, og adgangen til naturen er dermed ganske let. Byerne vil omdanne nogle af disse naturområder til forskellige organiserede fritidsaktiviteter, og befolkningen vil være flittige brugere af uorganiserede naturaktiviteter. Disse byer vil ligeledes bruge deres lokalhistorie til at differentiere deres aktive naturtilbud fra andre byers ditto.

OPLANDSBYER

I denne bytype er der ofte familier, hvor pendling er en normal del af hverdagen, og der er dermed mindre fritid. Den sparsomme fritid vil blive brugt sammen, og meget af den omkring boligen, der symboliserer familien. Den aktive fritid uden for boligen vil dog også stige, og her vil det i højere grad være byen end naturen, der bliver populær.

Da tiden til at være sammen som familie er sparsom, er det vigtigt at alle kan deltage, og derfor vil den aktive fritid være mindre fysisk udfordrende her end andre steder. Byen vil derfor blive ramme om forskellige aktiviteter, der kan være kædet sammen med shopping, men som ikke nødvendigvis er det. Detailhandlen vil her være blandt de førende til at tilbyde nye oplevelser.

BASISFORSTÆDER

Den aktive fritid kan blive en fordel for fællesskabet i denne by, der i forvejen mangler

steder at udfolde sig i. Flere steder i byen og i områderne omkring byen vil beboerne mødes i forbindelse med deres fritidsaktiviteter, og der vil være et større potentiale for at møde hinanden, end der er i dag.

BONUSFORSTÆDER

Den aktive fritid kan potentielt styrke fællesskabet i denne by, der i øjeblikket ikke har oplagte steder for sociale, uorganiserede møder. Beboerens stigende aktivitet vil skabe flere sporadiske møder i byen og området, så det ikke længere kun er på golfbanen, i sejlklubben eller på hesteryg i skoven, man tilfældigt mødes. Det er dog tvivlsomt, om det vil skabe flere organiserede fritidsaktiviteter.

HOVEDSTADEN

Hovedstaden benyttes allerede i høj grad til motion og aktiv udfoldelse generelt – særligt i byens parker, sø- og havneområder. I fremtiden vil flere beboere ikke nøjes med at dyrke det aktive fritidsliv men også bruge tid og energi på måden, de vil gøre det på. Dermed vil det aktive fritidsliv i Hovedstaden blive endnu tættere forbundet med den personlige identitet og selvrealisering.

Flere urbane rum vil blive anvendt til motion, da det at bruge uplanlagte områder til at planlægge egen udfoldelse er en god til at gøre byens historie til en del af den personlige historie. Mange af byens rum vil dermed have dobbeltfunktioner, hvor de på nogle tidspunkter vil tjene de formål, som de er planlagt til, og på andre tidspunkter vil tjene de formål, som borgerne autonomt giver dem.

CENTRALBYER

Byerne har i forvejen mange videnserhverv, og i fremtiden vil disse forskellige arbejdssteder også skabe flere arbejdspladser. Sammen med den store naturnærhed i disse byer vil den nye, store mængde af vidensarbejdere være med til, at befolkningen samlet set vil dyrke mere intensiv fritidssport.

KØBSTADSCENTRE

I Købstadscentrene er beboerne allerede ganske aktive i fritiden, hvor sport fylder meget, og man bruger en stor del af sin fritid på både at være tilskuer og udøver. Andelen af videnstunge jobs vil ikke eksplodere i byerne, men mange af de tilflyttere, der fastholder deres jobs i større byer, vil arbejde i vidensjobs og have behov for aktiv fritidsudfoldelse.

”Aktiv” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende vil føre an i gruppen med vidensjob og vil have behov for at være fysisk

aktive og udrette noget i fritiden. Den Fornyende vil i høj grad udfolde sig inden for klassiske discipliner som løb og cykling, hvor man både kan have et intensivt fysisk aktivitetsniveau, og hvor der er et højt konkurrenceelement, der kan anvendes til at markere social status. Det vil oftest være Den Fornyende, der bringer nye former for organiserede aktiviteter til byen, og Den Fornyende vil være den første til at afprøve tilbud skabt af andre.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede vil være en hyppig bruger af aktive fritidstilbud – særligt i naturen. Han vil ikke have så voldsomt et behov for intensiv, fysisk udfoldelse men vil i stedet værdsætte roligere vandreture, sejlads, naturhistoriske seværdigheder mv.

DEN LOYALE

Den Loyale vil indeholde en stor gruppe af personer, som har jobs med et fysisk element og dermed ikke stort behov for fysisk aktivitet i deres fritid. Der er ligeledes mange børnefamilier i denne gruppe, og den aktive trend vil kun slå beskedent igennem hos Den Loyale, der i højere grad end natur vil bruge byen som ramme for fritidsaktiviteter – særligt i forbindelse med indkøb.

DEN FRIE

Den Frie vil involvere sig ganske betydeligt i aktive fritidstilbud, da de ofte er unge og uden børn. Der er dog ingen garanti for, at det er lokale tilbud og omgivelser, der bliver mål for deres stigende fritidsaktiviteter. Den Frie vil eksempelvis tit spille fodbold i sin fødeby, selv om det kræver en tur i bilen fra hjemmet. Der vil være en nogenlunde ligelig fordeling mellem by og natur, når det handler om at finde steder at udfolde sig.

Trend:

”Rejser” - i fremtidens by

- Fremtidens by vil i stigende grad have potentiale som rejsemål, da behovet for mikrojser inden for landets grænser vil medføre en destinationsgørelse af byer, der ikke tidligere ansås som destinationer i sig selv.
- I fremtidens by vil det være naturligt at indtænke internationale temaer i byggestilen. Borgerne bliver i stigende grad vant til det bedste uden hensyn til, hvad der er nationalt, og hvad der er internationalt.
- Fremtidens by vil have en mere internationaliseret befolkning, der er sværere at imponere med internationale temaer i den stil, man bygger byen med.

Fra 2002 til 2020 forventes det europæiske rejsemarked at være fordoblet. Det handler både om øget rejseaktivitet i erhvervslivet og en endnu større efterspørgsel på fritidsrejser. Begge dele sker som følge af øget globalisering, velstand og individualisering. Vi kommer til at rejse længere væk på kortere ture, for vi har egentlig ikke tid til at rejse, men endeløs viden om andre områder i verden pirrer vores nysgerrighed. Og i takt med at flere virksomheders udsyn rækker udover det nationale, stiger den kommercielle flytrafik tilsvarende.

Mange familier føler sig pressede i hverdagen og samles for det meste i mindre grad, end de gerne ville. Derfor er det vigtigt, at ferien bliver helt perfekt. Ferien er et af de få tidspunkter, hvor man kan være sammen og samle oplevelser, der kan binde familien sammen i fremtiden - ferierne bliver en central del af familiens fortælling.

Det stiller kravet om perfektion på ferien. Vi vil ikke acceptere det næstbedste, hverken hvad angår stedet, omgivelserne eller vejret. Derfor bliver ferierne ikke "den rene badeferie", hvor hovedformålet er fuldkommen afslapning.

Efterhånden som flere får mulighed for at tage længere væk, bliver det sværere at skille sig ud med specielle ferieoplevelser og rejsedestinationer. Ferier er et af det moderne samfunds ypperste statussymboler – både i forhold til at kunne finde de fjerne og eksotiske destinationer men også med hensyn til at have tiden til dem. Vi vil både have ferier, som vi kan fortælle om, og oplevelser der kan inspirere os, når vi er tilbage på jobbet.

I takt med at feriemålene skal være længere væk, og kravene til ferien øges, vokser en ny måde at holde ferie på frem: Mikroferien – weekendophold væk fra

hverdagens stress.

Det skal ikke nødvendigvis være langt væk, og programmet må absolut ikke være tæt pakket med aktiviteter. Fokus er på at dyrke sig selv og hinanden til stille musik, god mad og rigeligt med vin i glasset.

En spirende modtendens til den øgede rejseaktivitet er fokuset på flytrafikkens påvirkning af miljøet. Hidtil har bekymringen dog ikke forhindret en stærkt stigende vækst i rejseaktiviteterne. Alene fra 2002 til 2007 steg flytrafikken målt på antallet af passagerer med over 35%. Stigende oliepriser har indtil videre heller ikke reduceret rejseaktiviteten, og det kan forventes, at både den lange fjernrejse og de korte mikroferier vil være i vækst i de kommende år.

”Rejser” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

For denne bytype er den øgede rejseaktivitet både en trussel og en mulighed. Det er en trussel, fordi beboerne for alvor får øjnene op for den store verden. Det gør det mindre oplagt for fremtidige generationer at blive boende i de ganske små og ofte lettere afsøndrede byer. Omvendt er Egnbyen også en oplagt destination for mikroferier, da mange af byerne er placeret i meget rolige og naturskønne omgivelser, og de vil kunne opnå et destinationsniveau i Danmark, som de ikke tidligere har haft.

OPLANDSBYER

Denne bytype vil ikke mærke ret meget til den øgede rejseaktivitet. Byens borgere rejser allerede ofte på ferie, og at de i fremtiden blot vil gøre det lidt oftere, ændrer ikke det store på byen. På grund af byernes ofte hyggelige centrum, vil de blive et oplagt mål for korte endagsture for beboere i de store byer i oplandet.

Men også netop urbaniseringsgraden af byen gør, at man ikke kan føle sig helt så afkoblet som eksempelvis i Egnbyerne, der vil have en større vækst af mikroferier end Oplandsbyerne.

BASISFORSTÆDER

Tendensen til flere rejser og fjernere destinationer vil ikke betyde nogen markant forandring for denne bytype. I forvejen rejser folk, der bor i byen udenbys for at holde ferie, og byen tiltrækker ikke turister udefra.

BONUSFORSTÆDER

Bonusforstæderne er de boligområder med størst rejseaktivitet, da beboerne her har de jobs med størst rejsehyppighed og samtidig bruger flest penge på deres fritidsrejser. Begge rejsetyper vil stige i fremtiden, og byen kan med få eksklusive butikker kombineret med en meget unik natur opleve flere besøgende fra oplandet på endagstur.

HOVEDSTADEN

Hovedstaden kan forvente et mindre boom i besøgende fra nær og fjern, der vil opholde sig i byen i kortere og længere tid. København har klaret sig flot i flere internationale målinger om at være en attraktiv by at besøge, og med kombinationen af moderne og urbant kulturliv samt en ren og tryk by med masser af grønne muligheder, vil den tiltrække endnu flere besøgende i alle aldersgrupper.

CENTRALBYER

Centralbyerne har traditionelt lidt under, at besøgende fra udlandet pr. automatik har søgt kultur i København eller sand mellem tæerne i kystområderne. Med aktuelle satsninger på

kulturområdet får Centralbyerne bedre vilkår for at tiltrække flere besøgende de næste år, der finder det værd at tilbringe flere nætter i byen. Da byerne er lidt off the beaten track i forhold til København, appellerer de ligeledes til rejsende, der søger mere unikke rejsemål.

KØBSTADSCENTRE

Købstadscentrene har et særligt potentiale for at tiltrække besøgende til større events og arrangementer i kraft af deres mulighed for at skabe én klar profil på et specielt område af for eksempel underholdningsindustrien. Historiske festivaler, musik, teater osv. vil få antallet af særligt danske besøgende til at stige.

”Rejser” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende tager gladeligt imod, at han nu kan rejse længere væk og gøre det oftere, fordi det bliver billigere. For ham er verden i sandhed blevet en global landsby. Han ser imidlertid også, at flere rejser mere, og at det bliver sværere at imponere kolleger, naboer og venner med ens egne rejser. Dette er dog ikke vigtigere, end at Den Fornyende stadig stortrives med forbedrede muligheder for at opleve nye sider af verden.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede benytter sig kun i begrænset omfang af mulighederne for at rejse til fjerne destinationer. De interesserer sig ofte for nærere destinationer, tit i Danmark, og gerne steder de har været før. Det kan ofte være et sommerhus ganske tæt på hjemmet eller i en campingvogn rundt i landet.

DEN LOYALE

Den Loyale er en blandet rejsegruppe. Generelt sætter alle pris på deres ferier, og for nogle er det nok at blive i hjemmet, slappe af og hygge med familien. En anden stor gruppe i denne beboertype er yderst aktivt rejsende og bruger hvert eneste år store beløb på charterferier, der ikke længere kun går til Mallorca og Grand Canaria men også til eksempelvis Thailand eller Caribien.

DEN FRIE

En stor del af den øgede rejseaktivitet vil komme fra Den Frie, der nyder de mange nye muligheder for at udforske den verden, de ikke kan få nok af. De har om nogen udnyttet de faldende priser på flybilletter. Den Frie rejser ofte til meget lidt kendte områder, hvor de i længere tid f.eks. tager på vandretur og gør det gerne alene. En stor del af rejserne går også til lande og områder, hvor Den Frie, når han er immigrant, stammer fra.

Trend:

”Hjemme” - i fremtidens by

- I fremtidens by vil beboerne i mindre grad benytte de fælles områder mellem boligerne, da familierne så at sige hellere vil være alene hjemme – med hinanden.
- Kulturtilbuddene i fremtidens by vil ikke alene skulle konkurrere med hinanden om publikum. Hjemmet – og de medietilbud der er tilgængelige i hjemmet – vil ofte være det foretrukne ”kulturvalg”.
- Fremtidens by vil opleve vanskeligheder med at videreføre sin kulturelle identitet, da de traditionelt kulturbærende institutioner vil være mindre besøgt.

Vi forventes at være succesfulde og ambitiøse på jobbet, vores bolig skal være tjekket, og samtidig skal vi have tid til pleje os selv og vores familie. De mange krav betyder, at tid er blevet et meget vigtigt statussymbol.

Selv om vi i perioden fra 1987 til 2001 kun bruger en halv time mere på vores arbejde, har vi fået hele to timers mindre fritid. Årsagen er, at vi bruger mere tid på husholdningsarbejde og på basale behov som toilette og spisning. Især den megen tid brugt på husholdningsarbejde presser os. Man oplever, at hjemmet tager den hårdt tilkæmpede fritid, hvilket blandt andet skyldes boligens rolle som stærkt velstandssymbol.

Bolig og have skal tage sig bedst muligt ud og det tager tid, som vi føler kunne være brugt bedre. Specielt mændene bruger mere tid på husligt arbejde end for 20 år siden, hvor de kun brugte halvt så meget tid på hjemlige sysler som i dag. Derimod er ”fri tid” (tid der ikke er båndlagt af husligt arbejde) blevet en mangelvare for både manden og familier generelt.

I de kommende år vil vi se en stræben mod at skabe sig mere ”fri tid”. Blandt andet vil størstedelen af danskerne allerede i dag vælge mere ferie frem for mere løn. Vi vil erobre kontrollen over egen fritid tilbage. Det betyder, at vi i stigende grad vil være villige til at betale for ydelser, produkter og services, der giver os følelsen af fritid.

Markedet for rengøringshjælp vil stige, vores dagligvareindkøb vil vi foretage på nettet, og en havemand vil slå græsplænen, så vi i stedet for at slå græs kan bruge tiden i weekenden på selvvalgte aktiviteter. Vi vil også opleve en øget automatisering af hjemmet, der er en del af vores strategi for at reducere den tid, vi bruger dér. Derfor vil vi sætte maskiner til at bestyre og vedligeholde huset. Mens vi er på arbejde, vil robotstøvsugere sørge for smudsfrige gulve, robotplæneklipperen for nytrimmet græs og det intelligente køleskab for forplejning til hele familien.

Endelig forsøger vi at få mere tid til os selv. Vi vil være i fred for selv vores nærmeste. Derfor ser vi også, at tidsforbruget på toilettet er markant stigende. Det er simpelthen det eneste sted, hvor man kan låse døren og være fuldstændig i fred. Og fred bliver kun mere efterspurgt i fremtiden.

”Hjemme” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYER

Borgerne i denne bytype mærker også, at deres fritid bliver mere og mere båndlagt af bolig, have og husholdningsarbejde. Desuden skaber byens stærke fællesskab en forventning om, at boligen er pæn ikke bare på indersiden men også på ydersiden. Kravet om at vedligeholde hjemmet gør det svært at skabe frirum fra fællesskabet, som kan virke kvælende for nogle – særligt tilflyttere.

OPLANDSBYER

I denne type er beboerne ofte ganske pressede. Børnene er aktive, forældrene ligeså, arbejdet fylder meget, der pendles ofte efter det, og ejerboligen optager en del tid. Resultatet er, at borgerne her vil gøre meget for at genvinde kontrollen over deres fritid, og den forholdsvis moderne befolkning i disse bytyper vil ikke være bange for at anvende teknologi, der kan gøre hverdagen lettere.

BASISFORSTÆDER

I denne bytype er der sjældent meget prestige forbundet til selve området, hvilket betyder at boligen i sig selv bliver et vigtigere velstandssymbol. Når beboerne i disse byer fortæller hvor de bor, taler de mere om deres egen bolig end deres by – i modsætning til andre bytyper med mere unikke karakteristika.

BONUSFORSTÆDER

I Bonusforstæderne er det mere reglen end undtagelsen, at familierne får hjælp til at holde huset, da de ikke har tid til at gøre det, og fordi de har penge til at betale for hjælpen. Det er den bytype, hvor der bruges flest penge på hjemmet men muligvis også der, hvor man opholder sig mindst i det. Fritiden er meget sparsom, og når der endelig er fri, er familien ofte ude at bolte sig i oplevelsesøkonomiens mange tilbud.

HOVEDSTADEN

Mange i Hovedstaden bruger næsten ingen tid i deres hjem, da de enten er unge studerende, der bruger meget af deres fritid ude i byen, eller singler der er på arbejde. Alligevel er hjemmet meget vigtigt, og at have en lækker lejlighed er en drøm for de fleste og en direkte vej til status. Derfor går de fleste meget op i deres hjem og bruger lang tid på at finde små ting og detaljer, der kan udtrykke boligens og ejerens individualitet.

CENTRALBYER

I Centralbyer er der mindre tradition for at gå ud at spise og deltage i kulturelle arrangementer, end der er i Hovedstaden. Derfor opholder beboerne i Centralbyerne sig oftere i hjemmet end beboerne i Hovedstaden. Til gengæld går de ikke helt så meget op i at skabe en bolig, der giver status udadtil.

KØBSTADSCENTRE

At bruge tid i og omkring boligen er en yndet fritidsbeskæftigelse i Købstadscentre. Her er kulturudbuddet ikke så voldsomt, og på grund af de lavere grundpriser er der for det meste god plads både ude og inde. For mange i Købstadscentrene er små projekter på boligen en hyggelig måde at holde fri på.

”Hjemme” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende er formentlig den beboertype, der er mest tidspresset. De stiller høje krav til både sig selv, deres arbejde og deres bolig, og alle disse krav kan virke meget belastende. De vil derfor også gå forrest i kampen for at genvinde kontrollen over deres fritid. Den Fornyende har økonomiske muligheder for at betale sig fra det mere trivielle husarbejde og vil gøre i stor stil fremover.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede er generelt god til at skabe fællesskaber, selv hvor andre aktiviteter fylder meget. Den Engagerede prioriterer ofte at skabe og tage del i lokale aktiviteter frem for at bruge meget tid i hjemmet. Hjemmet er dog altid i orden, men der stilles ikke tårnhøje krav til, at det ud fra materielle standarder er perfekt eller eksklusivt.

DEN LOYALE

Husarbejdet fylder meget i Den Loyales kalender, men selvom boligen er meget vigtig for denne beboertype, ses almindeligt husarbejde ikke som en mulighed for at slappe af. Derimod vil Den Loyale ofte gå i gang med større projekter i hjemmet – ombygning, malerarbejde o.l. - der opfattes som et konstant udviklingsprojekt.

DEN FRIE

Den Frie bruger ikke meget tid på sin bolig, som ofte er en lejebolig. Boligen ses som en base, hvorfra verden skal udforskes. Den Frie elsker at rejse, hvilket bolig og eventuel have bærer præg af. Begge dele er funktionelle og praktiske, og indretningen bærer præg af, at der skal være et minimum af vedligeholdelse.

Trend:

”Mig” - i fremtidens by

- Fremtidens by vil indrette, udstille og forme sine kulturtilbud efter borgernes præferencer i højere grad end kuratorens professionelle standarder.
- Fremtidens by tilbyder fritidsaktiviteter, som borgerne kan involvere sig aktivt i og dermed anvende som kilde til selvrealisering.
- Fremtidens by må skabe balance mellem de fritidsaktiviteter, der kræver planlægning, og de der ikke gør. Det stærke fokus på at tilpasse sig det enkelte menneske vil i sidste ende også udgøre en overbelastning for mennesket.

Det moderne samfunds ubestridte centrum er individet. Det er heller ingen undtagelse, når det handler om kultur- og fritidstilbud, der overvejende forsøger at underholde og behage på et individualiseret plan. Detaljeringsgraden i, hvordan fritidsaktiviteter kan sammensættes og tilpasses den enkelte, er efterhånden overvældende.

I fremtiden vil der være så mange individualiserede fritidstilbud, at individet vil forsøge at undgå at tage stilling til hvor, hvor meget og hvordan det enkelte tilbud skal udformes, da den del af fritidslivet ganske enkelt ikke opleves som fritid.

Ud over de frivillige aktivitetstilbud inddrages vi også i stigende grad i mere eller mindre ufrivillige aktiviteter. Det kan være forældremøder i skoler, børnehaver, vuggestuer og fritidshjem. Nogle fodboldklubber har krav om, at én af forældrene skal være frivillig i klubben, før ens barn kan indmeldes, og flere sportsklubber har indført noget, der minder om skolernes forældrekonsultationer. Her får man individuel feedback på, hvordan sønnen udvikler sig på venstre back-pladsen. Da børnene går til stadig flere fritidsaktiviteter, bliver det ligeledes stadig sværere at få puslespillet om, hvem der skal hente/bringe, til at gå op.

Det stigende udbud af aktive fritidstilbud er koblet med en stigende frygt for at gå glip af noget. Derfor siger vi sjældent nej. Det er en af årsagerne til, at vi siden midt i 80'erne har fået markant mindre fritid, hvor vi ikke foretager os noget som helst.

Det senmoderne fokus på det enkelte menneske er blevet så professionaliseret, at vi inddrages i hver en lille beslutning, der har indflydelse på vores liv. Undersøgelser viser, at op imod 1/3 af alle mails vi modtager, er irrelevante og ikke burde have været sendt. Vi drukner i irrelevant information om perifere og ligegyldige begivenheder og forhold.

På samme måde vil vi i fremtiden opleve at stå i flere og flere valgsituationer. Konkurrencen om, hvor vi lægger vores opmærksomhed både på arbejdet og i fritiden fører til mange nye tilbud. Alt lige fra kulturinstitutioner over supermarkeder og medier til fritidstilbud vil kæmpe om vores opmærksomhed ved at individualisere deres tilbud til os.

Fremtidens marked for fritidstilbud er stort, voksende og fuld af valgmuligheder. De mange valg vil dog også føre til modreaktioner fra brugerne.

I fremtiden vil flere søge at frigøre sig fra nogle af de mange valg. Tendensen simple living handler blandt andet om at koble af og frigøre sig fra de talrige valg. Det vil vokse i fremtiden, så fritiden vil blive brugt til bare at være sig selv og slippe for omgivelsernes ivrige tilbud – også dem, der tilbyder os den personligt tilpassede fritidsoplevelse.

”Mig” - Konsekvenser for bytyperne

EGNSBYEN

For denne bytype giver det store fokus på individet en oplagt mulighed for at tilbyde ro. Byen kan udgøre en fredfyldt oase for såvel tilflyttere som besøgende, der kan stå af ræset, slappe helt af og nyde naturen. Efterspørgslen efter netop ro vil stige, og denne bytype er ideelt placeret til at opfylde behovet. Det kan dog på sigt skabe røre i det stærke, lokale fællesskab, da tilflytterne ikke ønsker så stærk tilknytning til fællesskabet, som det ofte forventes af dem.

OPLANDSBYEN

For denne bytype kan tendensen være en mulighed for at tiltrække nye borgere. Særligt nybagte børnefamilier, der søger alternativer til storbyens pulserende liv, vil slå sig ned et roligere sted uden helt at sige farvel til storbyens mange varierede tilbud. Som i Egnssbyerne er der dog risiko for, at tilflytterne lever deres liv uden megen kontakt til byen eller boligområde og naboer. Det vil typisk være det fravalg, tilflytterne foretager, når de i stedet lægger deres energi i boligen og aktiviteter helt udenfor byen.

BASISFORSTÆDER

Denne bytype vil på grund af de relativt lave huspriser have ganske nemt ved at tiltrække storbyfamilier, der ønsker rolige omgivelser uden at skulle undvære nærheden til urbanitet. Der er et meget svagt fællesskab i byen, og det er i denne forbindelse en fordel, da der ikke eksisterer nogen forventning om at deltage i fællesskabet. Tilflyttere kan i ro og mag fokusere deres energi på de ting og relationer, de finder vigtige.

BONUSFORSTÆDER

Bonusforstæderne er de områder, hvor der fokuseres allermest på at tilpasse fritidstilbud til den enkelte. Alligevel vil man her ikke se så stor en modtendens, som man gør andre steder, da mange familier allerede lever utroligt organiseret. Livet på hjemmefronten er organiseret i stil med livet på arbejdet, da det ellers er umuligt at få job, skole, fritidsaktiviteter og familiehygge til at gå op. Disse familier foretrækker at planlægge

aktiviteterne ned i mindste detalje og at have kontrol over alle familiemedlemmers aktiviteter – inklusiv sønnens udvikling på fodboldbanen.

HOVEDSTADEN

Fritidslivet i Hovedstaden tilbyder snart sagt alt, og det kan sammensættes på næsten alle tænkelige måder. Beboerne i Hovedstaden har længe været vant til dette store udbud og finder det ikke specielt kompliceret at deltage i. De vælger nemt til og fra, da byen og den store befolkningstæthed længe har stillet dem over for mange daglige valg.

CENTRALBYER

Ligesom i Hovedstaden er befolkningen her rutinerede kulturforbrugere, der igennem længere tid har været vant til at vælge deres aktiviteter. I modsætning til Hovedstaden har disse byer ofte én stor begivenhed, der er central for hele befolkningen som eksempelvis karnevallet i Aalborg og festugen i Århus. Sammen med et mindre kulturudbud bliver forbruget generelt lidt mindre spontant end i Hovedstaden, uden at det dog betyder et stærkere ønske om at tilpasse fritidsaktiviteterne individuelt.

KØBSTADSCENTRE

Købstadscentre har været og er oplagte mål for projekter, der skal fremme byernes kulturelle profil. Befolkningen deltager gerne i større masseevents, der både samler byen og styrker dens image udadtil. Populariteten bag de store megaevents peger på, at befolkningen foretrækker kulturløsninger, hvor det hele er organiseret, og man bare skal dukke op og deltage i den samme begivenhed. For meget individuel tilpasning virker intimiderende og anmassende.

”Mig” - Konsekvenser for beboertyper

DEN FORNYENDE

Den Fornyende er ofte ganske presset på tid. Men selv om dette pres ofte er selvvalgt og stammer fra både arbejde og aktivt fritidsliv, er der alligevel behov for at distancere sig fra det. Den Fornyende vil derfor være åben overfor rolige omgivelser og er også rigt repræsenteret i simple living bevægelsen.

DEN ENGAGEREDE

Den Engagerede lægger meget arbejde i sit bolig- og byområde og er på fornavn med alle i området. Selv om han har travlt, oplever Den Engagerede ikke for alvor mangel på tid til de vigtigste gøremål. Han har ikke noget større behov for at lukke sig inde og koble af og frygter heller ikke så meget som andre beboertyper at gå glip af noget. Det skyldes delvist,

at han har en klar tradition for, hvad han interesserer sig for, og kender alle arrangementer relateret hertil – ofte fordi han selv er med til at arrangere dem.

DEN LOYALE

Den Loyale prioriterer det nære - både i relationerne og konkret i aktionsradiussen. Den Loyale har det oftest bedst derhjemme og vil let føle, at kontrollen over egen tid frarøves. Derfor vil de i høj grad efterspørge fred og ro, og vil i stigende grad søge pakked løsninger i kulturudbuddet, hvor de ikke konfronteres med for mange valgmuligheder.

DEN FRIE

Den Frie oplever ikke fritidslivets uendelige valgmuligheder som et problem, da omskiftelighed er en central del af deres livsmønster. Da deres forhold til det umiddelbare nærområde er nærmest ikke-eksisterende, bruger de meget lidt tid på eksempelvis vejfester og beboermøder - i fremtiden endda endnu mindre, da Den Fries digitale netværk vil få stærkere social betydning.

BYTRENDS

Her finder du 10 trends, der direkte handler om metoder til byudvikling og særlige byfænomener, der kendetegner byer i dag og i fremtiden:

- Afskærmning
- Bybranding
- Bykloning
- Klima og energi
- Megabyer
- Mobilitet
- Naturlig overvågning
- Segregering
- Soloby
- Sundhed

Her beskrives også mulige scenarier for, hvordan forskellige fænomener vil ændre sig og påvirke byen på sigt. I de 10 bytrends er der klare forbindelser til emner, der er beskrevet i afsnittene om megatrends og hverdagstrends.

Afskærmning

Den engelske sociolog Anthony Giddens er kendt for et tænkt eksempel fra hans hverdag, hvor han møder henholdsvis sin nabo og tidligere FN-generalsekretær Kofi Annan hos sin grønthandler. I denne situation ville han helt sikkert genkende Annan og helt sikkert ikke genkende sin nabo. Selv om han aldrig havde truffet Annan, ville han alligevel føle sig mere forbundet til ham end til naboen i opgangen, som han aldrig havde vekslet et ord med.

I fremtiden vil de medierede relationer for rigtig mange mennesker – ikke kun de, der bor i internationale metropoler - ofte være stærkere end de lokale relationer, der er på ekstrem retur. Dette vil også være tilfældet i selv klassiske parcelhusområder med fællesflagning, hvor man vil distancere sig mere og mere fra hinanden.

Distanceringen medfører blandt andet, at vi i stigende grad vil hegne os inde i vores boligområder, som man kender det mange steder i udlandet. Her er det normalt med gated communities – små, afskærmede samfund, hvor huse, haver og familier eksisterer afsondret fra de mennesker, som man ikke kender på den anden side, og som man efterhånden forbinder med trusler og farer.

I fremtiden vil dette ikke længere være så "udansk", som mange i dag anser det for at være. Trods en ekstremt homogen befolkningssammensætning (der vil være den samme om 20 år), vil vi på det tidspunkt have et markant større behov for at afsondre os fra både dem vi ligner - og dem vi ikke ligner.

Visse sociologiske studier peger på, at tilliden mellem mennesker reduceres, jo mere synlige deres forskelle bliver i nærmiljøet. Men det er ikke kun mellem borgere med stor forskellighed (religiøs, kulturel, etnisk etc.), at vi vil se et fald i graden af tillid. Også mellem borgere med mange ligheder vil tilliden falde – blandt andet som resultat af den øgede individualisering, der bliver en af de allerstærkeste megatrends de næste 20 år. Blot fordi vi bor i samme område og ligner hinanden, vil vi ikke nødvendigvis betyde noget for hinanden. Den manglende daglige sociale kontakt vil være med til at reducere tilliden og øge afskærmningstendensen.

Parallelt med den øgede indhegningstendens vil vi se mere overvågning af både privat og offentligt areal. I 2008 blev der i hver arbejdstime installeret 50 nye overvågningskameraer i Danmark, og i samme år er antallet af kameraer steget med en tredjedel. London har anslået 4,2 mio. såkaldte Closed-Circuit kameraer, og senest er myndighederne begyndt at installere højttalere i kameraerne. Overvågningen er dermed gået ind i en tid, hvor man ikke kun passivt kigger med men også aktivt henvender sig i den distancerede form.

Bybranding

I takt med urbaniseringen er det blevet helt normalt, at visse beboertyper forlader de mindre byer, mens mennesker født i større byer har større tendens til at blive boende samme sted hele livet. Det, man kan kalde gråspurveadfærd, hvor man i lighed med fuglen fødes og dør inden for en meget lille radius, vil i fremtiden erstattes af en langt mere mobil adfærd. Alle punkter i hele verden vil i stigende grad opfattes som mulige steder at bo, og nogle byer vil opleve store problemer med at holde på sine borgere, der vil føle det direkte unaturligt at blive boende på hjemstavnen.

Byernes interne konkurrence om at tiltrække borgere vil derfor intensiveres voldsomt. Det vil ikke længere blot være nok, at huspriserne er rimelige, boligen rar, kvarteret roligt og skolen og jobbet godt. Byen skal i sig selv også være noget særlig – og dette vil særligt være en udfordring for de store og mellemstore byer, der langt hen af vejen er præget af enshed.

I Danmark vil det ikke kun være København, der forsøger at tiltrække sig international opmærksomhed. Også større provinsbyer vil have brug for en international profil, da videnjobs, der rekrutterer sine medarbejdere fra et internationalt jobmarked, vil sprede sig over hele landet.

Hvor place branding tidligere havde fokus på lande, vil fremtidens fokus være på byer, der vil profilere sig både nationalt og internationalt. Simon Anholt's meget udbredte Nation Brands Index understreger dette skifte fra lande til byer, da hans index nu er suppleret af et City Brand Index.

I takt med, at byer erstatter lande som mål for branding, overtager byerne også nogle af de teknikker for place branding, der traditionelt har tilhørt landene. Et af de seneste eksempler herpå er, at byer er begyndt at eksperimentere med begrebet public diplomacy - en teknik, der vil blive mere almindelig i fremtidens city branding.

Public diplomacy er en veletableret metode inde for landebranding, som ikke kun udøver diplomati via statslige organer, selv om initiativet er statsligt iværksat. I modsætning til almindelig diplomatforbindelse mellem lande frigives processen i langt højere grad, og lande lader offentligheden brande landet i langt højere grad.

Public diplomacy har traditionelt set anvendt den kulturelle elite som repræsentanter for "public", når det udøves af lande. I bybranding anvendes public diplomacy ofte mindre elitært, og flere byer arbejder succesfuldt med at inddrage almindelige mennesker, der ofte er mere engagerede ambassadører for byen. Denne tendens vil være et klarere træk ved den fremtidige bybranding, da den samtidig giver den enkelte gode muligheder for selvrealisering.

Bykloning

I forsøget på at skabe intime byrum, der giver brugerne en særlig oplevelse i forbindelse med shopping og kulturforbrug, ender mange byer ofte med at kopiere traditionelle og gennemafprøvede modeller for bydesign.

I England kaldes dette fænomen "clone towns", hvor byer indrettes efter samme skabelon. Bag denne uniformitet står særligt den tendens, at lokalt baserede forretninger som slagtere, tobakshandlere, kiosker, boghandlere, pubber etc. udkonkurreres af store nationale og internationale forretningskæder – der i øvrigt tilbyder et langt mindre varieret udbud.

Byerne mister deres unikke kendetegn, og handelsstrøg i provinsbyer og købstæder kommer til at ligne hinanden til forveksling. I sidste ende bliver det vanskeligt at kende den ene fra den anden.

I England har tænketanken New Economics Foundation analyseret samtlige byer i landet, og har efterfølgende opgjort andelen af sådanne "clone towns" til 42 % af alle byerne, mens kun 32 % karakteriseres som "hometowns", hvor hovedgaden har bibeholdt sin individuelle karakter, der gør den instinktivt genkendelig for beboere og besøgende.

De resterende 26% betegnes som grænsebyer, hvor udviklingen delvist har slået igennem, men hvor noget af det oprindelige og lokale stadig fastholdes.

Det vurderes dog, at de fleste af disse grænsebyer på sigt bliver clone towns, hvis der ikke gøres noget aktivt for at vende udviklingen. Denne kritiseres blandt andet for at skade den lokale økonomi, da produktionen flytter væk fra lokalområdet.

Der er grundlæggende enighed om, at kloning er et uønsket fænomen i de fleste byer, eller i hvert fald noget, som man kun ønsker sig i begrænset omfang. New Economics Foundation anbefaler således en række løsninger, der kan dæmme op for kloningstendensen. Eksempelvis at man i lokalplanen begrænser supermarkeder til at have højst 8% af den lokale markedsandel. Et andet forslag går på at begunstige lokalejede forretninger, så de eksempelvis betaler en lavere leje for lokalerne, eller at eksterne udviklere betinger sig til at tilgodese disse for at opnå retten til at udvikle området.

I USA er man længere fremme i det aktive arbejde mod homogeniseringen. Eksempelvis har projektet 'Keep Louisville Weird' haft stor succes med at få befolkningen til at handle lokalt, og har inspireret andre byer over hele landet. Andre steder har man ligefrem set lokale forbud mod det, der beskrives som formelbutikker – butikker, der adapterer standardiserede services, forretningsmodeller, fremgangsmåder, facader og indretning, der svarer til butikker andre steder.

Klima og energi

Stigende energipriser og stigende bevidsthed om den menneskelige påvirkning af det globale klima vil føre til, at flere byer og boliger vil begrænse deres CO₂-udledningen. Det kan ske ved hjælp af nye energiformer, mere effektiv udnyttelse af energien og mere brug af fælles løsninger på energikrævende aktiviteter.

Der er allerede i dag en stærk tendens i retning af at bygge og udvikle mere miljørigtige boligområder. Der er markante udenlandske eksempler på by- og boligprojekter, der producerer deres egen energi gennem vind, sol, biobrændsel og genbrug. Rene teknologier vil udgøre brændstoffet i offentlig transport. Landbrugene vil basere sig på økologiske principper, og forholdene for cyklister og fodgængere vil forbedres.

I England har Gordon Brown lanceret opførelsen af 10 nye øko-byer, hvor energiforsyningen bliver drevet af vind og sol. Byerne vil i alt rumme boliger til 100.000 mennesker og blive spredt over hele England.

Herhjemme har eksempelvis projektet "Frederikshavn – Danmarks vedvarende energiby" en vision om, at alt strøm, varme og energi til biler og maskiner i Frederikshavn skal komme fra vedvarende energi. Projektet bakkes både op af kommunen og en række andre offentlige og private parter.

Der har i flere år eksisteret teknologier og materialer til at gøre huse både CO₂-neutrale og i visse tilfælde energiproducerende. I fremtiden vil der opføres langt flere huse på disse præmisser, blandt andet som følge af politiske reguleringer på området. De politiske reguleringer vil øge produktionen af bæredygtige materialer, og dermed nedbringe prisen på dem. Flere vil derfor få råd til at bygge bæredygtigt, og den folkelige efterspørgsel vil følgelig stige.

At udvikle miljømæssigt bæredygtige løsninger til byer handler ikke blot om at bygge nyt. Forbedringer i den eksisterende bolig- og erhvervs masse vil være nødvendige, og sådanne forbedringer vil i de kommende år være genstand for stigende opmærksomhed på bæredygtighedsområdet.

Bæredygtighed vil ligeledes resultere i sociale forandringer i byerne. Der vil blandt andet i højere grad end i dag opstå fællesskaber omkring fælles energiløsninger, for eksempel vindmøllelaug og fælles solanlæg.

Megabyer

Urbaniseringen er et af de mest centrale fænomener i det 20. århundrede, men vi har endnu ikke set det fulde omfang af fænomenet. I år 1900 levede 10% af verdens befolkning i byer, i 2007 50% og i 2050 vil 75% af alle mennesker på jorden bo i en by. Selv om tendensen ikke er ny, er den på ingen måde aftagende. Istanbul er på de sidste 50 år groet med 900%. Shanghai havde i 1990 300 højhuse, men har i dag over 3000. Det er et klart tegn på den forøgede befolkningstæthed i bykernen, som de fleste andre storbyer er præget af.

Høj befolkningstæthed bliver ofte sat i forbindelse med fattige boligområder og dårlige levevilkår. Men tætbyggede byer kan også – med det rigtige design og den rette byplanlægning – skabe bæredygtige og beboervenlige miljøer. Et funktionelt tætbeholdt miljø vil kræve et større og bedre net af infrastruktur, og land, vand og elektricitet vil i højere grad være genstand for deling mellem de enkelte husstande.

Eksempler på byer, hvori der findes både ”god” og ”dårlig” befolkningstæthed, er London, Paris og New York. Her er der stadig både fattige boligområder og nogle af de dyreste boliger i hele verden, men fælles for dem er, at de er beliggende i meget tætbeholdte områder. Tætheden er altså ikke garanti for hverken succesfulde eller mindre succesfulde boligområder, men de fleste store byer rummer eksempler på begge dele. I fremtiden vil vi se, at nogle byområder fortættes, men også at byerne spreder sig og bliver større. Der vil komme flere højhuse, og der vil komme flere sprawling cities - lavt byggeri med områder af uplanlagt beboelse uden for byen (ikke at forveksle med egentlige forstæder).

Sprawling er et amerikansk fænomen, der ifølge EU-rapporten 'Urban Sprawl in Europe – The Ignored Challenge' er i solid vækst. Tendensen vil også påvirke dansk byudvikling i de kommende år, da det tilfredsstillende det store behov for kombinationen af byliv og fredelige omgivelser a la parcelhuset. Vi vil gerne bo med dem, vi ligner, og sprawling cities giver mulighed for at skabe sine egne byer med dem, man ønsker at bo med.

Sprawling vil virke som modtræk til høje byggerier, som der traditionelt er modstand mod i Danmark. Modstanden vil dog blødes op, da bevidstheden om det høje byggeris miljømæssige potentiale vil sprede sig bredere end tidligere.

Mobilitet

En af de største trends inden for teknologisk udvikling er at tilføje produkter mobilitetsegenskaber. Teknologiske genstande blive mindre, mere trådløse og mere netværksforbundne. Mobilitetstrenden har naturligvis også stor gennemslagskraft i transportsektoren, hvor behovet for transportløsninger til personer vil stige i fremtiden, hvilket vil have stor indflydelse på indretningen af fremtidens by.

Tendensen med længere pendling mellem hjem og arbejde vil fortsætte, og vi vil køre længere i fritiden, hvor bilen stadig vil udgøre den helt overvejende del af transporten af mennesker.

Allerede i dag står bilen for 82% af persontransporten i Danmark. Bilen er en behagelig, isoleret og "lige til døren"-løsning, som de fleste stadig finder attraktiv. Bilen imødekommer nogle centrale menneskelige behov for frihed, fleksibilitet og behagelighed, som gør den til det foretrukne transportmiddel for mange mennesker, og den vil ikke forsvinde i fremtiden, selv om den vil møde essentielle udfordringer.

Allerede nu anses bilen af mange som symbolet på uansvarlig miljømæssig opførsel, og salget af store, forurenende SUV'ere faldt fra 2007 drastisk i den vestlige verden. Trenden har dog endnu ikke en entydig folkelig klangbund, da en stor del af faldet viste sig at være forårsaget af de daværende høje oliepriser. Således steg salget af SUV'ere igen, da oliepriserne faldt i slutningen af 2008.

I fremtiden forventer de fleste dog en større udbredelse af biler med et lavt brændstofforbrug eller alternativt driftsystem som el eller biobrændsel. Den folkelige efterspørgsel vil stige og udbuddet ligeså – ikke mindst på grund af politiske reguleringer. Bilen påvirker ikke alene det globale klima. Den skaber også problemer med tilgængelighed og trafikafvikling i næsten alle store byer. I københavnsområdet svarer tid konsumeret af forsinkelser på grund af køer til at have 16.000 fuldtidsansatte i kø.

Som svar herpå har mange byer allerede indført road pricing, der skaber færre køer. En mere jævn trafikafvikling vil i fremtiden også stimuleres ved udvidet brug af kollektiv trafik, eksempelvis hvor bilister i forstadsområder – inden de når de store indfaldsveje – kan stille bilen og ombytte parkeringsbilletten til en togbillet.

En anden strategi for at reducere problemerne i forbindelse med mobilitet er at opfordre til brugen af cykler i byen. Byer planlægges flere steder på cyklisternes præmisser frem for bilisternes - eksempelvis trafiklysene "grønne cykelbølger", nye højresvingsbaner, ekstraordinær glasfejning af cykelstier og offentlige luftpumpestationer som i Odense.

Naturlig overvågning

Som en reaktion på stigningen i meget fysiske sikkerhedsforanstaltninger som indhegning og overvågning vil store dele af fremtidens byer opføres på baggrund af mere sofistikerede idéer om, hvordan bygninger og rum påvirker menneskelig adfærd.

En af de metoder, som vi vil se meget til, stammer helt tilbage fra 1960'erne og kaldes "Crime Prevention Through Environmental Design". CPTED er en multidisciplinær, kriminalpræventiv idé, der bygger på sociologi, psykologi og arkitektur.

Denne tankegang vil i fremtiden blive en meget udbredt urban sikkerhedsstrategi, fordi den ikke udstiller kontrol på den brutale og utilslørede måde, som vil møde borgerne mange andre steder via kameraer, indhegning, sikkerhedsvagter og endeløse lufthavskontroller. I stedet er tanken bag CPTED følgende: "There must be eyes on the street, eyes belonging to those we might call the natural proprietors of the street. The buildings on the street equipped to ensure the safety of both residents and strangers, must be oriented to the street." - Jane Jacobs, hovedinspiration til begrebet.

De tre basale strategier for CPTED er: naturlig overvågning, naturlig adgangskontrol og naturligt territorielt ejerskab, hvor man gennem lys, vinduer, beplantning, udsyn, beboelse og pladser skaber naturlig overvågning, tryghed og oplagte rutevalg i byen.

CPTED har efterhånden opnået så stor gennemslagskraft, at en international forening nu arbejder målrettet med begreber i forskellige områder. ICA, International CPTED Association, har blandt andet arbejdet med Clason Point, South Bronx i New York City, der oplevede en nedgang i kriminaliteten på 54 %, efter at området blev renoveret med lys og naturlige eyes on the street, der blev skabt via åbne pladser.

Ud over den stærke, usynlige kontrol, der ligger i CPTED, er en anden årsag til den fremtidige succes, at metoden stemmer godt overens med den anonymitet, der ligeledes bliver et af de kommende sociale kendetegn i kølvandet på den stigende individualisme. For CPTED handler ikke kun om at holde øje med hinanden gennem vinduet. Det handler i lige så høj grad om at skabe steder, hvor man kan være anonym.

Socialforskningen betegner begrebet civil uopmærksomhed som afgørende for at føle sig tryk. Fremtidens by vil således bygge sine steder og pladser således, at der er øjne, der ser, men ingen øjne, der stirrer.

Segregering

I takt med byernes vækst bliver befolkningen i byerne ikke kun større, men også mere forskellig. Det gælder særligt økonomisk, aldersmæssigt, etnisk og uddannelsesmæssigt. Samtidig bliver der længere mellem yderpolerne i de forskellige grupper. De veluddannede får længere og længere uddannelser, mens en stor gruppe trækker i den anden retning.

Den store diversitet fører til segregering, der indebærer et grupperet samfund, hvor forskellige grupper ikke bosætter sig med hinanden. Denne mekanisme har altid været del af næsten ethvert samfund, men forskellige faktorer har sat ekstra skub i segregeringen i den vestlige verden, hvor vi i stigende grad isolerer os i særlige bydele eller geografiske zoner.

Denne udvikling vil gå langsommere i Danmark end i mange andre lande - men det betyder ikke, at det ikke er ved at ske.

En undersøgelse fra Rockwoolfonden viser, at tendensen med at bosætte sig i særlige grupper (segregering) foregår langsomt, når det handler om den økonomiske segregering, men ganske hurtigt, når det handler om etnicitet og alder. På sigt vil de øgede forskelle kunne lede til spændinger mellem bydele og distrikter. Mange steder i udlandet ser vi bydele, som hegner sig inde. Både i Danmark og i resten af Europa er der skoler med stærk overrepræsentation af børn af fremmed herkomst, og ghettos med stærkt socialt belastede beboere bliver mere udbredt.

Segregering er ikke kun et storbyfænomen. Også mindre bysamfund oplever problematiske grupperinger, der i de mest udfordrede områder har medført flugt af højtuddannede og økonomisk velfungerende borgere – dette ses også i visse randområder i Danmark. Her kan man tale om segregering af hele byer og områder i forhold til resten af det omgivende samfund.

Områder af den karakter oplever ikke kun flugt af højtuddannede og vellønnede, men også af kvinder, som i stigende grad tager de lange uddannelser. I Sverige og Finland er der allerede områder med en overvægt af mænd på omkring 30%, da kvinderne flytter for at uddanne sig og sjældent vender tilbage. Dette har katastrofale følger for områdernes samlede fertilitetsrater. På sigt vil flere udkantsområder påvirkes mærkbart af disse tendenser i form af øget affolkning.

Flere undersøgelser peger på, at diversitet i visse tilfælde kan være tiltrækkende ved et område, da dette forbindes med mere kreativitet, tolerance og kulør. Omvendt ses det også tit, at det spraglede samfund foretrækkes, hvis det er "lige om hjørnet", frem for præcis hvor man bor – et fænomen, der populært refereres til som NIMB: Not In My Backyard.

Soloby

De fleste sociologiske beskrivelser af det moderne samfund fremhæver stigende individualisme som et centralt kendetegn – særligt i områder præget af urban kultur. I 2021 vil størstedelen af befolkningen være over 60, men alligevel vil 1/3 af husstandene kun have én beboer. Singlekulturen vil slå mere igennem, og fraskilte vil i ringere grad flytte sammen med en ny partner. Vi vil se flere parforhold, hvor partnere oppe i årene vælger at gå hver til sit.

Allerede nu ser man mange eksempler på, hvordan hverdagen generelt opleves som stressende. Følelsen af ikke at have tid er blevet det normale, og det handler ikke kun om at have tid til familien, men i høj grad også om at have tid til at være sig selv. Selv familiesamværet virker stressende, da det præges af høje krav om at være intensivt sammen – på den "rigtige", nærværende måde.

De seneste år har vi set en fordobling af tiden, som vi bruger på badeværelset, og i forhold til det familiesociale samtalekøkken er det nu badeværelset, der bruges penge på. På badeværelset kan vi nemlig være helt alene og slappe af i selskab med kun os selv.

Lysten til at være os selv vil stige i fremtiden, ikke mindst som reaktion på et arbejdsmarkedet, hvor grænserne mellem job og fritid blive endnu mere flydende. Vore kolleger er vores sociale omgangskreds, og vi er hele tiden sociale, når vi arbejder – for arbejdet består nu af det, venskaber normalt består af: samtaler. Vi vil derfor opleve, hvordan flere vil bo for sig selv, fordi behovet for ro og privathed vil stige yderligere.

Vores byer vil i fremtiden kunne betegnes som solobyer, og skal indrettes med hensyn til dette fænomen. Selv om det er vigtigt for beboerne i solobyerne at være alene i deres hjem, betyder det ikke, at de ikke vil indgå i andre fællesskaber. De tager i høj grad vare på deres egne behov, og nogle gange er det lettere at opfylde disse behov ved at deltage i forskellige fællesskaber.

Vi vil derfor se en større tendens til at dele i fremtidens by. Her vil man deles om energikilder, fællesarealer, transportmidler, indkøb, rum, informationskanaler etc. En del af denne dele-tendens vil være motiveret af praktiske hensyn, men den sociale kontakt, der følger med, er også motiverende i sig selv, da den er begrænset og let at kontrollere.

Sundhed

I fremtiden vil vi opleve en stigende efterspørgsel på sunde produkter og en sundere livsstil generelt. Vi har i de seneste år set, hvordan wellnessbølgen med lynets hast har spredt sig fra Californien, hvor den dog stadig eksisterer i sin stærkeste form. Los Angeles og San Francisco står som store sundhedsenklaer i skærende kontrast til de massive overvægtsproblemer, som mange andre områder i USA kæmper med.

I Danmark er bølgen også ved at slå igennem, men er stadig langt hen af vejen et københavnerfænomen. I de kommende år vil wellness og kravet om sundhed dog sprede sig mere jævnt til byer ud over landet. Det vil ligeledes sprede sig til andre områder end fødevarer, som har været den største bærer af fænomenet.

Således vil efterspørgslen på sundhed også brede sig til boliger, hvor der i forvejen sker mange reguleringer, der stiller højere krav til boligens miljøvenlighed.

I fremtiden vil det således ikke kun være byerne som helhed, der slår sig op på at være grøn og bæredygtig. Vi vil også se en meget stærk efterspørgsel på sunde boliger fra den enkelte borger.

Hidtil fristedes borgerne i høj grad af grønt byggeri på grund af udsigten til en økonomisk gevinst. Det vil ændre sig i fremtiden, da boligen vil udvikle sig til et stærkt symboler på den korrekte og sunde livsstil, som vil brede sig fra de store internationale byer.

At netop boligen bliver et stærkt symbol på den sunde livsstil skyldes særligt, at det bliver sværere at adskille sig gennem vareforbrug, idet luksus på dette område er blevet noget, som flere har råd til. At betale mere for en sund bolig er derimod så dyrt, at der vil blive skabt et nicheområde inden for det statusfelt, der er forbundet med bolig.

Fremtidens by vil altså ikke bare være bæredygtig, men også direkte sund for borgerne. Boligerne vil opføres i sunde materialer og lokalmiljøet indrettes, så det kan bruges til aktiv rekreation. Borgerne vil søge en mere fysisk baseret fritid, og byen vil give dem det ved at omdanne pladser og rum til steder for fysisk udfoldelse.

BILAG

I følgende bilag finder du en oversigt over hver enkel kommune, der klarlægger kommunens bytype og beboersammensætning ud fra de fire beboertyper. Under hver kommune er der opstillet et diagram med en række kernefaktorer. Det er ud fra disse muligt at sammenligne kommunen med landsgennemsnittet samt med gennemsnittet for den bytype, kommunen er placeret under.

Udregningerne bag kernefaktorerne kan findes på næste side.
Undersøgelsen er udført i 2010.

Kommunerne er inddelt i alfabetisk rækkefølge under de syv bytyper således:

Basisforstæder

Albertslund
Ballerup
Brøndby
Gladsaxe
Glostrup
Herlev
Hvidovre
Høje-Taastrup
Ishøj
Rødovre
Tårnby

Bonusforstæder

Allerød
Dragør
Furesø
Gentofte
Hørsholm
Lyngby-Taarbæk
Rudersdal

Centralbyer

Helsingør
Odense
Aalborg
Aarhus

Hovedstaden

Frederiksberg
København

Egnsbyer

Assens
Billund
Bornholm
Brønderslev-Dronninglund
Fanø
Faxe
Frederikshavn
Faaborg-Midtfyn
Guldborgsund
Hedensted
Hjørring
Ikast-Brande
Jammerbugt
Kalundborg
Kerteminde
Langeland
Lemvig
Lolland
Læsø
Mariagerfjord
Morsø
Norrdjurs
Nordfyn
Nyborg
Odsherred
Rebild
Ringkøbing-Skjern
Samsø
Skive
Stevns
Struer
Syddjurs
Sønderborg
Thisted
Tønder

Varde
Vejen
Vesthimmerland
Vordingborg
Ærø
Aabenraa

Købstadscentre

Esbjerg
Fredericia
Haderslev
Herning
Holbæk
Holstebro
Horsens
Kolding
Næstved
Randers
Ringsted
Roskilde
Silkeborg
Slagelse

Svendborg
Vejle
Viborg

Oplandsbyer

Egedal
Favrskov
Fredensborg
Frederikssund
Greve
Gribskov
Halsnæs
Hillerød
Køge
Lejre
Middelfart
Odder
Skanderborg
Solrød
Sorø
Vallensbæk

BEREGNINGERNE BAG KERNEFAKTORERNE

Diagrammerne med "kernefaktorer" viser de enkelte bytypers - og de enkelte kommuners - afvigelse fra landsgennemsnittet på en række områder. I det følgende beskrives kort, hvilke statistiske beregninger, der ligger bag de enkelte faktorer:

Kvm-pris

Den gennemsnitlige kvadratmeterpris på parcel- og rækkehuse (Kilde: Realkreditrådet)

Spredning i uddannelsesniveau

Befolkningens fordeling efter højeste fuldførte uddannelse set i forhold til landsgennemsnittet. Befolkningen opdeles i forhold til deres højeste fuldførte uddannelse og deres andel af den samlede befolkning opgøres. Diversiteten opgøres som minus summen af de kvadrerede afvigelser fra landsgennemsnittet. (Kilde: Danmarks Statistik)

Spredning i alder

Befolkningens aldersmæssige fordeling set i forhold til landsgennemsnittet. Befolkningen opdeles i 10-års intervaller og deres andel af den samlede befolkning opgøres.

Diversiteten opgøres som minus summen af de kvadrerede afvigelser fra landsgennemsnittet. (Kilde: Danmarks Statistik)

Etnisk diversitet

Andelen af indvandrere og efterkommere i befolkningen. (Kilde: Danmarks Statistik)

Erhvervsspecialisering

Beskæftigelsesfordeling på brancher set i forhold til landsgennemsnittet. Beskæftigede opdeles på brancher og deres andel af det samlede antal beskæftigede opgøres.

Diversiteten opgøres som summen af de kvadrerede positive afvigelser fra landsgennemsnittet. (Kilde: Danmarks Statistik)

Udpendling

Andelen af udpendlere i befolkningen. (Kilde: Danmarks Statistik)

Lokal dagligvareindkøb

Omsætningen i kommunen i forhold til kommunens forbrugspotentiale. (Kilde: Stockmann Gruppen)

Kulturarbejdssteder

Andelen af arbejdssteder i kommunen, der anvendes til kultur. (Kilde: Danmarks Statistik)

Historisk bykerne

Andelen af bygninger til handel, hotel og restauration der er opført før 1900-tallet. (Kilde: Danmarks Statistik)

Befolkningstæthed

Indbyggere pr. kvadratkilometer. (Kilde: De Kommunale Nøgletal)

Andel ejerboliger

Andelen af boliger, der er ejerboliger. (Kilde: De Kommunale Nøgletal)

Befolkning i byzone

Andelen af befolkningen, der bor i bymæssig bebyggelse. (Kilde: De Kommunale Nøgletal)

Tyverier og indbrud

Antallet af anmeldte tyverier/indbrud om året pr. 1.000 indbyggere. (Kilde: De Kommunale Nøgletal)

BASISFORSTÆDER

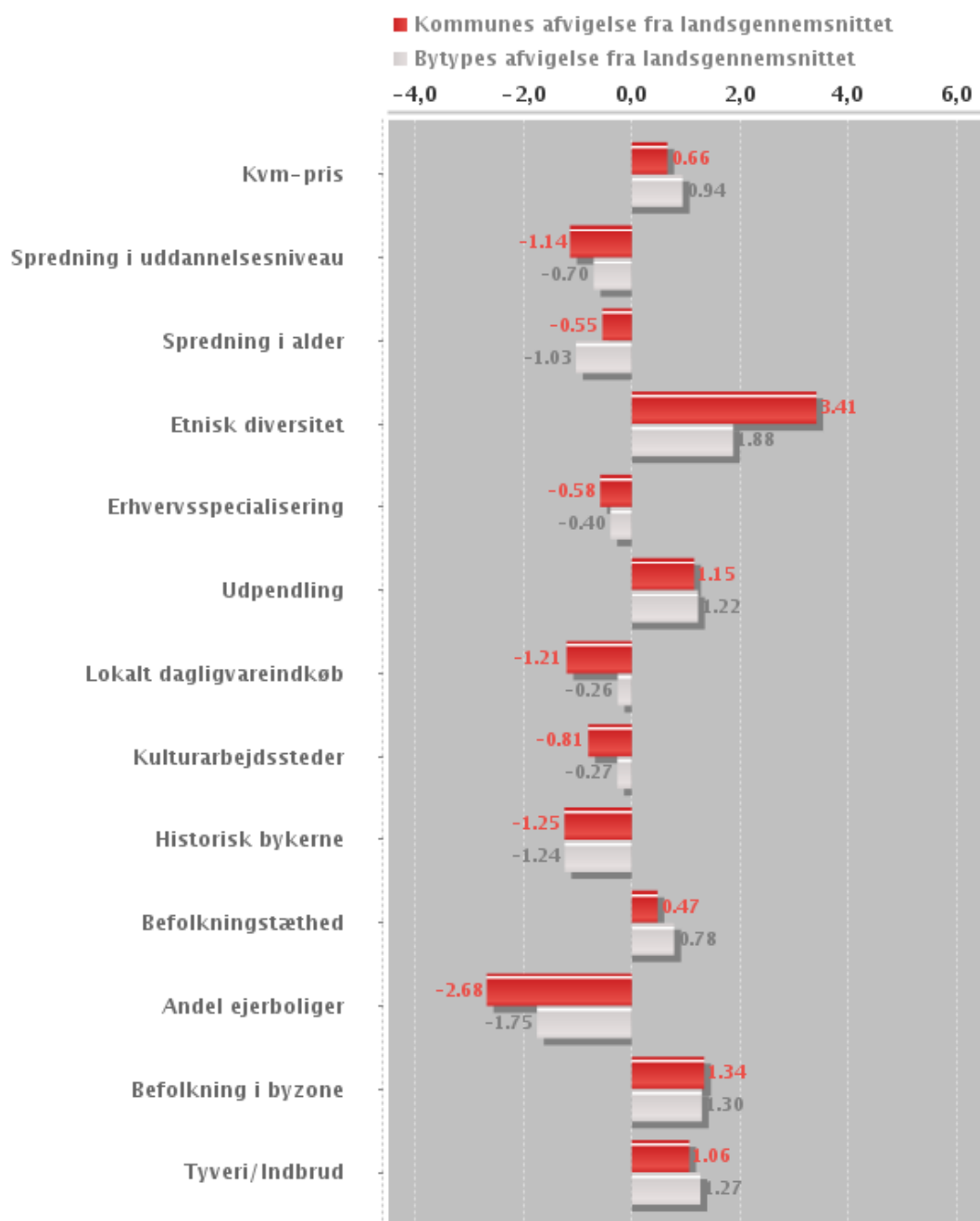
Albertslund, Ballerup, Brøndby, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Rødovre og Tårnby.

Albertslund

Beboersegmenter i Albertslund kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Albertslund	2,2	5,8	8,4	41,8	41,9	100

Kernefaktorer (0 = Lands-gennemsnittet)

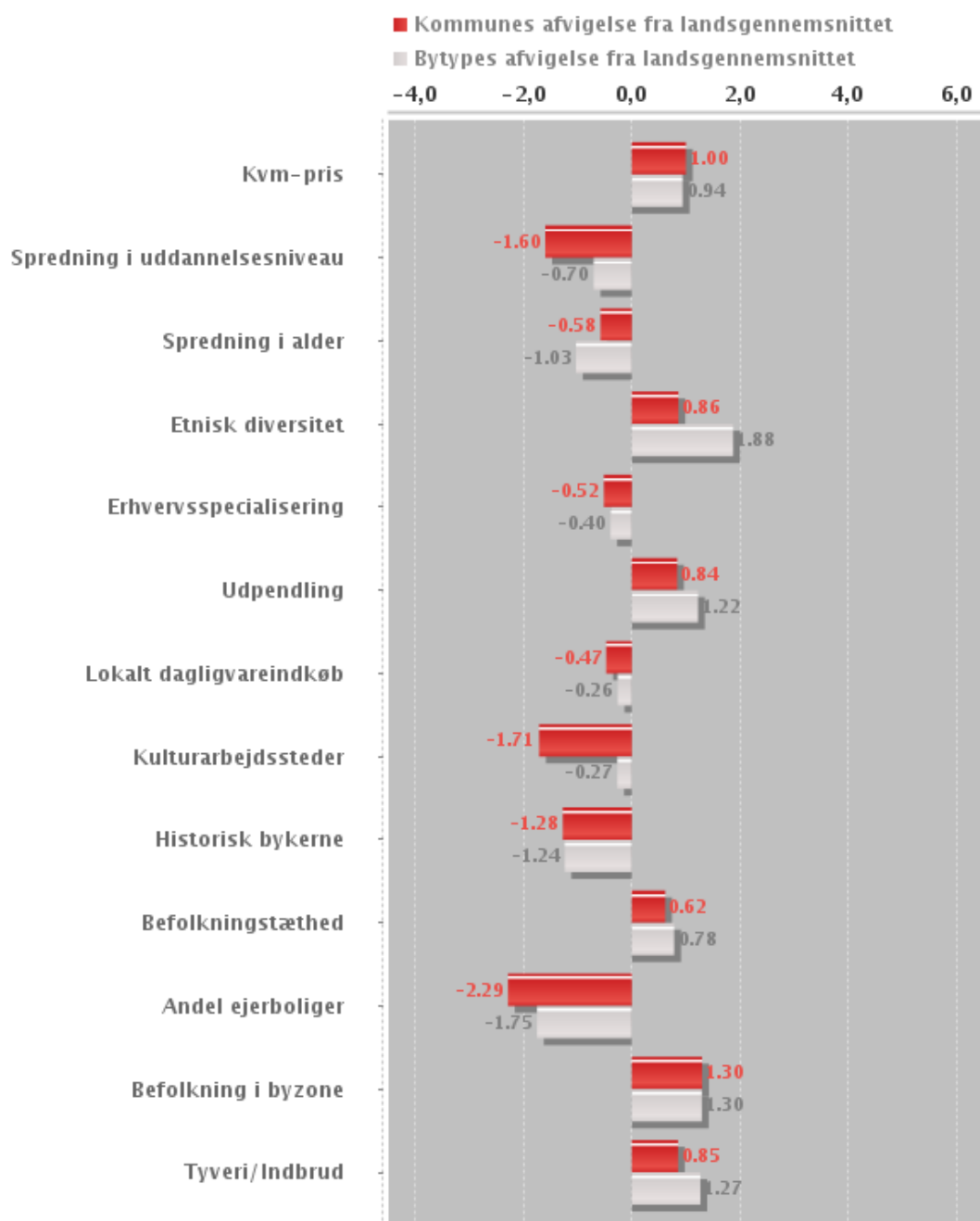
Ballerup

Beboersegmenter i Ballerup kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Ballerup	4,2	7,1	6,7	45,8	36,2	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

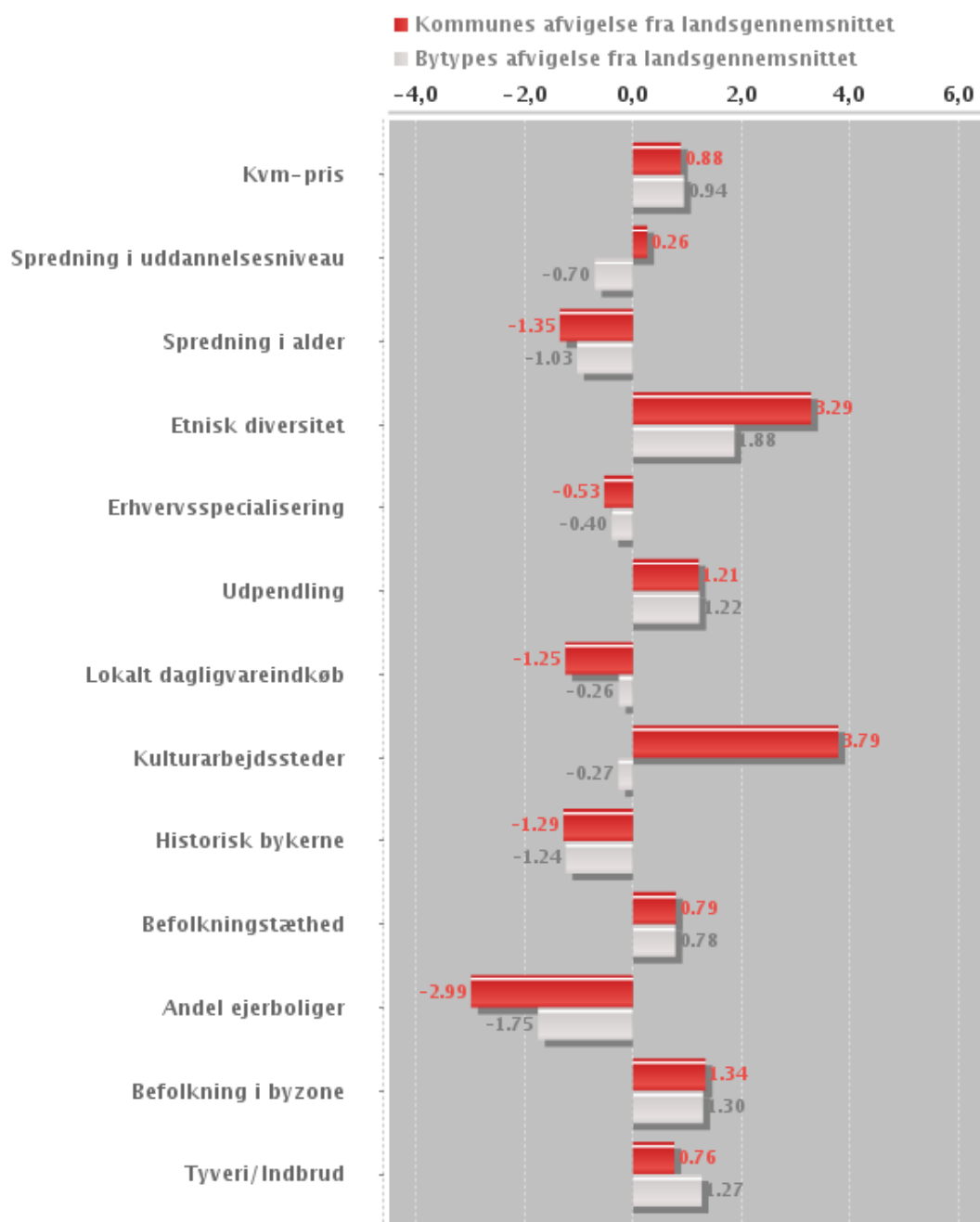
Brøndby

Beboersegmenter i Brøndby kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Brøndby	1,9	5,6	6,9	45,9	39,7	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

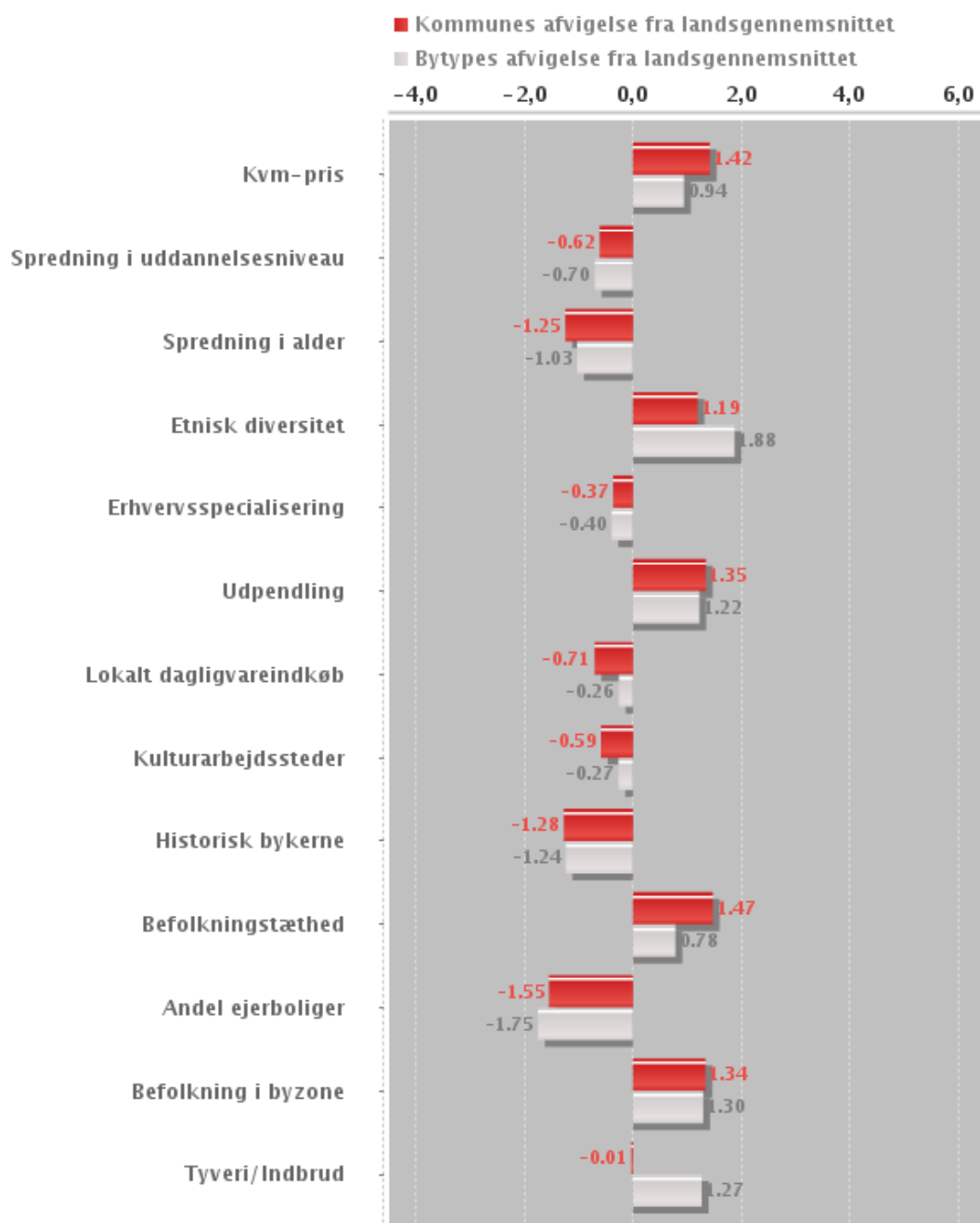
Gladsaxe

Beboersegmenter i Gladsaxe kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Gladsaxe	5,3	6	7,3	43,4	38	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

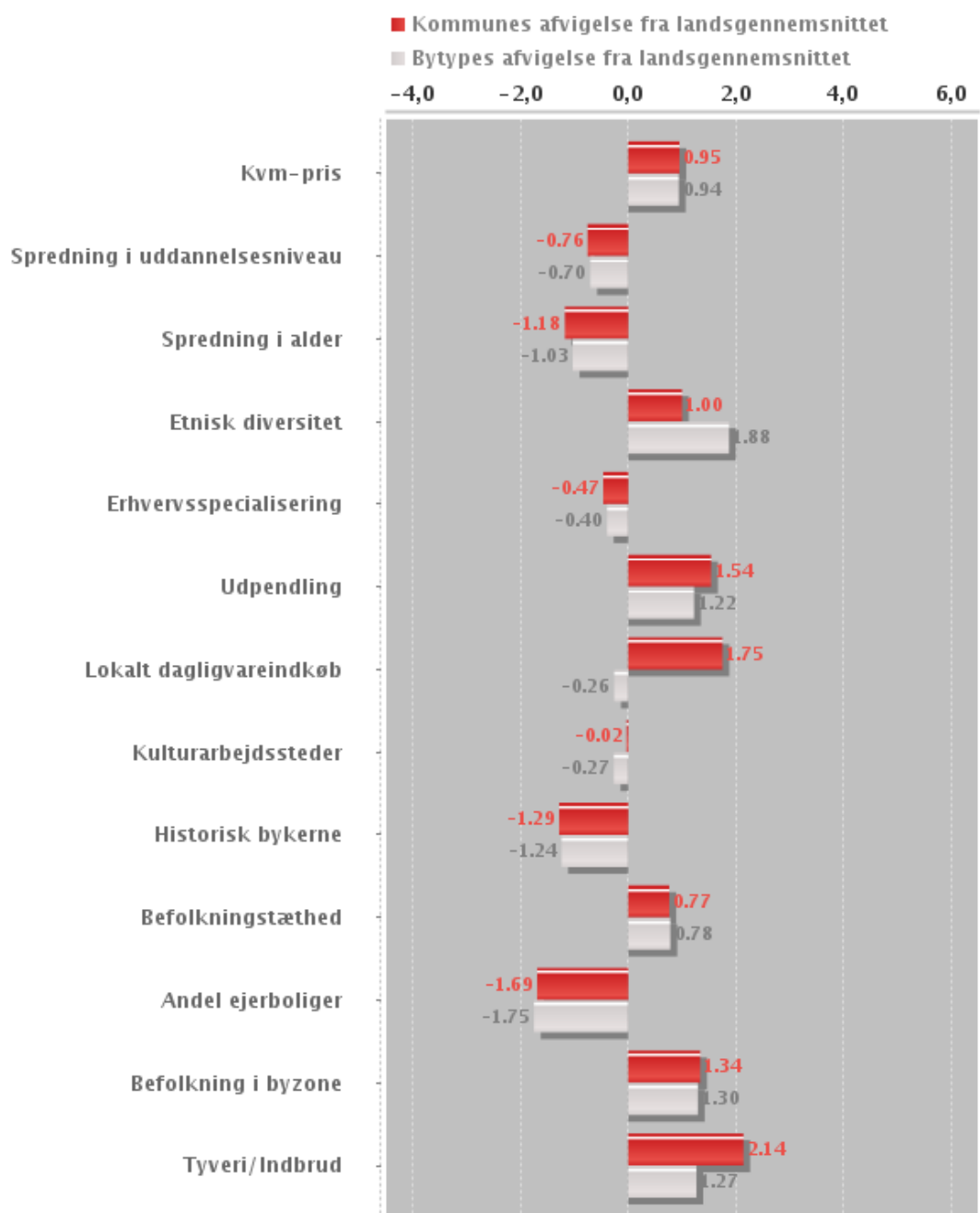
Glostrup

Beboersegmenter i Glostrup kommune

Kommune	Den Fornøyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Glostrup	2,6	6,4	8,7	44	38,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

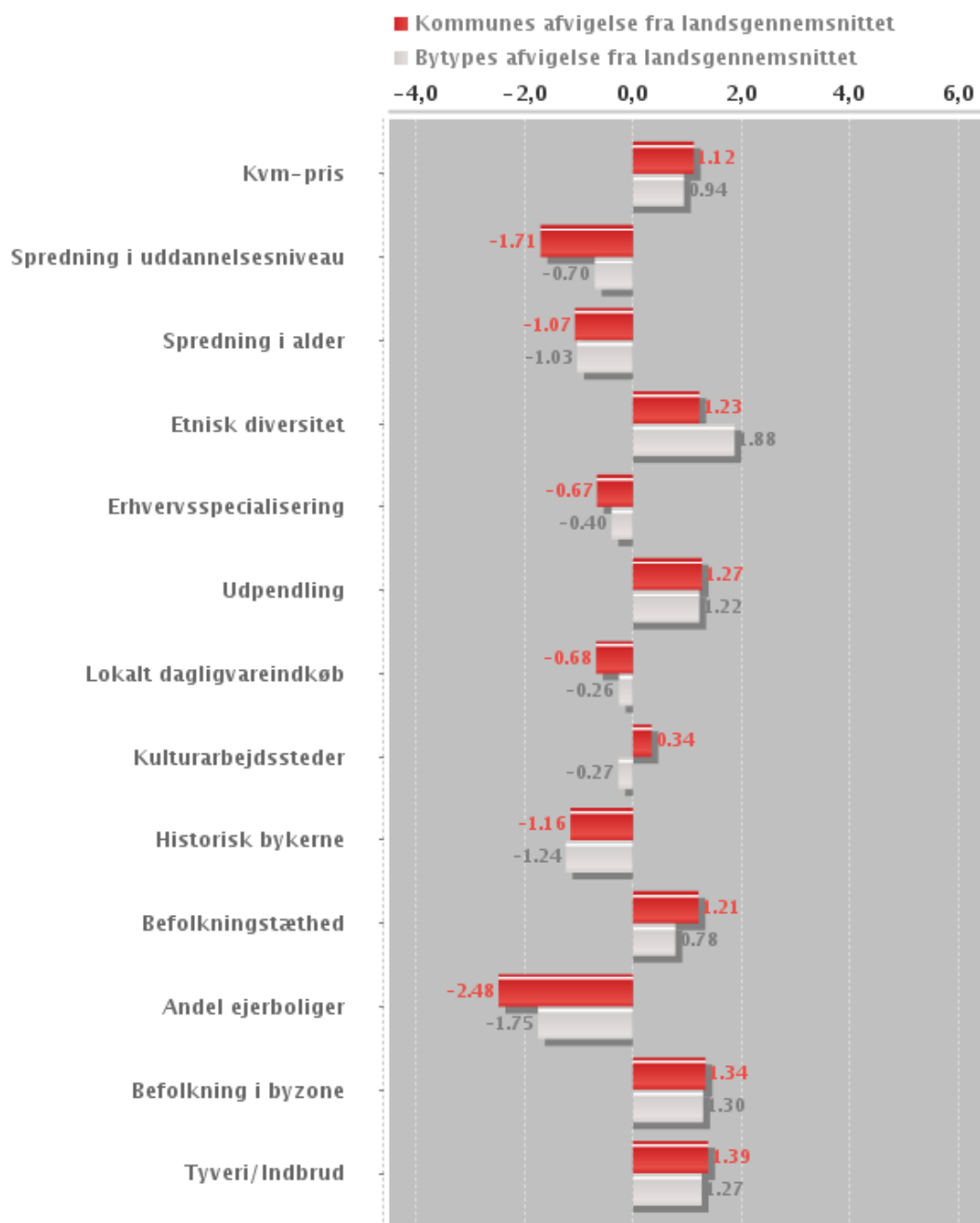
Herlev

Beboersegmenter i Herlev kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Herlev	3,2	6,8	6,6	45	38,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

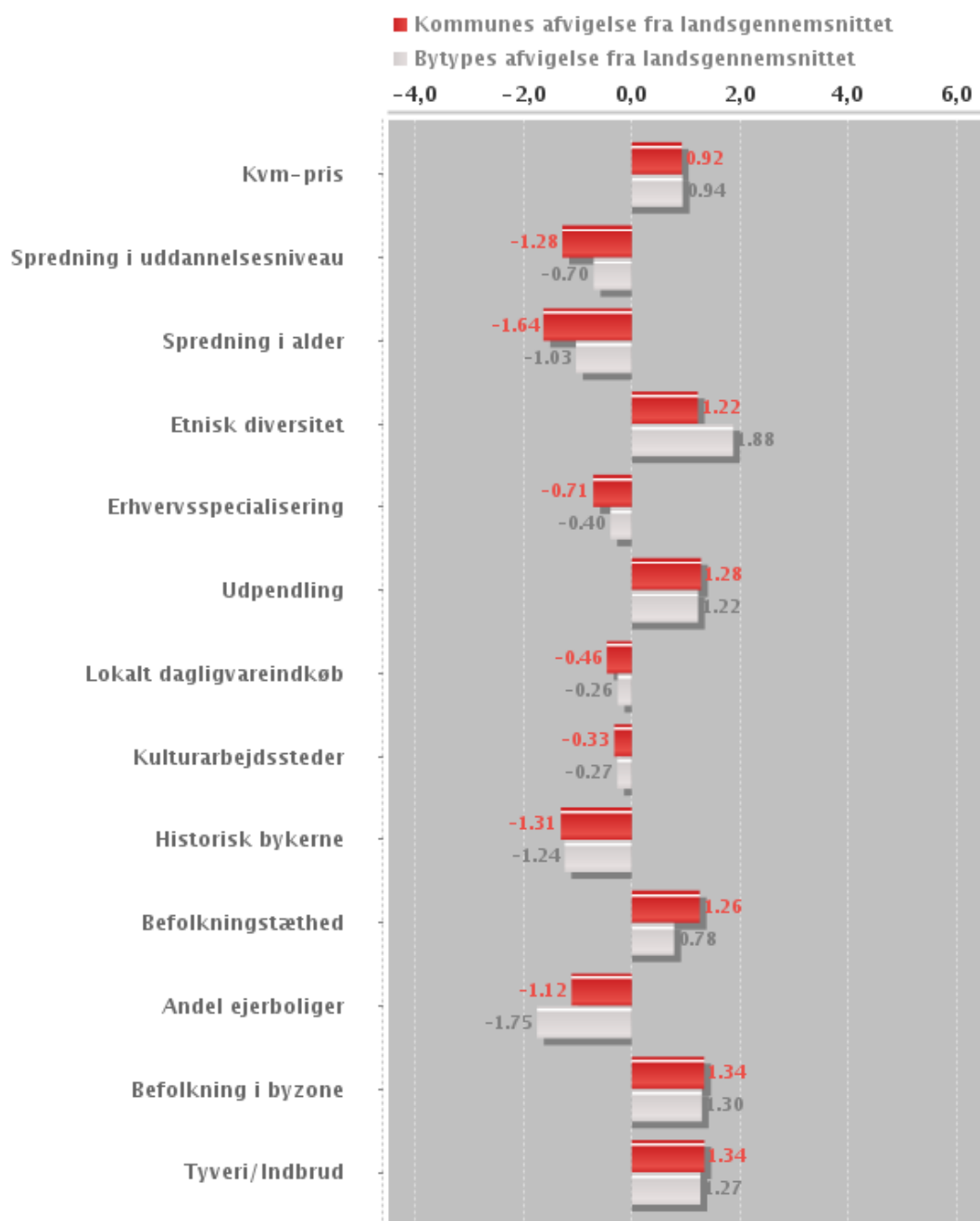
Hvidovre

Beboersegmenter i Hvidovre kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Hvidovre	3,1	6,8	8,2	44,1	37,9	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

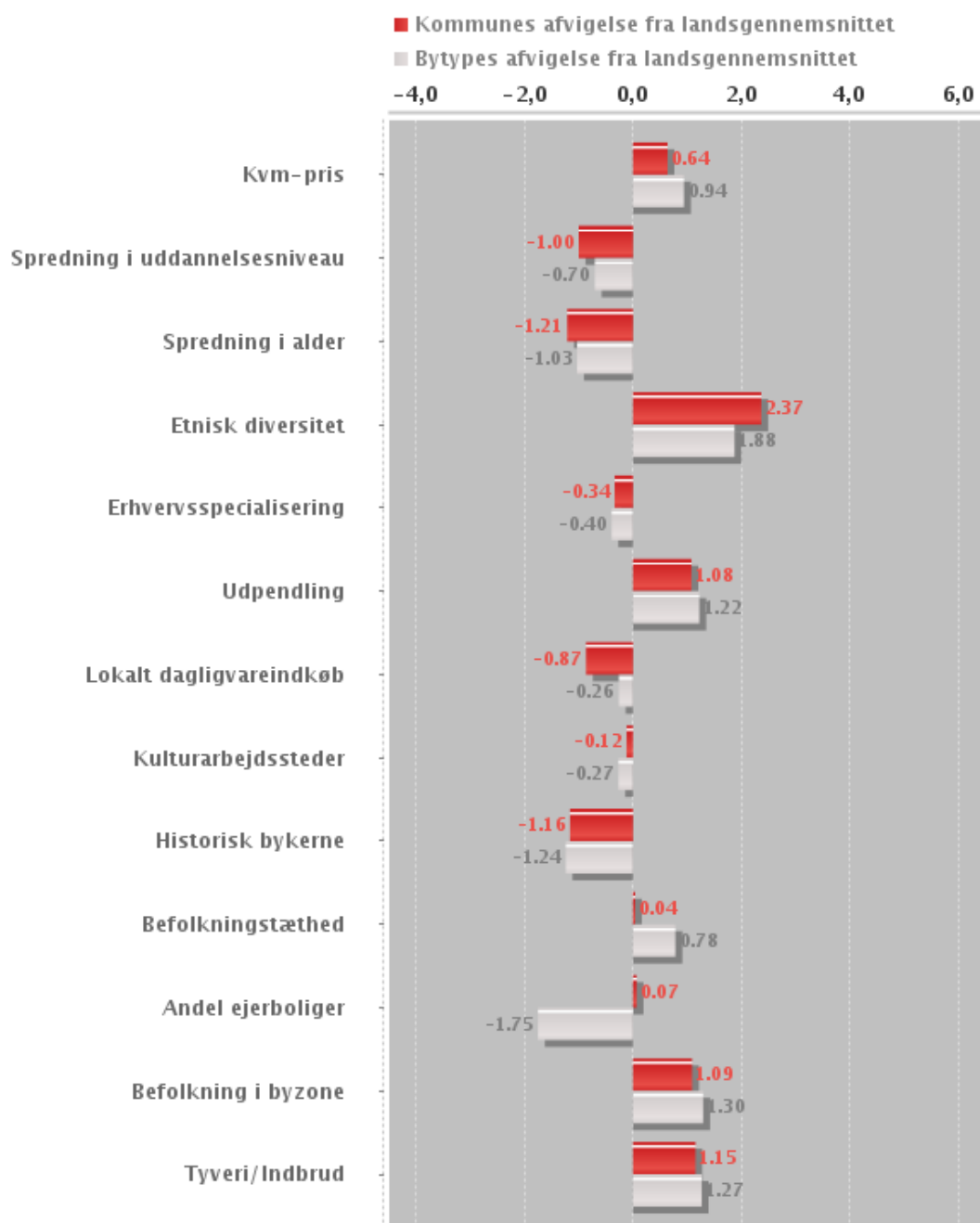
Høje-Taastrup

Beboersegmenter i Høje-Taastrup kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Høje-Taastrup	2,9	8,7	6,9	43,4	38,1	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

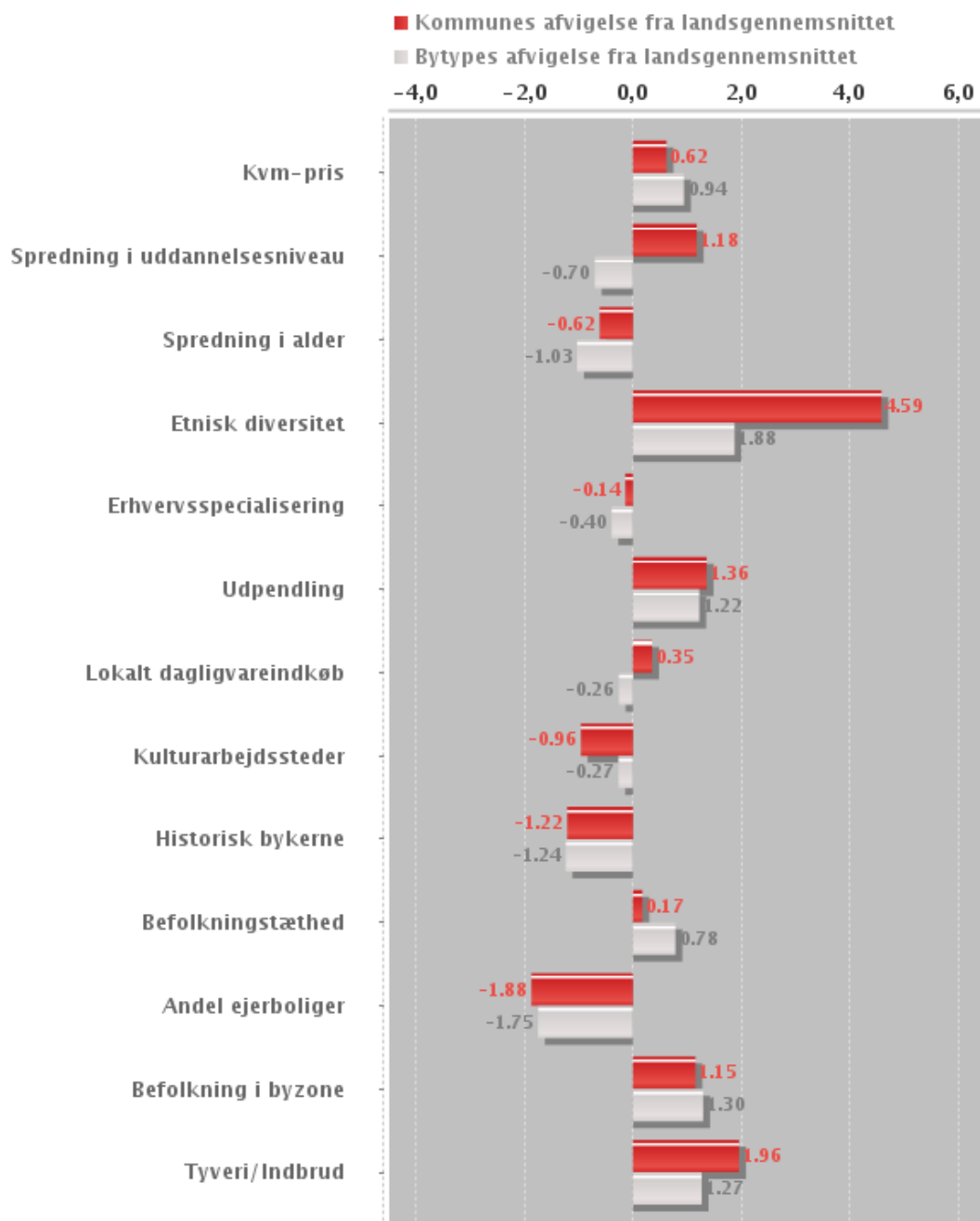
Ishøj

Beboersegmenter i Ishøj kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Ishøj	2	5,8	7,3	44,1	40,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

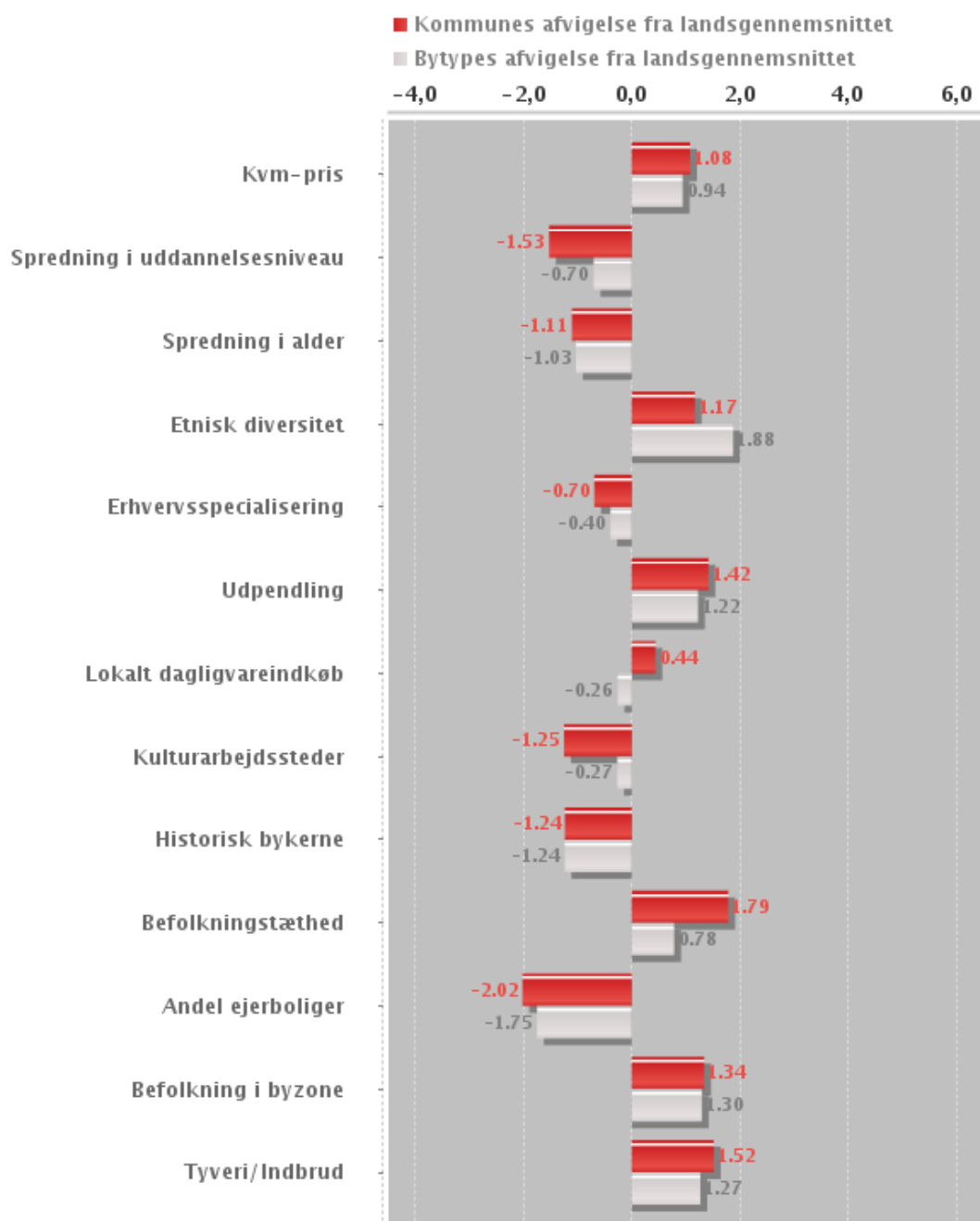
Rødovre

Beboersegmenter i Rødovre kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Rødovre	3	6,1	8	43	40	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

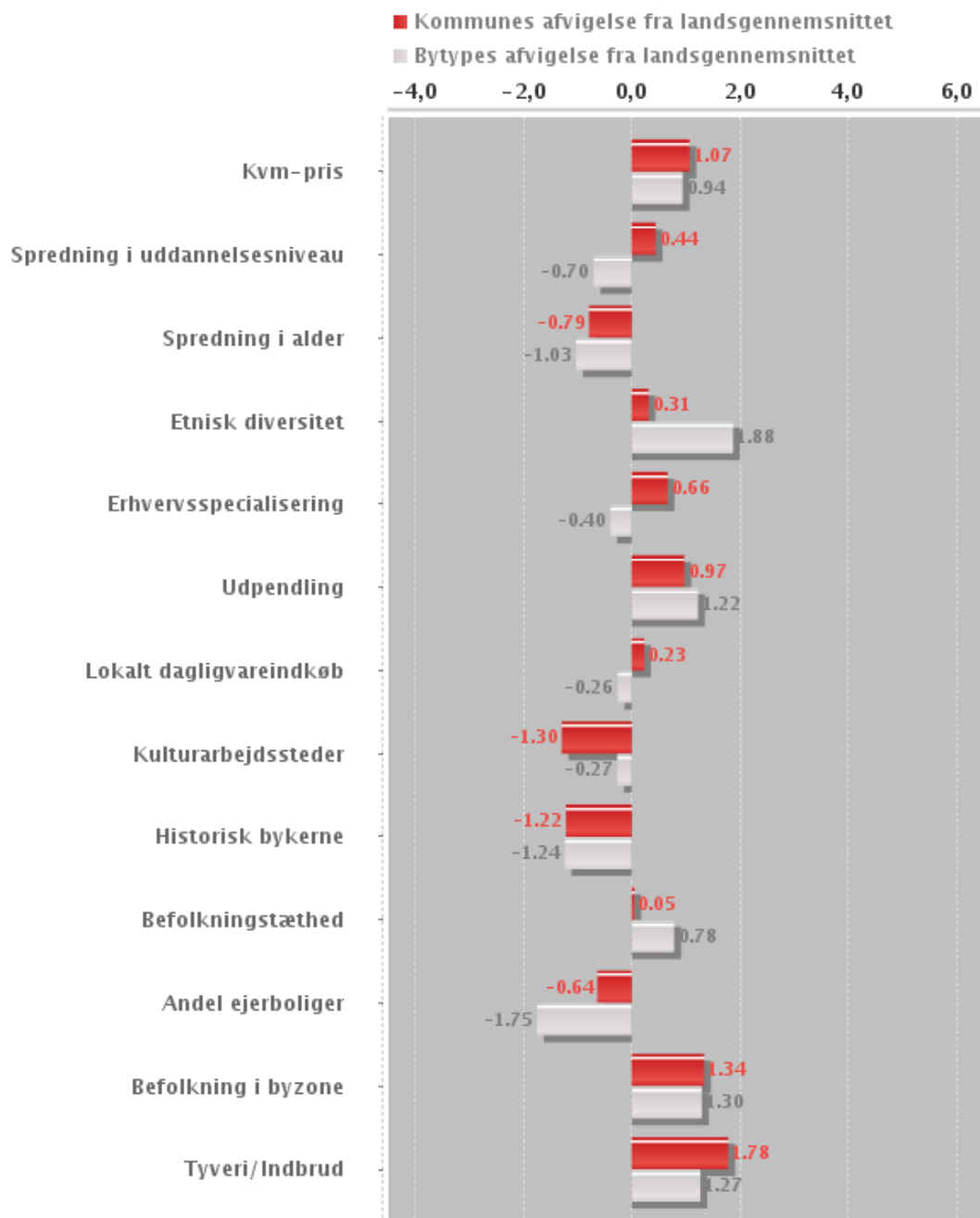
Tårnby

Beboersegmenter i Tårnby kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Tårnby	2,6	9,5	5,9	46,8	35,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

BONUSFORSTÆDER

Allerød, Dragør, Furesø, Gentofte, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal.

Allerød

Beboersegmenter i Allerød kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Allerød	8,9	9	3,6	52,9	25,6	100

Kernefaktorer (0 = landsgennemsnit)

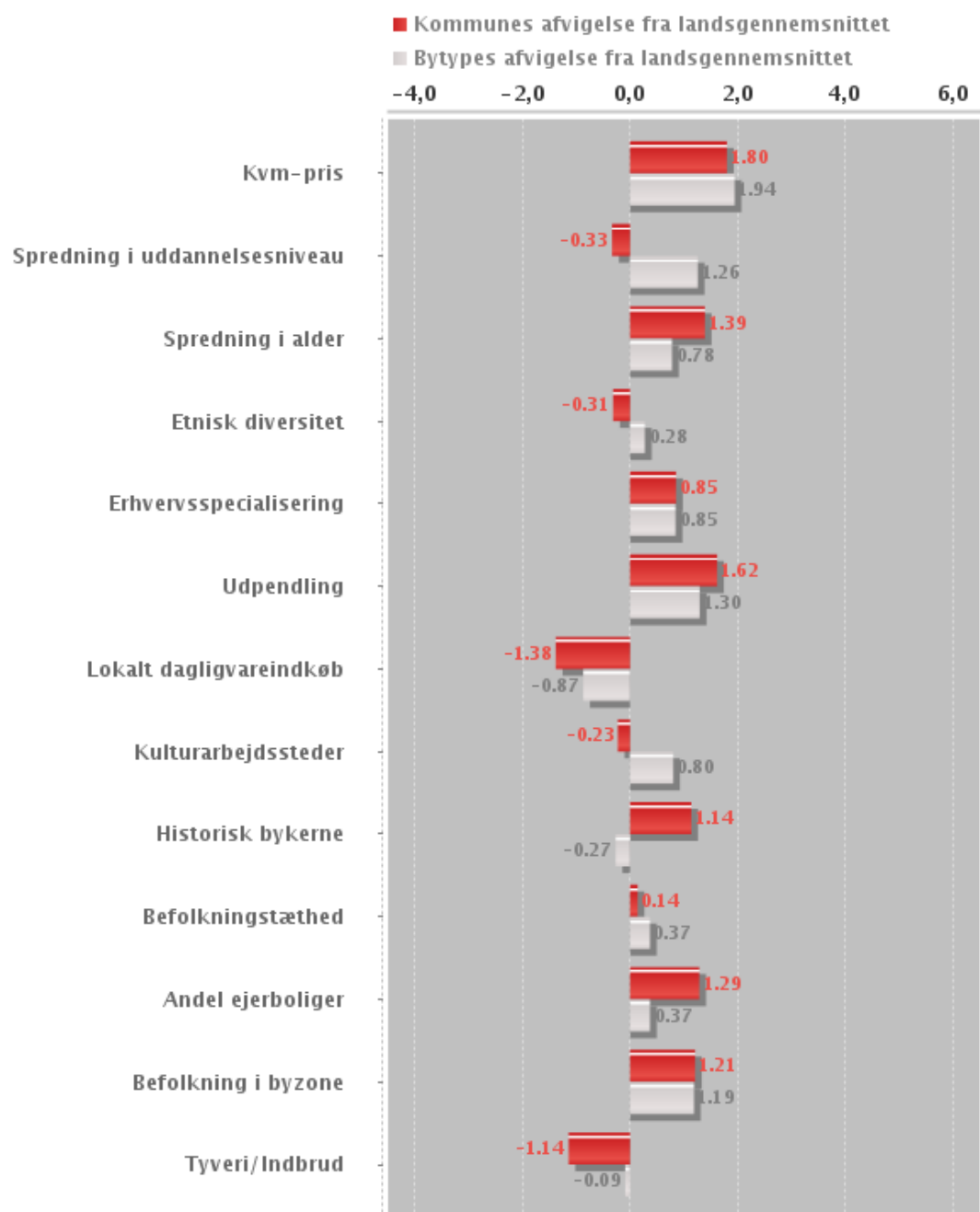
Dragør

Beboersegmenter i Dragør kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Dragør	6,3	7,3	2,7	52,4	31,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

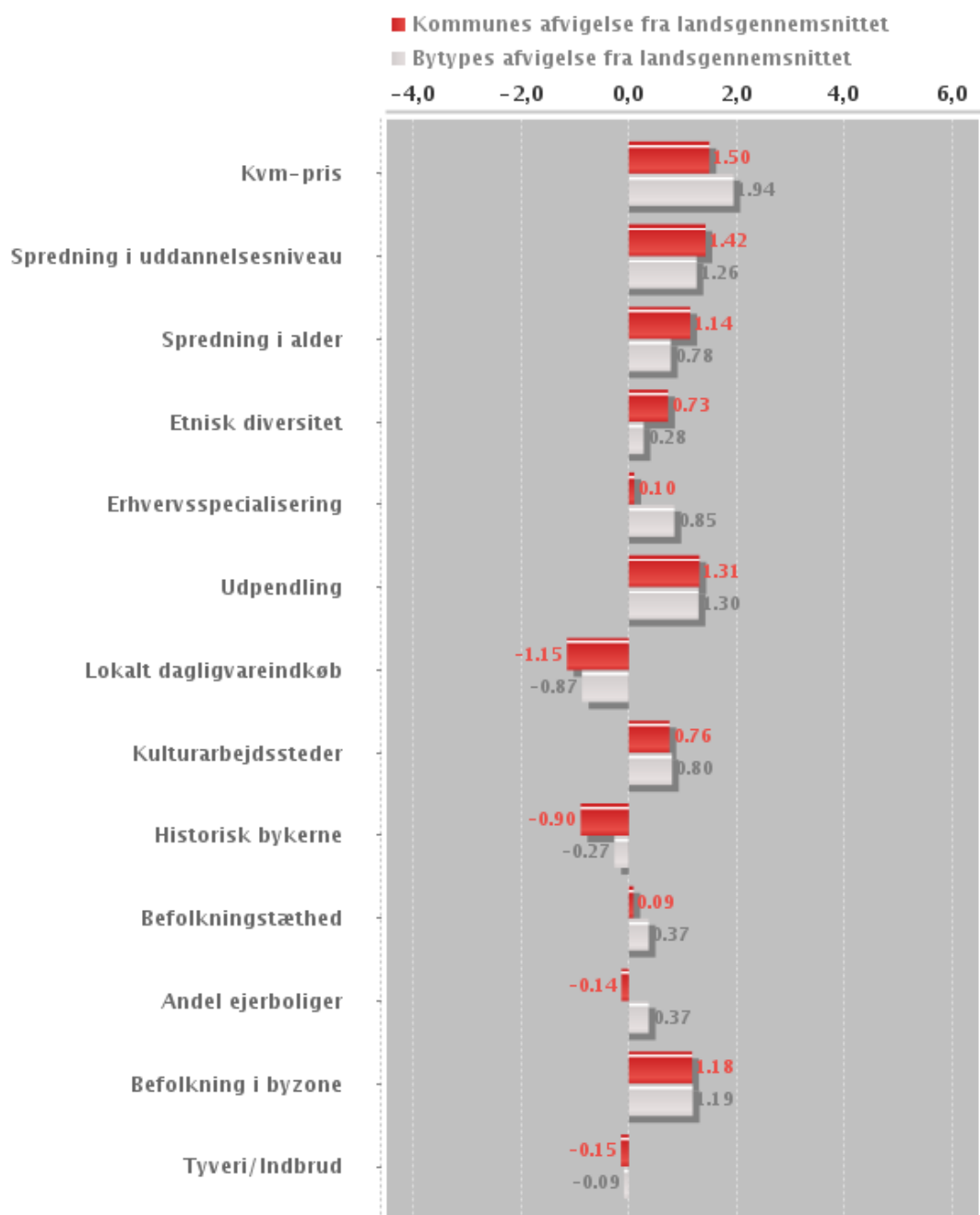
Furesø

Beboersegmenter i Furesø kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Furesø	8,5	6,7	4,2	49,7	31	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

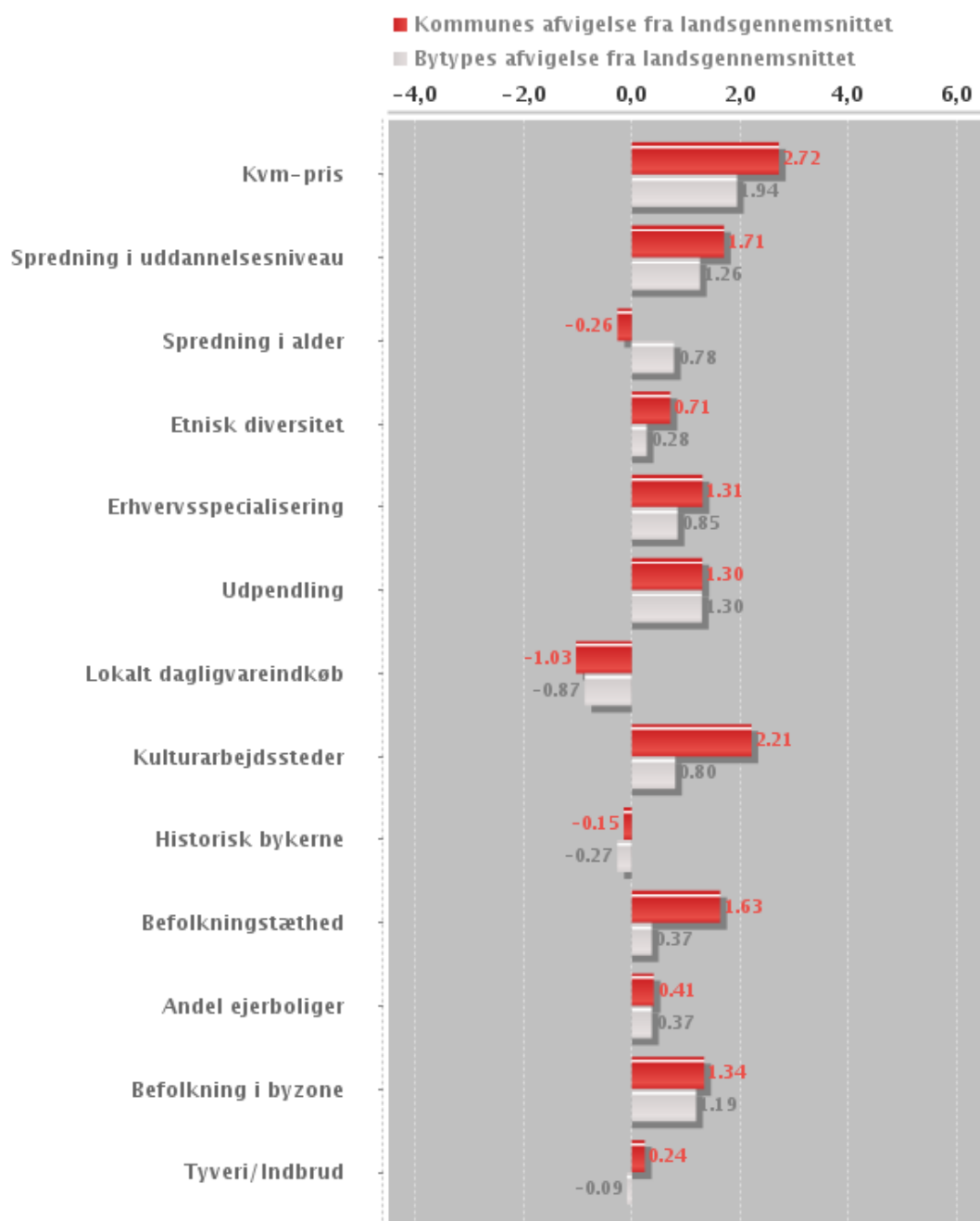
Gentofte

Beboersegmenter i Gentofte kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Gentofte	7,8	4,8	6,5	44,1	36,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

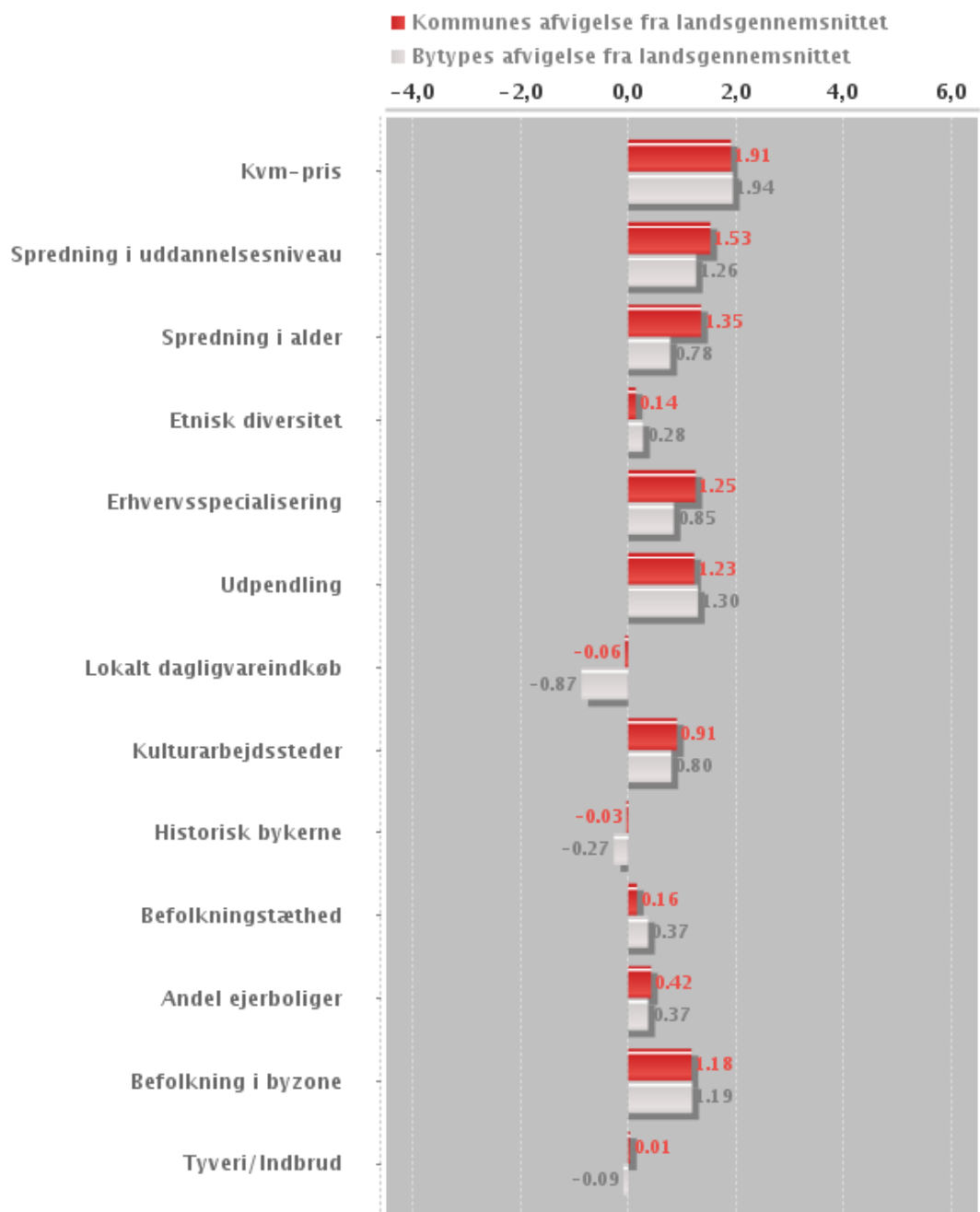
Hørsholm

Beboersegmenter i Hørsholm kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Hørsholm	7	5,9	3,9	50,3	32,9	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

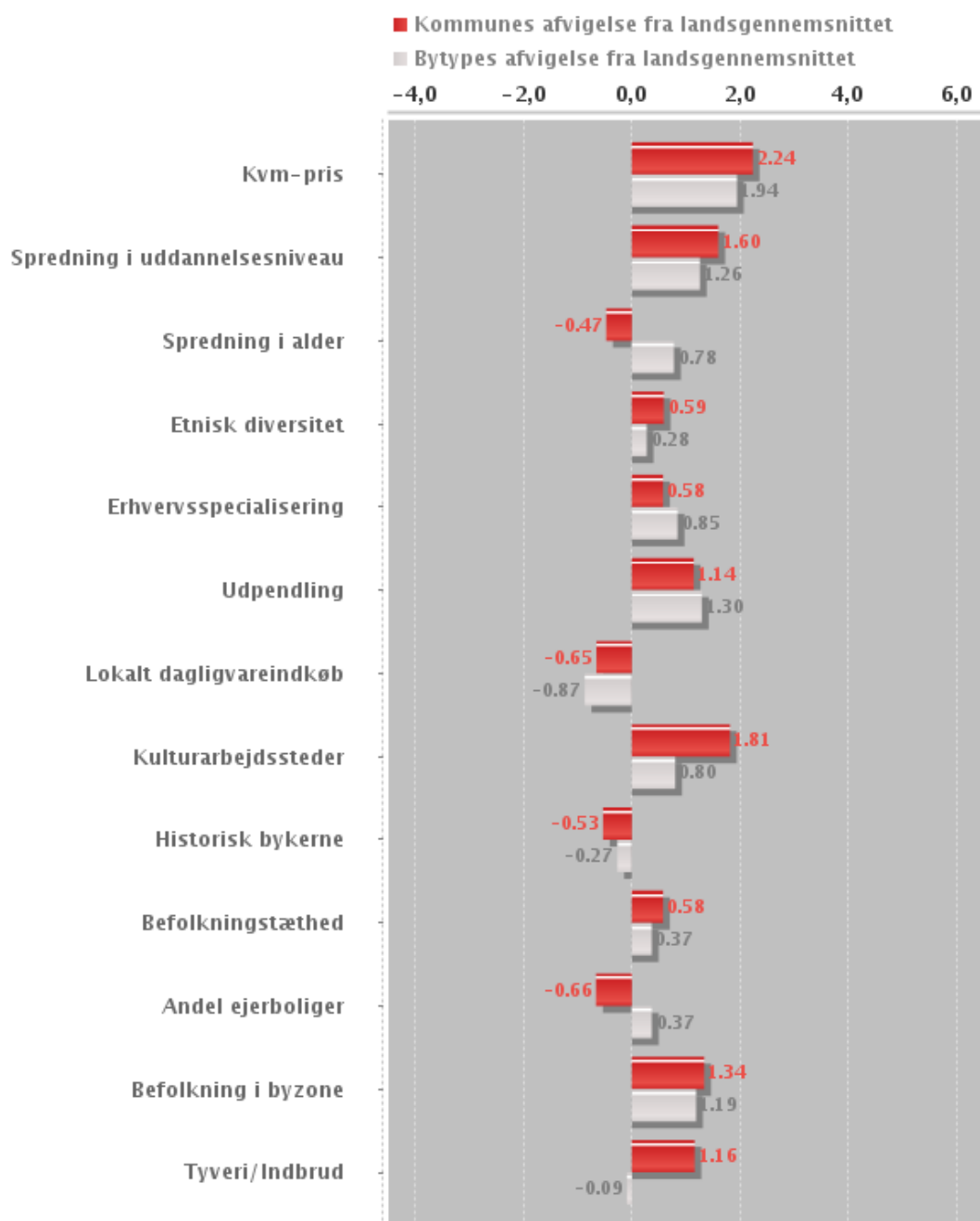
Lyngby-Taarbæk

Beboersegmenter i Lyngby-Taarbæk kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Lyngby-Taarbæk	7,3	5,3	7,3	43,7	36,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

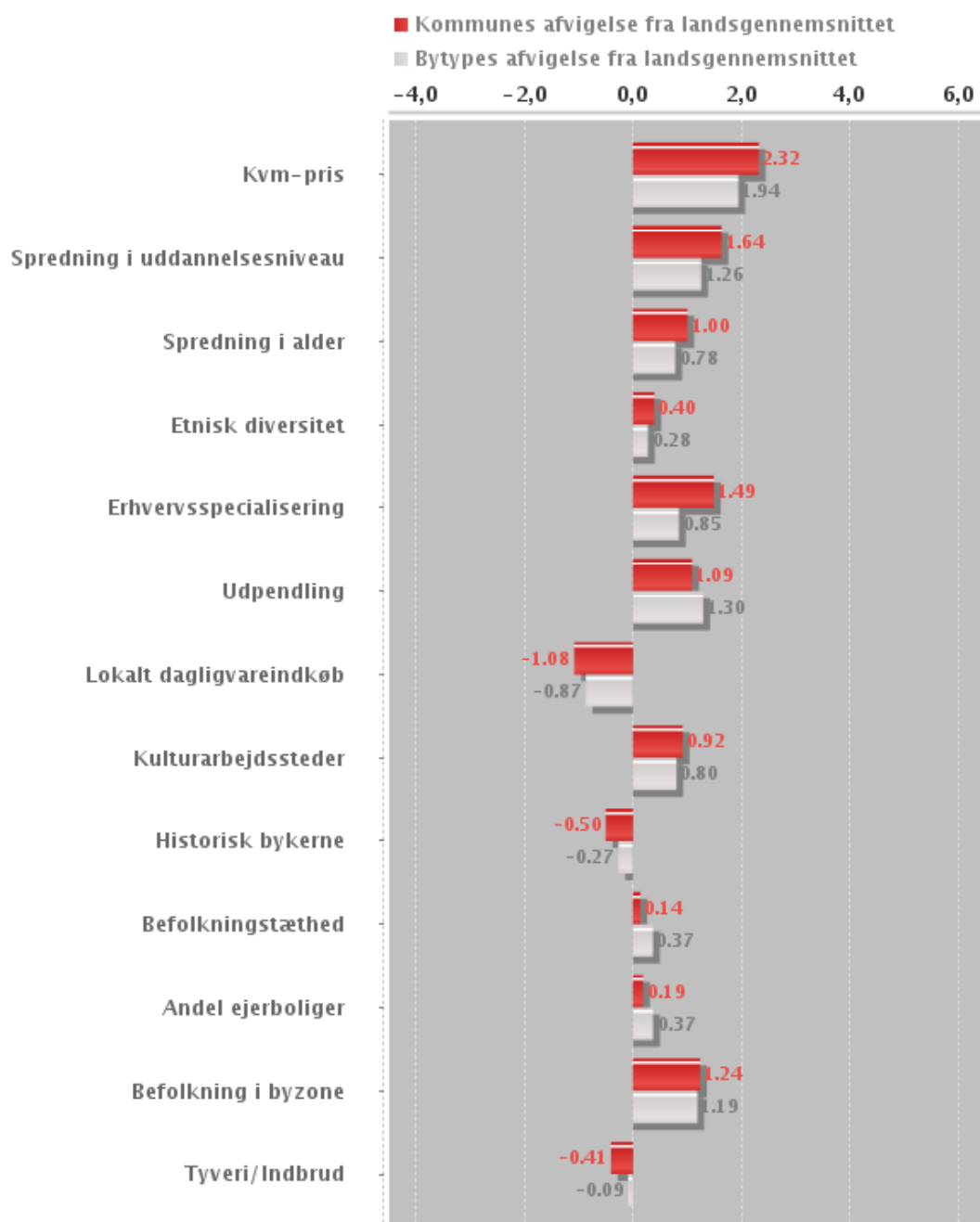
Rudersdal

Beboersegmenter i Rudersdal kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Rudersdal	9,1	5,8	4,3	47,8	33,1	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

CENTRALBYER

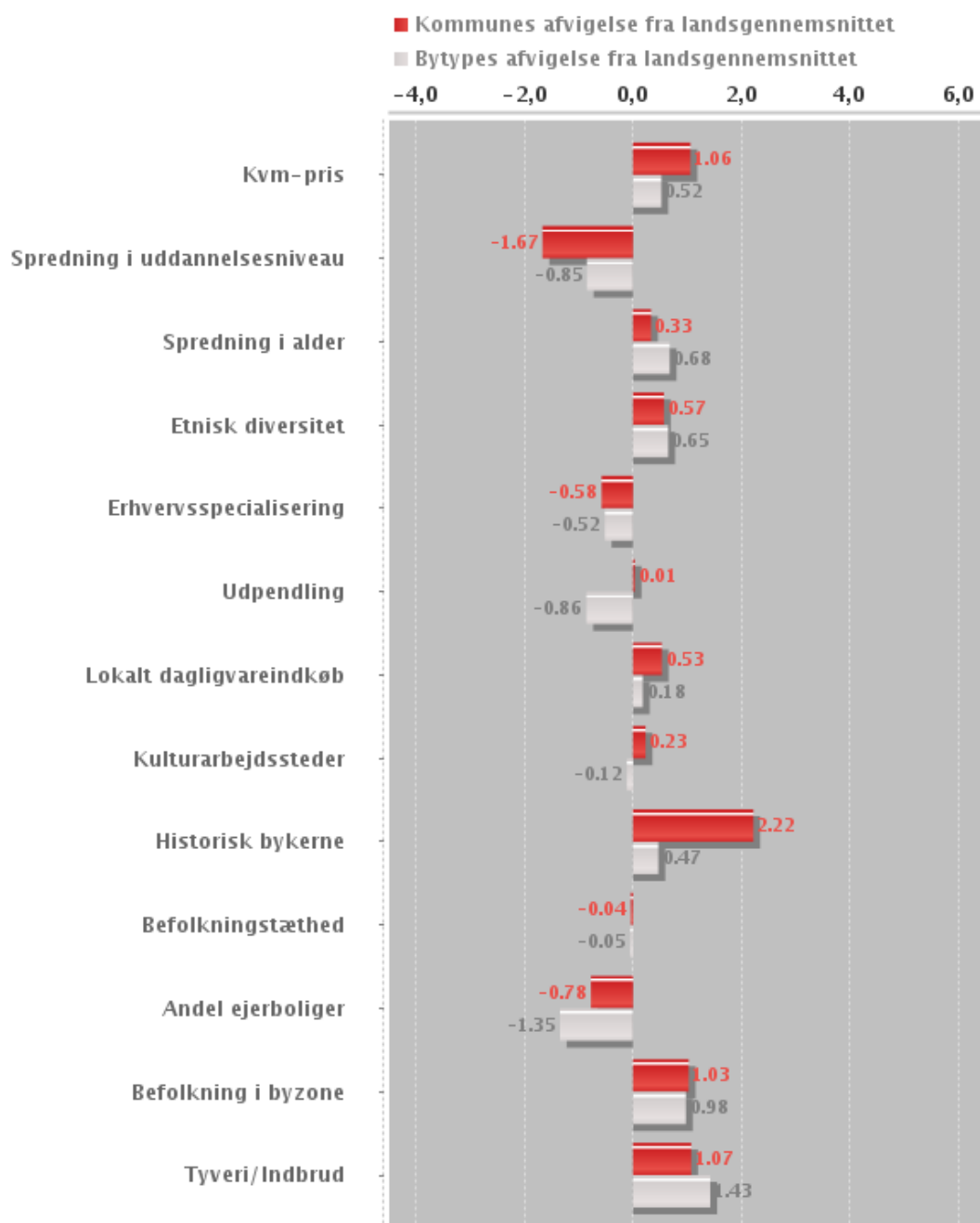
Helsingør, Odense, Aalborg og Århus.

Helsingør

Beboersegmenter i Helsingør kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Helsingør	4,6	9,2	6,6	42	37,6	100

Kernefaktorer (0 = landsgennemsnit)

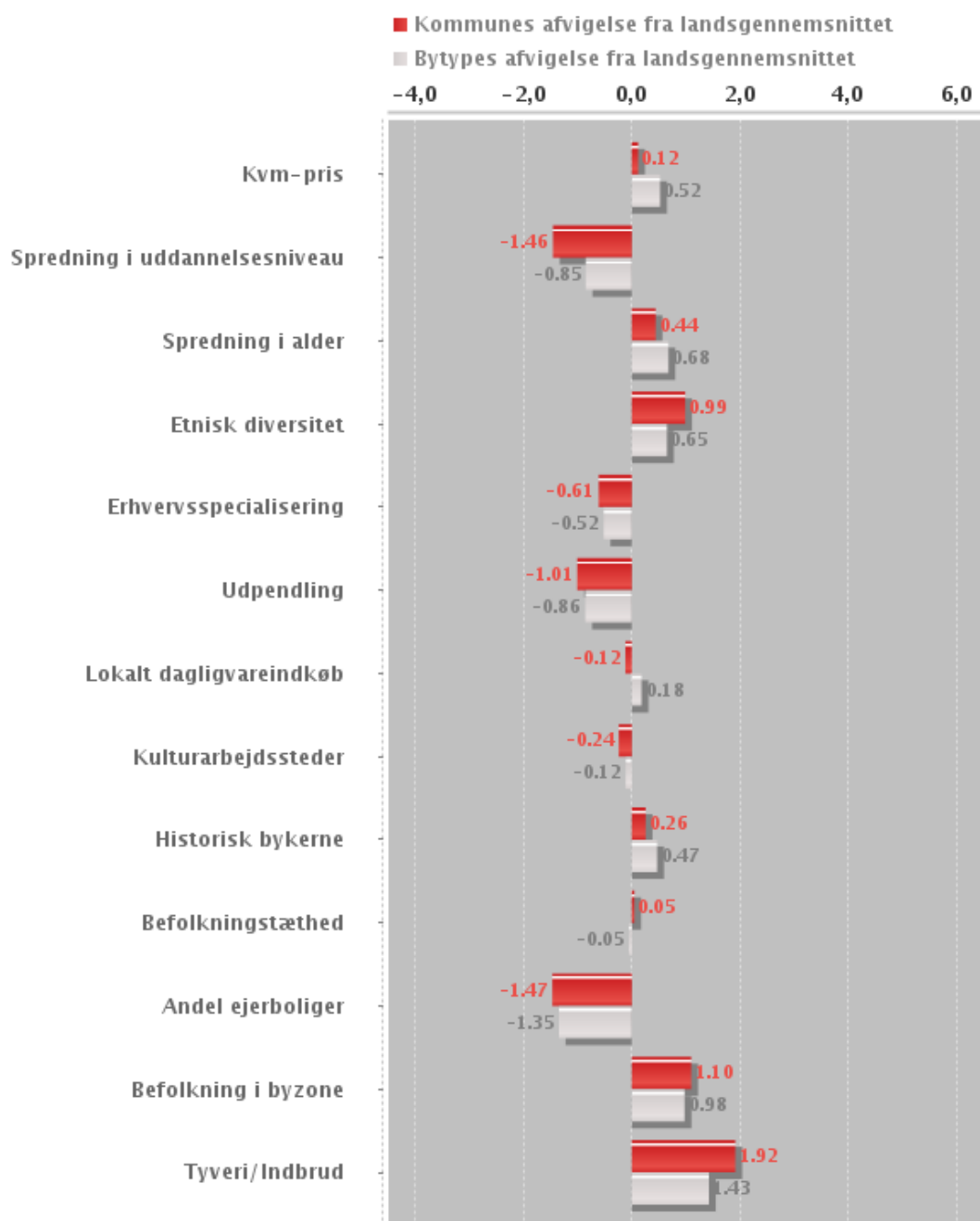
Odense

Beboersegmenter i Odense kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Odense	3	12	9,8	33,9	41,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

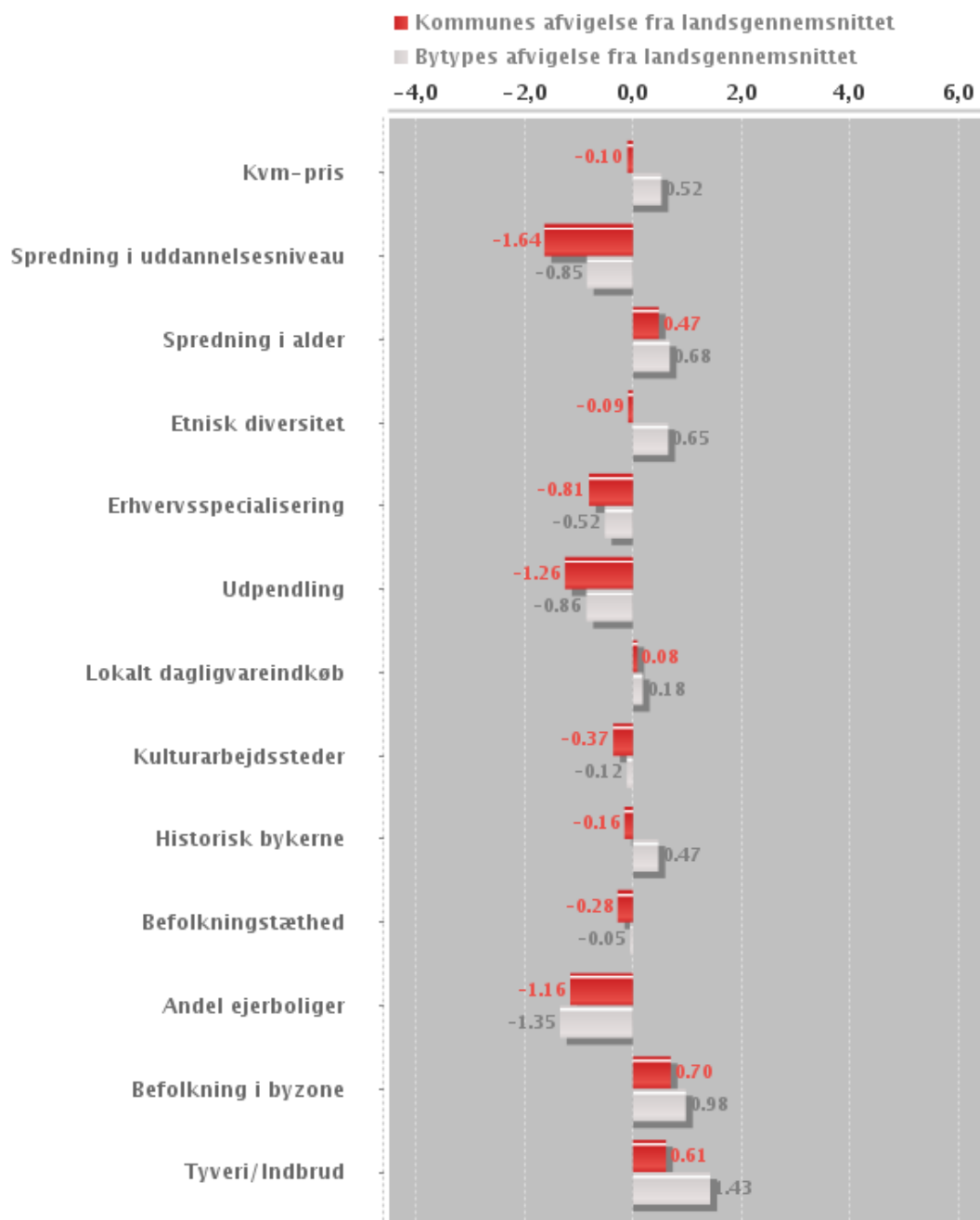
Aalborg

Beboersegmenter i Aalborg kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Aalborg	3,1	13,2	8,6	35,1	40	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

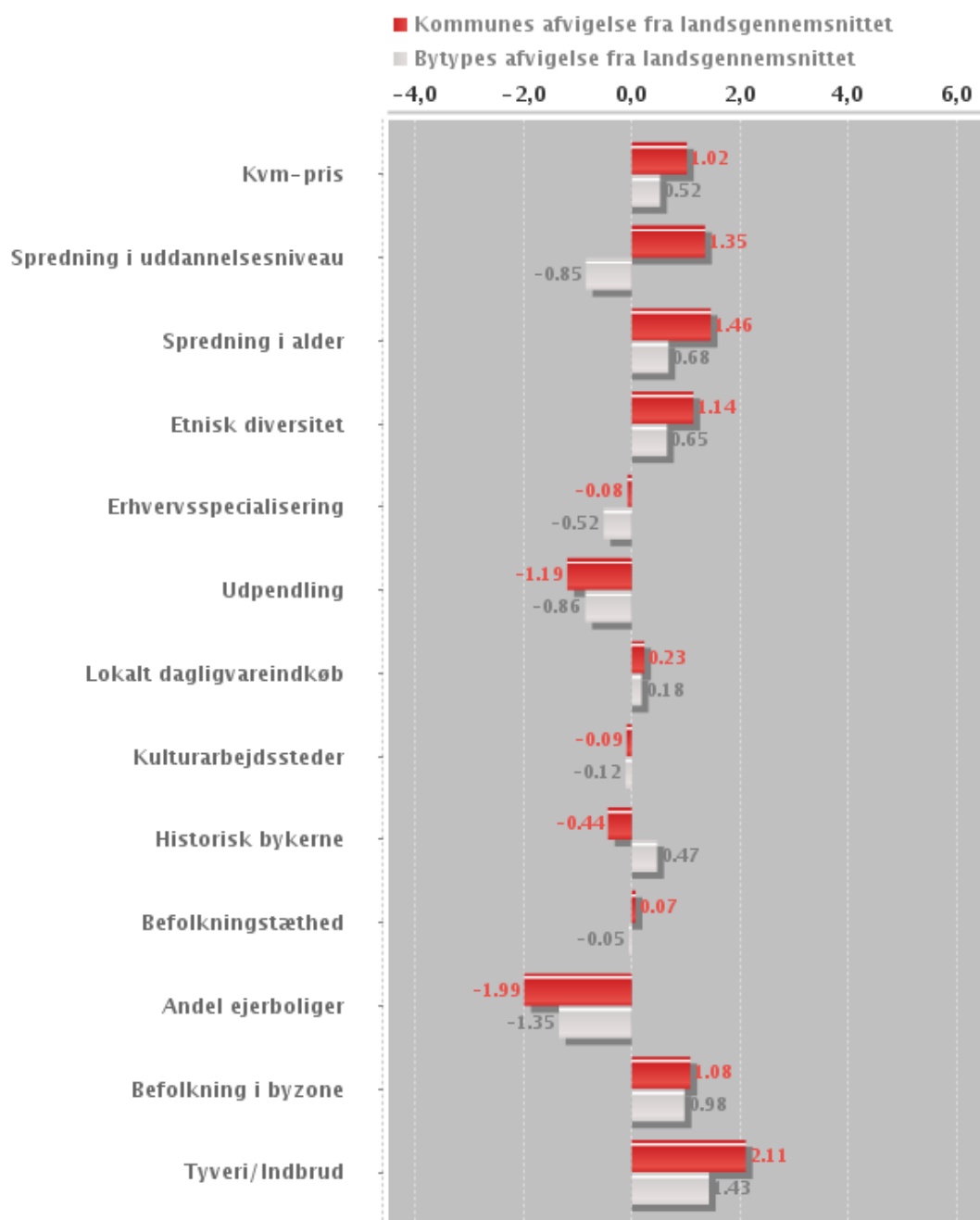
Århus

Beboersegmenter i Århus kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Århus	3,6	10,8	11	32,9	41,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

HOVEDSTADEN

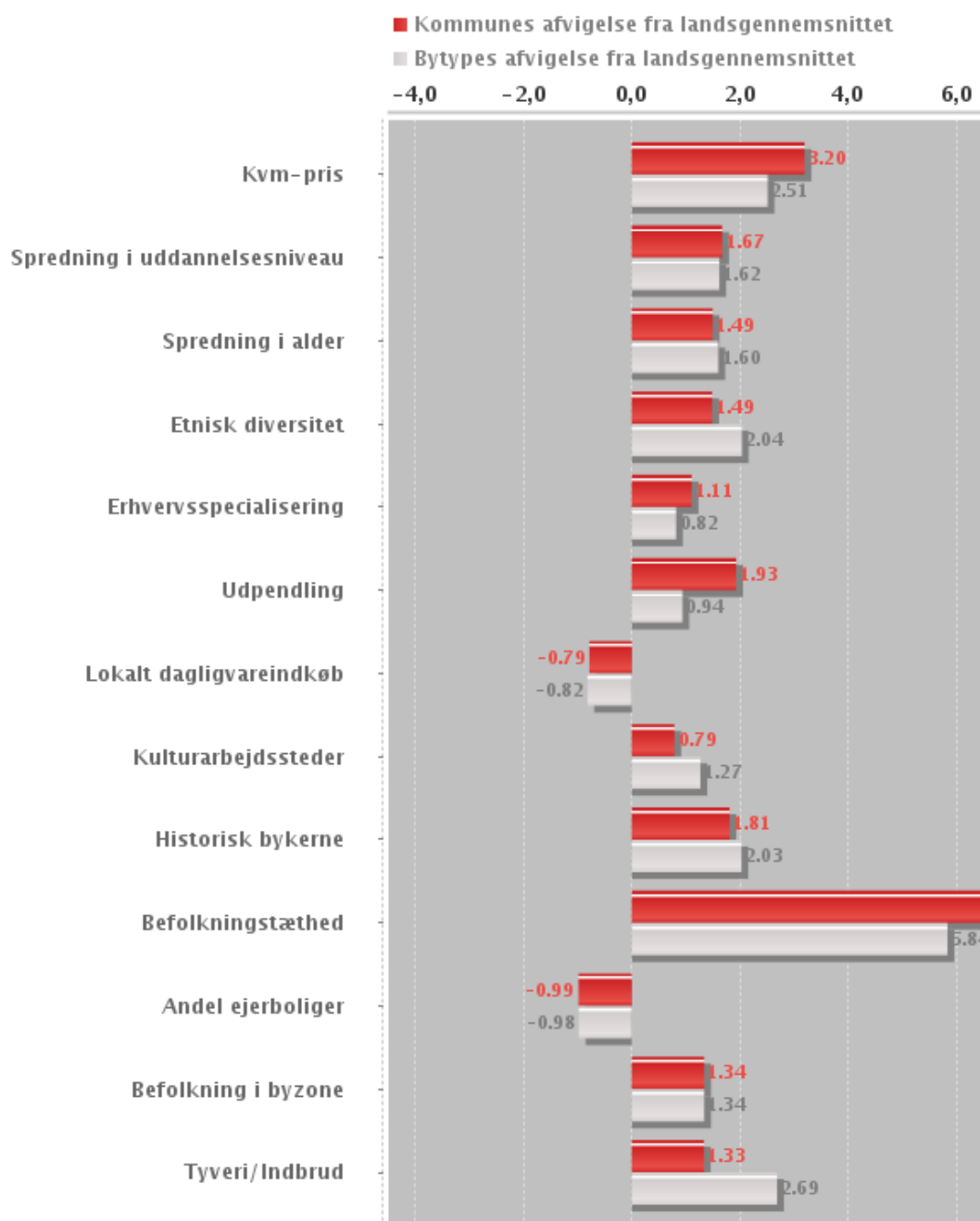
Frederiksberg og København.

Frederiksberg

Beboersegmenter i Frederiksberg kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Frederiksberg	2,6	1,7	14,6	34,9	46,2	100

Kernefaktorer (0 = landsgennemsnit)

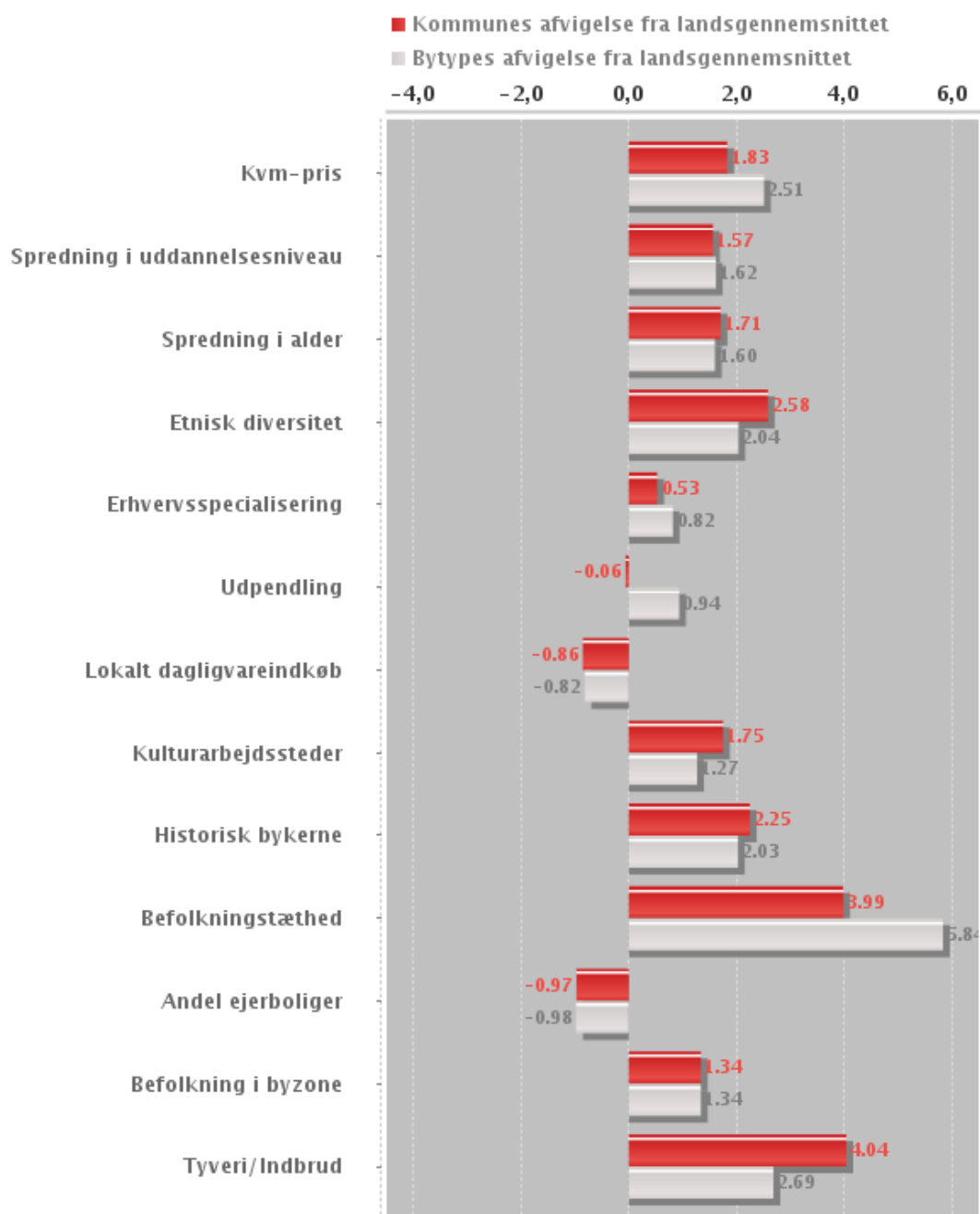
København

Beboersegmenter i København kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
København	1,7	2,6	17,4	28,4	49,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

EGNSBYER

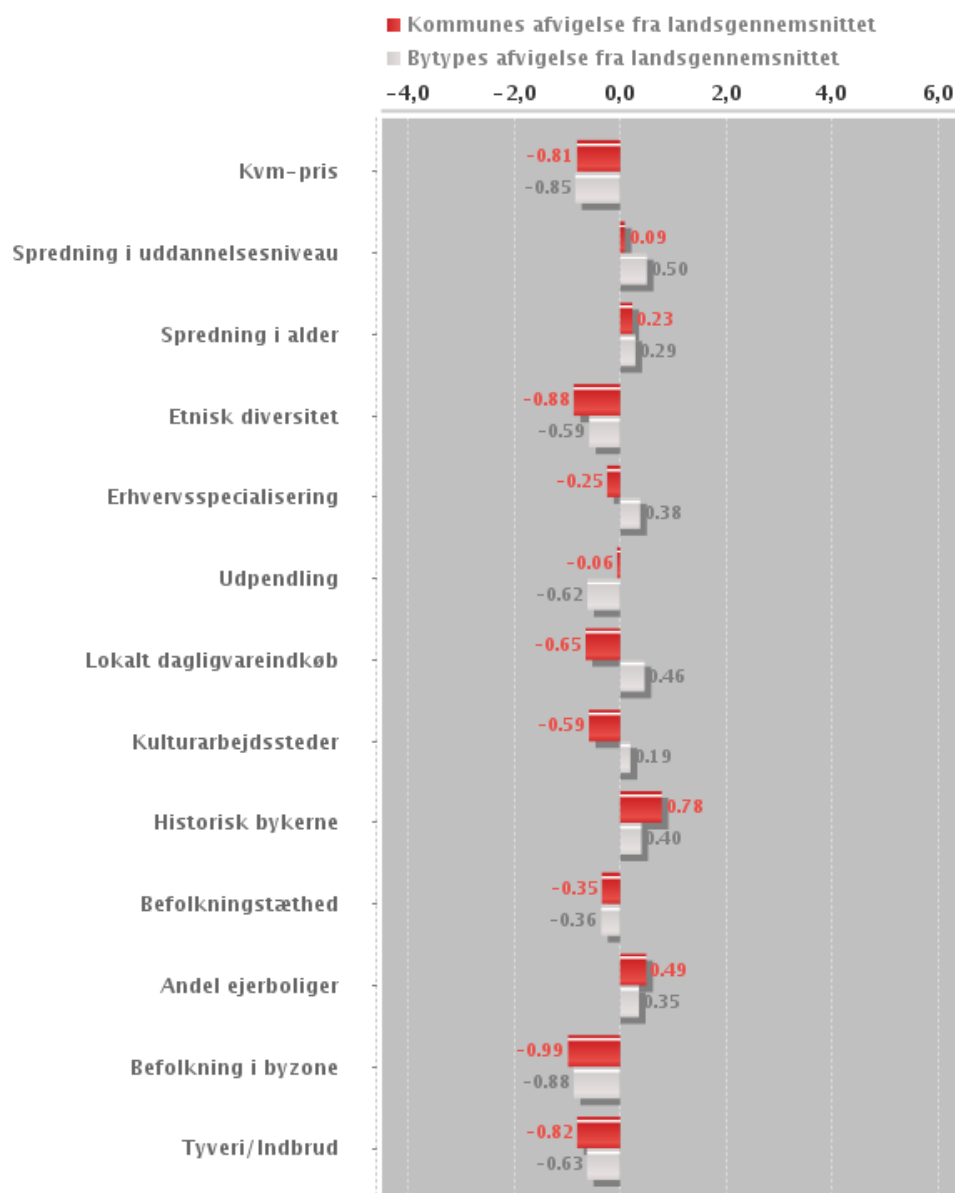
Assens, Billund, Bornholm, Brønderslev-Dronninglund, Fanø, Faxe, Frederikshavn, Faaborg-Midtfyn, Guldborgsund, Hedensted, Hjørring, Ikast-Brande, Jammerbugt, Kalundborg, Kerterminde, Langeland, Lemvig, Lolland, Læsø, Mariagerfjord, Morsø, Norddjurs, Nordfyn, Nyborg, Odsherred, Rebild, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Skive, Stevns, Struer, Syddjurs, Sønderborg, Thisted, Tønder, Varde, Vejen, Vesthimmerland, Vordingborg, Ærø og Aabenraa.

Assens

Beboersegmenter i Assens kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Assens	3,6	12,8	4,3	46,3	33	100

Kernefaktorer (0 = landsgennemsnit)

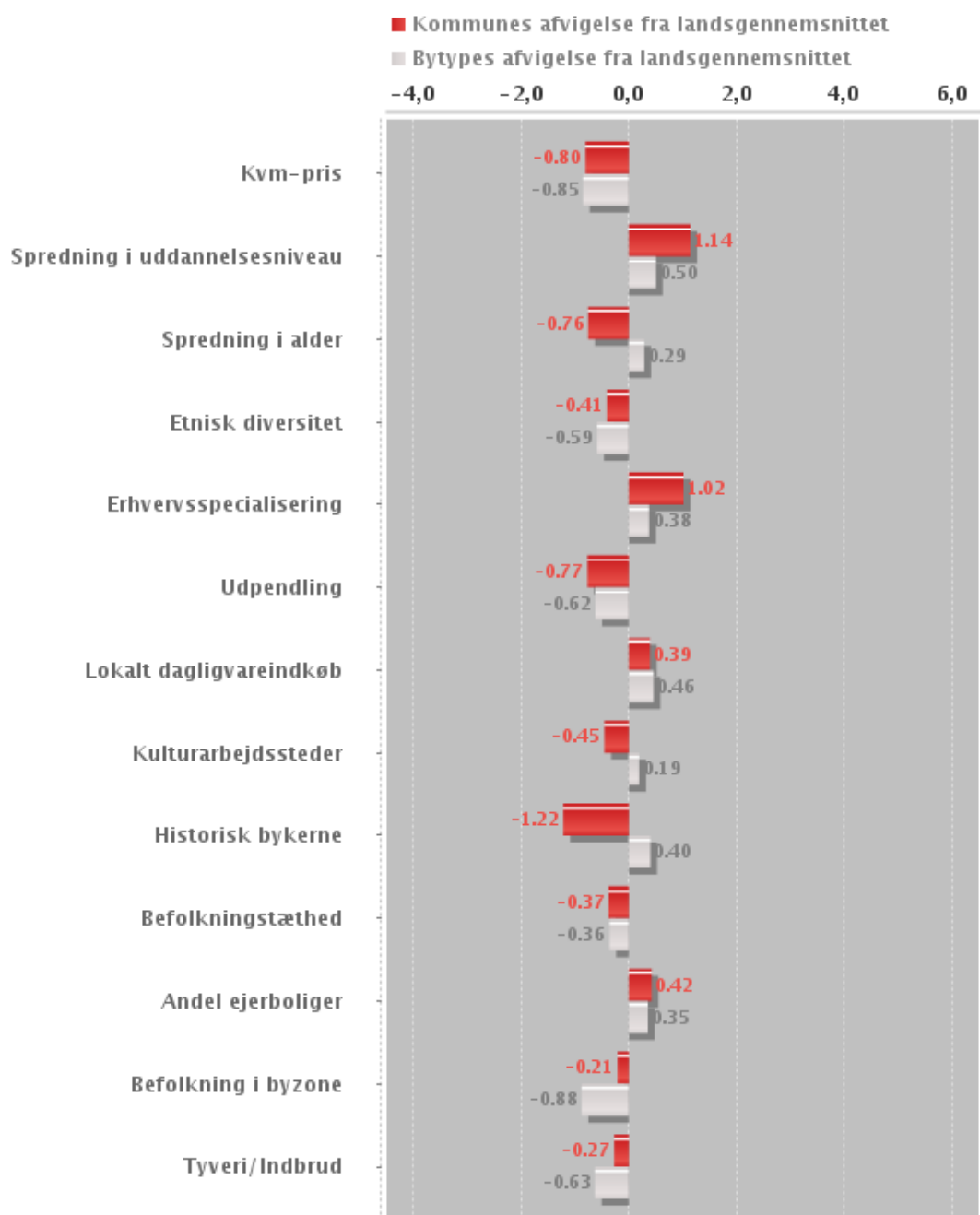
Billund

Beboersegmenter i Billund kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Billund	3,1	15	6	44,8	31,2	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

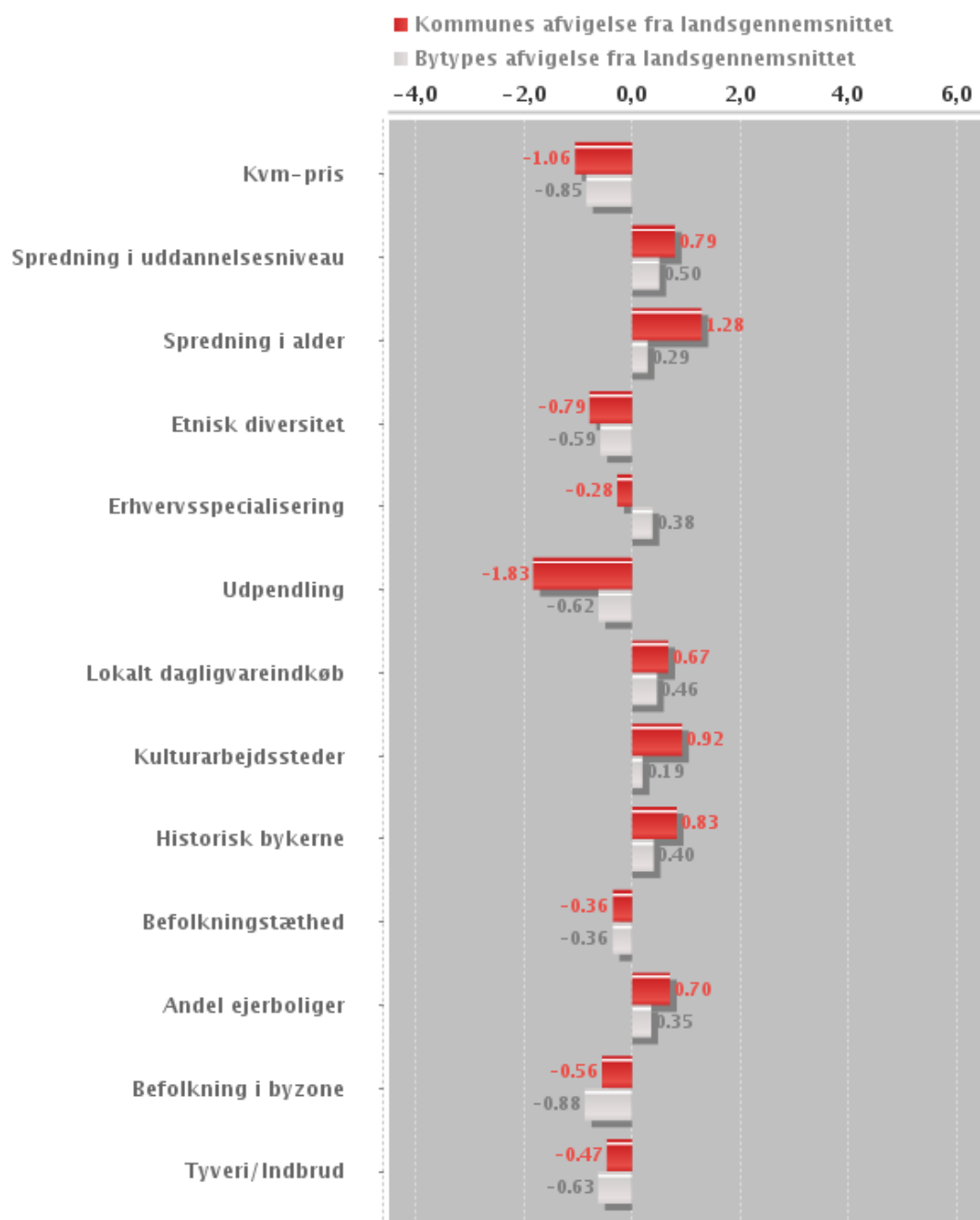
Bornholm

Beboersegmenter i Bornholm kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Bornholm	2,5	11,8	5	41	39,7	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

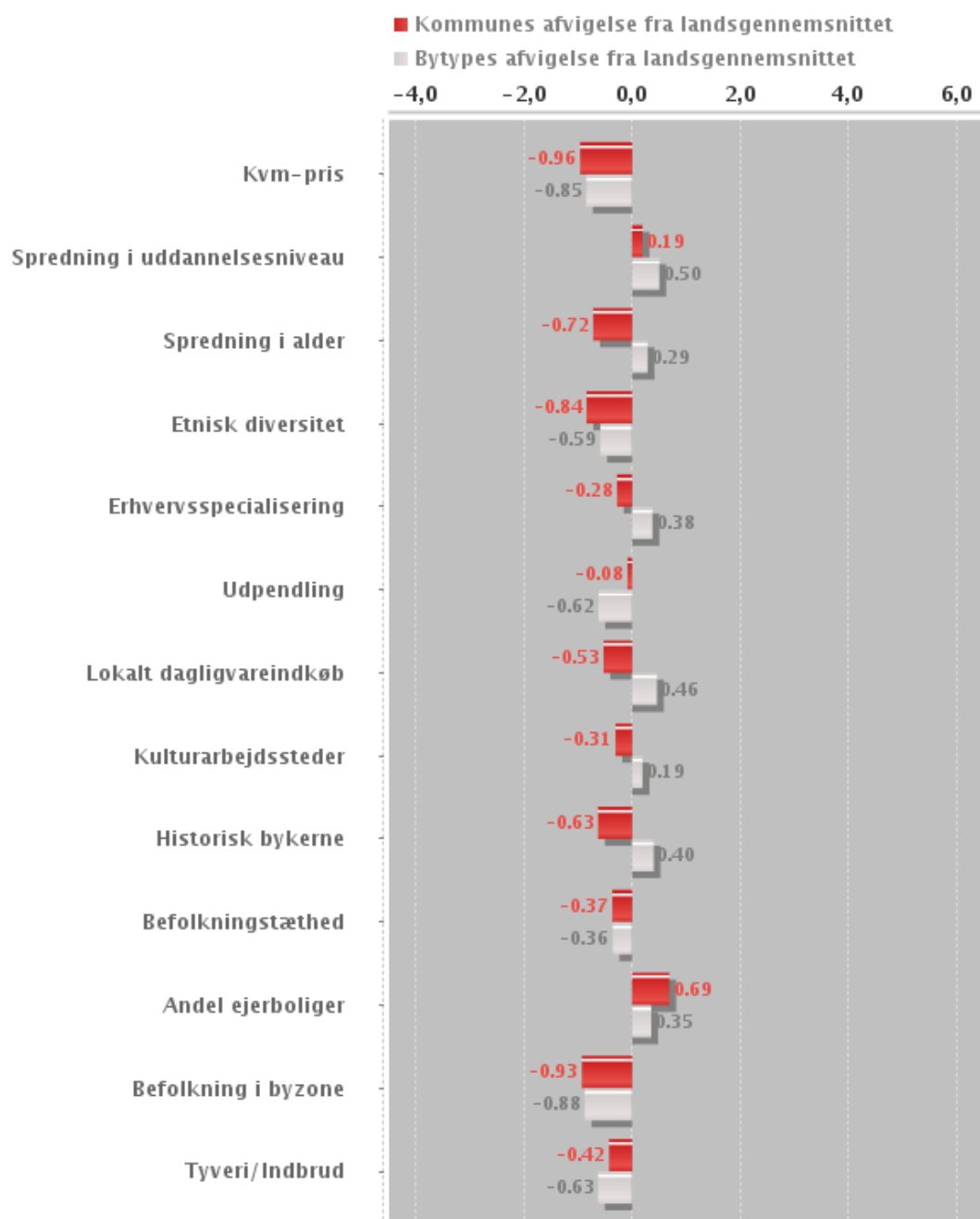
Brønderslev-Dronninglund

Beboersegmenter i Brønderslev-Dronninglund kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Brønderslev-Dronninglund	3,1	13	4,7	44,5	34,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

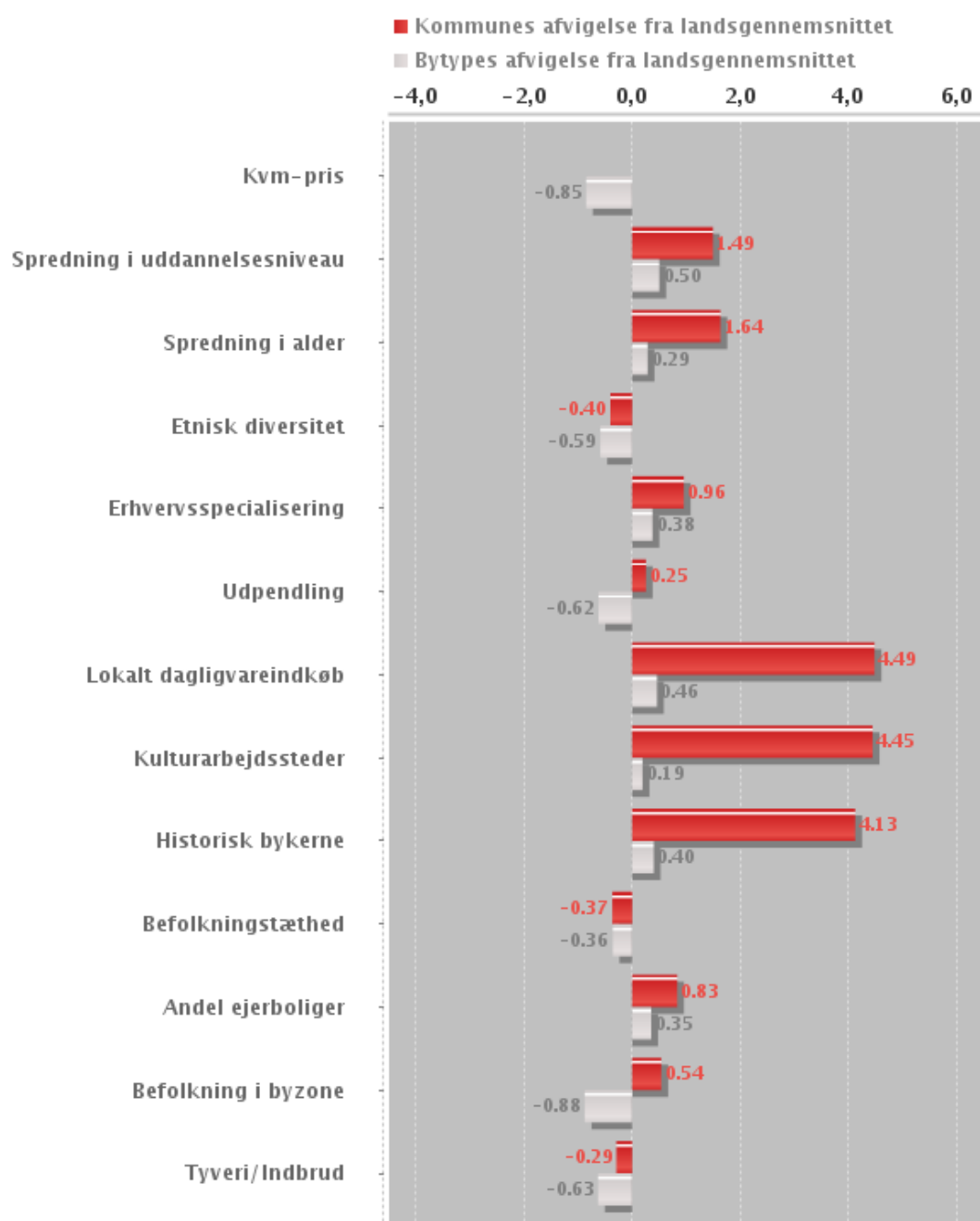
Fanø

Beboersegmenter i Fanø kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Fanø	3,7	10,5	3,6	44,7	37,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

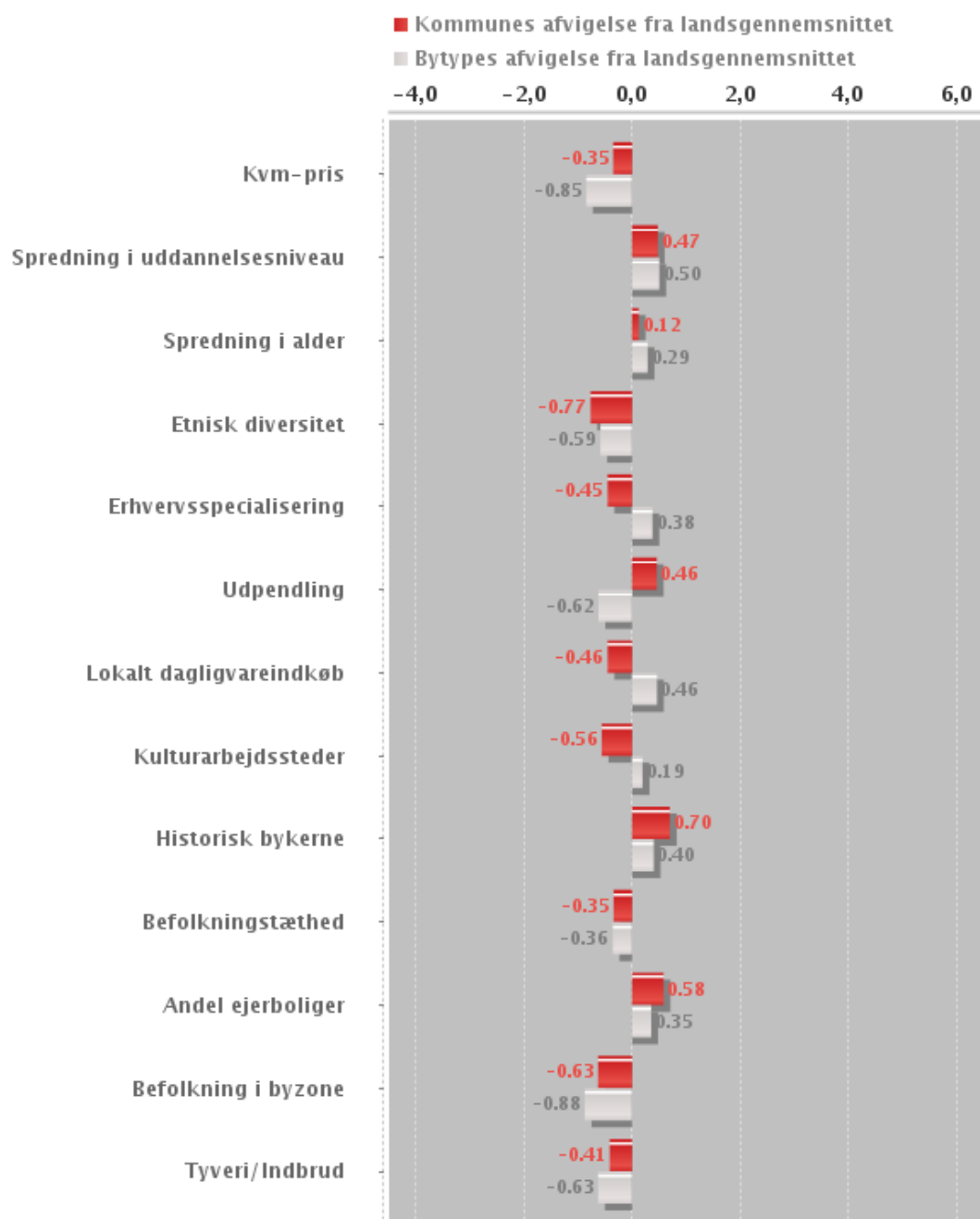
Faxe

Beboersegmenter i Faxe kommune

Kommune	Den Fornyeende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Faxe	3,4	10,7	5,3	46,9	33,6	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

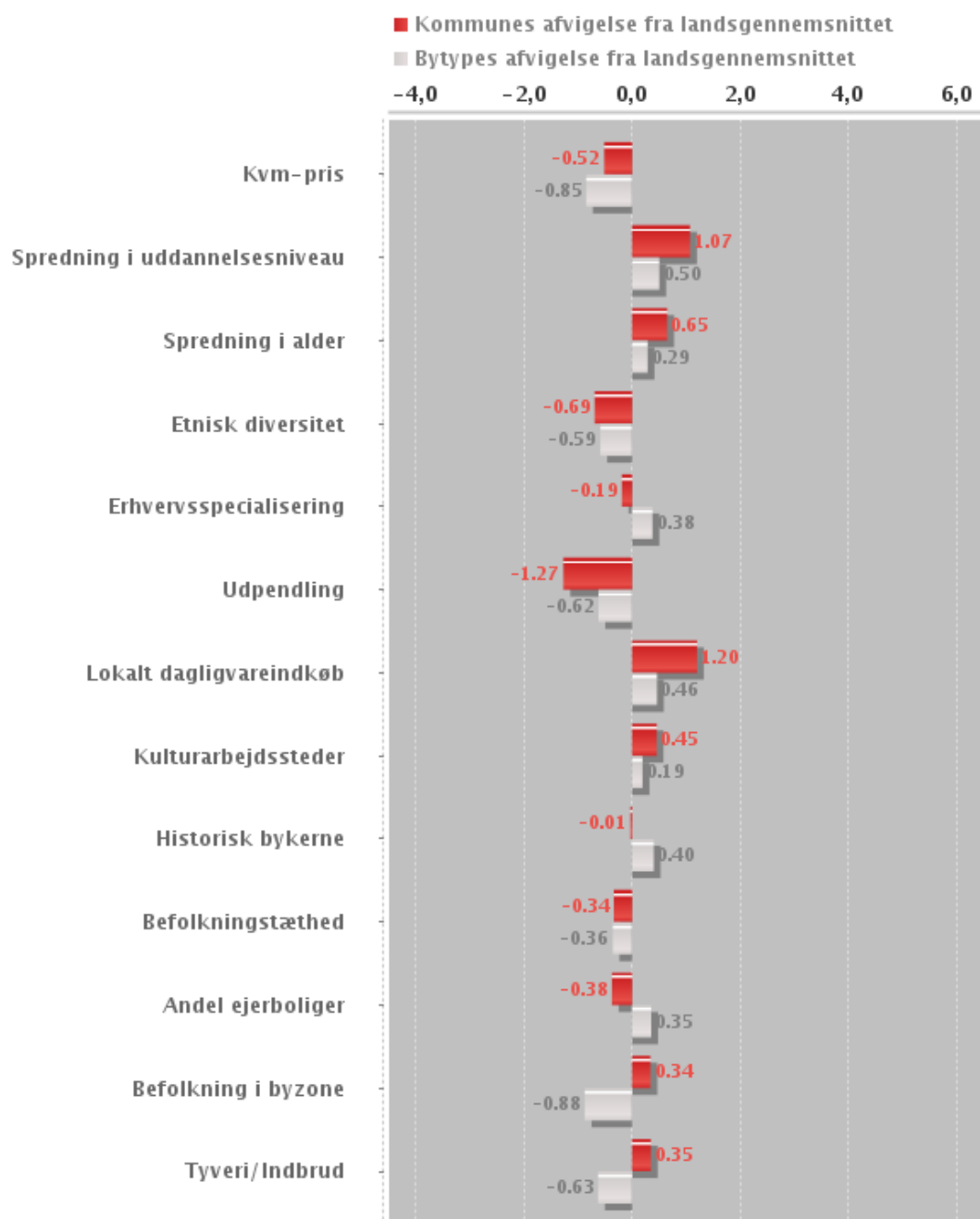
Frederikshavn

Beboersegmenter i Frederikshavn kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Frederikshavn	2,3	16,4	5,5	37,9	38	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

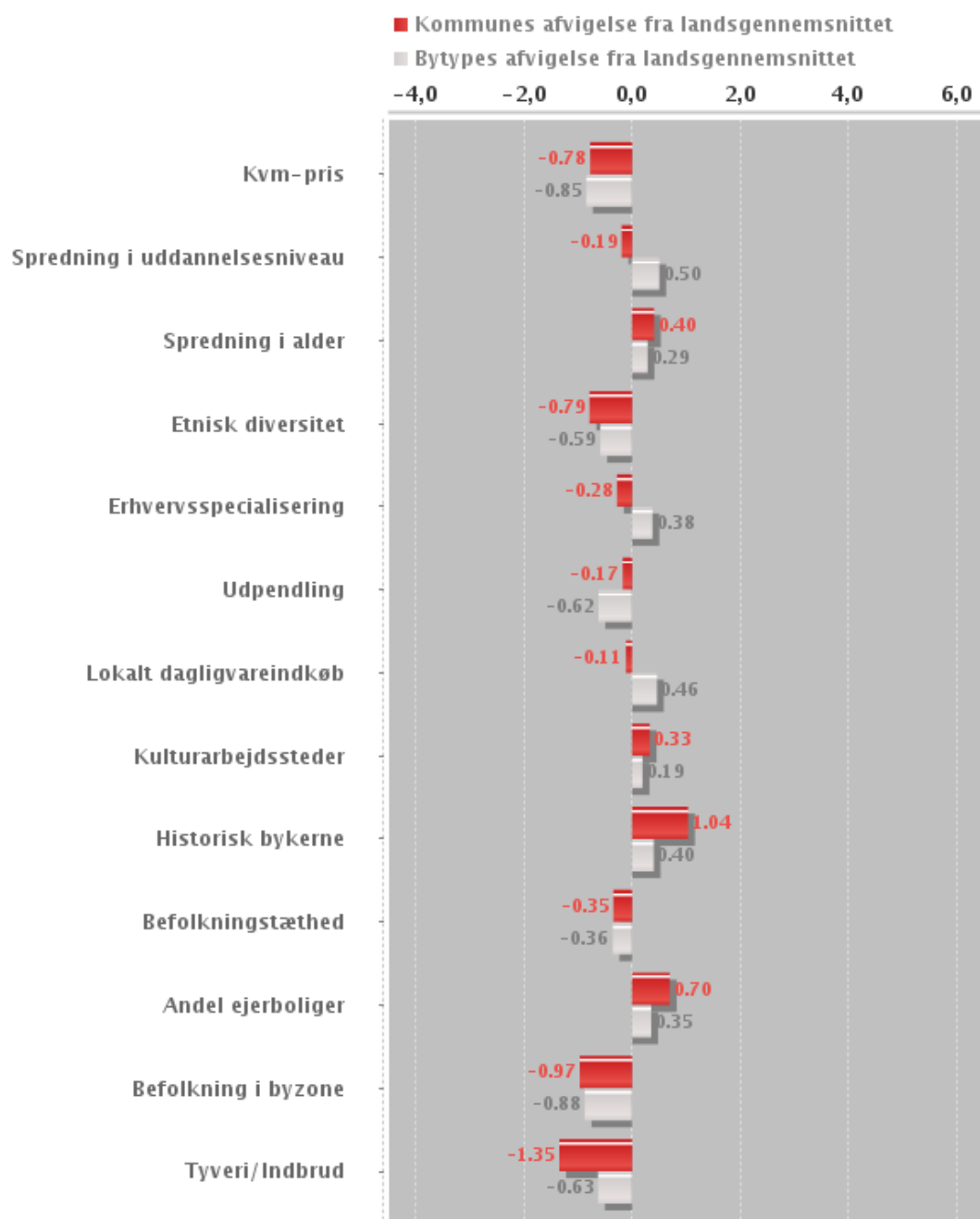
Faaborg-Midtfyn

Beboersegmenter i Faaborg-Midtfyn kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Faaborg-Midtfyn	3,2	13,7	4,5	45,1	33,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

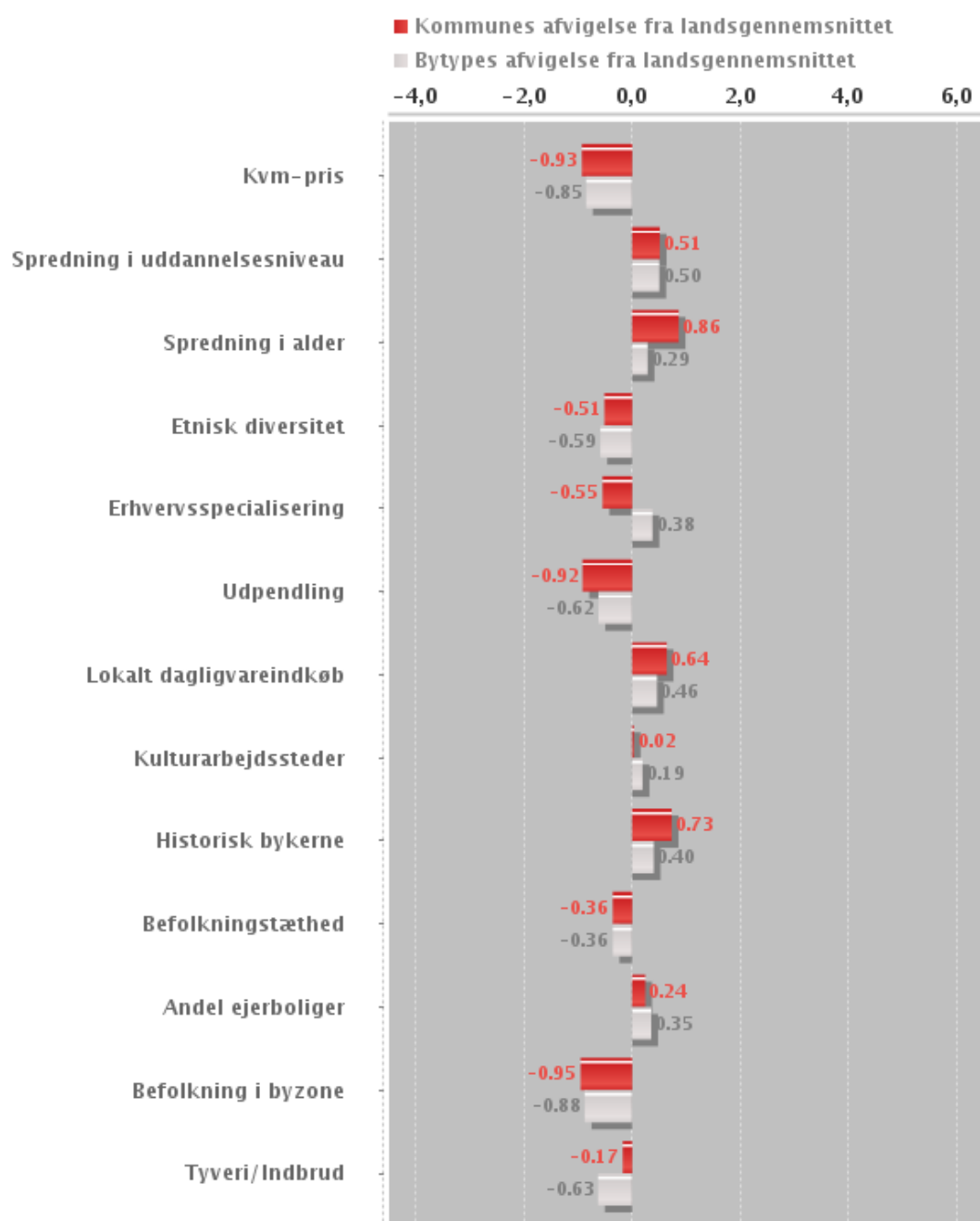
Guldborgsund

Beboersegmenter i Guldborgsund kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Guldborgsund	2,4	15,4	5,4	37,9	39	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

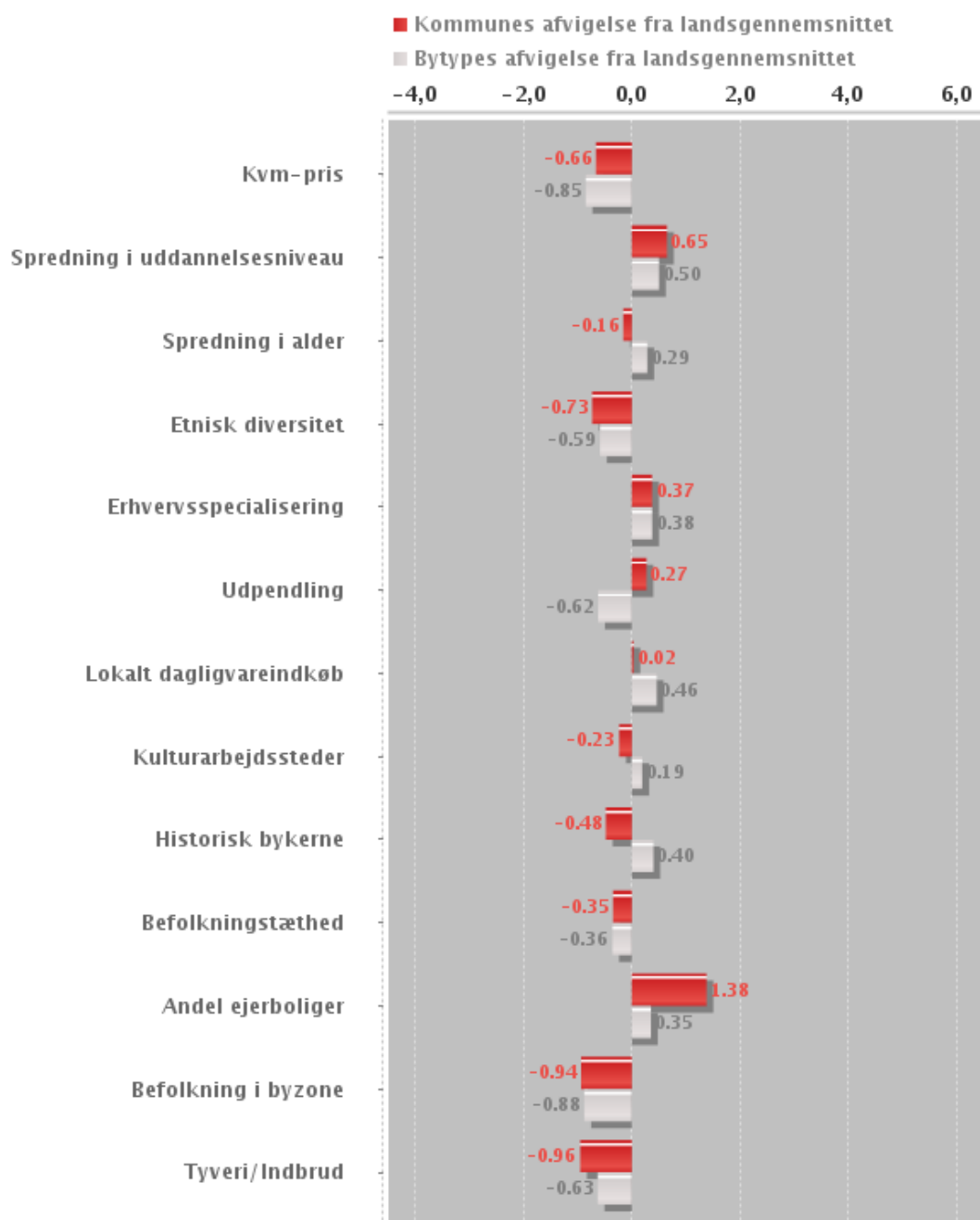
Hedensted

Beboersegmenter i Hedensted kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Hedensted	3,6	12,3	4,6	49,8	29,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

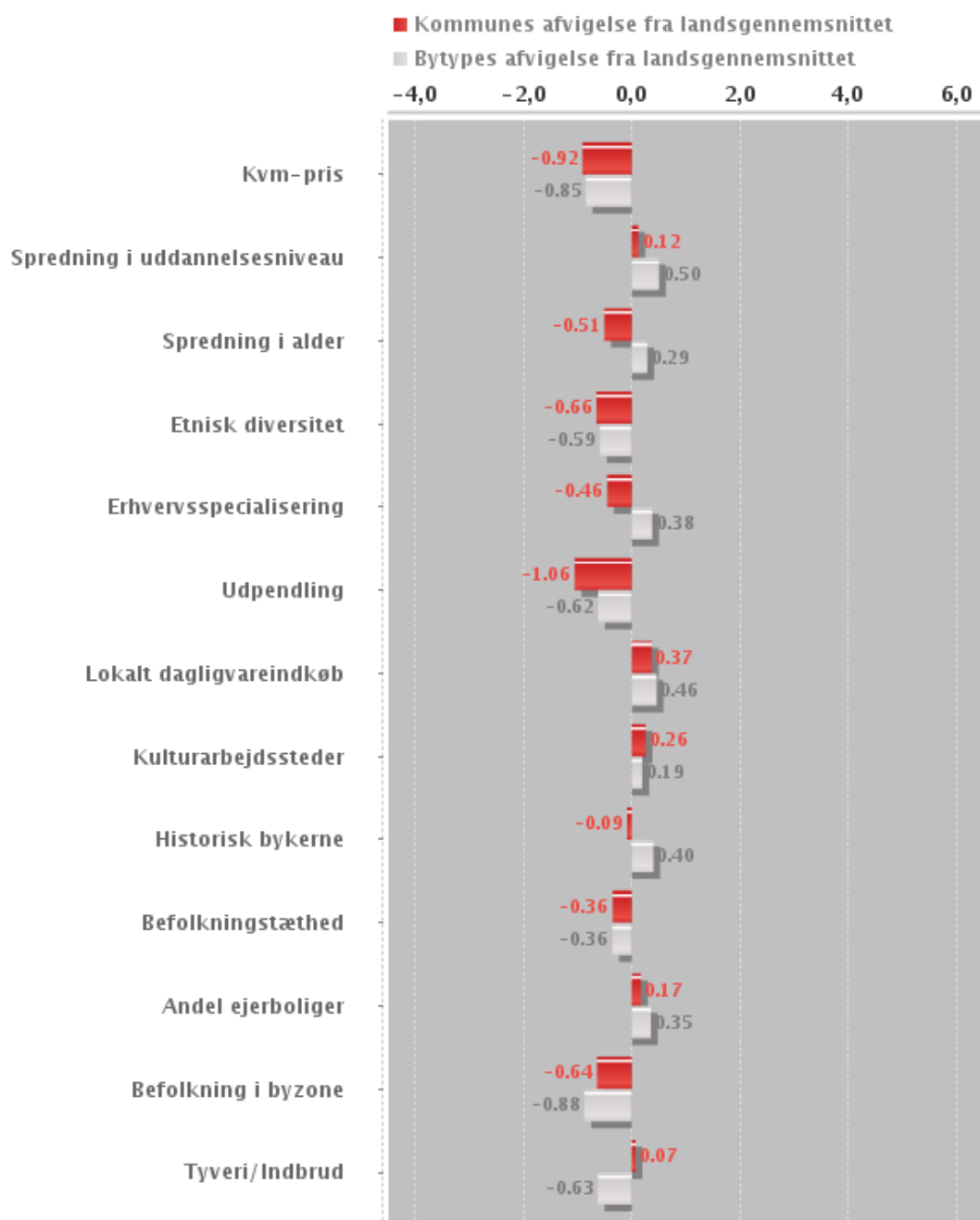
Hjørring

Beboersegmenter i Hjørring kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Hjørring	3	15,8	5,2	39,5	36,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

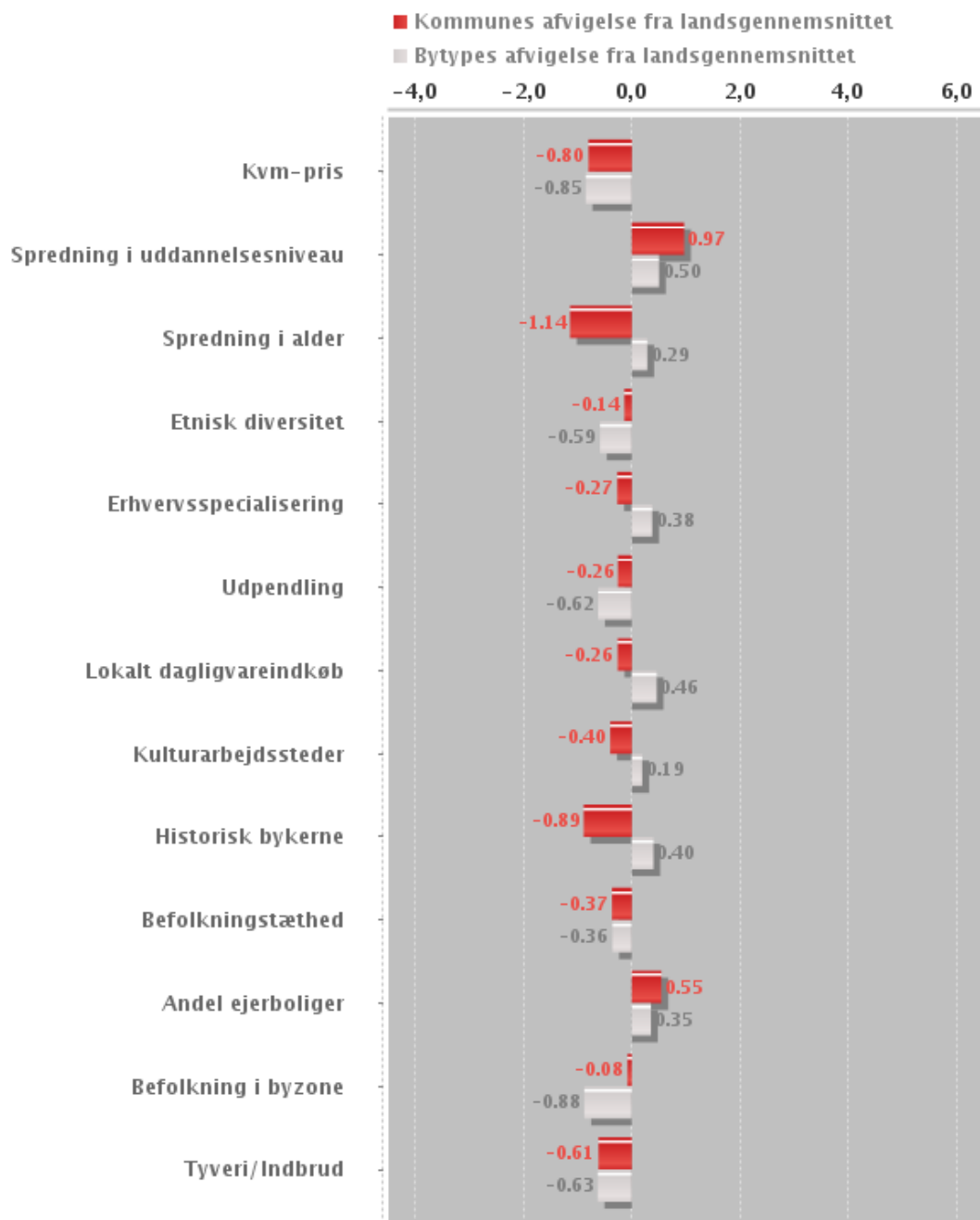
Ikast-Brande

Beboersegmenter i Ikast-Brande kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Ikast-Brande	2,6	12,5	5,5	45,4	34,1	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

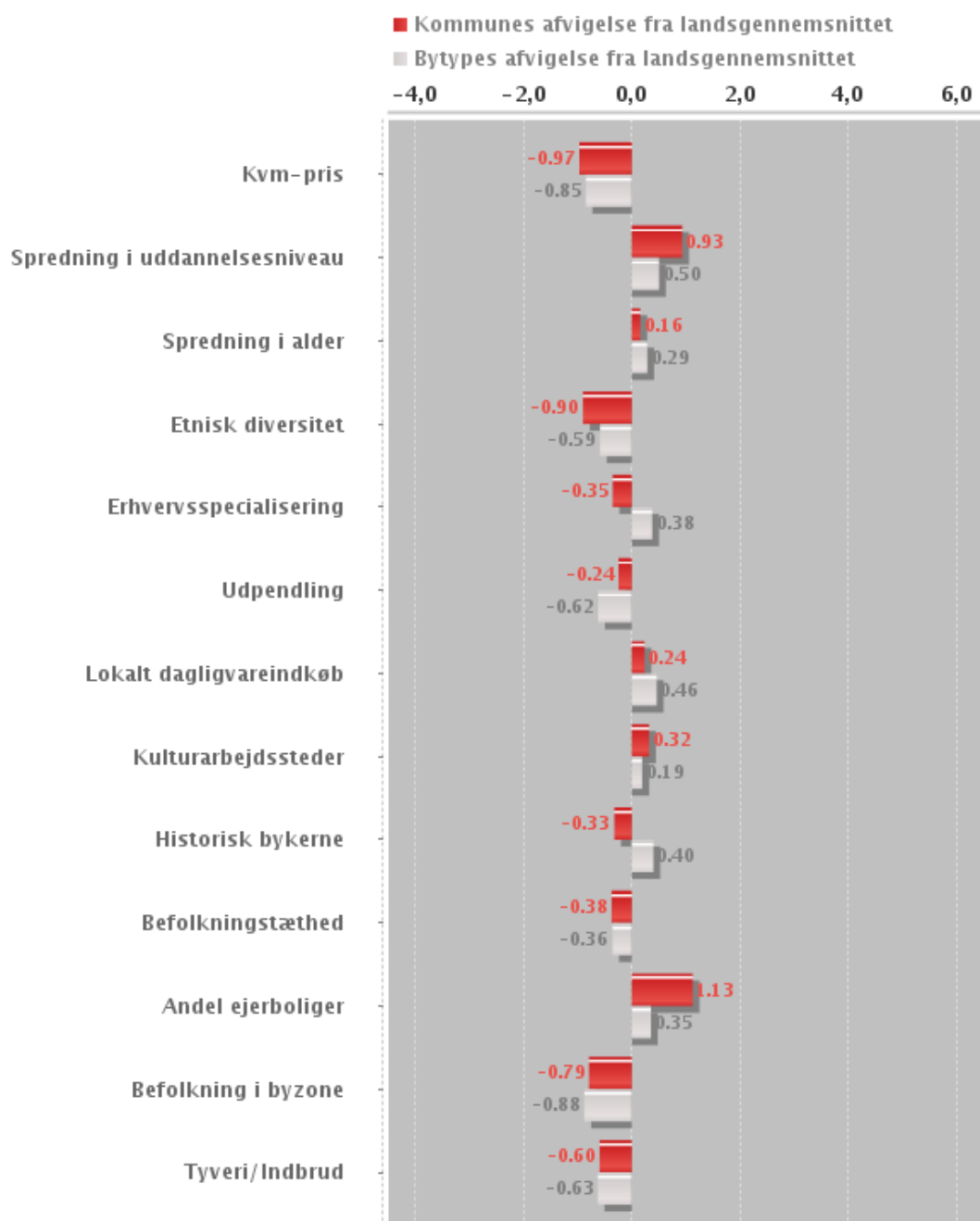
Jammerbugt

Beboersegmenter i Jammerbugt kommune

Kommune	Den Fornyeende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Jammerbugt	3,2	12,9	4,3	44,8	34,7	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

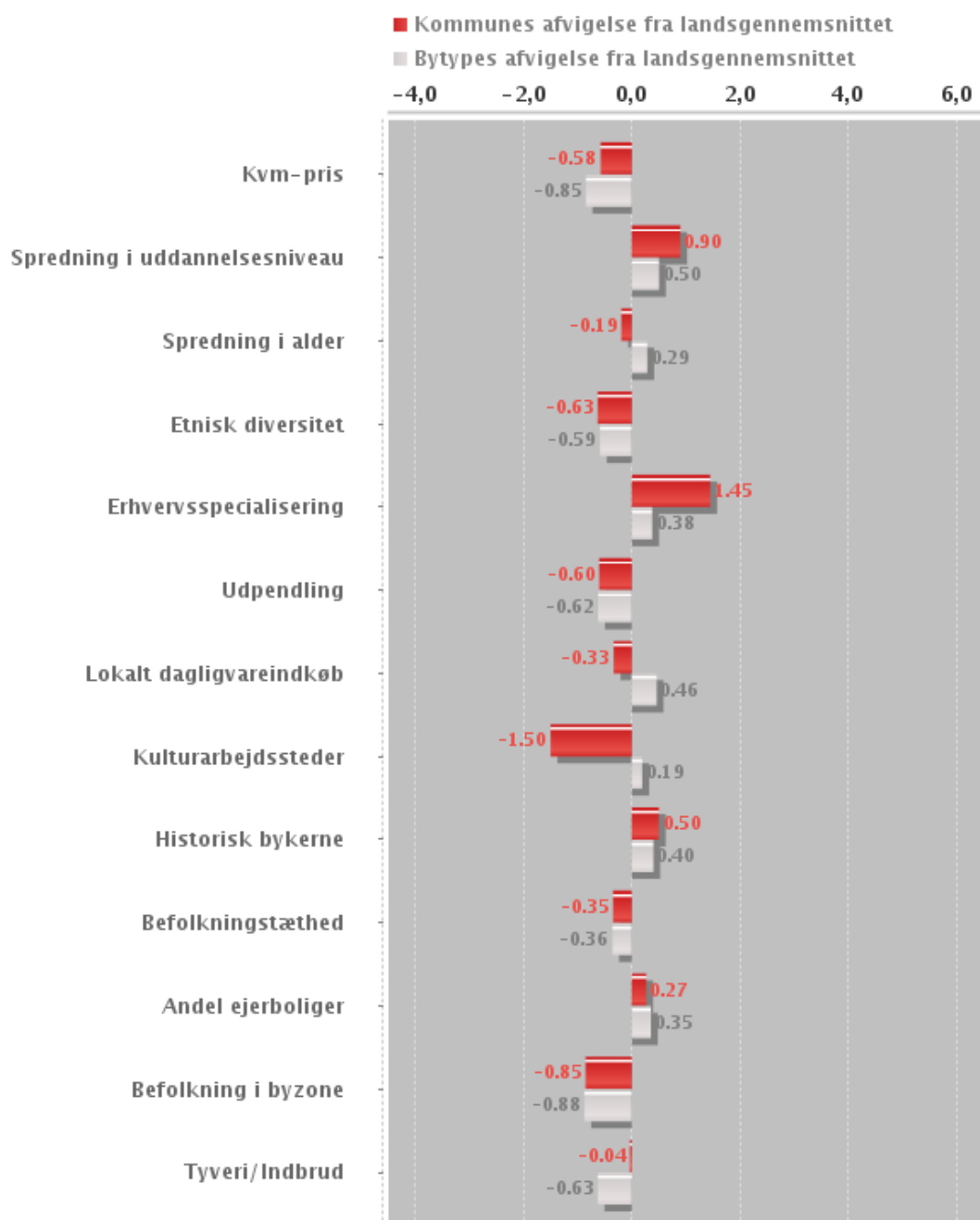
Kalundborg

Beboersegmenter i Kalundborg kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Kalundborg	2,6	13,3	5,4	42,4	36,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

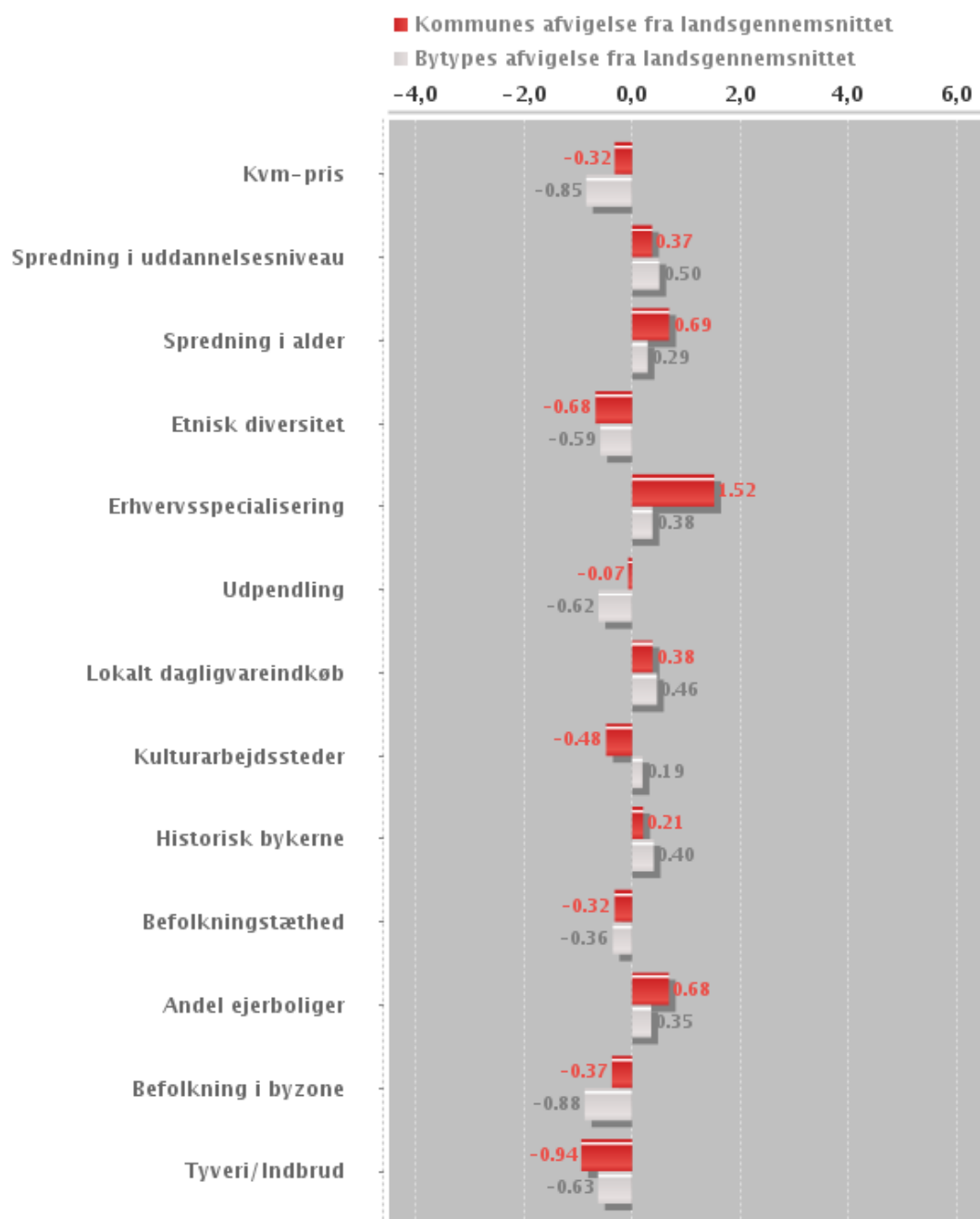
Kerteminde

Beboersegmenter i Kerteminde kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Kerteminde	3,2	12,7	4,9	45,4	33,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

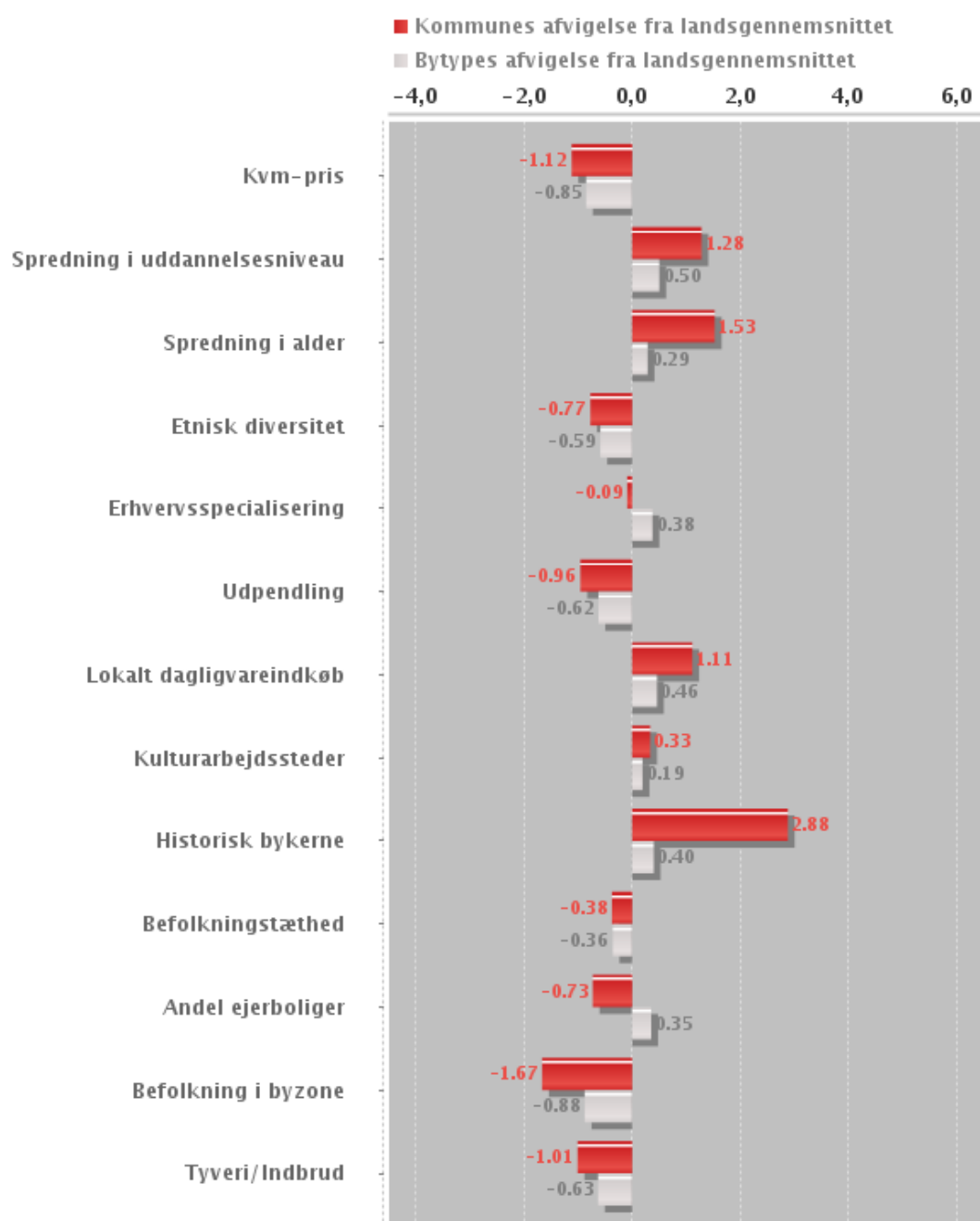
Langeland

Beboersegmenter i Langeland kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Langeland	2,1	13,9	4,5	39	40,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

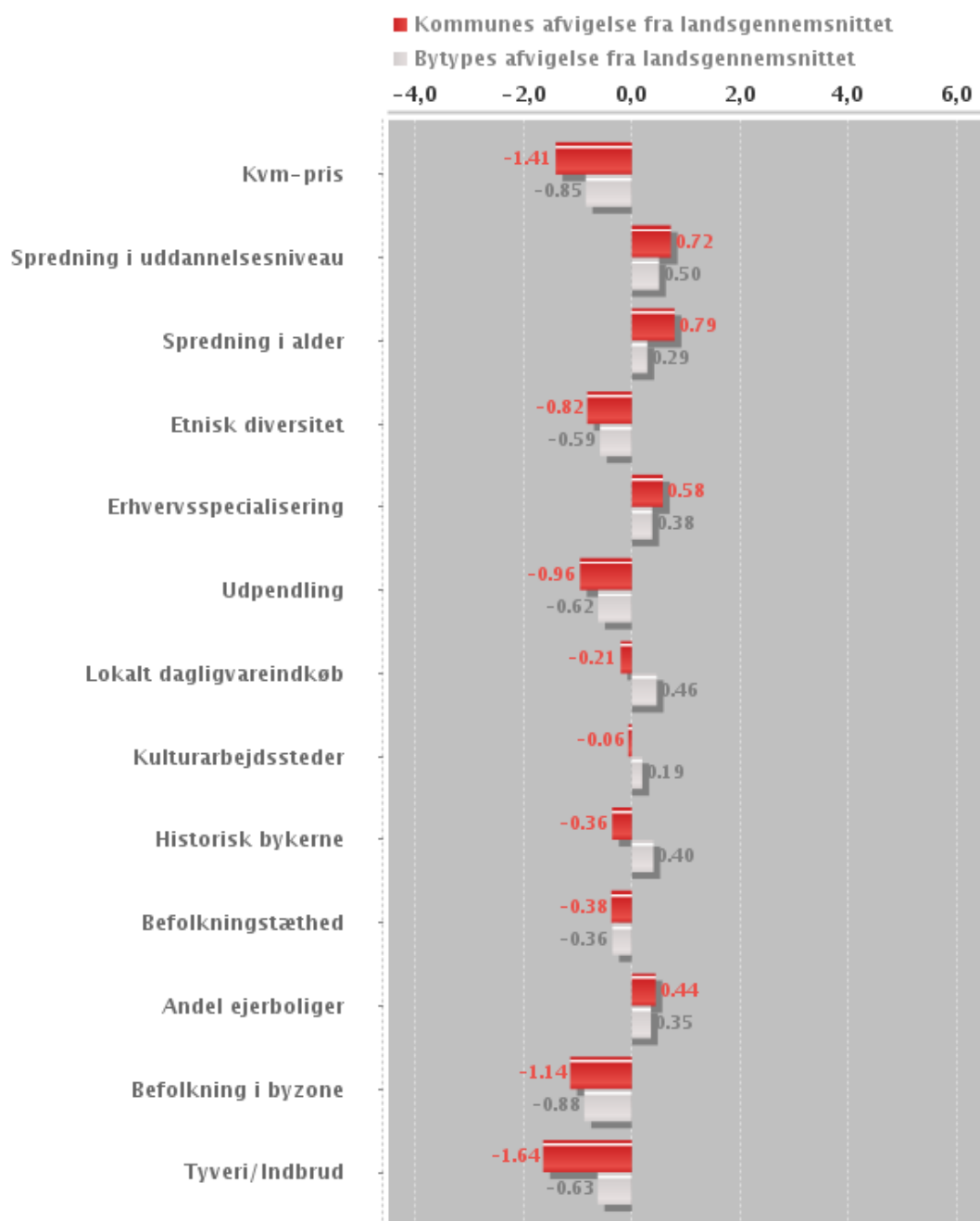
Lemvig

Beboersegmenter i Lemvig kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Lemvig	3,5	15,7	5,1	44,5	31,2	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

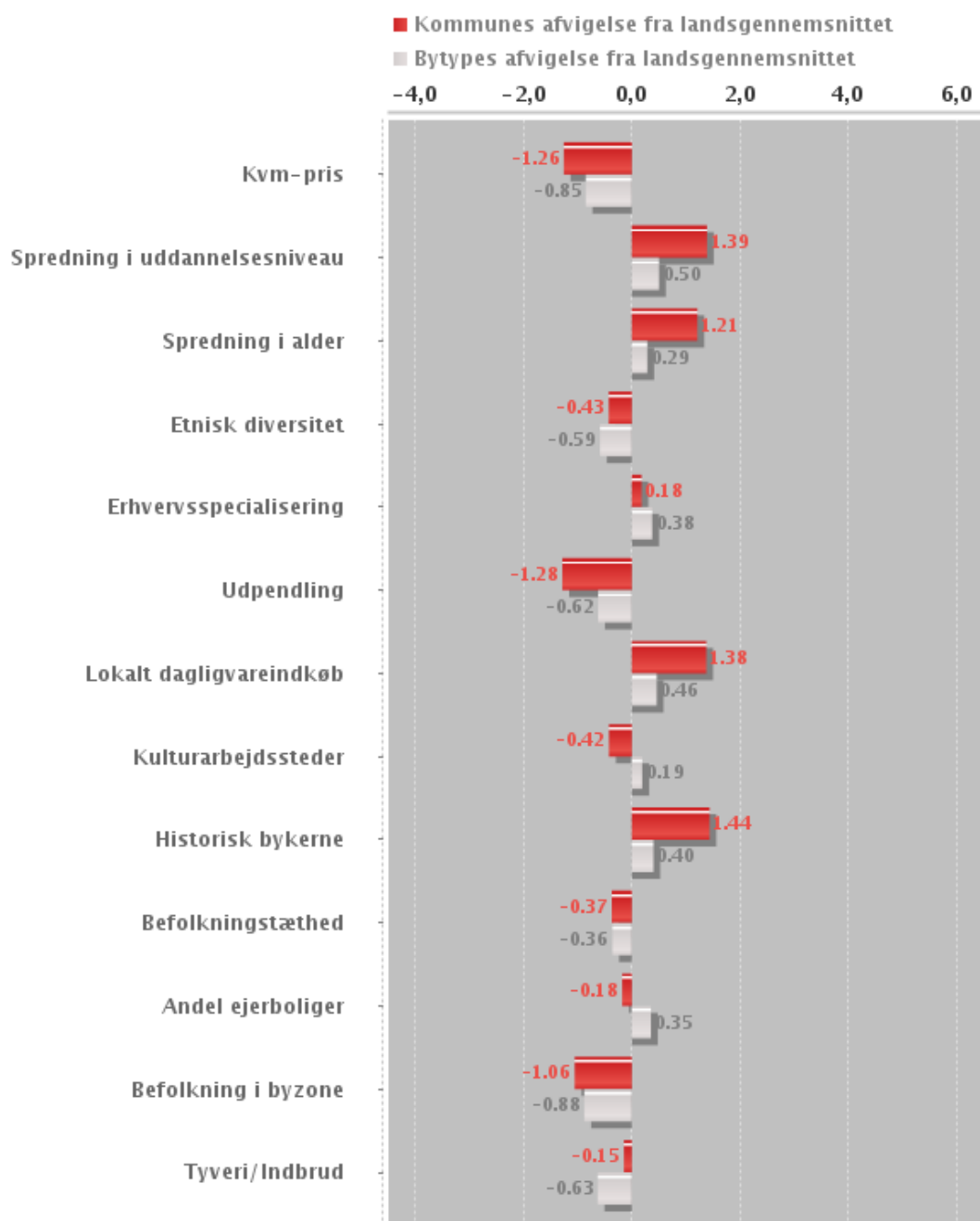
Lolland

Beboersegmenter i Lolland kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Lolland	1,9	15,5	5,1	34,9	42,6	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

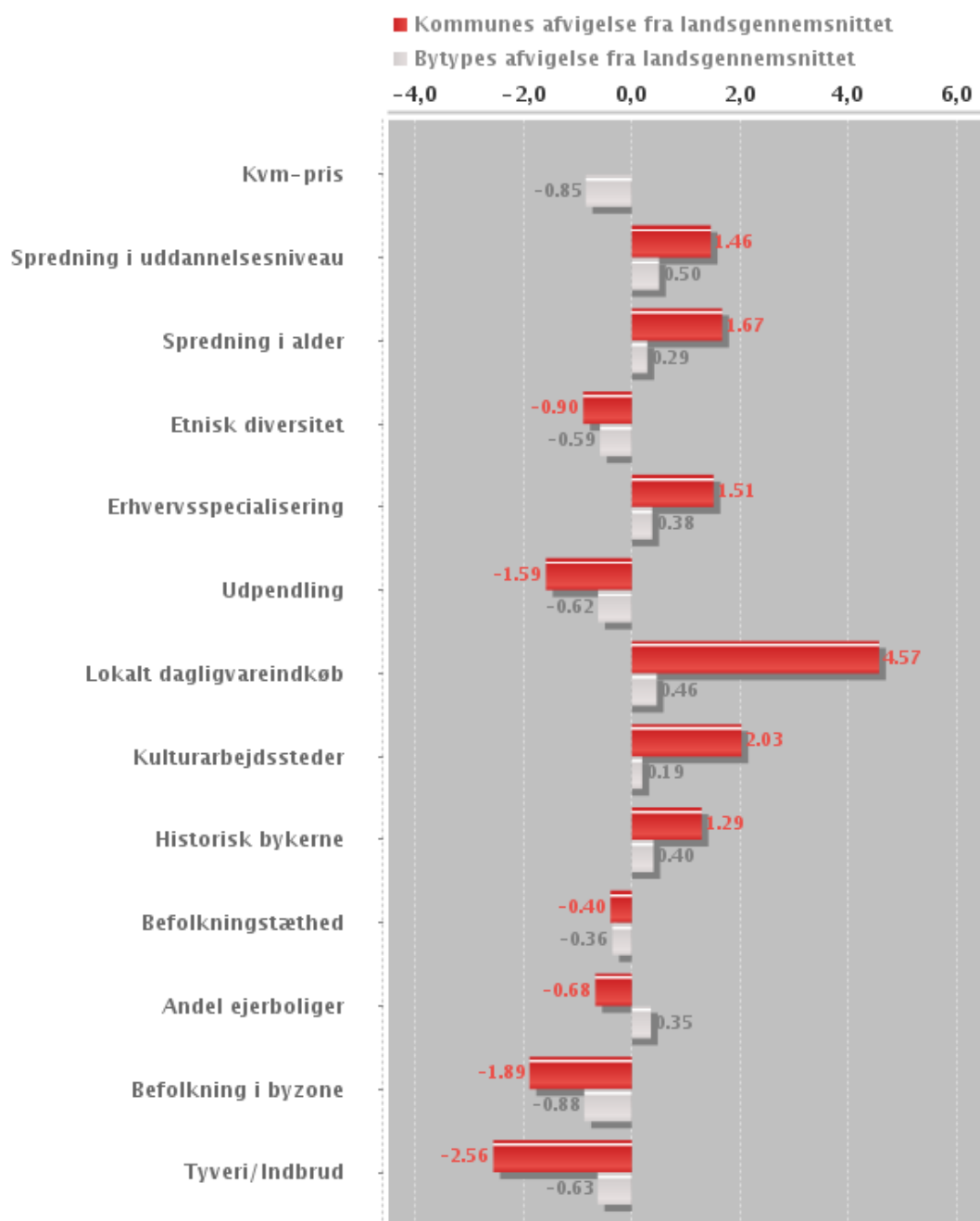
Læsø

Beboersegmenter i Læsø kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Læsø	2,1	14,3	2,5	39,9	41,2	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

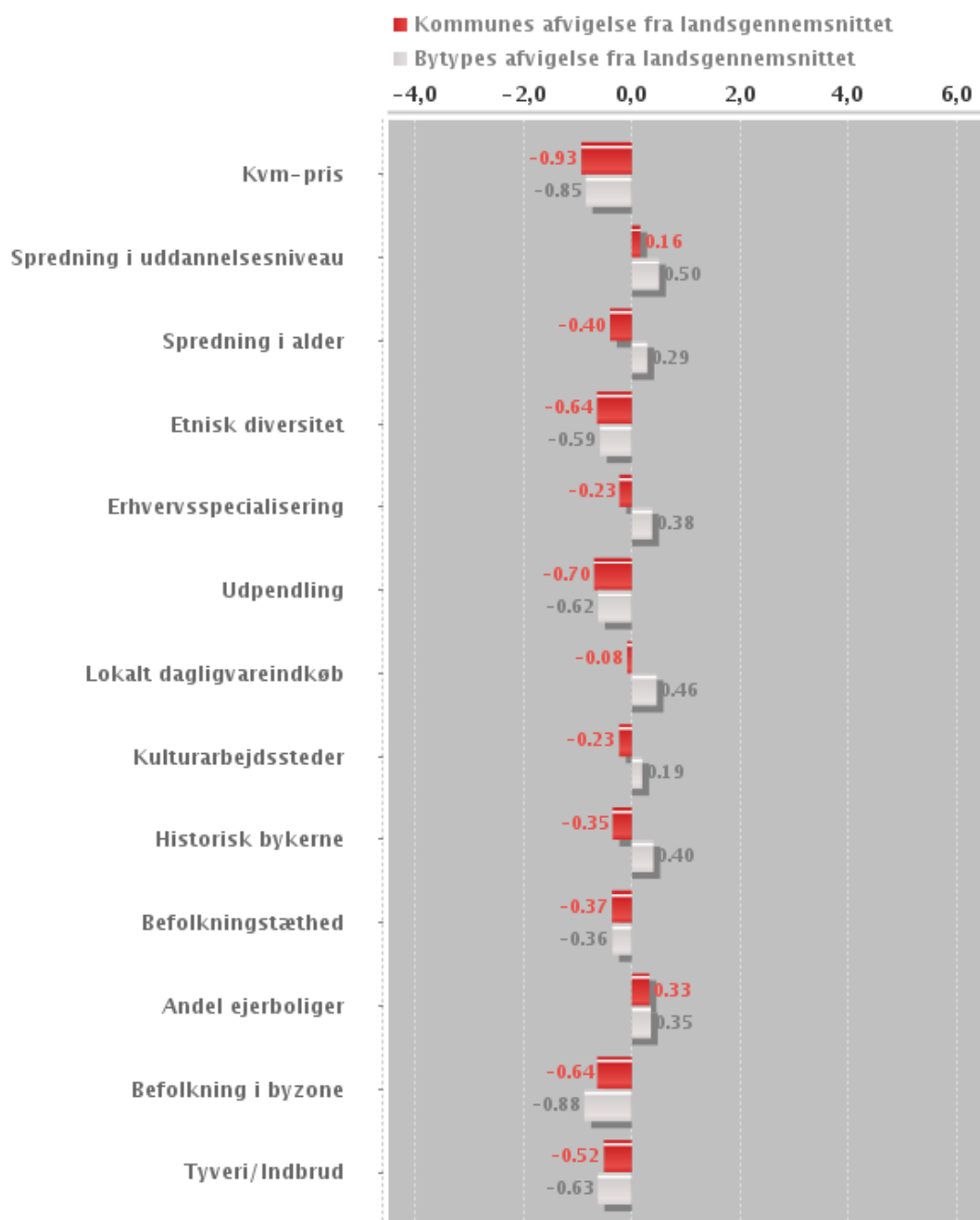
Mariagerfjord

Beboersegmenter i Mariagerfjord kommune

Kommune	Den Fornyeende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Mariagerfjord	3,2	15,1	5,2	43,1	33,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

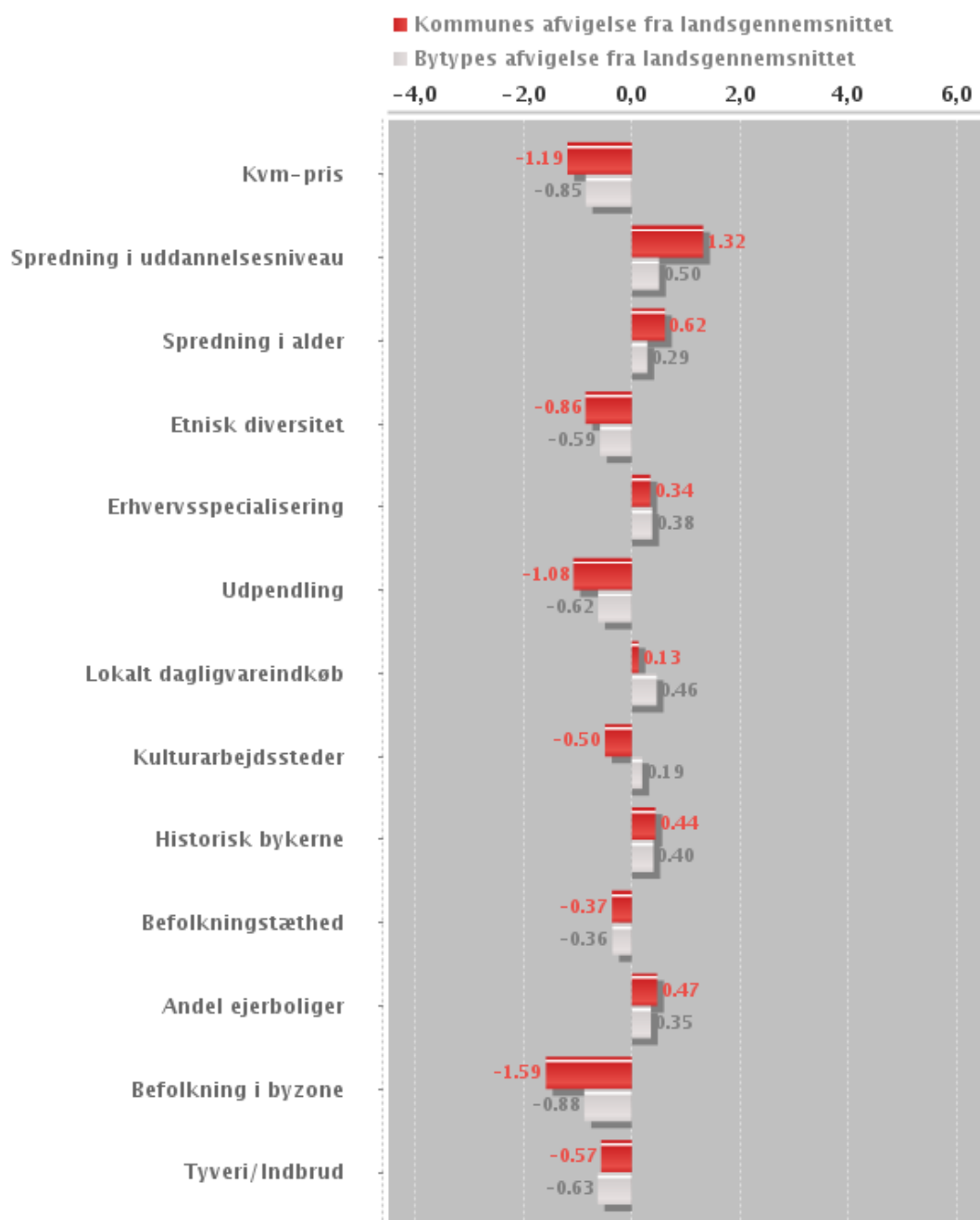
Morsø

Beboersegmenter i Morsø kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Morsø	2,8	14,9	5,3	43,7	33,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

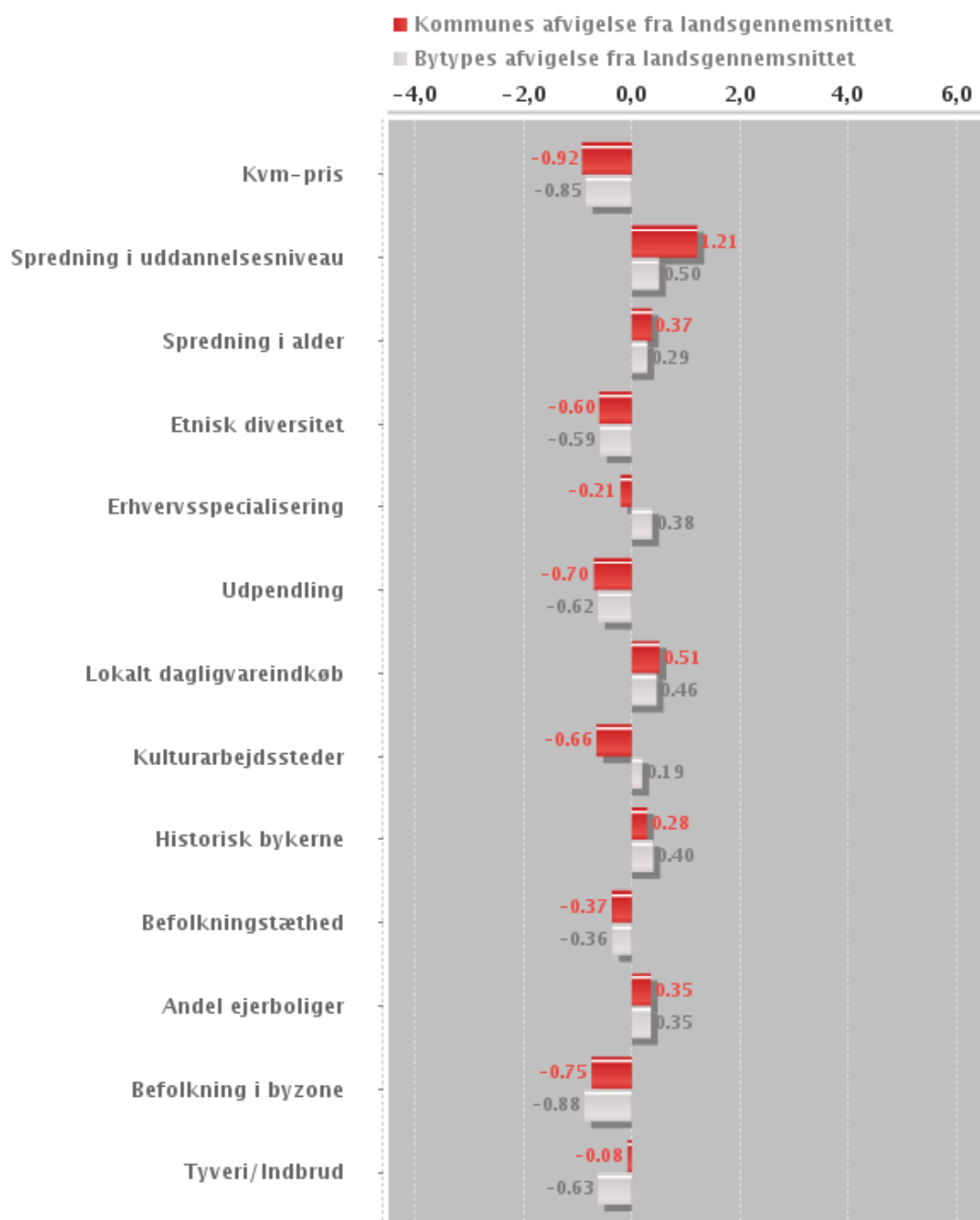
Norrdjurs

Beboersegmenter i Norrdjurs kommune

Kommune	Den Fornøyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Norrdjurs	2,4	15,1	5,5	40,3	36,7	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

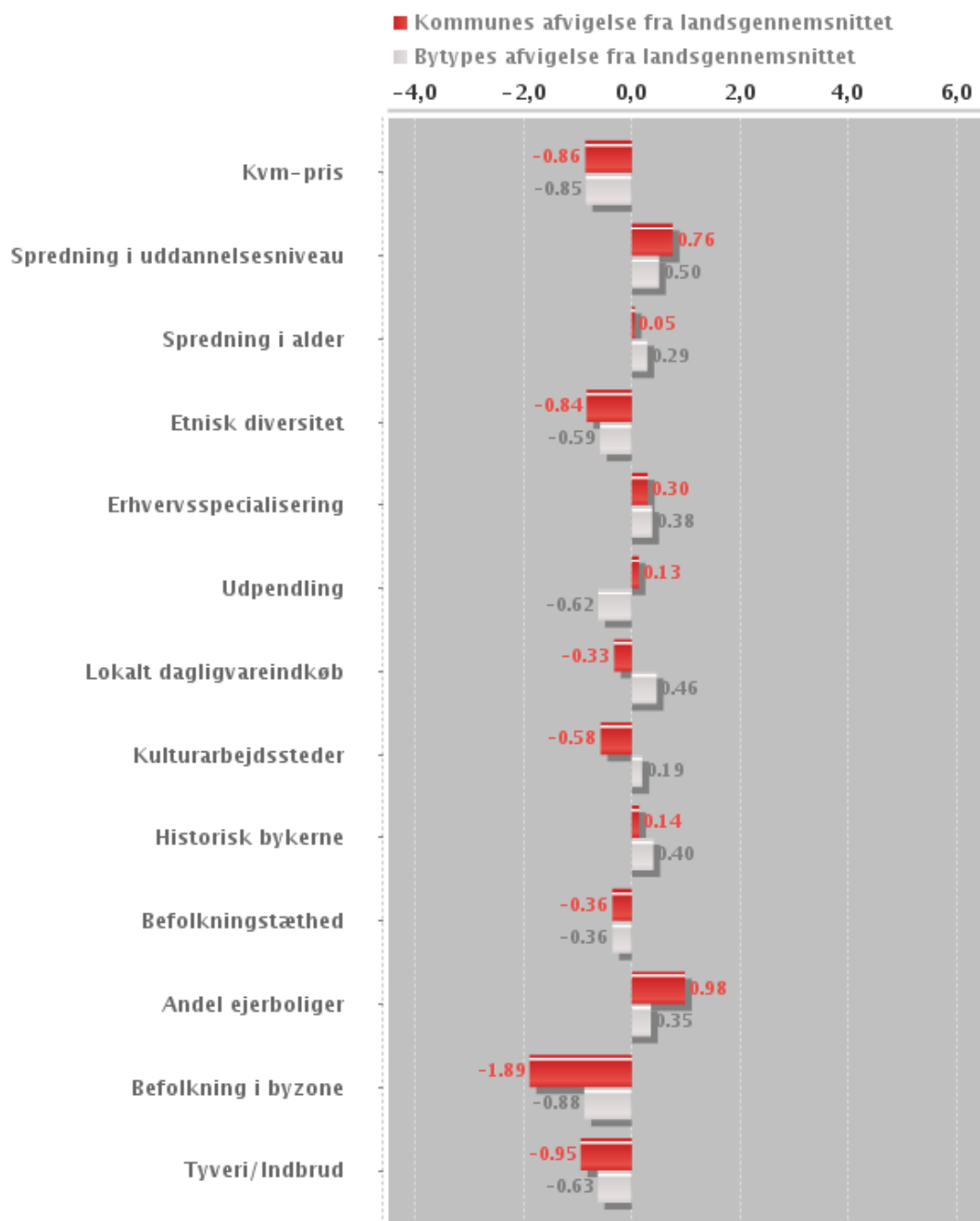
Nordfyn

Beboersegmenter i Nordfyn kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Nordfyn	3,5	11,8	4,6	47,4	32,6	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

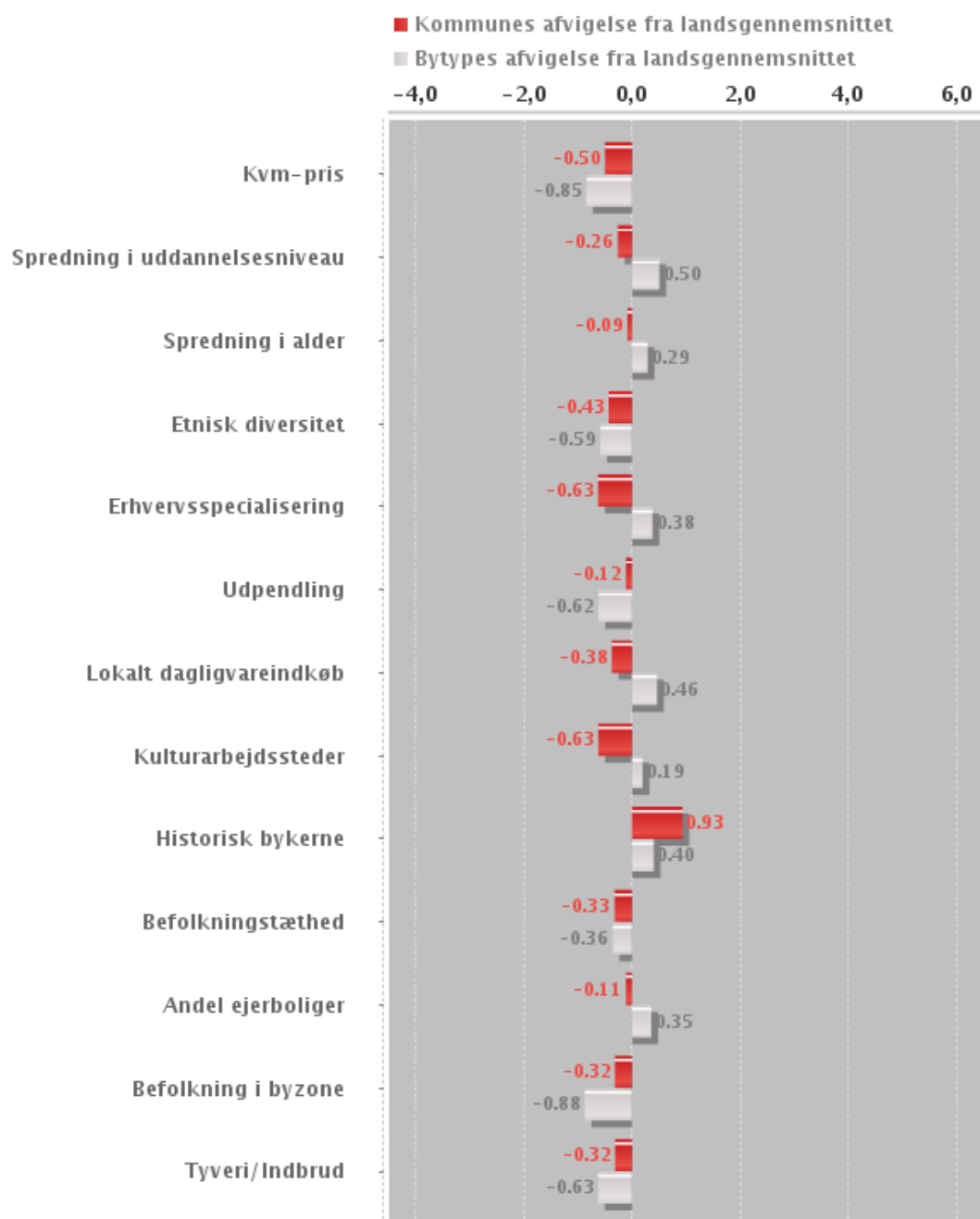
Nyborg

Beboersegmenter i Nyborg kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Nyborg	2,7	12,9	5,4	43,5	35,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

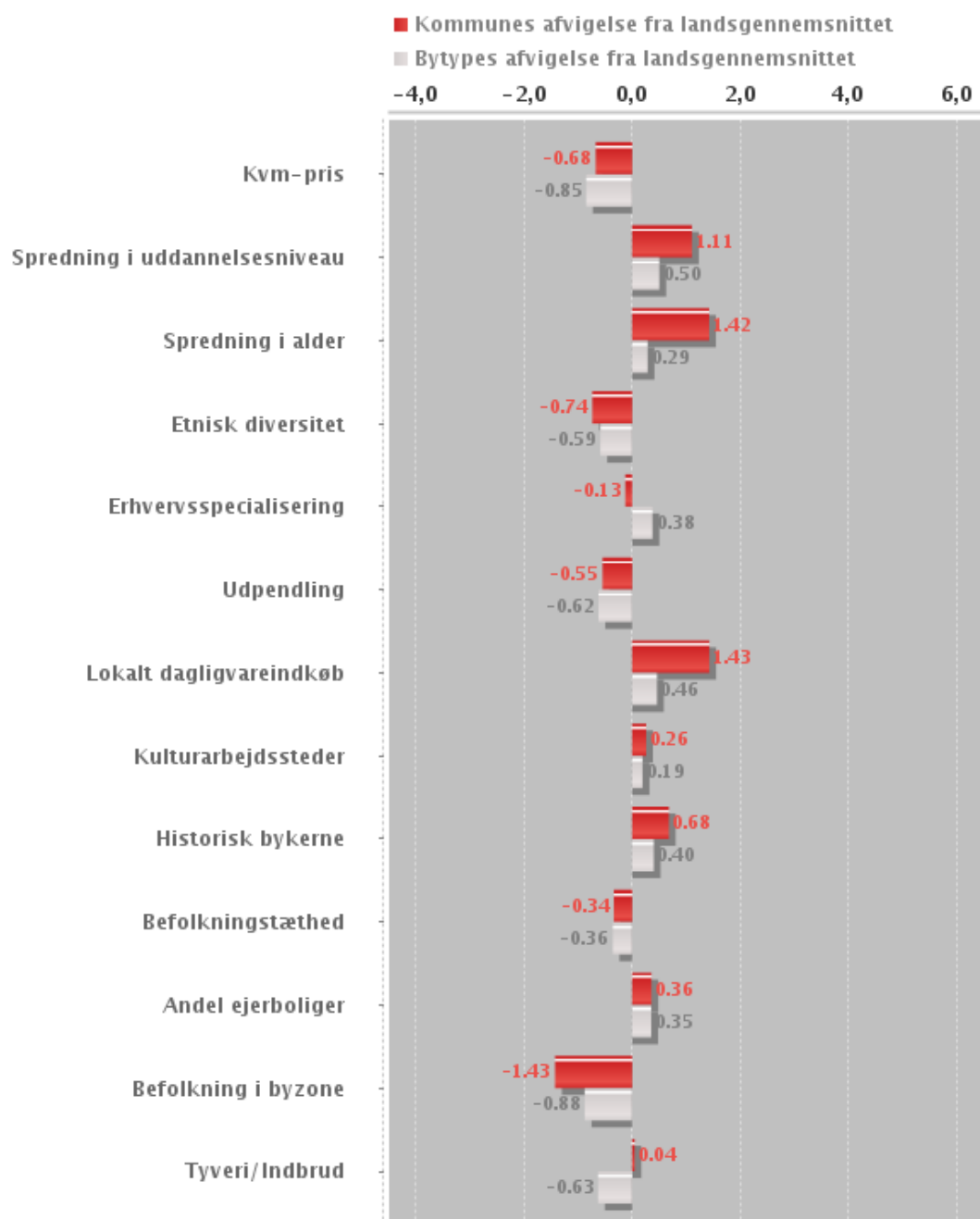
Odsherred

Beboersegmenter i Odsherred kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Odsherred	2,4	13,3	5,1	41	38,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

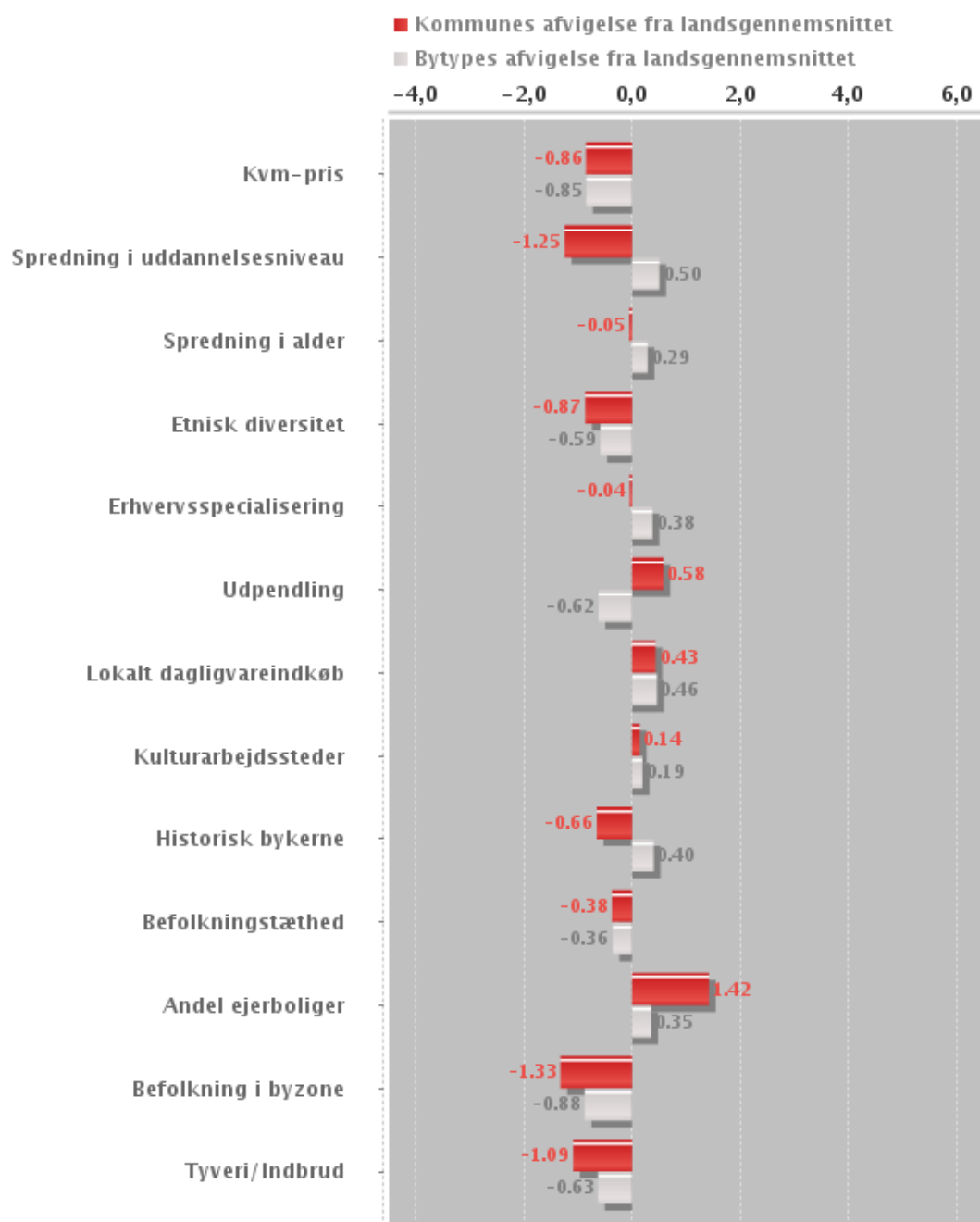
Rebild

Beboersegmenter i Rebild kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Rebild	4,2	10,7	4,2	50,2	30,7	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

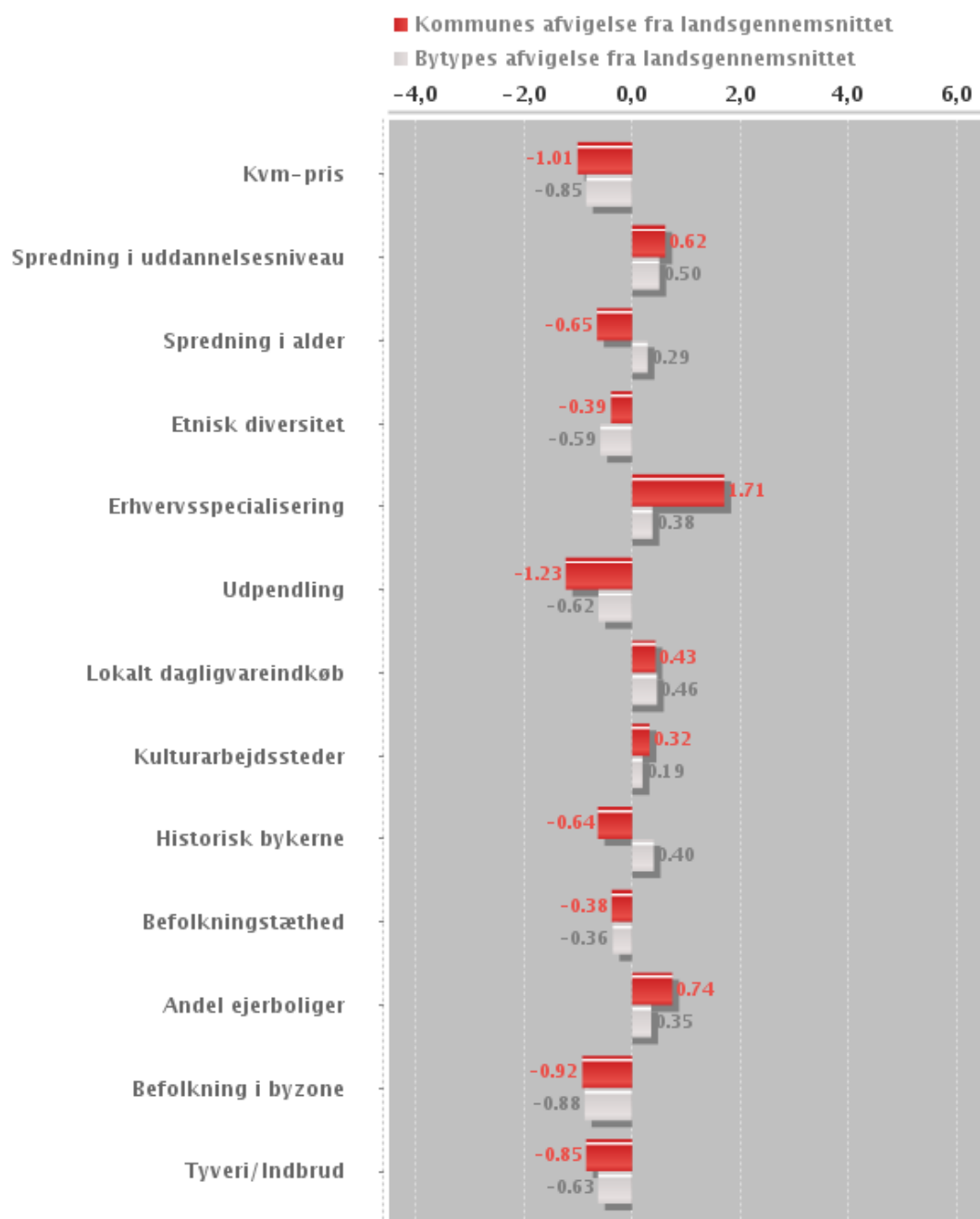
Ringkøbing-Skjern

Beboersegmenter i Ringkøbing-Skjern kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Ringkøbing-Skjern	3,6	15,3	5,4	44,8	31	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

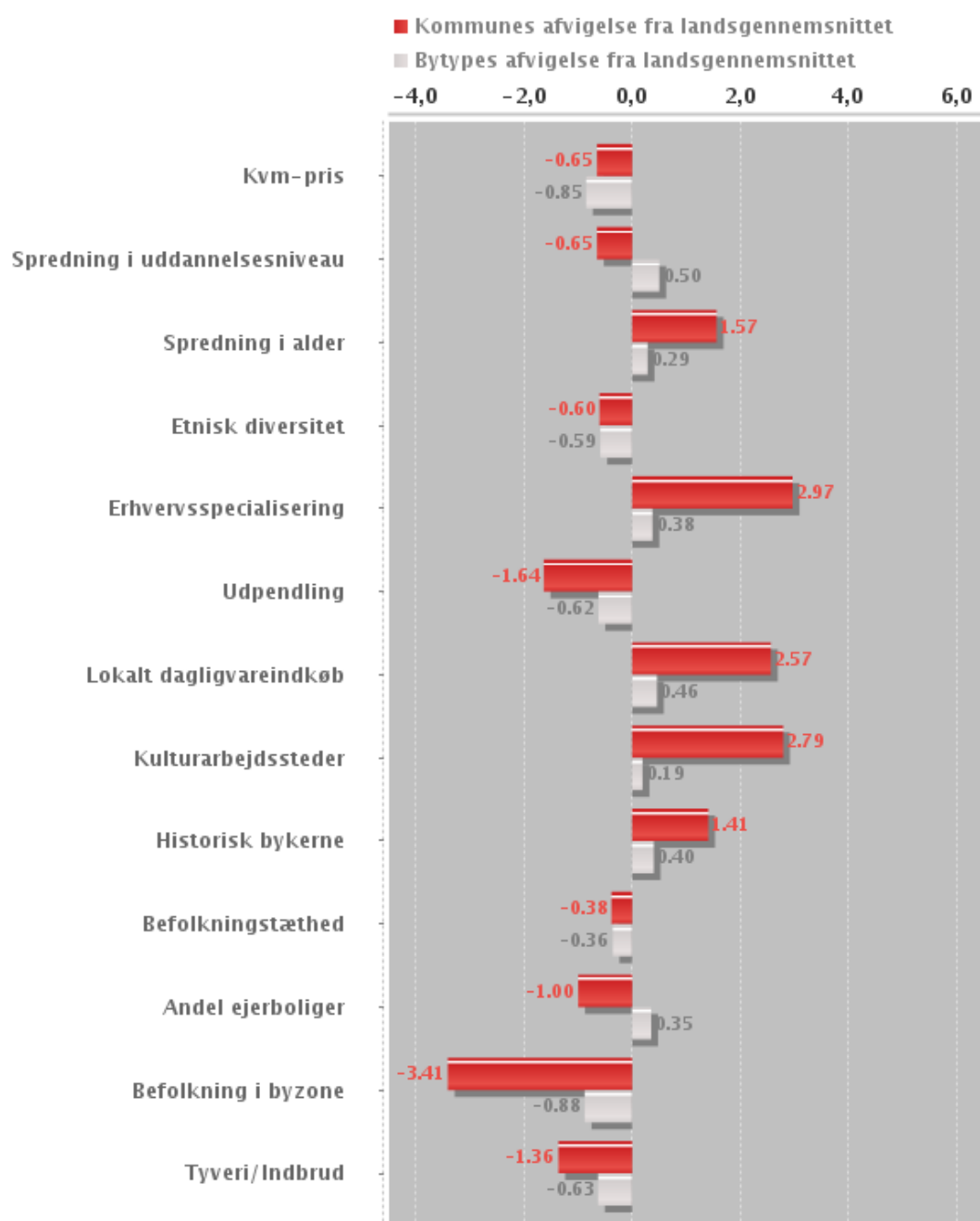
Samsø

Beboersegmenter i Samsø kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Samsø	3,2	13	4	37	42,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

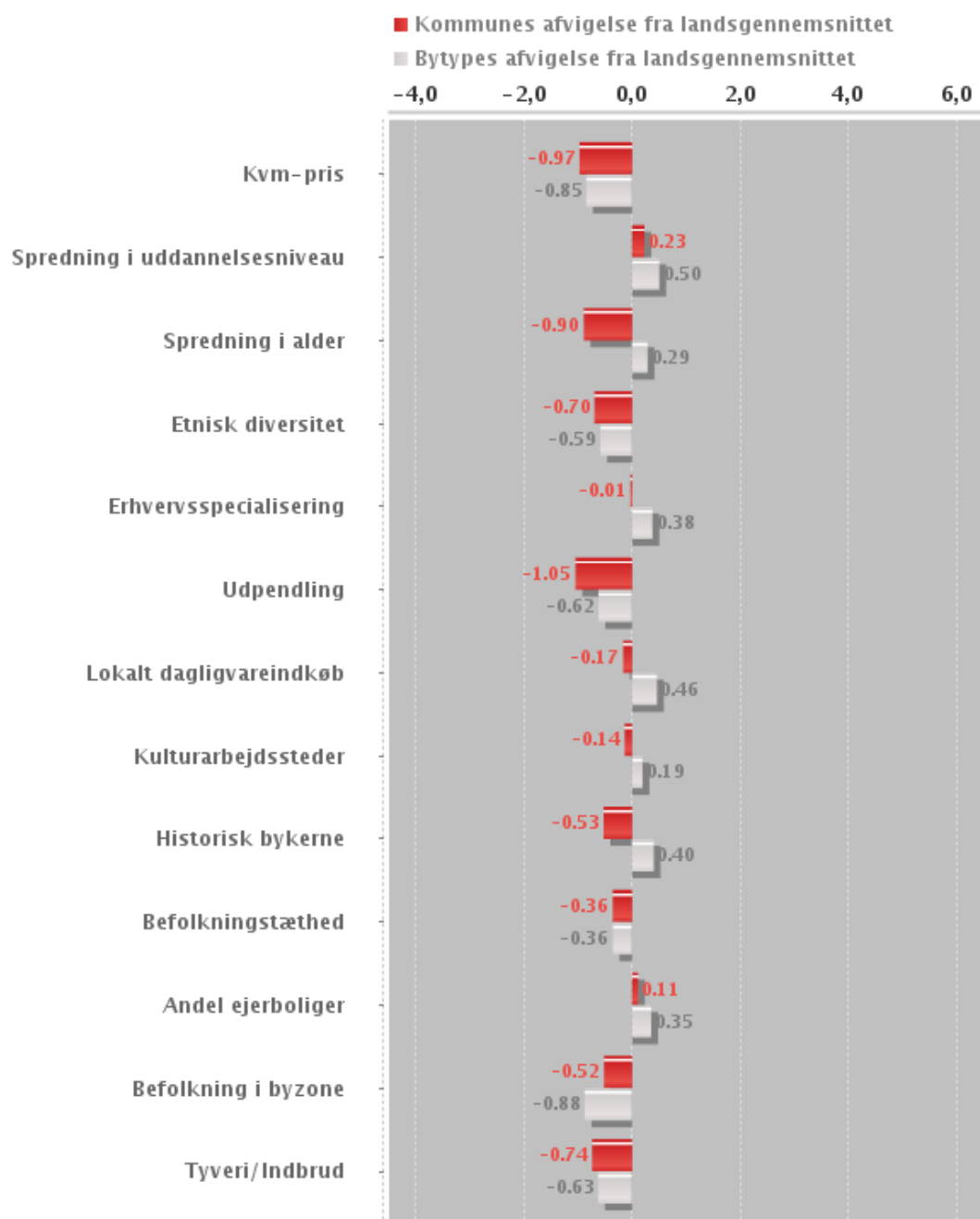
Skive

Beboersegmenter i Skive kommune

Kommune	Den Fornøyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Skive	3,2	15,8	6,2	41,5	33,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnitt)

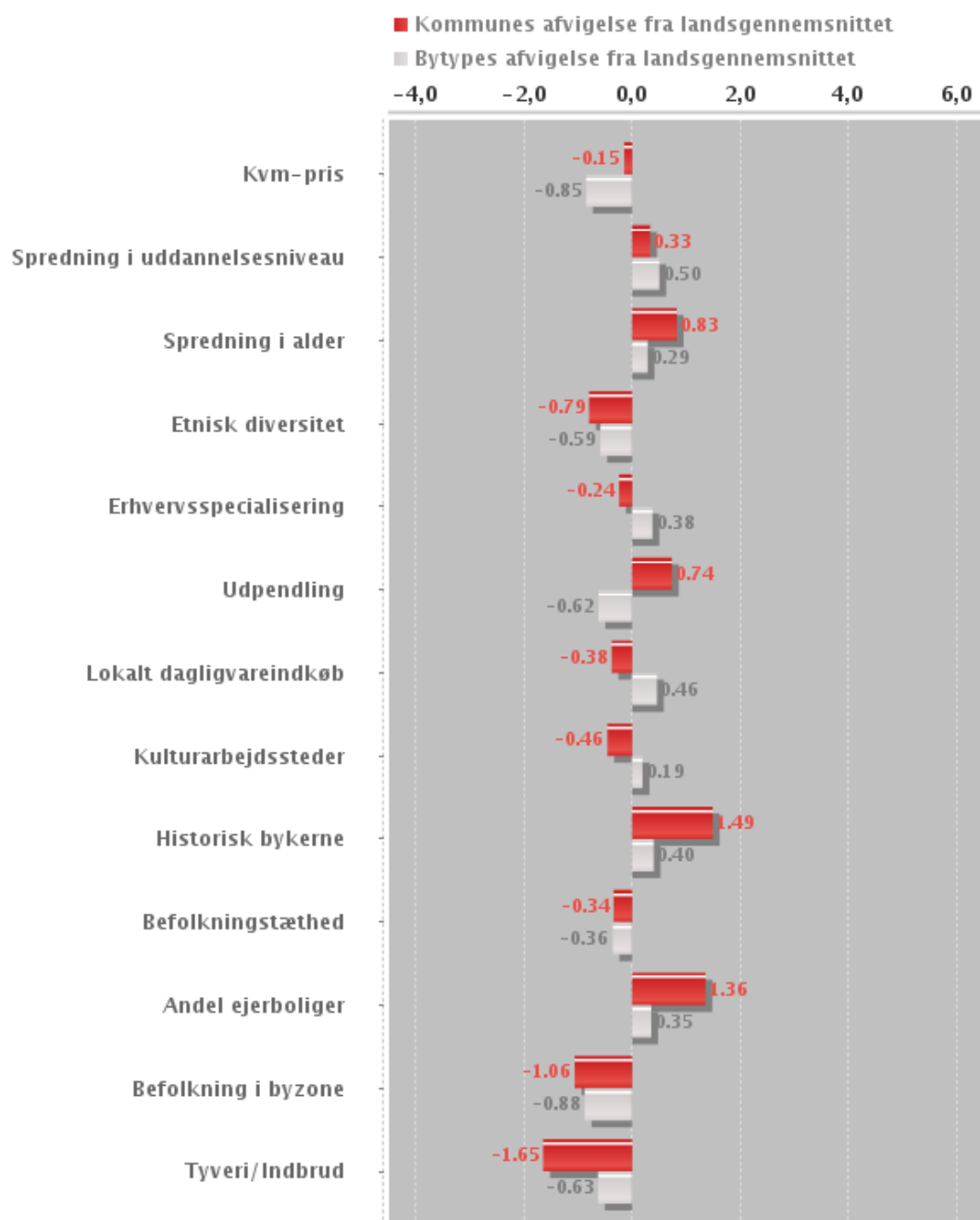
Stevns

Beboersegmenter i Stevns kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Stevns	3,1	9,9	4,5	48,8	33,6	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

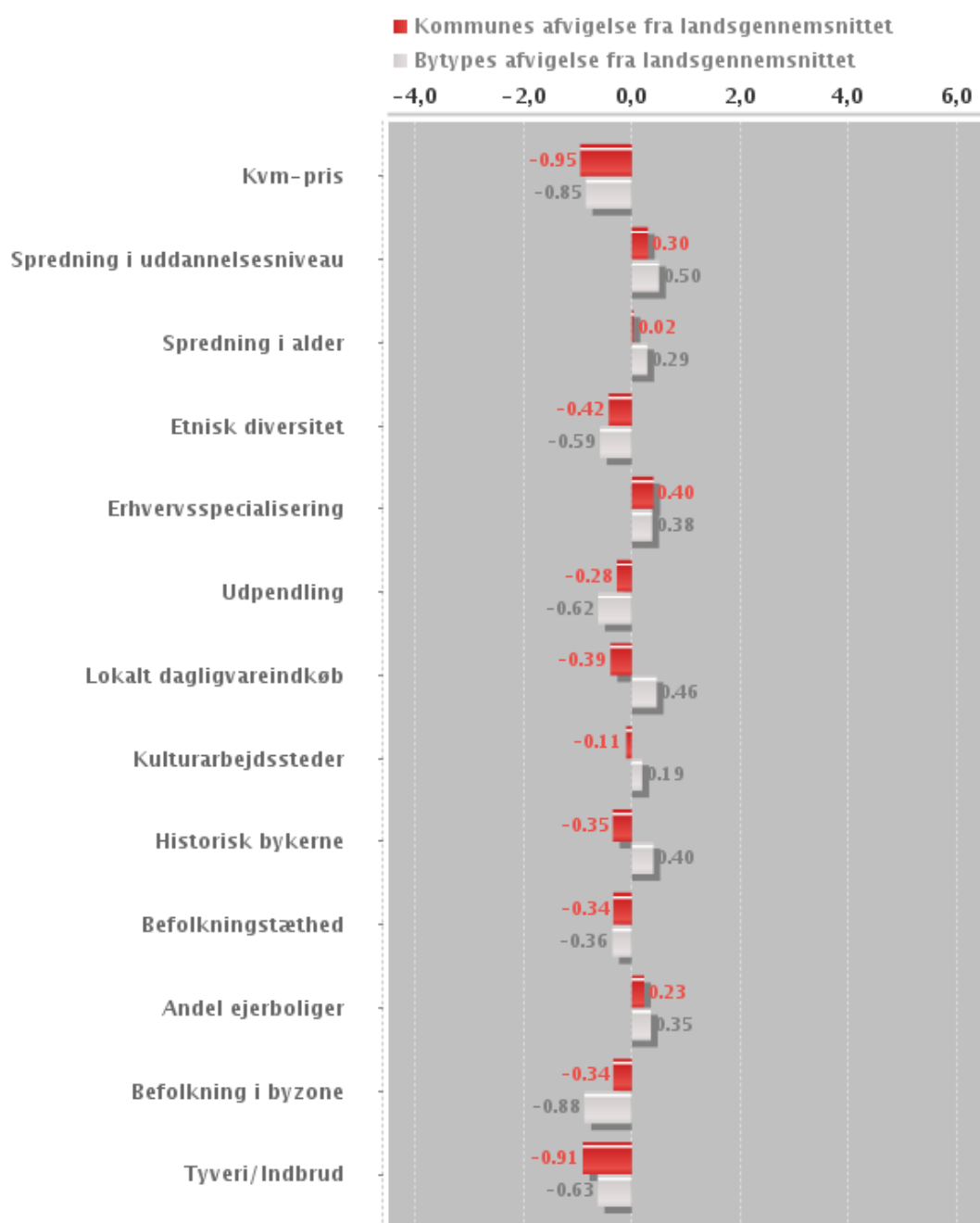
Struer

Beboersegmenter i Struer kommune

Kommune	Den Fornøyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Struer	3,5	12,5	5,1	46	32,9	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

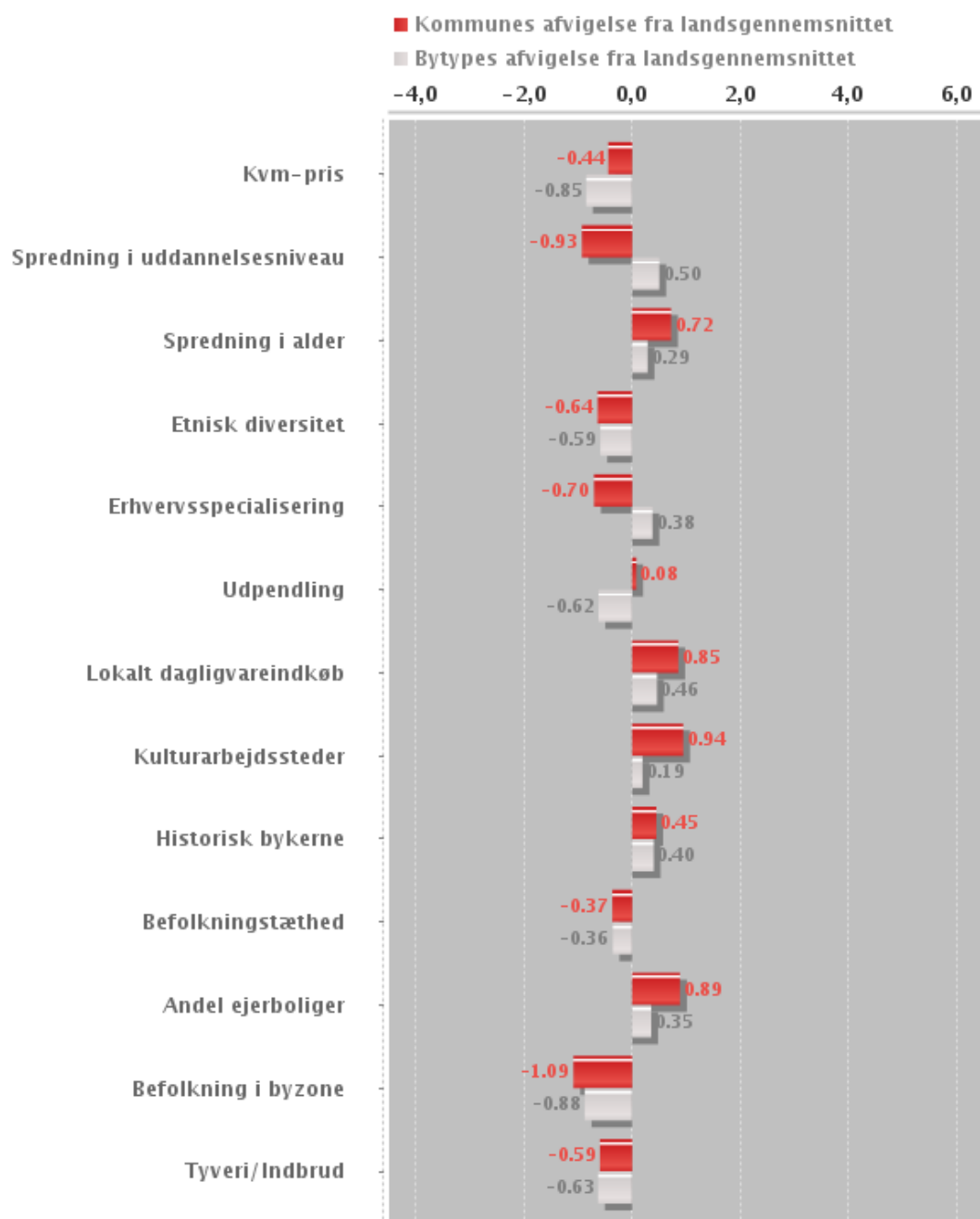
Syddjurs

Beboersegmenter i Syddjurs kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Syddjurs	3,6	12,2	4,6	44,7	34,9	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

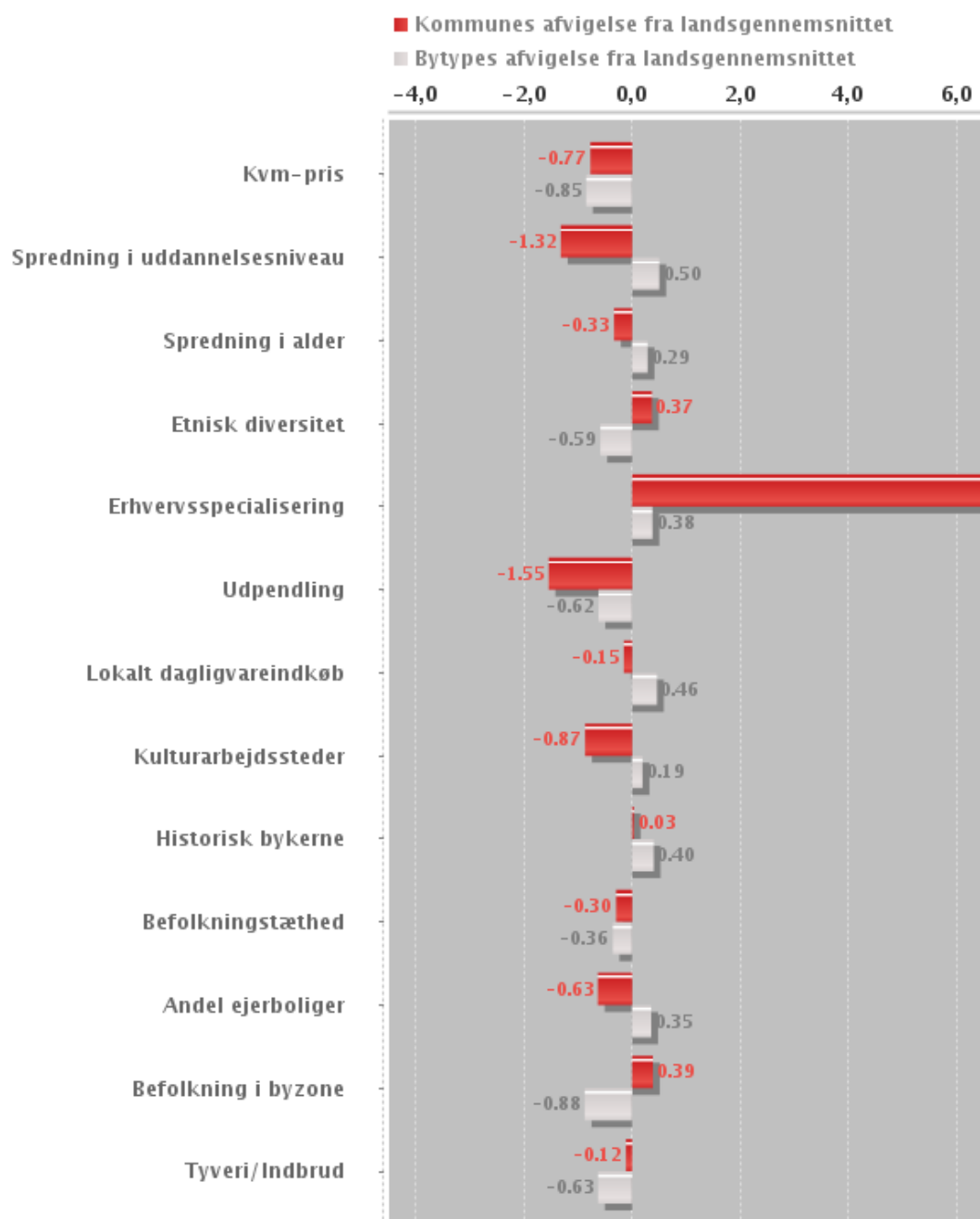
Sønderborg

Beboersegmenter i Sønderborg kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Sønderborg	3,3	14,9	6,4	40,6	34,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

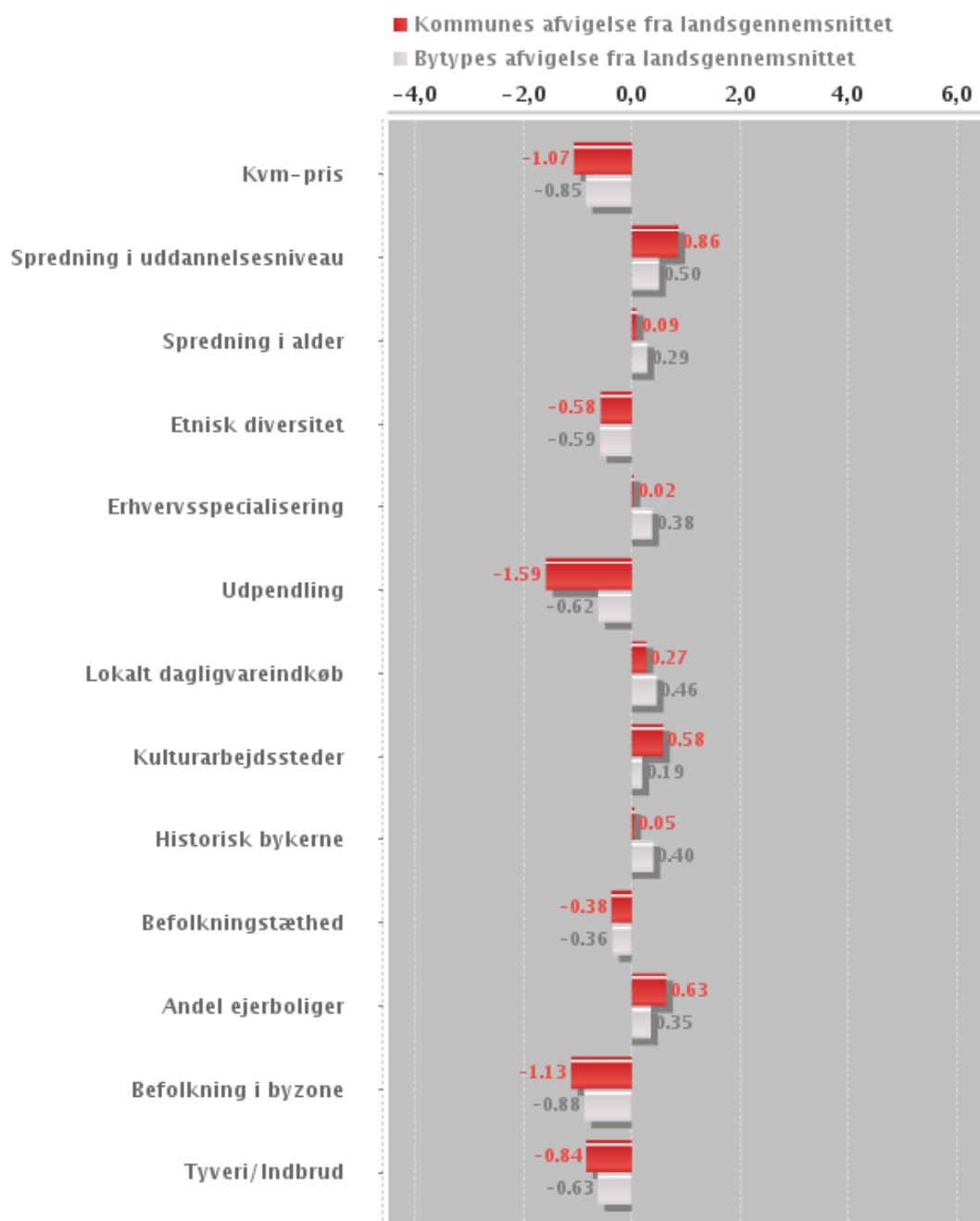
Thisted

Beboersegmenter i Thisted kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Thisted	3	17,3	5,2	42,9	31,6	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

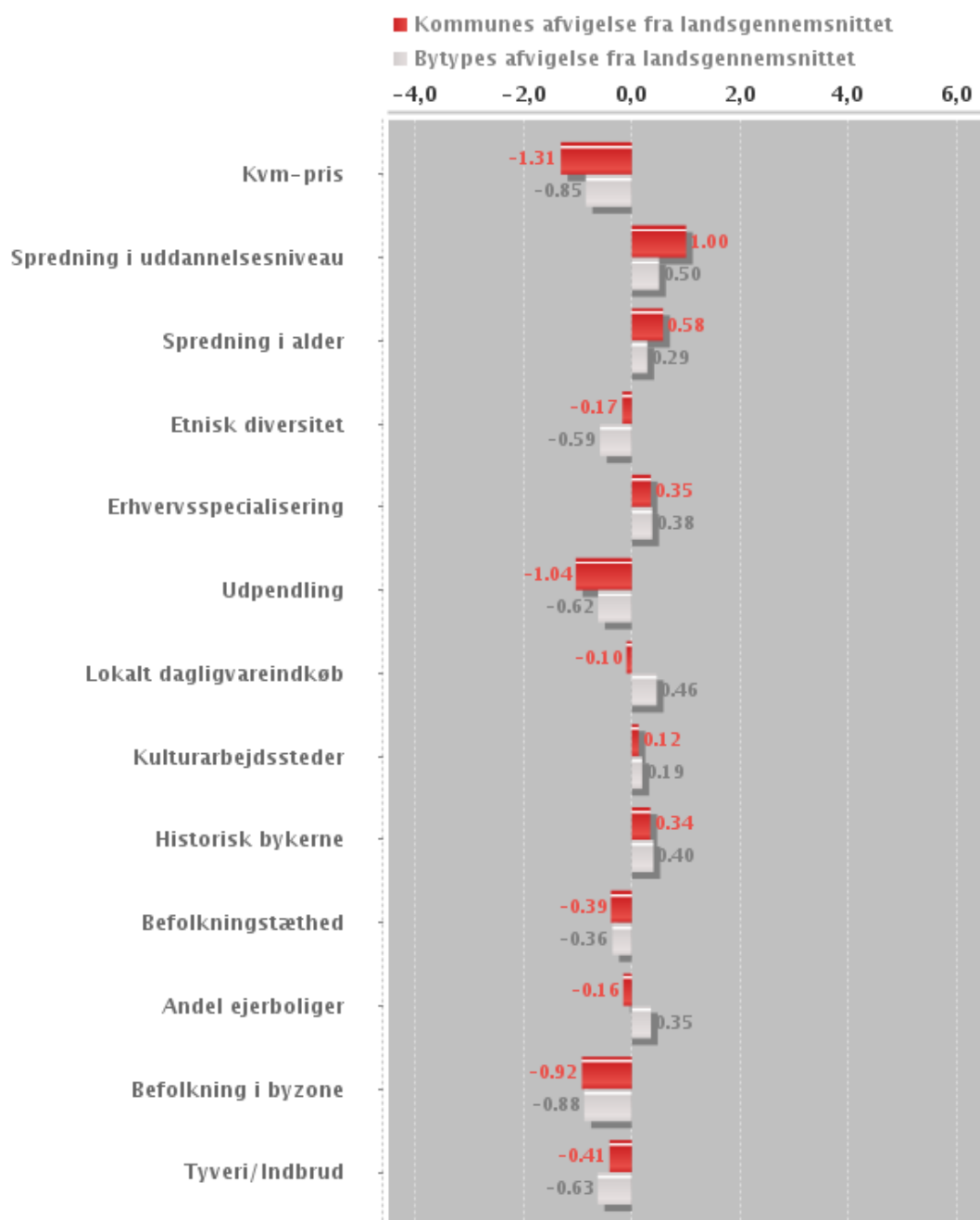
Tønder

Beboersegmenter i Tønder kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Tønder	3,3	15,1	5	42,3	34,2	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

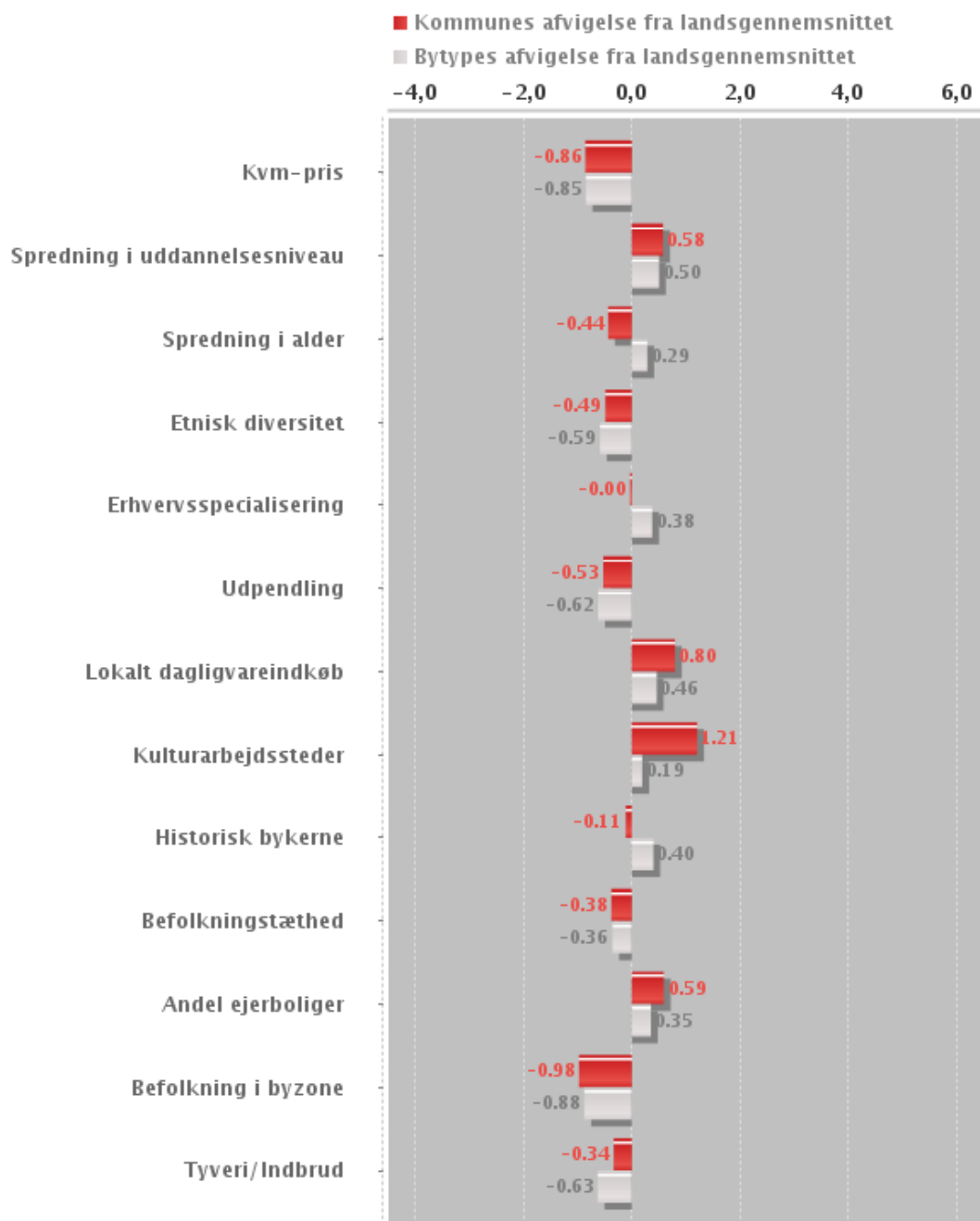
Varde

Beboersegmenter i Varde kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Varde	3,1	15,3	5	45,8	30,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

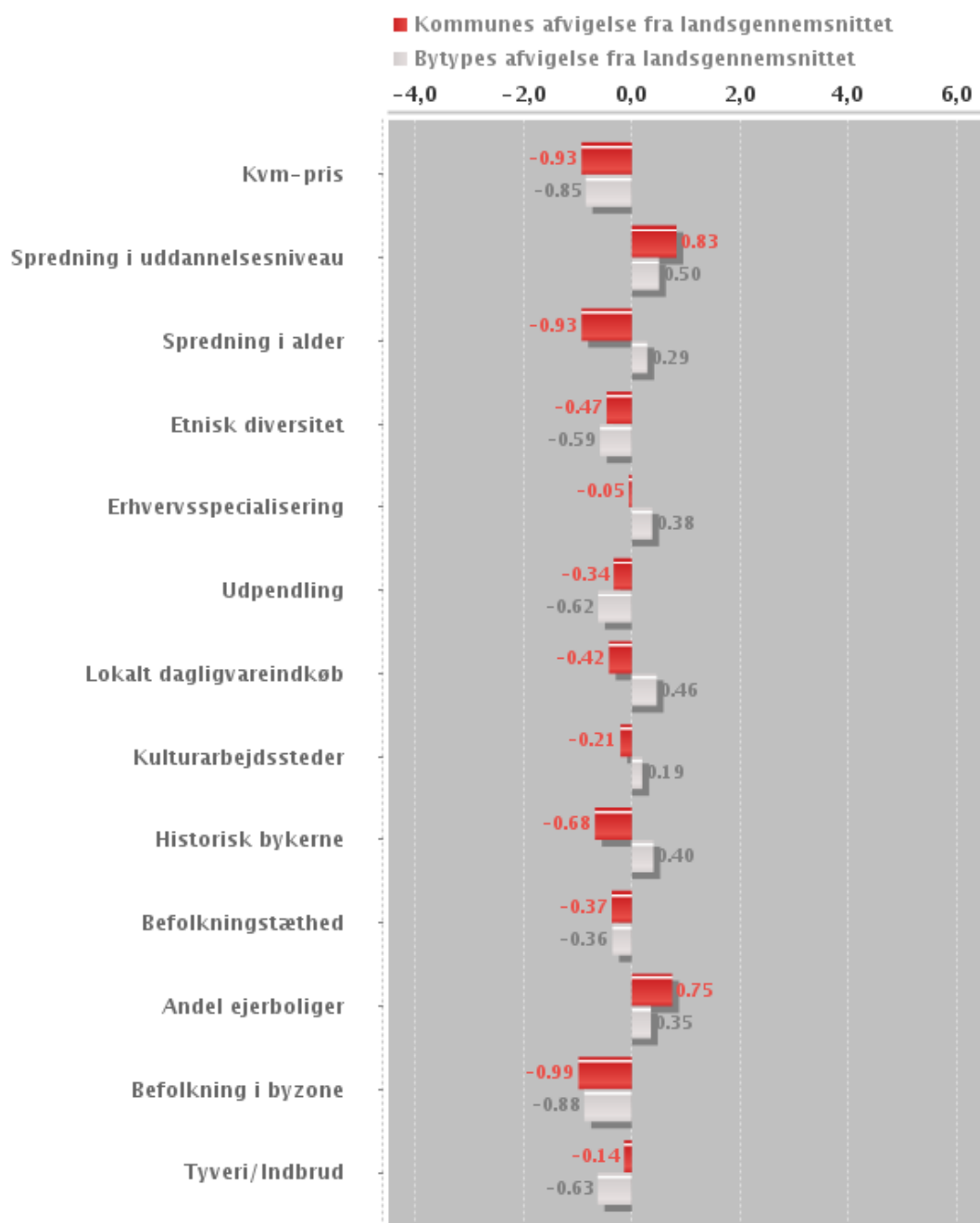
Vejen

Beboersegmenter i Vejen kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Vejen	3,1	13,4	5,6	46,3	31,6	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

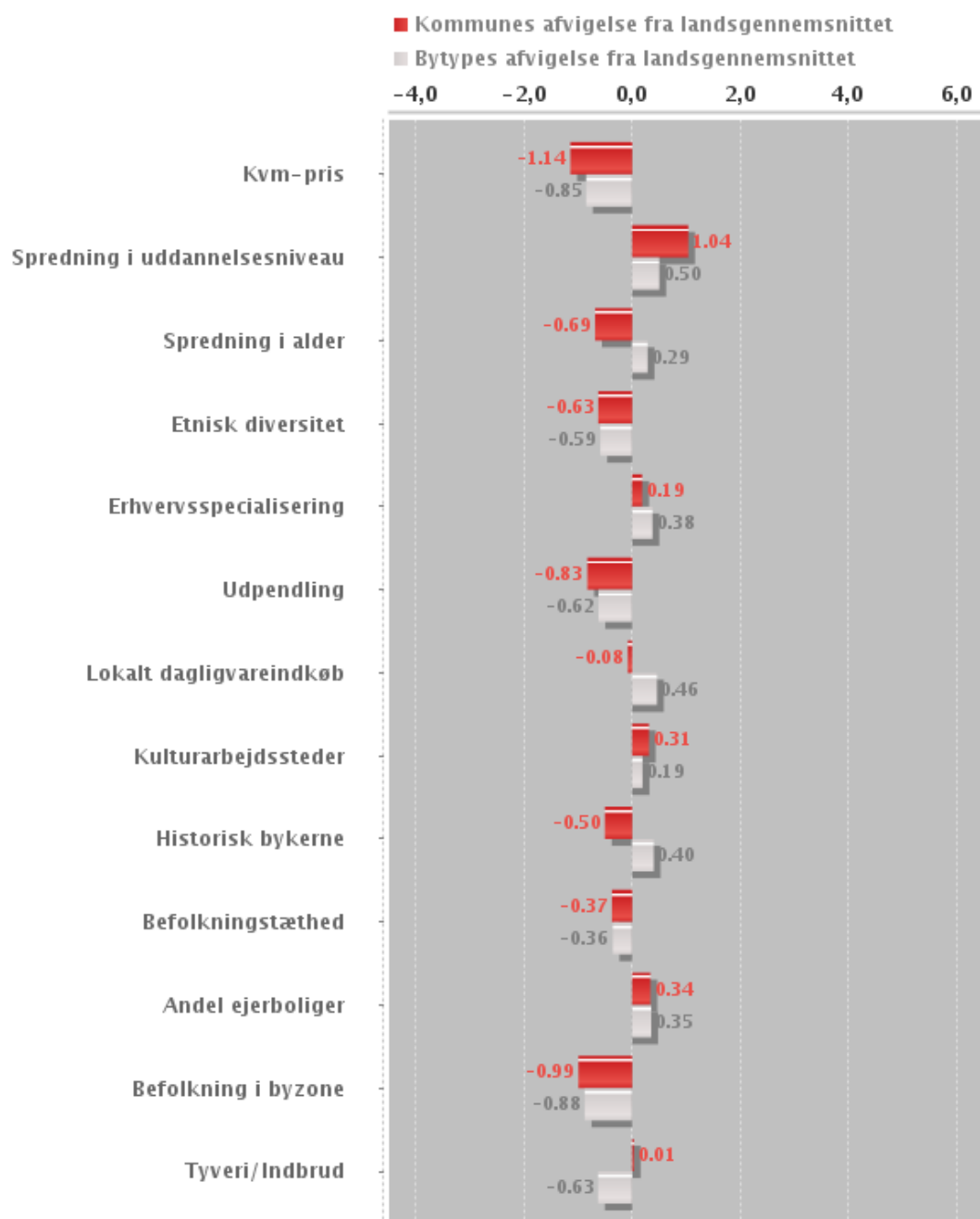
Vesthimmerland

Beboersegmenter i Vesthimmerland kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Vesthimmerland	2,8	14,3	5,3	44,3	33,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

Vordingborg

Beboersegmenter i Vordingborg kommune

Kommune	Den Fornyeende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Vordingborg	3,3	12,6	5,3	41,5	37,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

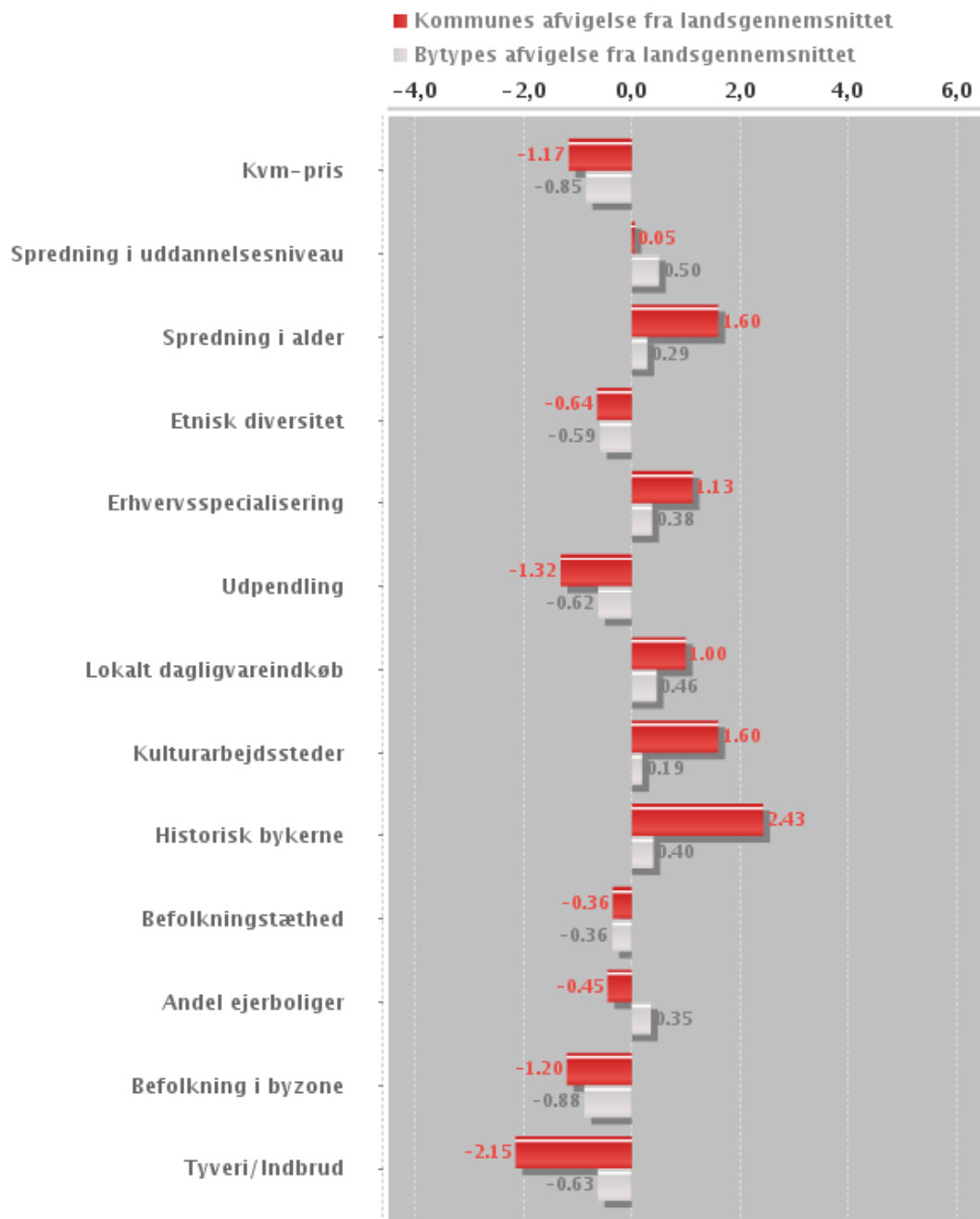
Ærø

Beboersegmenter i Ærø kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Ærø	2,8	15,4	6	36,6	39,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

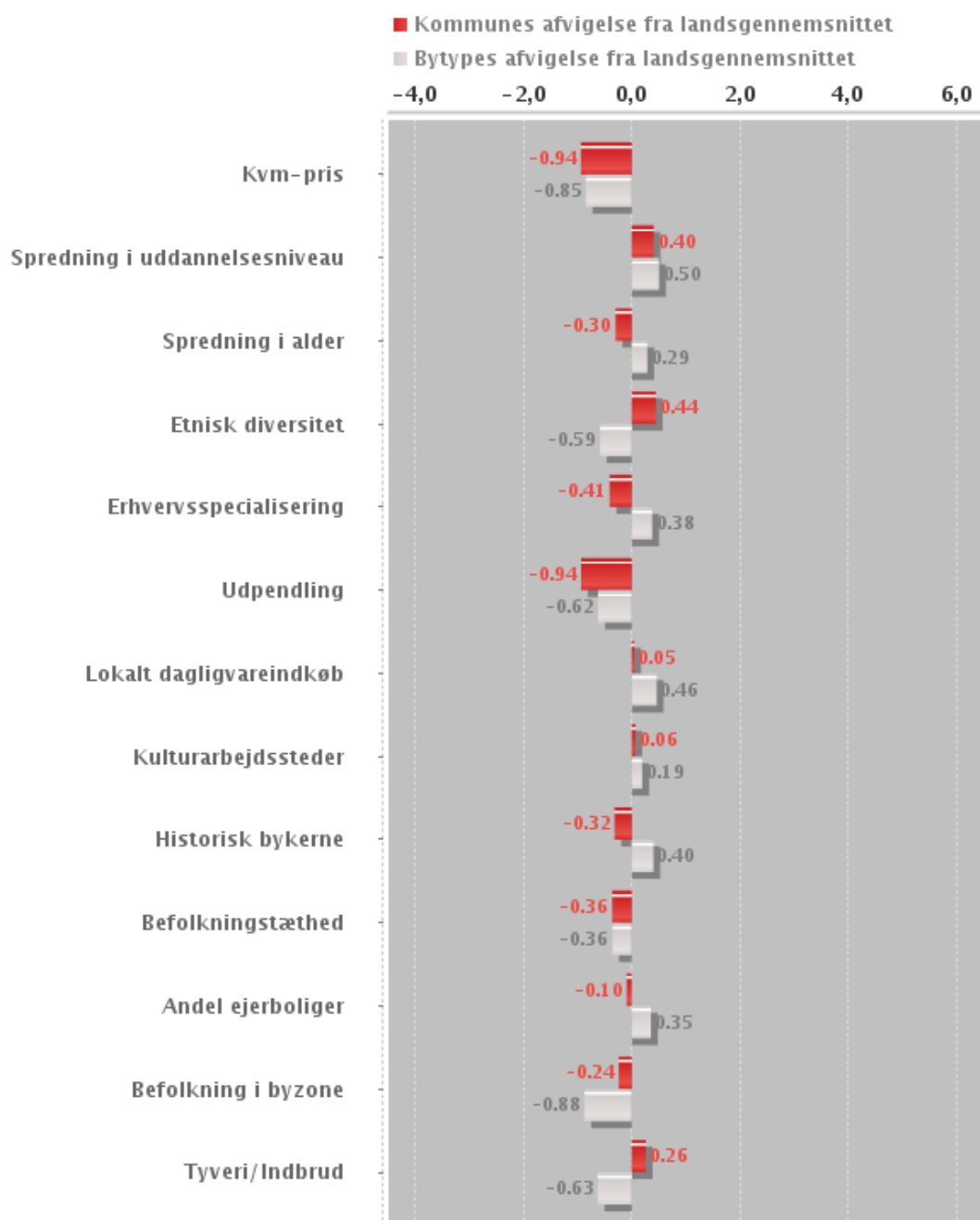
Aabenraa

Beboersegmenter i Aabenraa kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Aabenraa	2,7	14	5,7	42,1	35,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

KØBSTADSCENTRE

Esbjerg, Fredericia, Haderslev, Herning, Holbæk, Holstebro, Horsens, Kolding, Næstved, Randers, Ringsted, Roskilde, Silkeborg, Slagelse, Svendborg, Vejle og Viborg.

Esbjerg

Beboersegmenter i Esbjerg kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Esbjerg	3	15,5	7	38,4	36,2	100

Kernefaktorer (0 = landsgennemsnit)

Fredericia

Beboersegmenter i Fredericia kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Fredericia	2,8	13	7	39,9	37,2	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

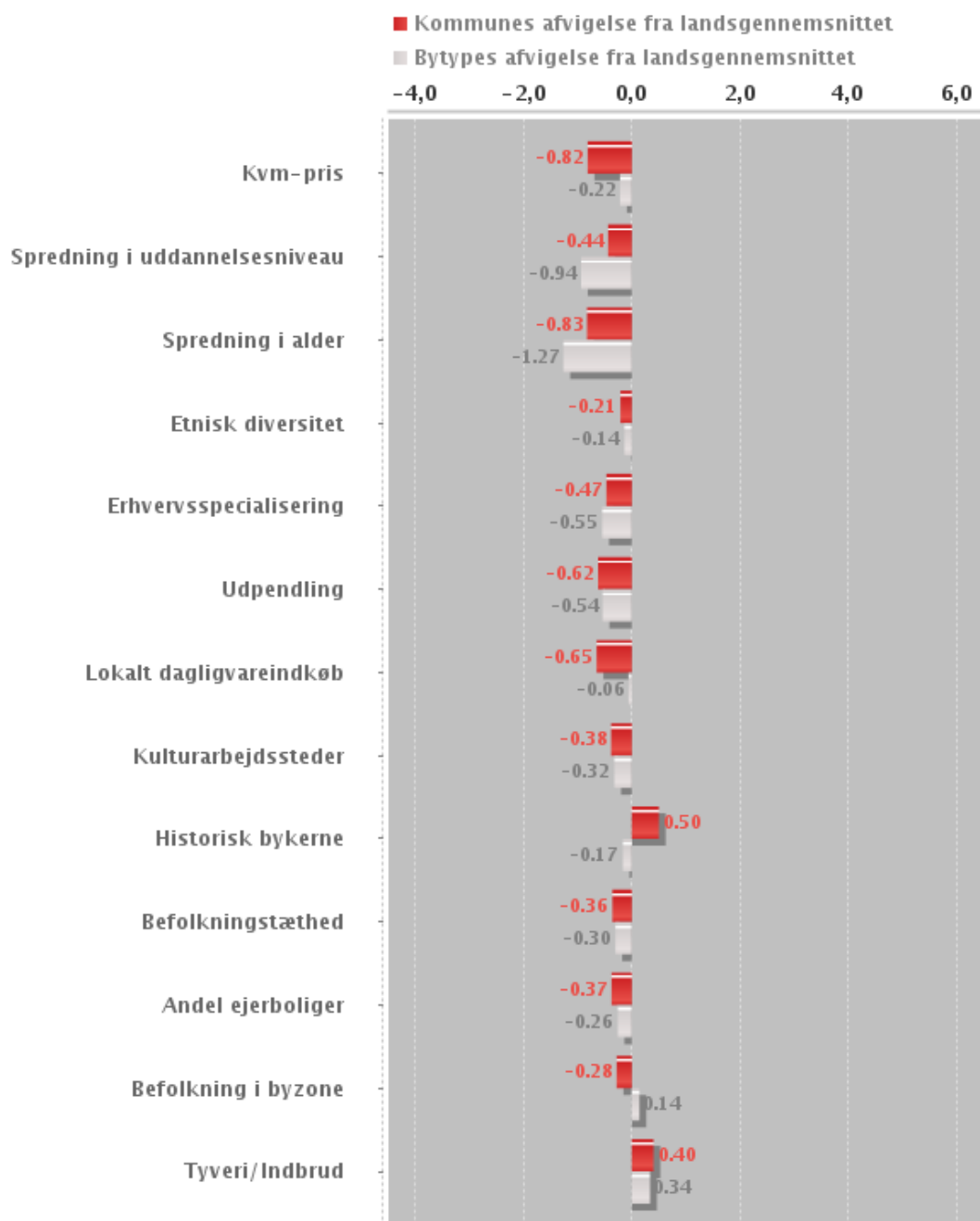
Haderslev

Beboersegmenter i Haderslev kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Haderslev	3,2	13,1	6,2	42,5	35,1	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

Herning

Beboersegmenter i Herning kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Herning	3,3	14,6	6,9	42,7	32,6	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

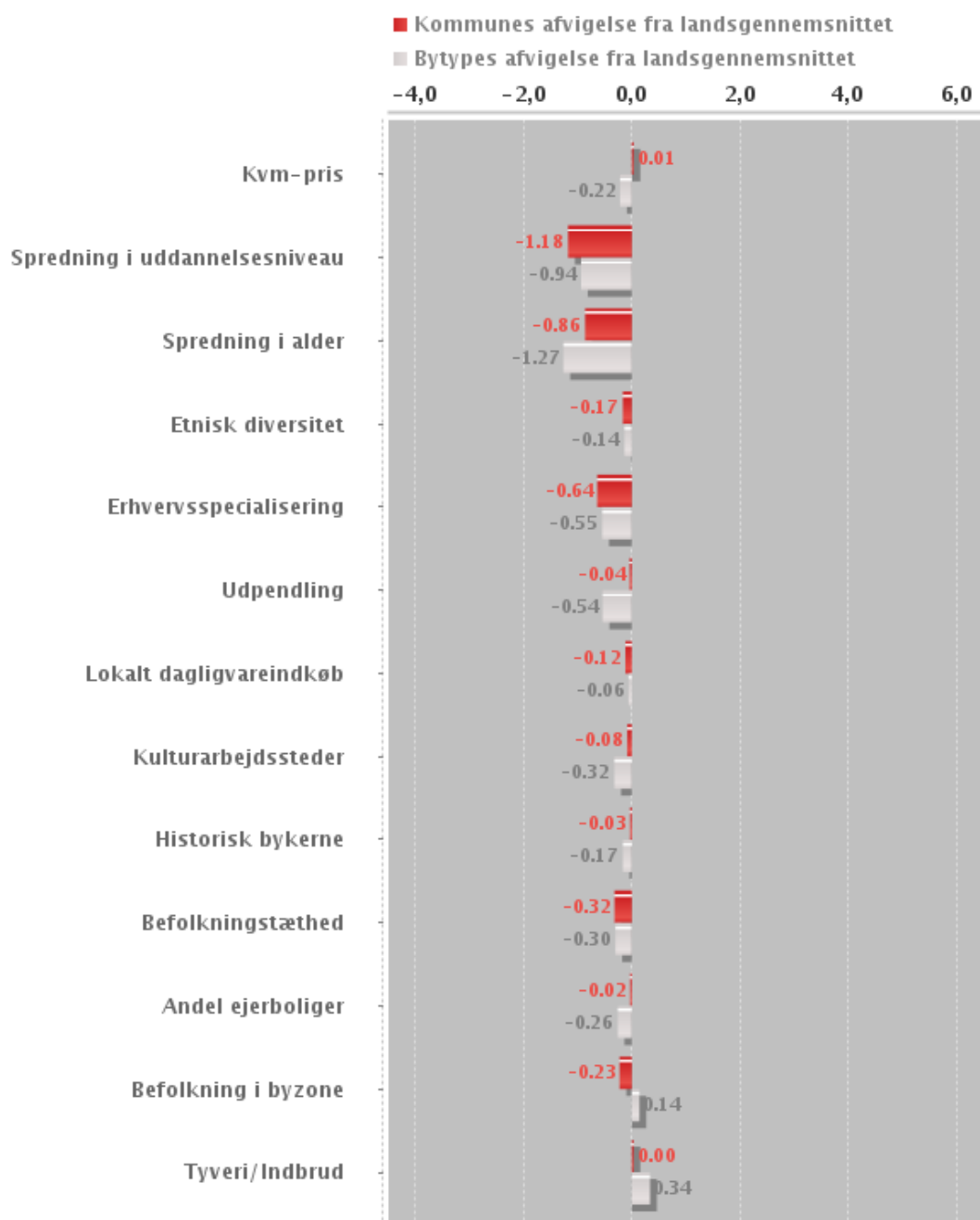
Holbæk

Beboersegmenter i Holbæk kommune

Kommune	Den Fornøyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Holbæk	3,5	11,4	5,7	45	34,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

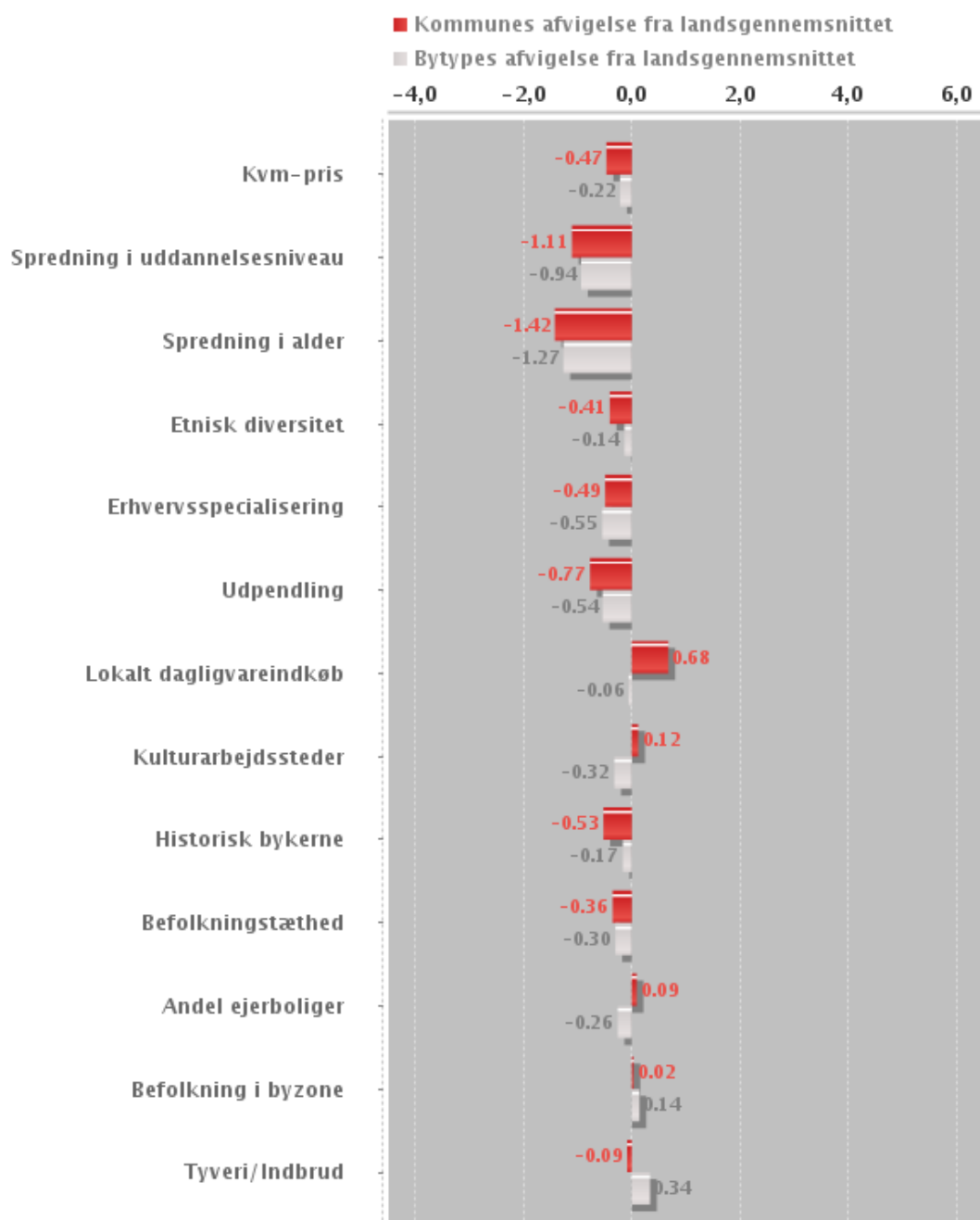
Holstebro

Beboersegmenter i Holstebro kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Holstebro	3,2	14,8	6,6	42,1	33,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

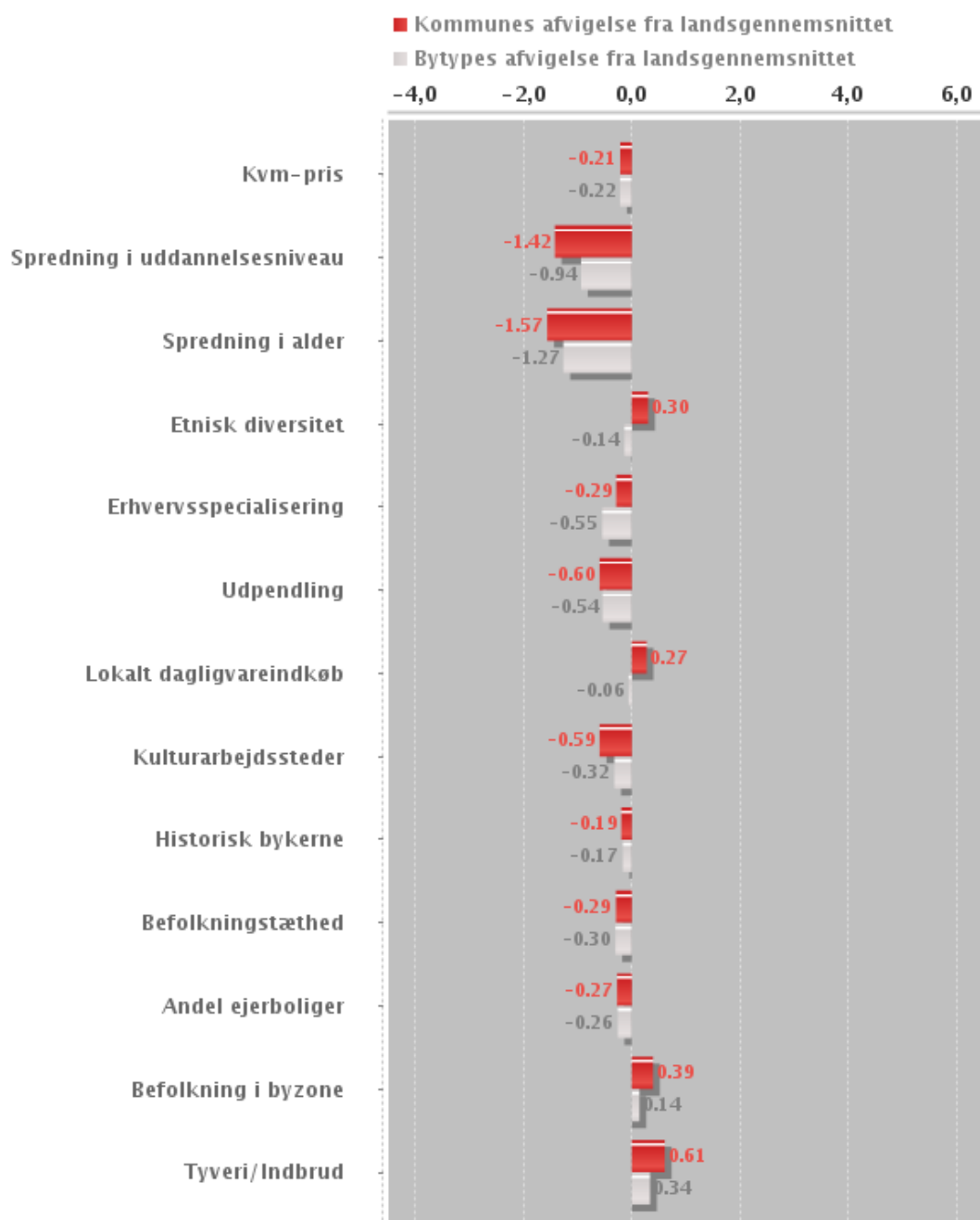
Horsens

Beboersegmenter i Horsens kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Horsens	2,9	12,8	7	41,2	36	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

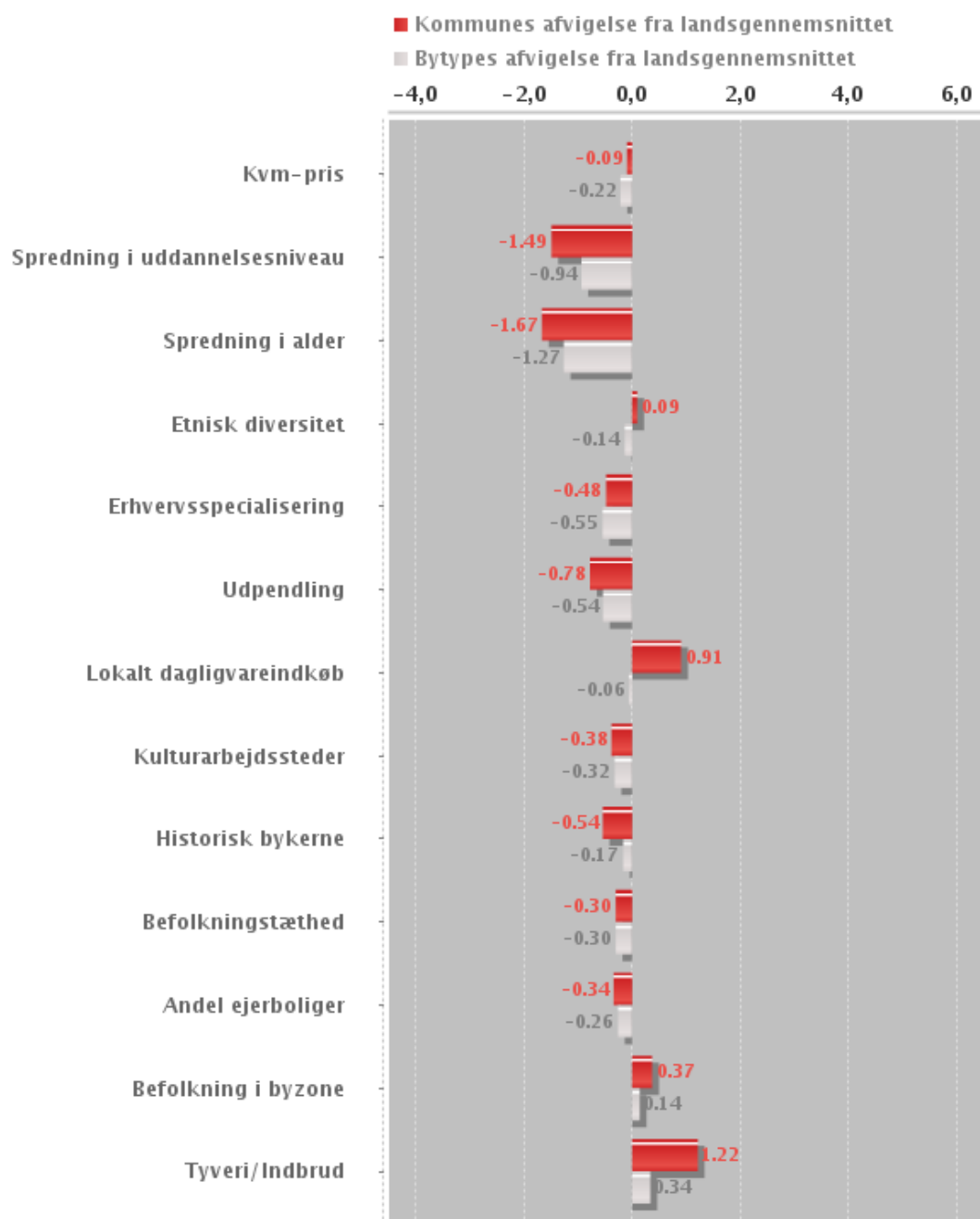
Kolding

Beboersegmenter i Kolding kommune

Kommune	Den Fornøyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Kolding	3,5	12,6	7,4	42,1	34,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

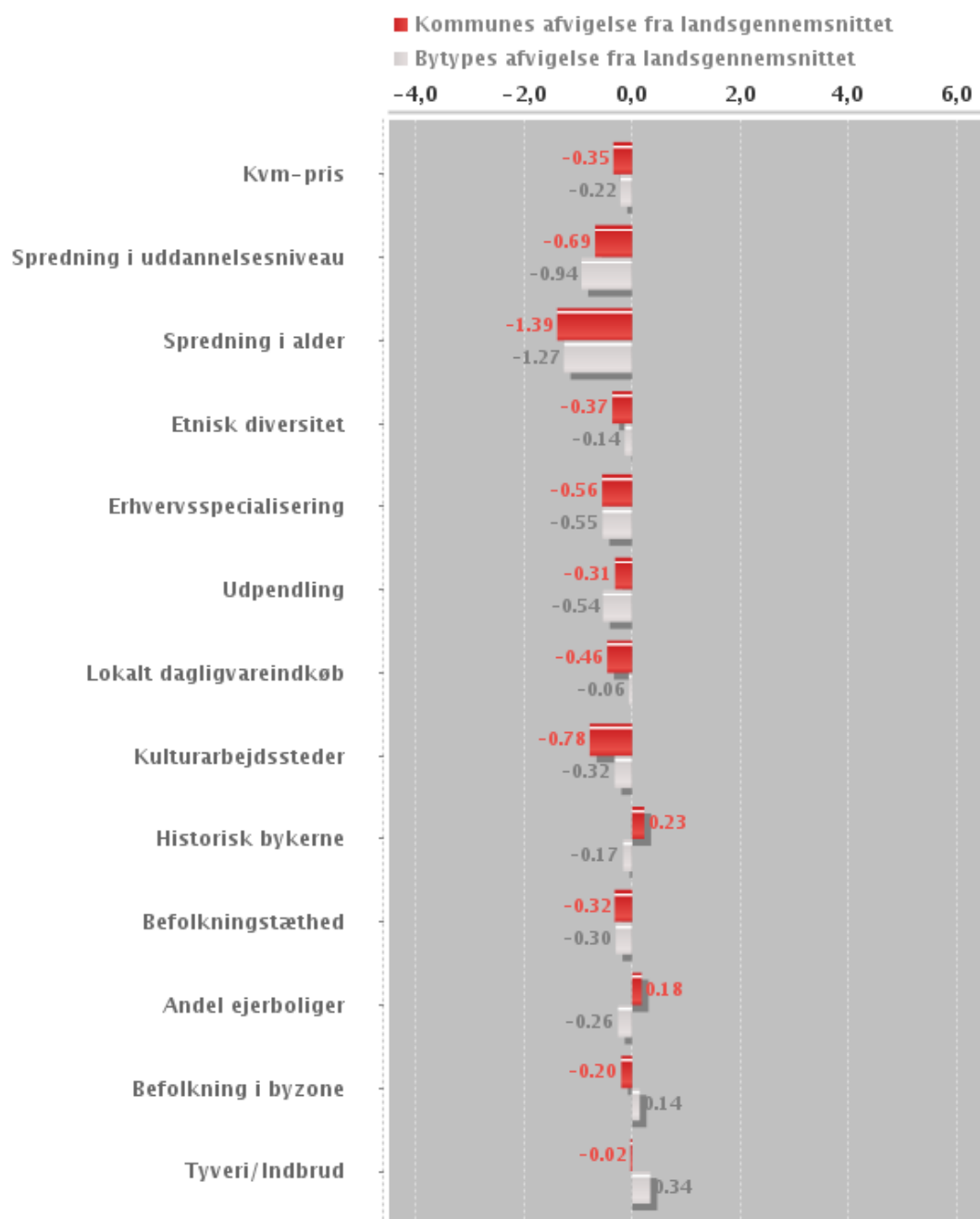
Næstved

Beboersegmenter i Næstved kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Næstved	3	13,6	6,4	41,8	35,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

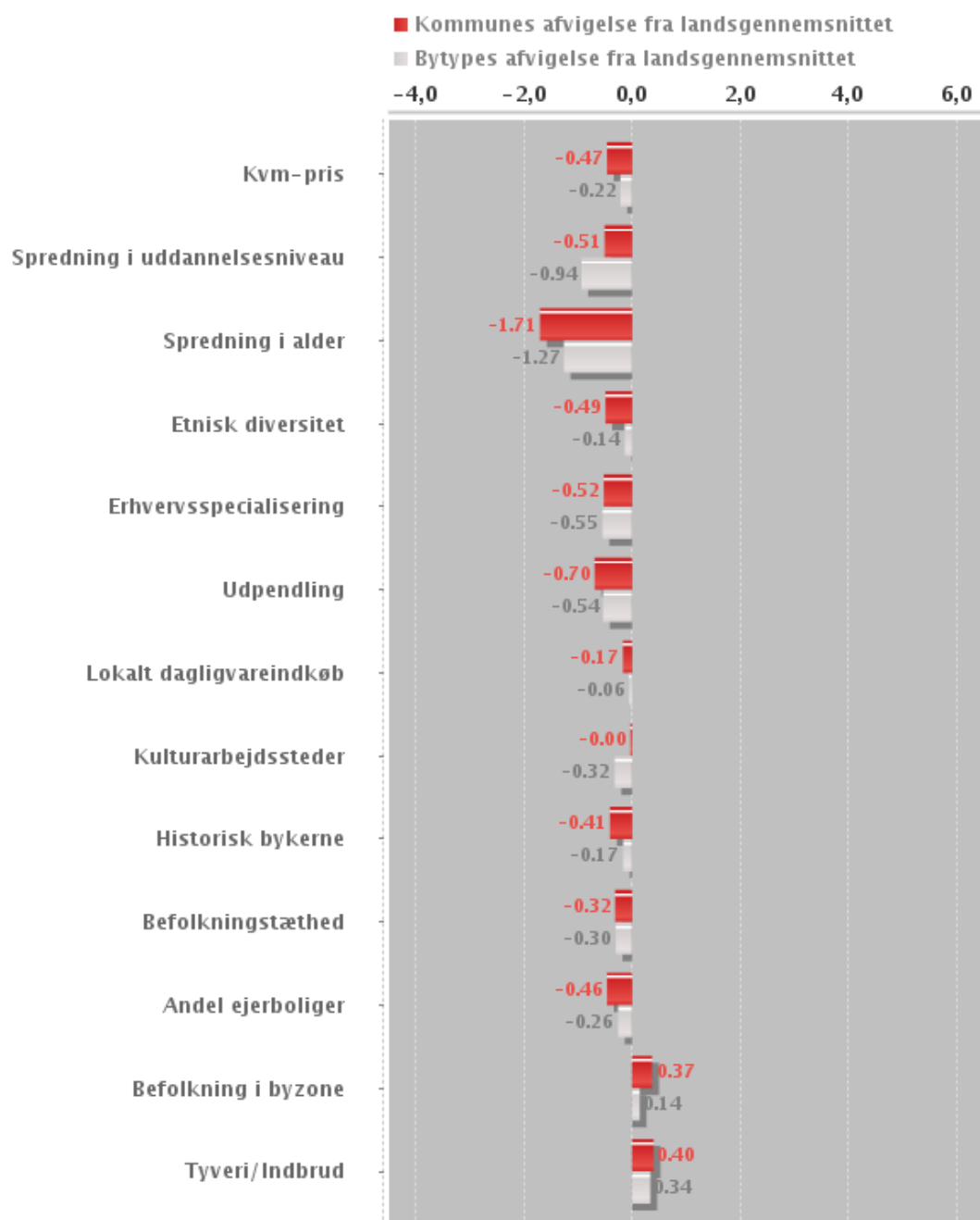
Randers

Beboersegmenter i Randers kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Randers	2,7	13,7	7,1	40	36,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

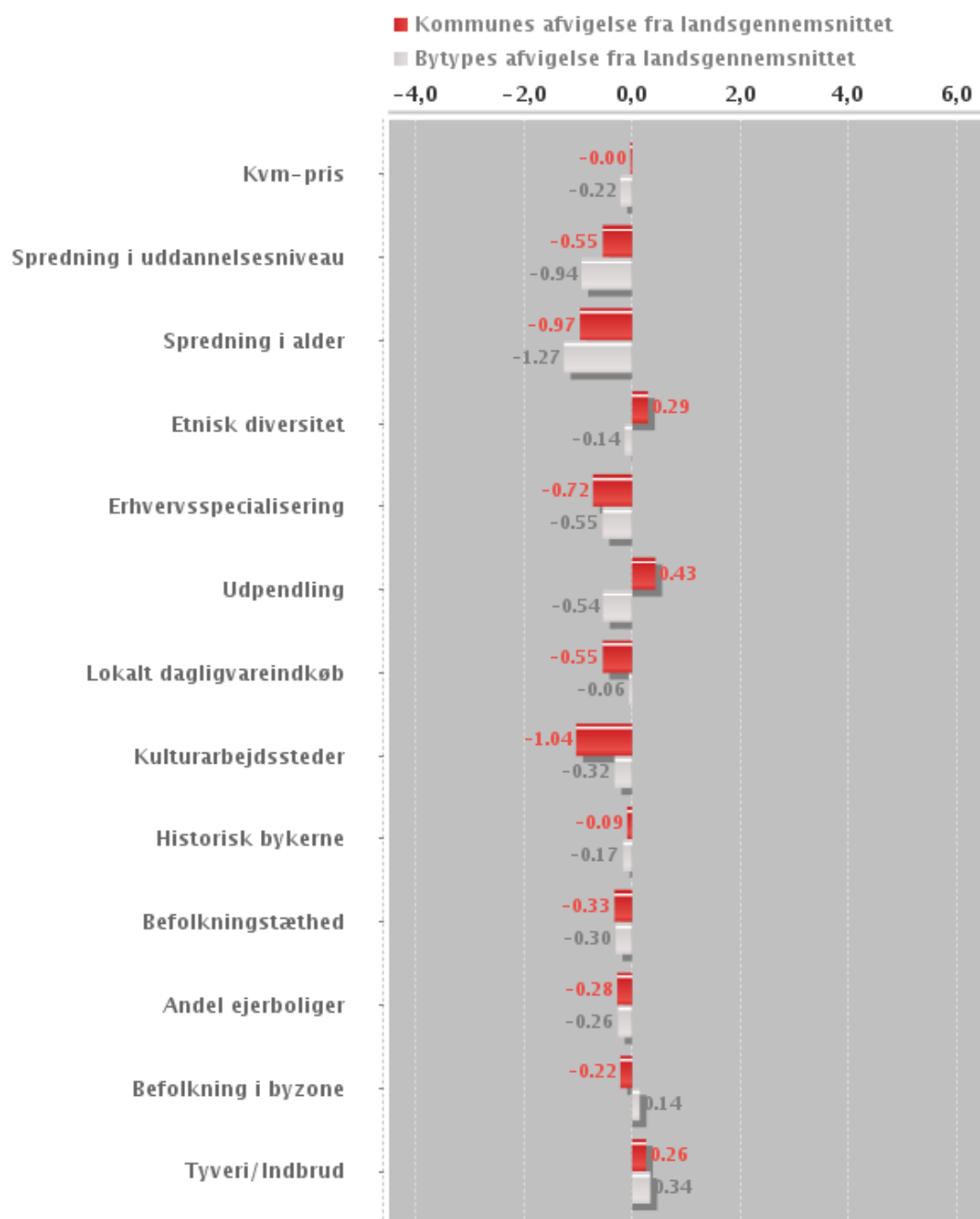
Ringsted

Beboersegmenter i Ringsted kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Ringsted	3,1	11	6,1	45,6	34,2	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

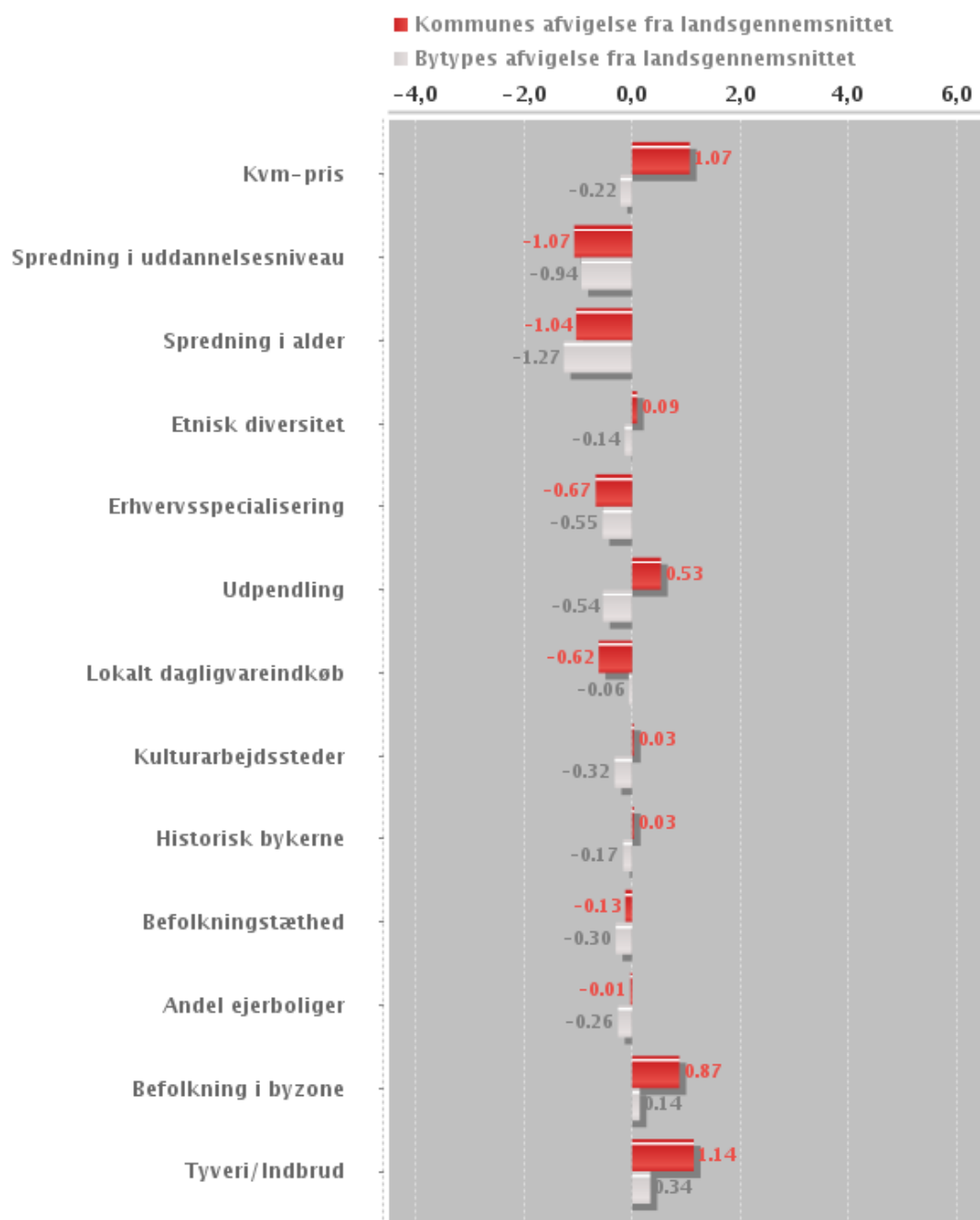
Roskilde

Beboersegmenter i Roskilde kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Roskilde	5,3	9,8	6,9	44,8	33,2	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

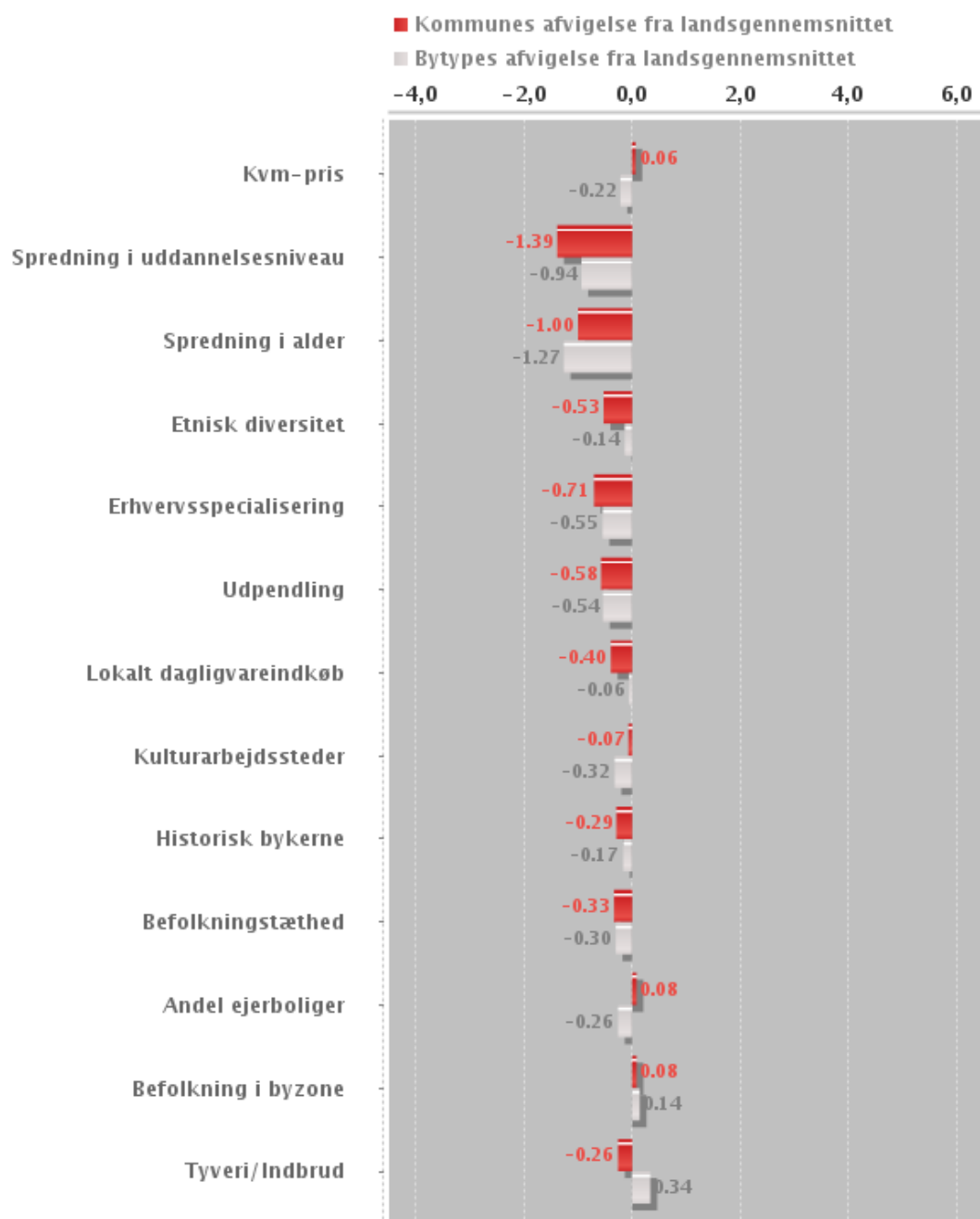
Silkeborg

Beboersegmenter i Silkeborg kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Silkeborg	3,8	13,6	6,2	43,2	33,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

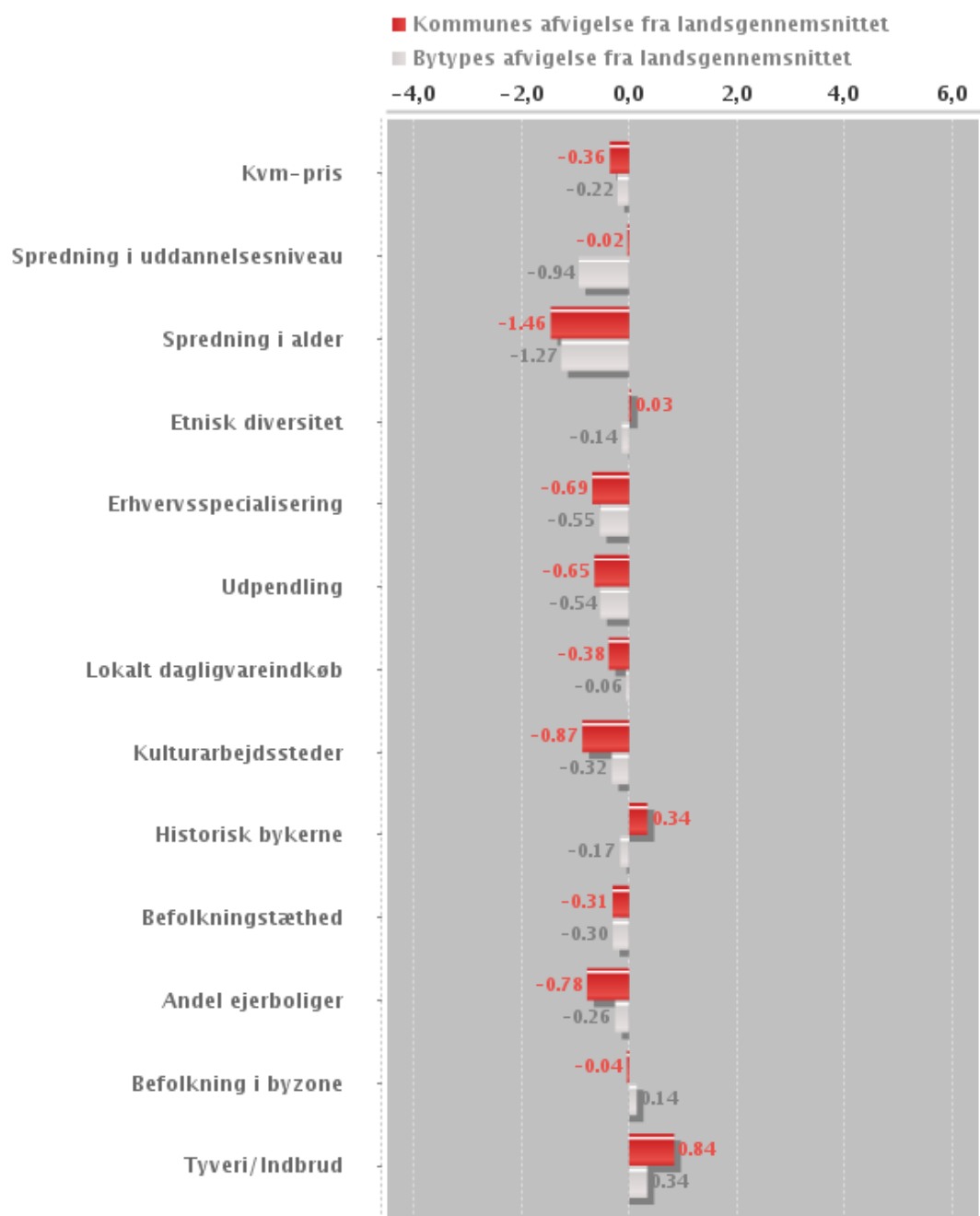
Slagelse

Beboersegmenter i Slagelse kommune

Kommune	Den Fornøyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Slagelse	2,7	13,6	7	38,1	38,7	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

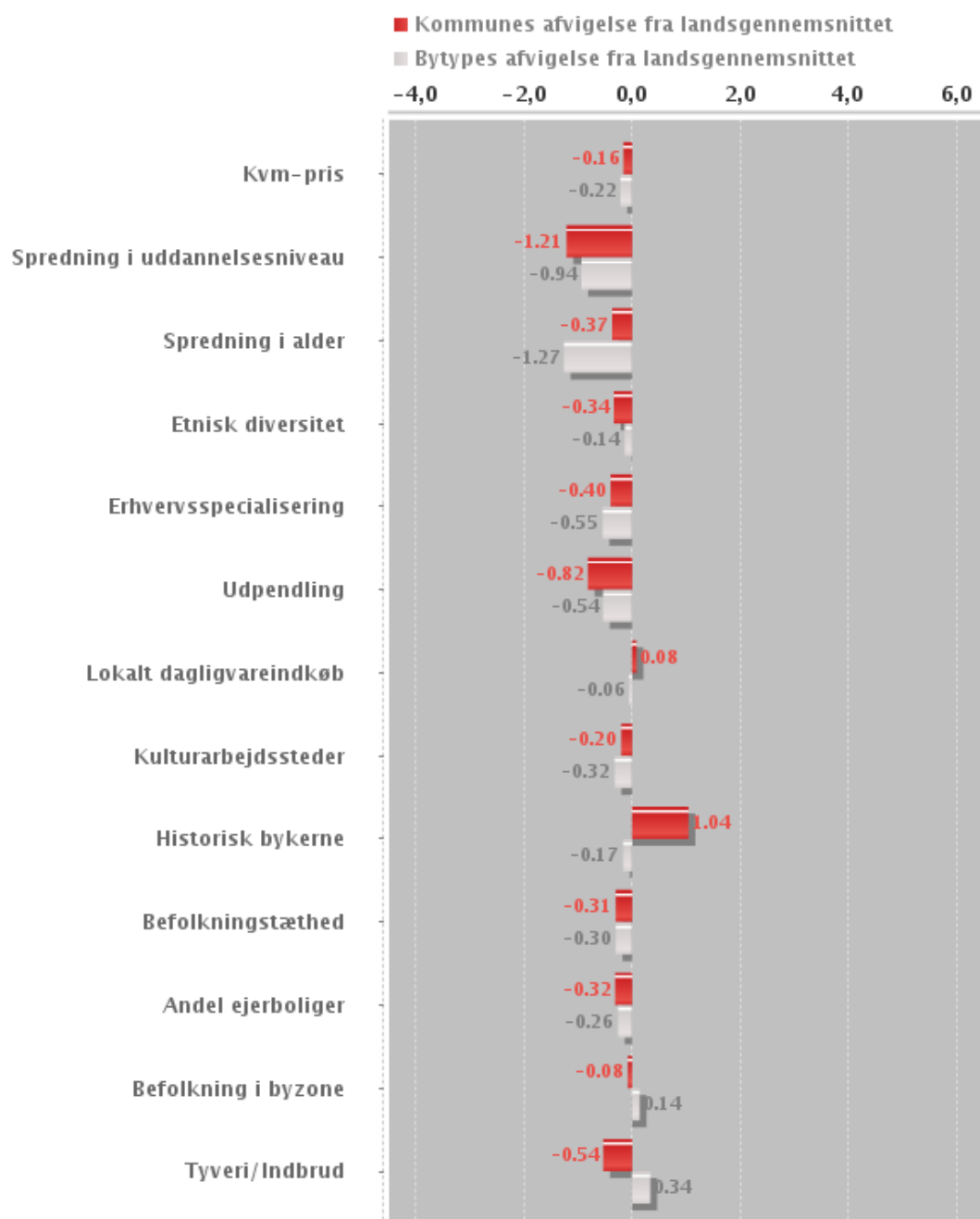
Svendborg

Beboersegmenter i Svendborg kommune

Kommune	Den Fornøyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Svendborg	3,3	14,2	6,1	38,9	37,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

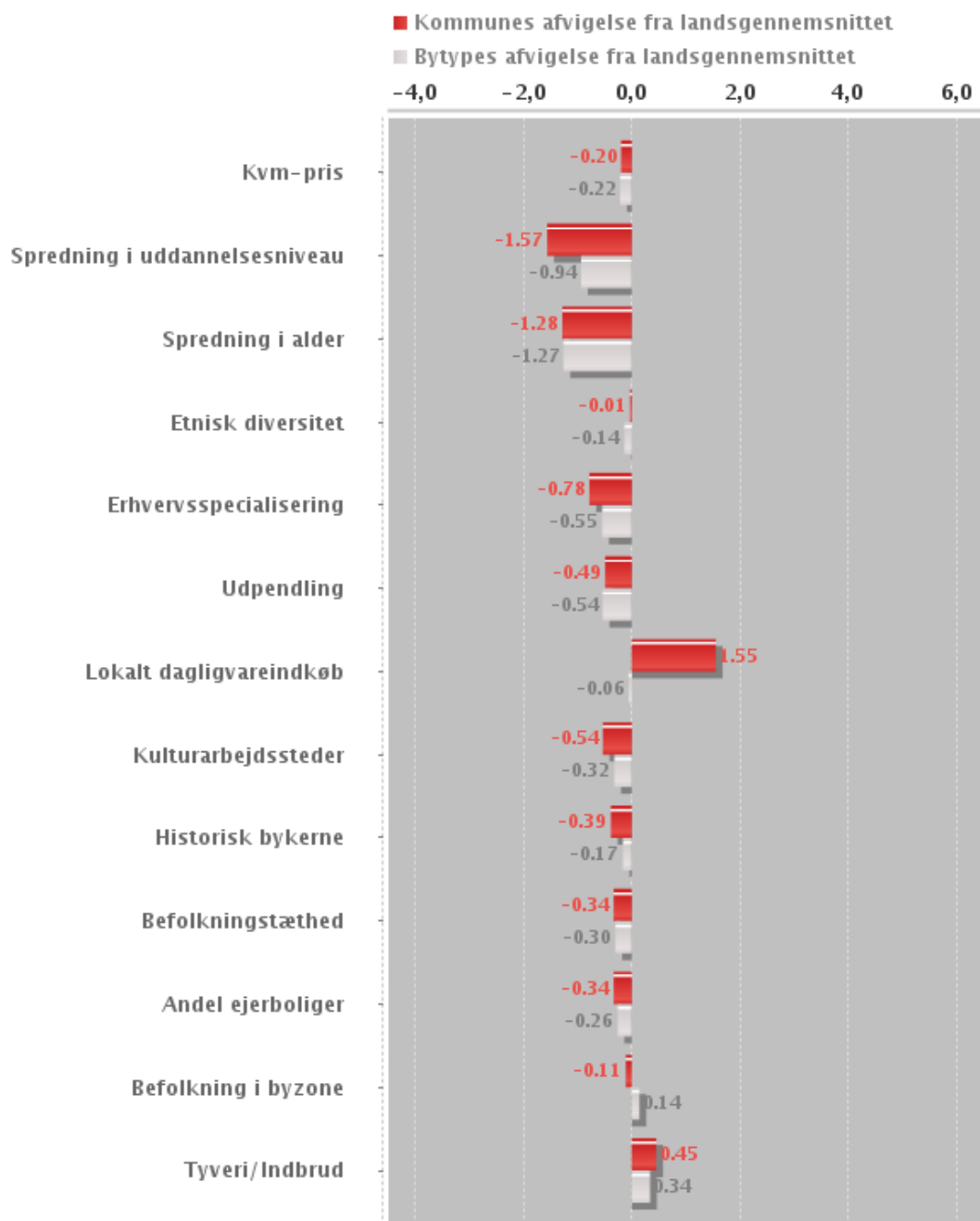
Vejle

Beboersegmenter i Vejle kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Vejle	4,1	12,7	6,8	43,1	33,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

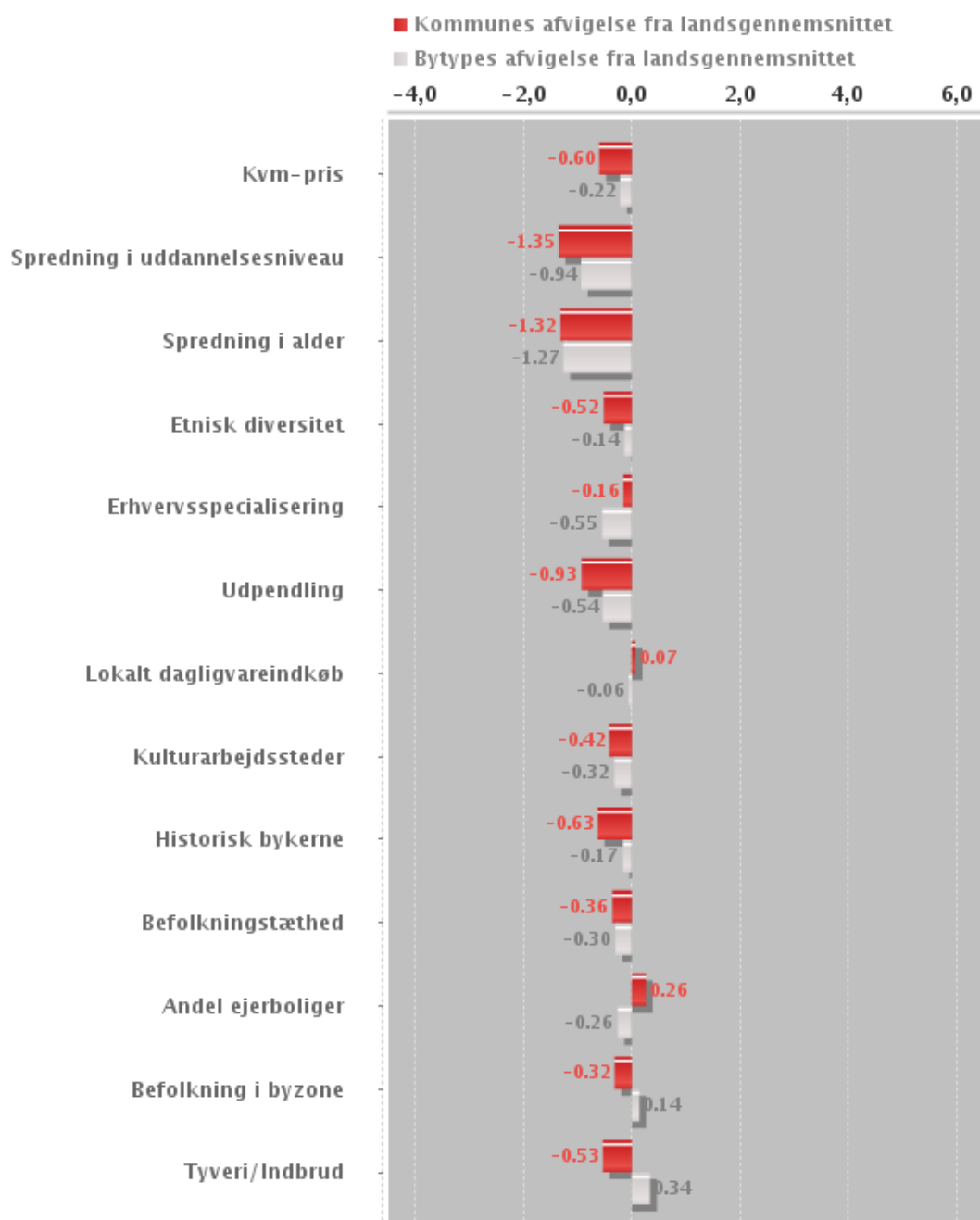
Viborg

Beboersegmenter i Viborg kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Viborg	3,4	15,5	6,1	42,1	32,9	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

OPLANDSBYER

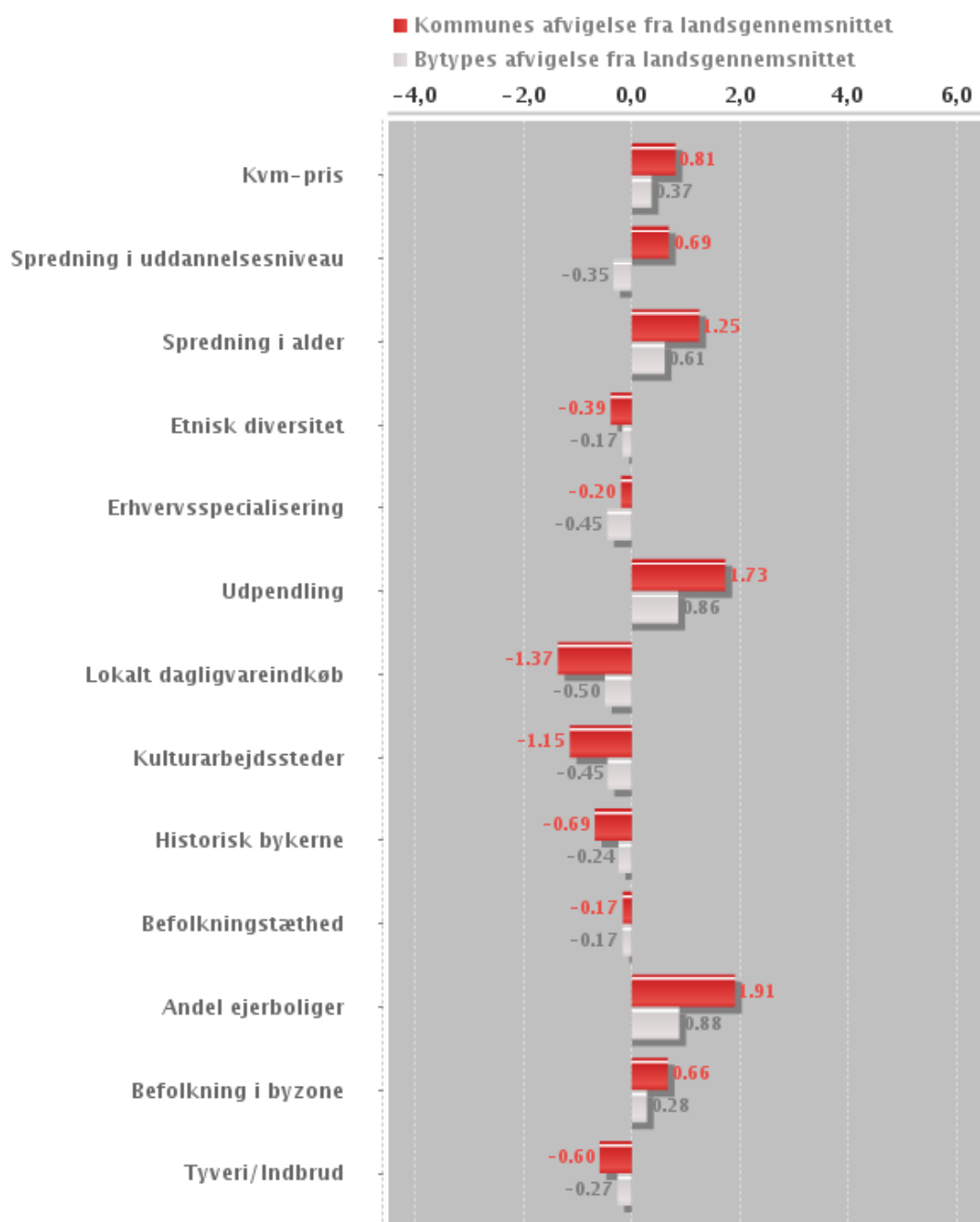
Egedal, Favrskov, Fredensborg, Frederikssund, Greve, Gribskov, Halsnæs, Hillerød, Køge, Lejre, Middelfart, Odder, Skanderborg, Solrød, Sorø og Vallensbæk.

Egedal

Beboersegmenter i Egedal kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Egedal	5,7	9	3,9	54,7	26,6	100

Kernefaktorer (0 = landsgennemsnit)

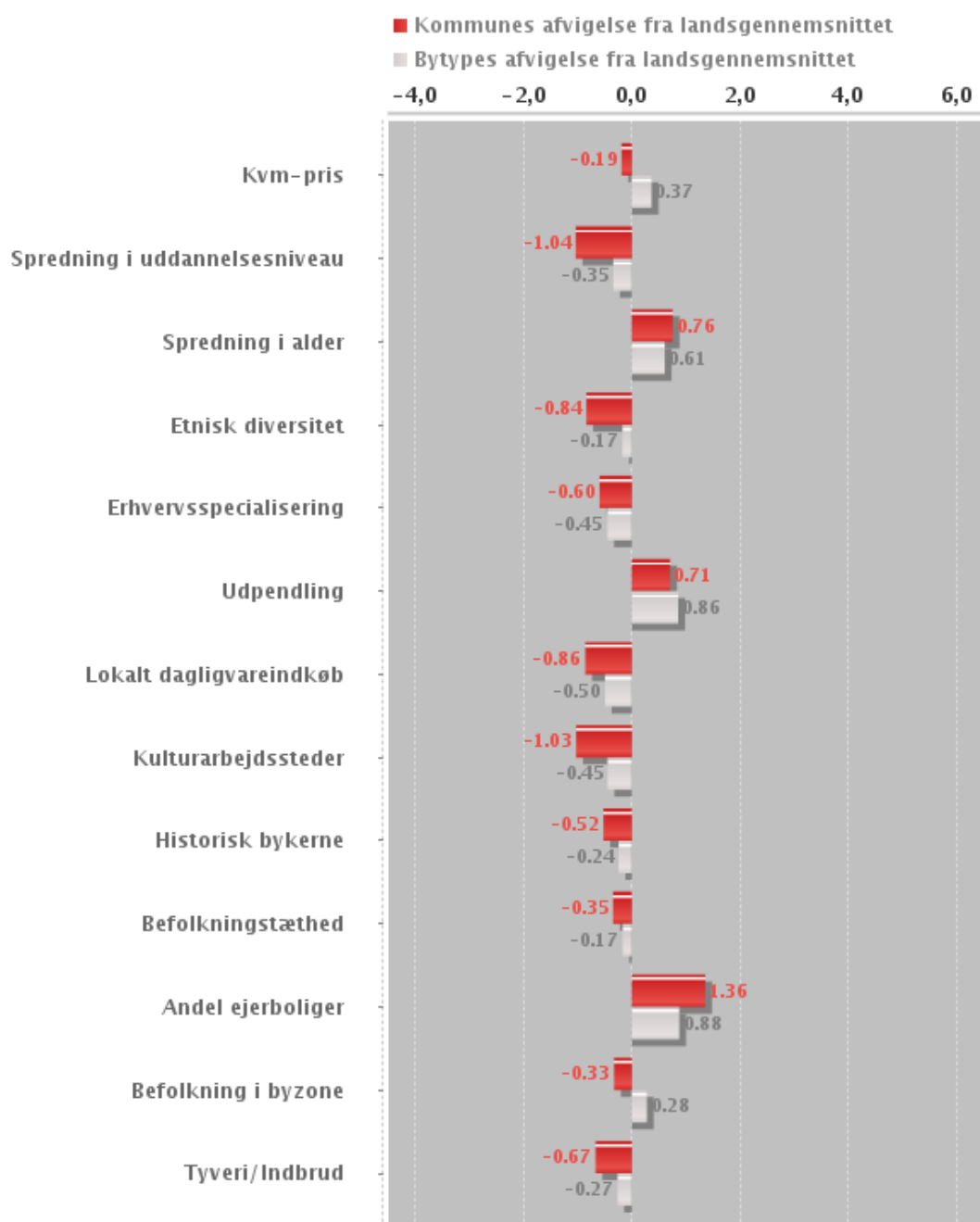
Favrskov

Beboersegmenter i Favrskov kommune

Kommune	Den Fornyeende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Favrskov	4,7	11,8	4,4	50,3	28,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

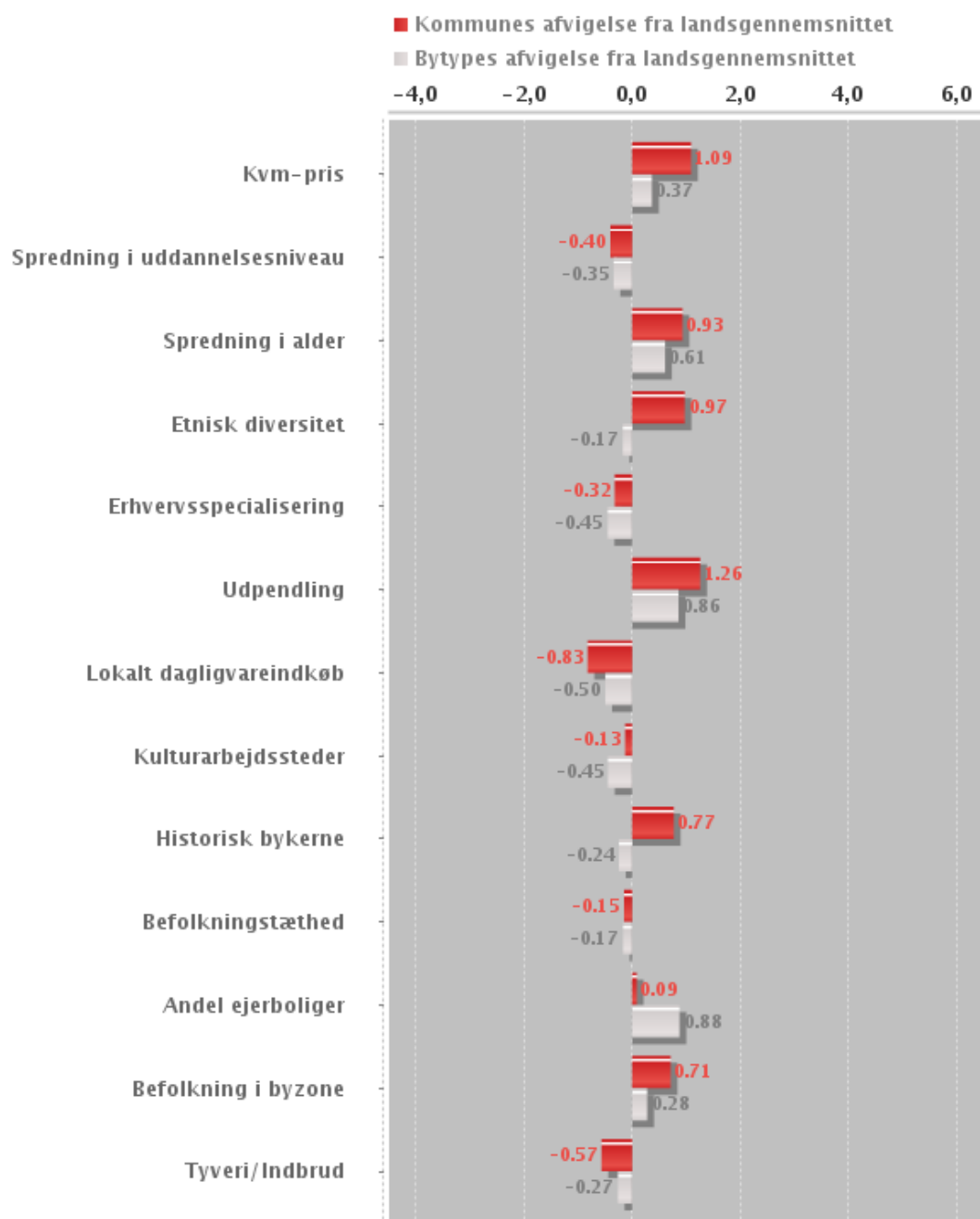
Fredensborg

Beboersegmenter i Fredensborg kommune

Kommune	Den Fornyeende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Fredensborg	5,7	7,5	4,7	47,9	34,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

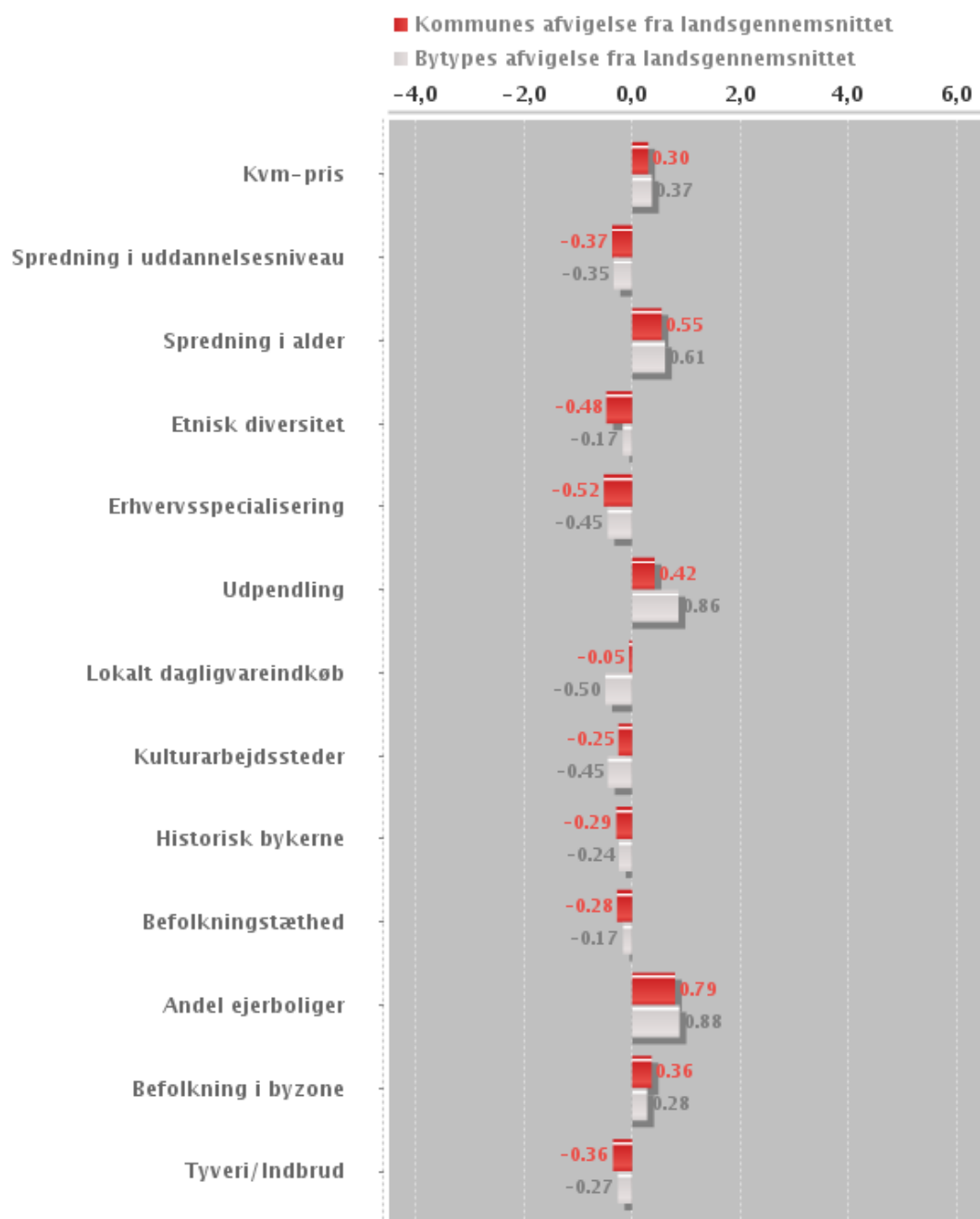
Frederikssund

Beboersegmenter i Frederikssund kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Frederikssund	4,1	11,2	5,5	47,1	32,1	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

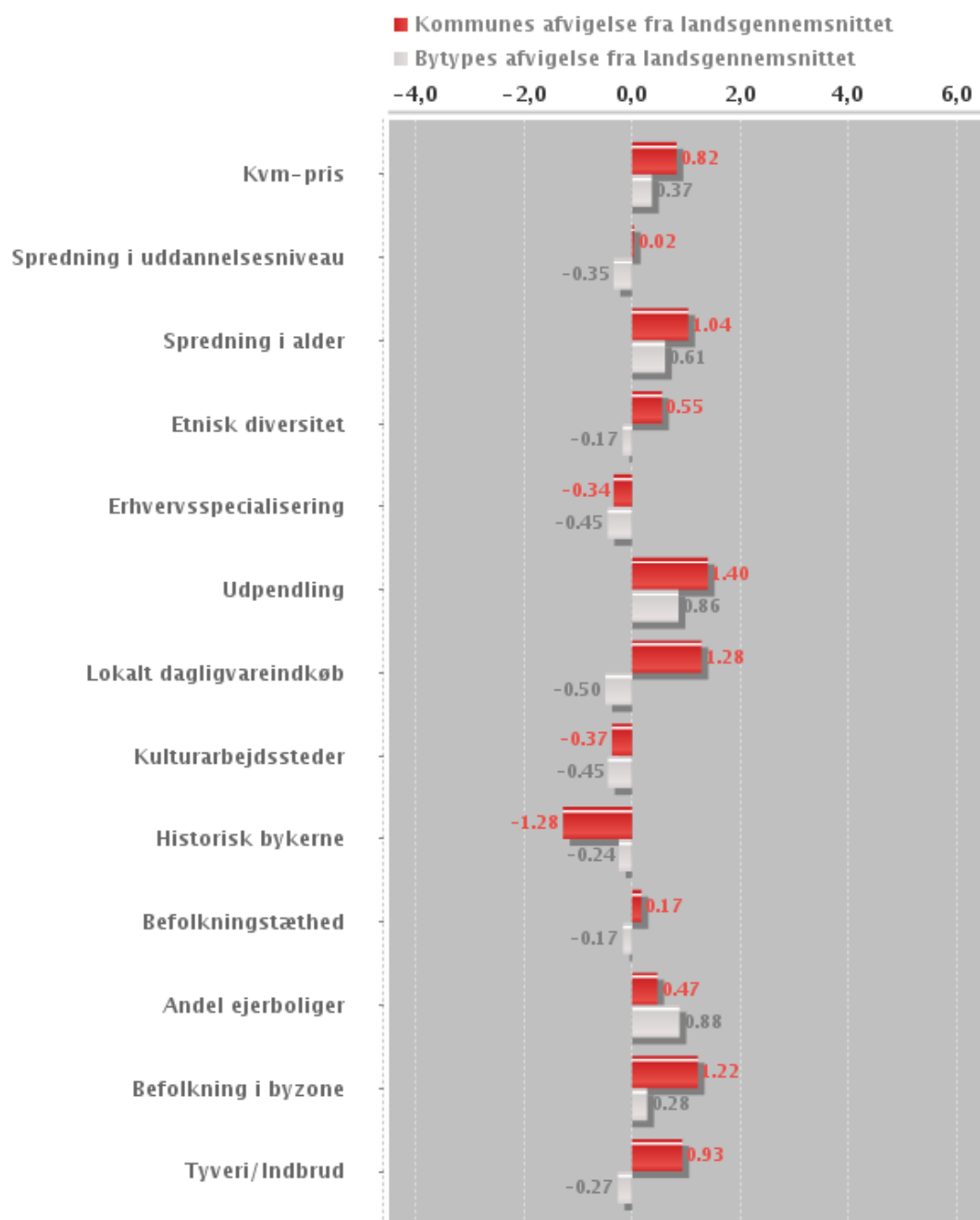
Greve

Beboersegmenter i Greve kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Greve	4,3	8	4,4	51,9	31,4	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

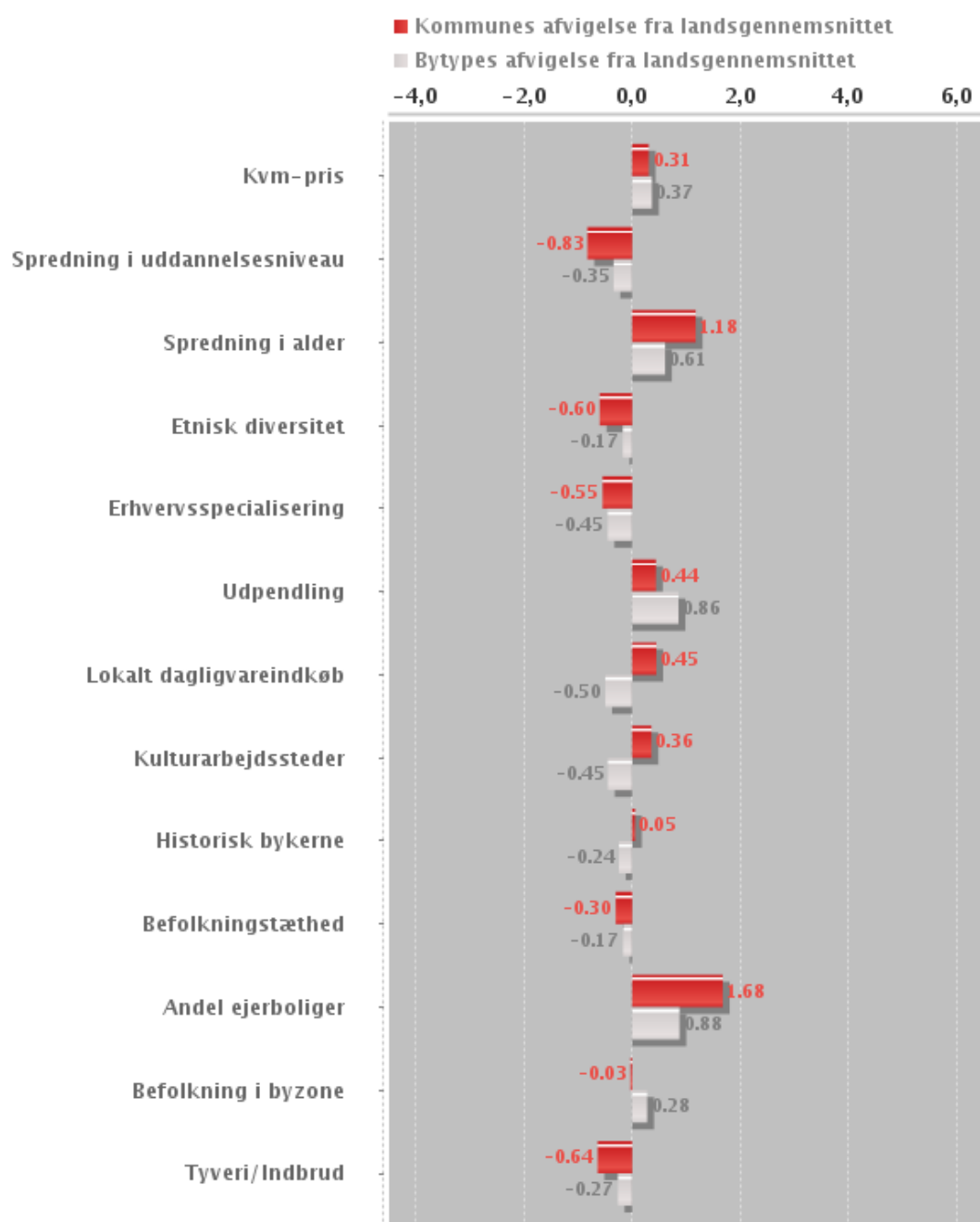
Gribskov

Beboersegmenter i Gribskov kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Gribskov	4,2	10,5	5,2	45,8	34,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

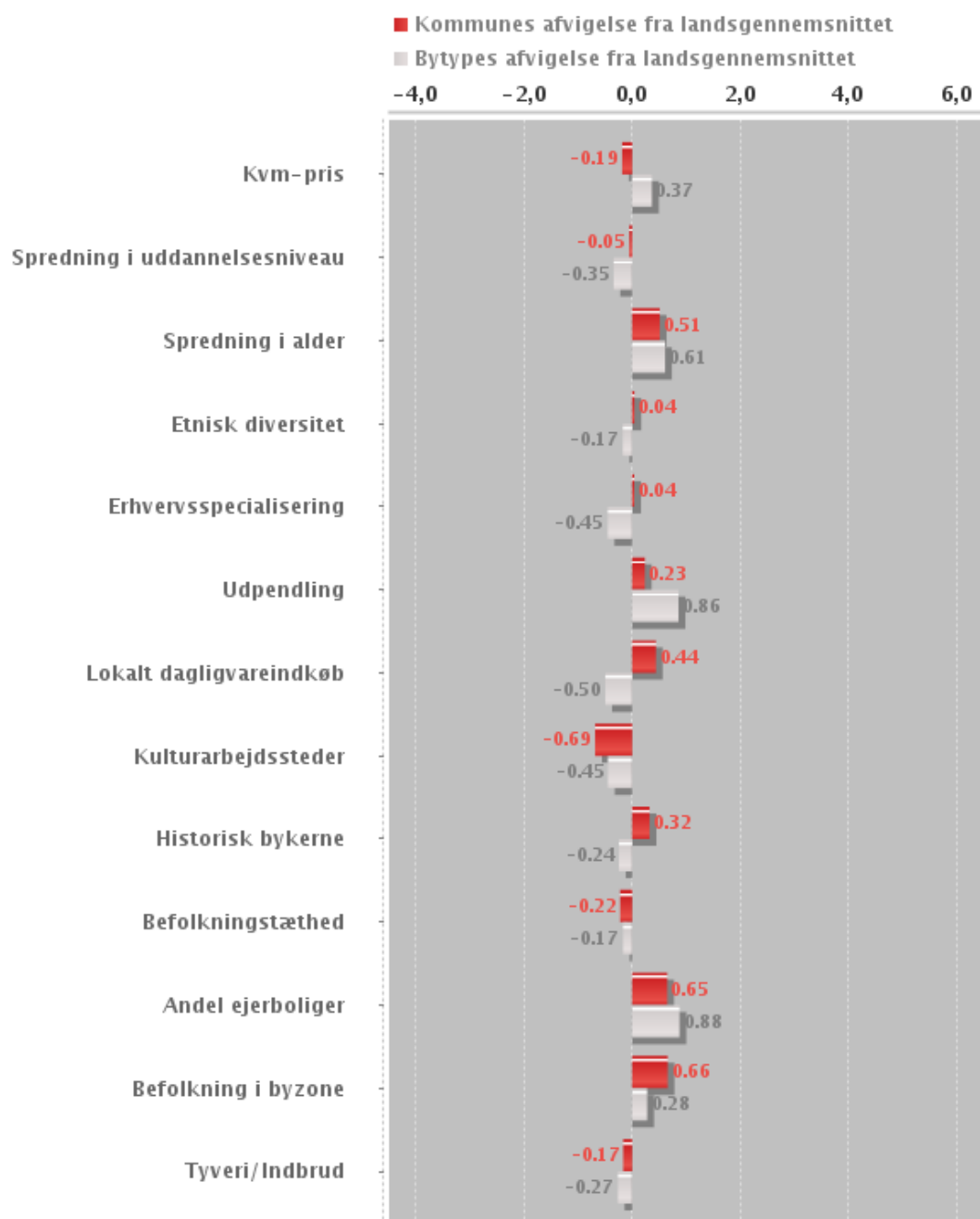
Halsnæs

Beboersegmenter i Halsnæs kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Halsnæs	2,6	11,6	6,5	43,4	35,9	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

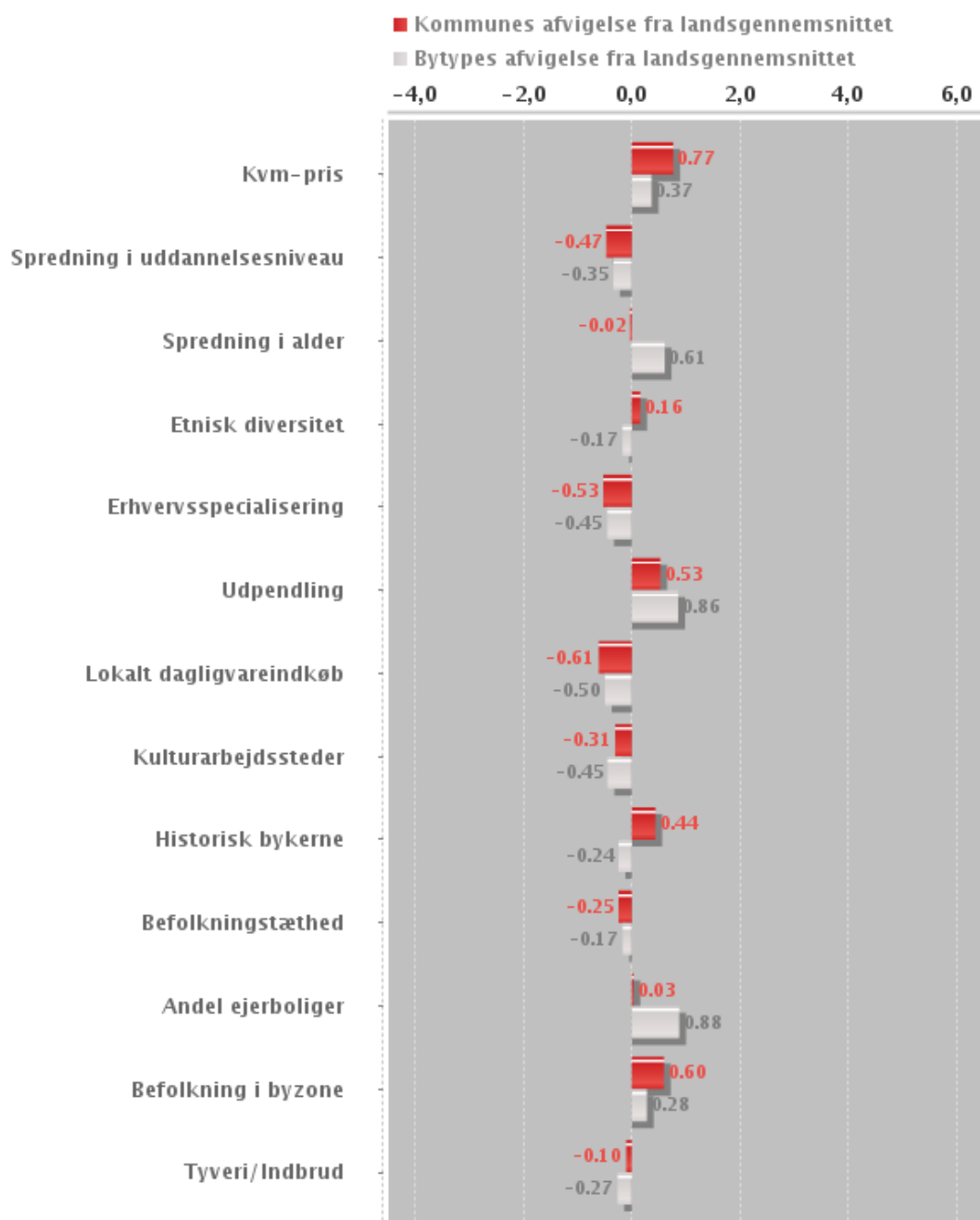
Hillerød

Beboersegmenter i Hillerød kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Hillerød	6,2	10	5,9	46,3	31,7	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

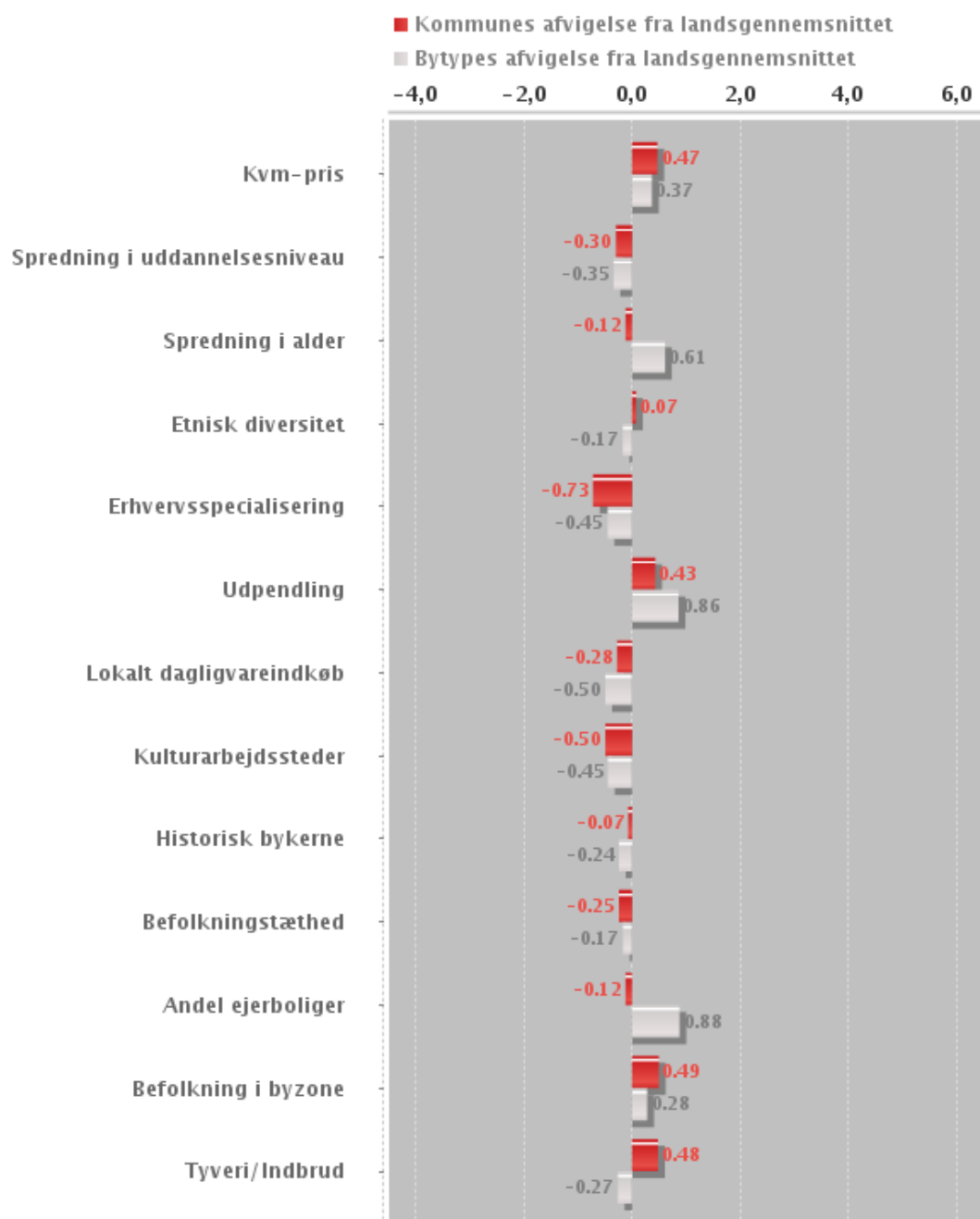
Køge

Beboersegmenter i Køge kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Køge	3,4	9,8	6,1	47	33,7	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

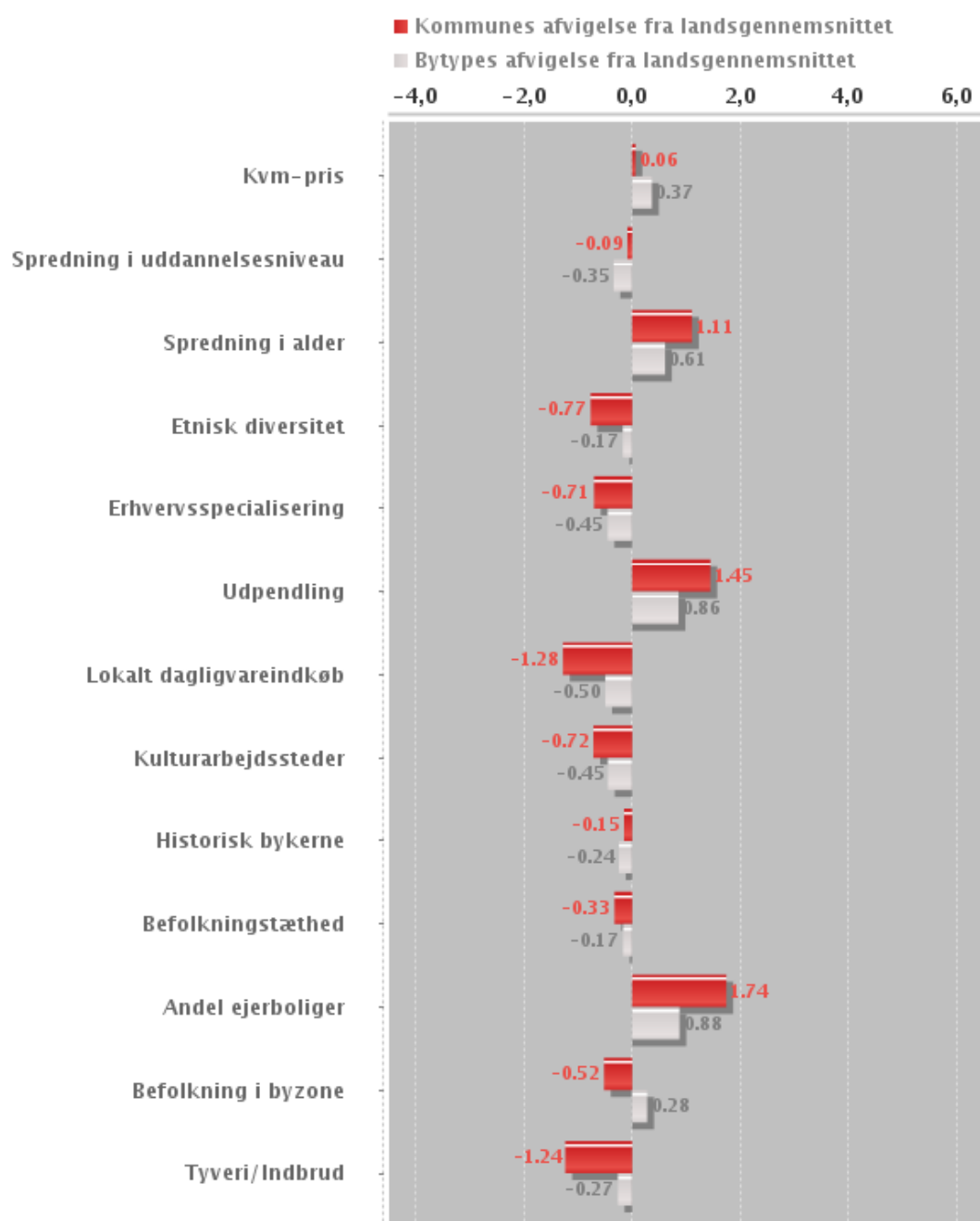
Lejre

Beboersegmenter i Lejre kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Lejre	5,3	9,7	3,9	52,9	28,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

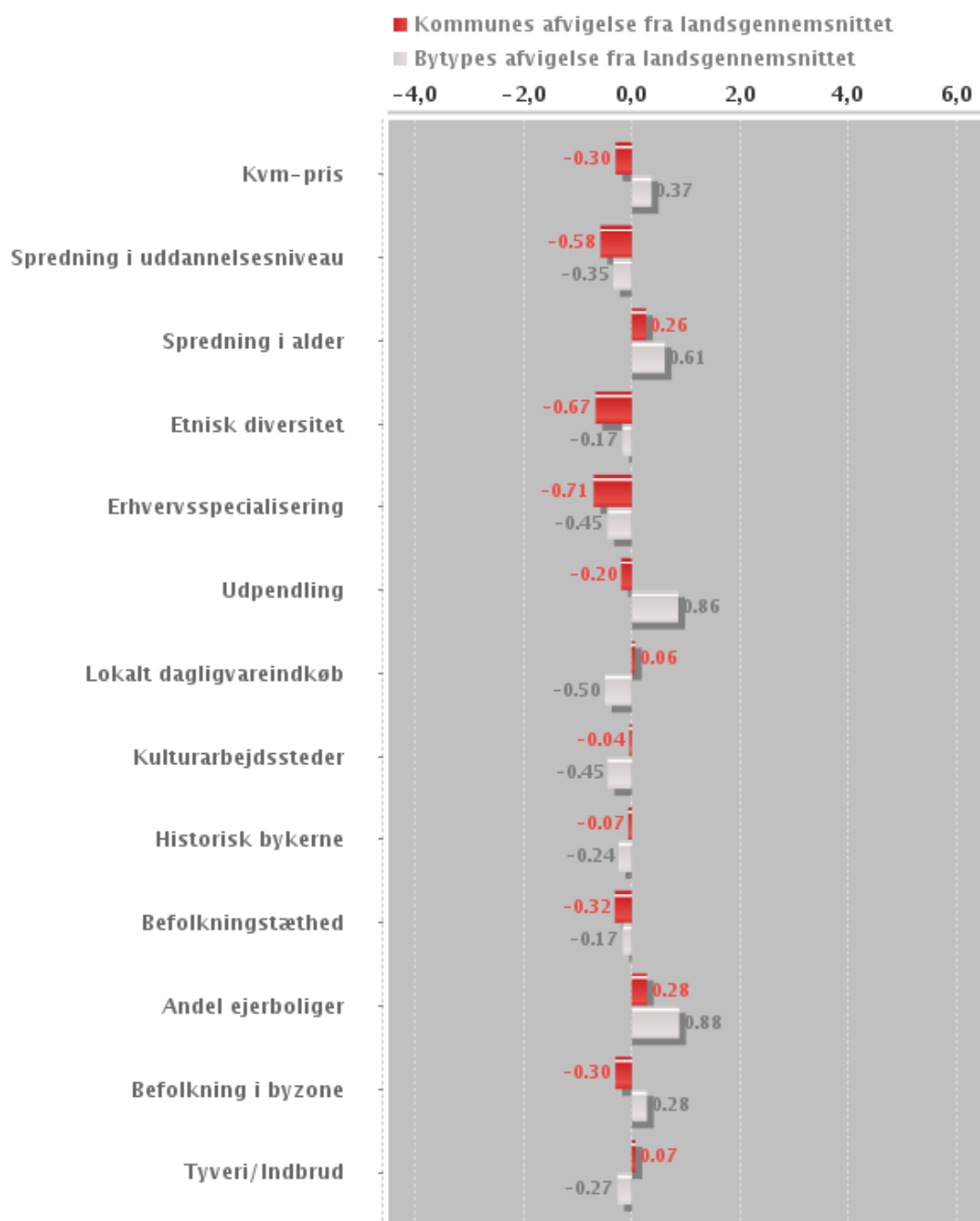
Middelfart

Beboersegmenter i Middelfart kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Middelfart	4	12,7	4,9	46,1	32,3	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

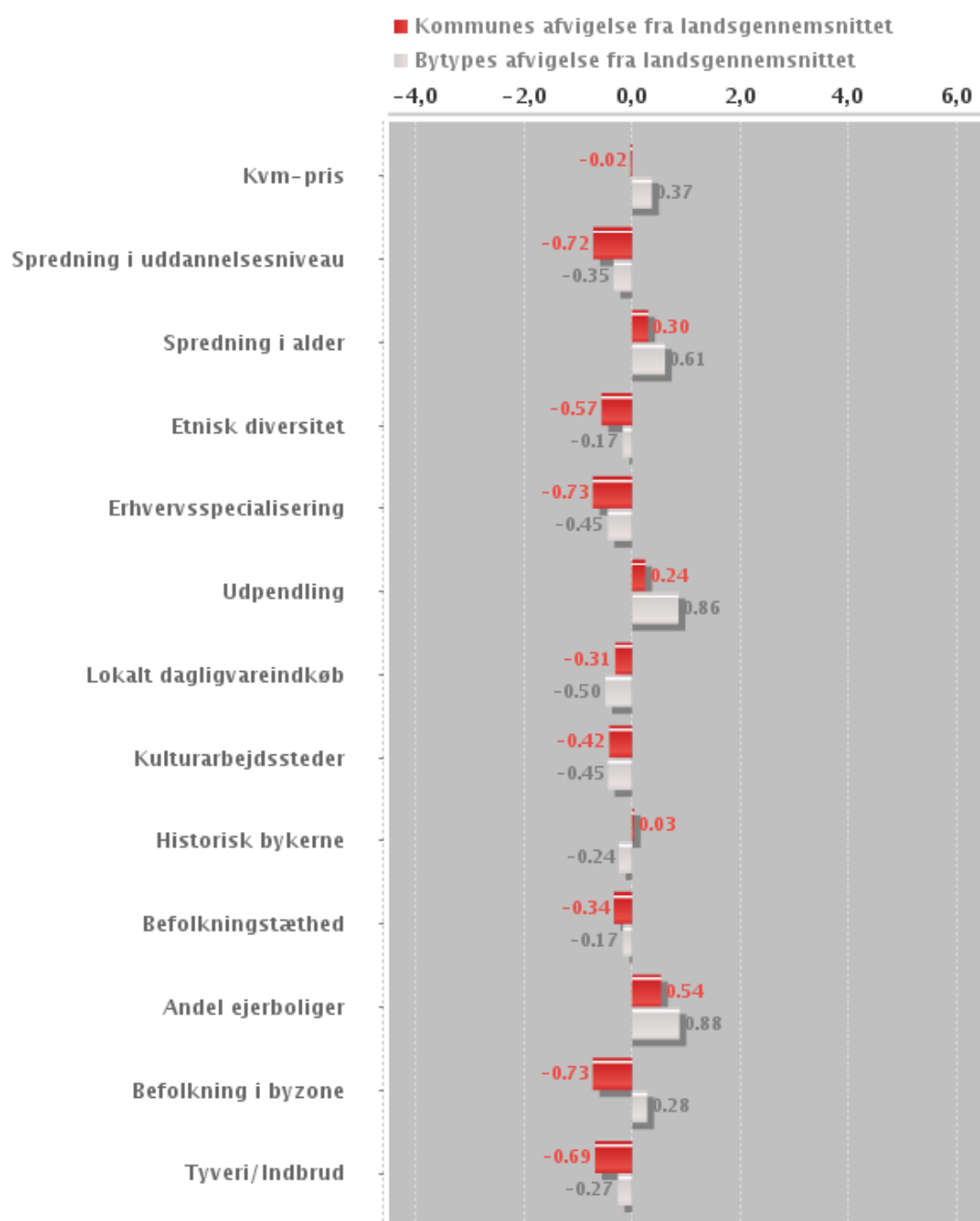
Odder

Beboersegmenter i Odder kommune

Kommune	Den Fornøyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Odder	4,4	12,9	4,5	46,7	31,5	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

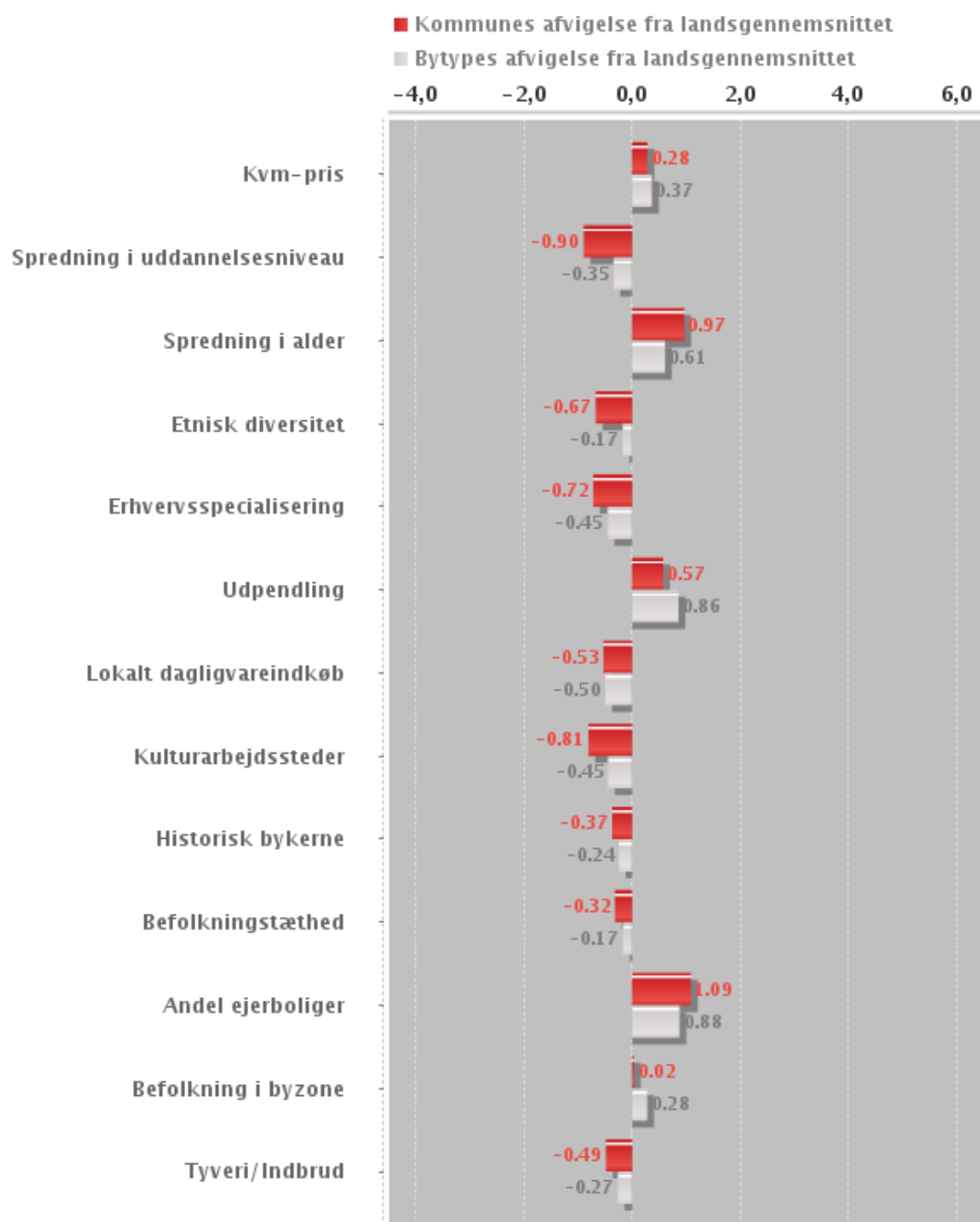
Skanderborg

Beboersegmenter i Skanderborg kommune

Kommune	Den Fornyeende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Skanderborg	5	11,8	4,3	50	28,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

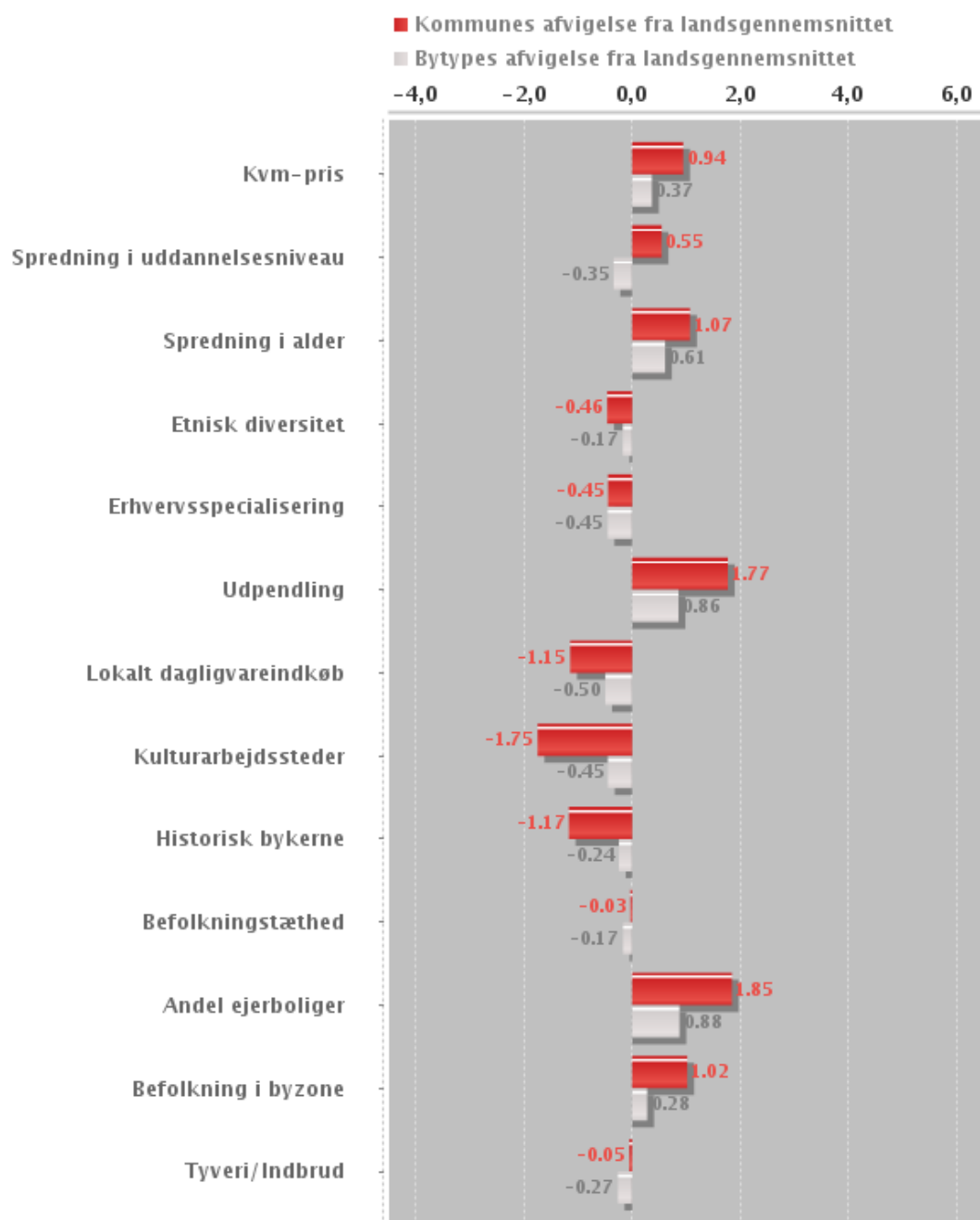
Solrød

Beboersegmenter i Solrød kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Solrød	4,8	8,1	4,3	52,9	29,8	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

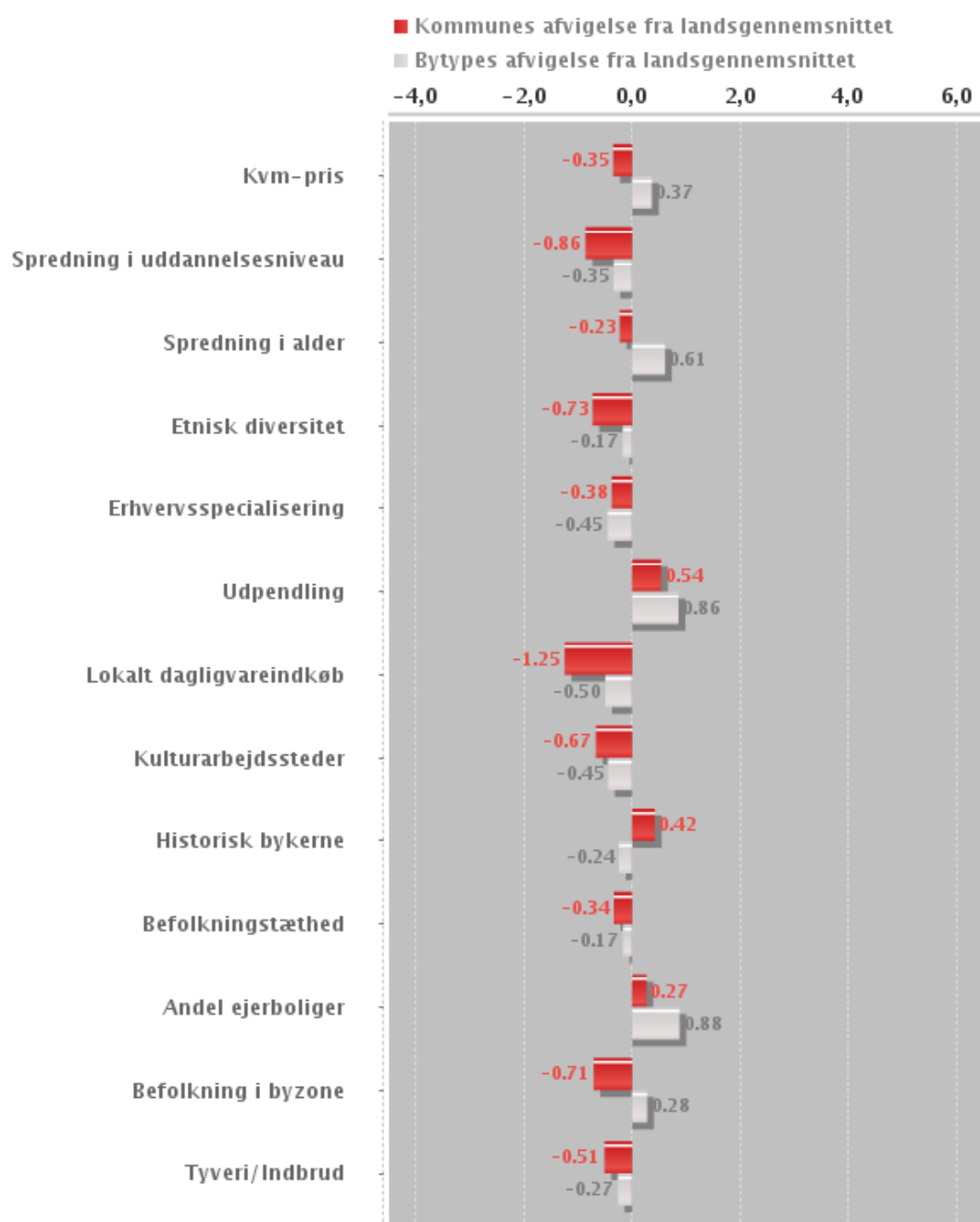
Sorø

Beboersegmenter i Sorø kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Sorø	3,7	10,1	5,3	47,2	33,7	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

Vallensbæk

Beboersegmenter i Vallensbæk kommune

Kommune	Den Fornyende Procent	Den engagerede Procent	Den frie Procent	Den loyale Procent	Ikke segment Procent	I alt
Vallensbæk	4,5	8,4	4,1	50,9	32	100

Kernefaktorer

(0 = landsgennemsnit)

